

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 324

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

63ο έτος
1η Οκτωβρίου 2020

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Επιτροπή των Περιφερειών

139η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ μέσω Interactio (υβριδική συνεδρίαση), 30.6.2020 - 2.7.2020

2020/C 324/01	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Αναθεωρημένο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και επενδυτικό σχέδιο “Βιώσιμη Ευρώπη”»	1
2020/C 324/02	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών για την περίοδο 2020-2025 — Η Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω των χωριών, των πόλεων και των περιφερειών της	8
2020/C 324/03	Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών ενόψει του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2021	16

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

139η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ μέσω Interactio (υβριδική συνεδρίαση), 30.6.2020 - 2.7.2020

2020/C 324/04	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ): περιφερειακή και τοπική προοπτική»	21
2020/C 324/05	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έλεγχος καταλληλότητας της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα, της οδηγίας για τα υπόγεια ύδατα, της οδηγίας για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος και της οδηγίας για τις πλημμύρες»	28
2020/C 324/06	Διευρυντική γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η μελλοντική πολιτική της ΕΕ για καθαρό αέρα στο πλαίσιο του φιλόδοξου στόχου για μηδενική ρύπανση»	35

EL

2020/C 324/07	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς έναν χάρτη πορείας για το καθαρό υδρογόνο — η συμβολή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην προσπάθεια για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη»	41
2020/C 324/08	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εντατικοποίηση της δράσης της ΕΕ για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών του πλανήτη»	48

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

Επιτροπή των Περιφερειών

139η σύνοδος ολομέλειας της ΕτΠ μέσω Interactio (υβριδική συνεδρίαση), 30.6.2020 - 2.7.2020

2020/C 324/09	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δέσμη μέτρων για τις υπηρεσίες: επικαιροποιημένη άποψη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών της Ευρώπης»	53
2020/C 324/10	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα: θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας»	58
2020/C 324/11	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης»	74

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

139Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΠ ΜΕΣΩ INTERACTIO (ΥΒΡΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ), 30.6.2020 - 2.7.2020

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Αναθεωρημένο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και επενδυτικό σχέδιο “Βιώσιμη Ευρώπη”»

(2020/C 324/01)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Αναθεωρημένο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και Μέσο ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής για το επόμενο **πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ)** της τάξης των 1,1 τρισ. EUR και για το **ευρωπαϊκό μέσο ανάκαμψης («Επόμενη Γενιά ΕΕ»)**, ύψους 750 δισ. EUR, που μπορεί να προετοιμάσει το έδαφος για μια ισχυρότερη, πιο βιώσιμη, συνεκτική και ανθεκτική Ένωση. Η πρόταση παρέχει μια πρώτη απάντηση για την αντιμετώπιση του επικείμενου αντίκτυπου της κρίσης της νόσου COVID-19 και την εξέταση των μακροπρόθεσμων στόχων της Ένωσης·
2. αναγνωρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή για την αντιμετώπιση των ανησυχιών των κρατών μελών που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση και εκείνων των οποίων **οι περιφέρειες εξακολουθούν να υστερούν**, επιδιώκοντας παράλληλα την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της ανάγκης για επιχορηγήσεις και της μόχλευσης των χρηματοδοτικών μέσων·
3. εκφράζει ωστόσο την ανησυχία της για το γεγονός ότι η **αναθεωρημένη πρόταση για το ΠΔΠ** ύψους 1,1 τρισ. EUR υπολείπεται κατά 34,6 δισ. EUR σε σχέση με την πρόταση της Επιτροπής του 2018 και, ακόμη περισσότερο, από τις προτάσεις που υπέβαλαν η ΕτΠ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μειώνοντας την ικανότητα της ΕΕ να επιτύχει τους μακροπρόθεσμους στόχους της· Συγκεκριμένα, η ΕτΠ και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να συμμετέχουν με τον πλέον κατάλληλο τρόπο·
4. σημειώνει ότι η **αύξηση του περιθωρίου για τον προϋπολογισμό της ΕΕ** με την προσωρινή αύξηση του ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων κατά 0,6 % του ΑΕΕ της ΕΕ, παρέχει στην ΕΕ επαρκέστερο προϋπολογισμό για τη στήριξη της ανάκαμψής της και την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο στρατηγικό της θεματολόγιο·
5. σημειώνει την ανακοίνωση της Επιτροπής για την έκδοση προτάσεων σχετικά με πιθανούς **νέους ιδίους πόρους** που να συνδέονται με τους στόχους του σχεδίου ανάκαμψης· υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι δύο χρόνια μετά την πρώτη πρόταση για ΠΔΠ μετά το 2020, η Επιτροπή δεν έχει υποβάλει ακόμη νομοθετικές προτάσεις για πραγματικούς ιδίους πόρους· εν προκειμένω, ζητεί και πάλι από την Επιτροπή να υποβάλει επειγόντως συγκεκριμένες νομοθετικές προτάσεις επί του θέματος, όπως π.χ. φόρος στα πλαστικά και στην εμπορία εκπομπών·
6. επαναλαμβάνει ότι τόσο το ΠΔΠ όσο και το σχέδιο ανάκαμψης πρέπει να επικεντρώνονται στη **συνολική ως θεμελιώδη αξία** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επιδιώκουν μείζονες προκλήσεις, όπως η ανάκαμψη μετά την κρίση της νόσου COVID-19, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, η τόνωση της ανταγωνιστικότητας, η αντιμετώπιση των ανισοτήτων, αλλά και ο ψηφιακός μετασχηματισμός, ώστε να εξασφαλιστεί ότι κανένας άνθρωπος και κανένας τόπος δεν θα μείνουν στο περιθώριο·

7. τονίζει το γεγονός ότι **οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αντιπροσωπεύουν το ένα τρίτο των δημόσιων δαπανών** και απορροφούν τα δύο τρίτα των δημόσιων επενδύσεων· εφαρμόζουν το 70 % του συνόλου της νομοθεσίας της ΕΕ, το 70 % των μέτρων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και το 90 % των πολιτικών για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή· ως εκ τούτου, πρέπει να ληφθεί ουσιαστική απόφαση σχετικά με την αναγκαιότητα συμμετοχής —όσον αφορά την επεξεργασία, τη διαβούλευση, την εφαρμογή και τη διαχείριση κεφαλαίων— όλων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, καθώς και να μετατραπεί σε υποχρεωτικό κανόνα τα κράτη μέλη να επιτρέπουν σε όλες τις τοπικές αρχές να επωφελούνται και να χρησιμοποιούν τα κεφάλαια για επενδύσεις, όπως η ολοκληρωμένη εδαφική επένδυση·

Η συνοχή στο επίκεντρο της ανάκαμψης

8. υπογραμμίζει το γεγονός ότι ο ασύμμετρος αντίκτυπος της πανδημίας της COVID-19 στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της ΕΕ και στις περιφέρειες της απαιτεί κατάλληλη πολιτική απάντηση·

9. χαιρετίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να διασφαλιστούν τόσο ο ρόλος της **πολιτικής συνοχής ως ισχυρής μακροπρόθεσμης επενδυτικής πολιτικής της ΕΕ**, όσο και οι πρόσθετες επενδύσεις μέσω της νέας πρωτοβουλίας συμπληρωματικής στήριξης που ονομάζεται REACT-EU, και χαιρετίζει επίσης την προσέγγιση που διασφαλίζει υποστήριξη ανάλογη με τον αντίκτυπο της κρίσης. Με τον τρόπο αυτό, η συνέχεια είναι ουσιαστικής σημασίας για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές καθώς προχωρούν σε φάσεις ανάκαμψης και παρέχουν στήριξη στους ανθρώπους και στους τόπους που τη χρειάζονται περισσότερο. Συνολικά, οι προτάσεις αυτές παρέχουν άμεση και αποτελεσματική απάντηση στην πανδημία της COVID-19 και στις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της· υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι οι ευελιξίες του νέου αυτού προγράμματος δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε κεντρική διαχείριση και ότι θα πρέπει να υλοποιούνται στο πλαίσιο της αρχής της επιμερισμένης διαχείρισης, με σεβασμό των προνομίων των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

10. ζητεί μεγαλύτερη σαφήνεια όσον αφορά την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων νέων μηχανισμών, όπως η React EU, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, και ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, προκειμένου να αποφευχθεί η περαιτέρω πολυπλοκότητα και η αύξηση των εθνικών περιορισμών από τα κράτη μέλη·

11. Επισημαίνει ότι η προτεινόμενη **επέκταση των υφιστάμενων επιχειρησιακών προγραμμάτων** θα καταστήσει δυνατή την ταχεία υλοποίηση ζωτικών επενδύσεων. Ζητεί την ταχεία έγκριση προτάσεων που αποσκοπούν στην αύξηση της ευελιξίας και στη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των τομέων για τη στήριξη, μεταξύ άλλων, των υπηρεσιών υγείας, του τουρισμού, της γεωργίας, της εκπαίδευσης, του πολιτιστικού τομέα και των ΜΜΕ, έτσι ώστε να βοηθηθούν οι δήμοι και οι περιφέρειες να επενδύσουν χρήματα εκεί όπου χρειάζεται περισσότερο, σύμφωνα με τις αρχές της πολιτικής συνοχής·

12. εκφράζει την ανησυχία της για τον **προσωρινό χαρακτήρα ορισμένων ενισχύσεων**, ιδίως σε σχέση με την πολιτική συνοχής και την αγροτική ανάπτυξη, οι οποίες δεν αντιστοιχούν στις μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές ανάγκες, ούτε στις αρχικές περικοπές που πραγματοποίησε η Επιτροπή στις προτάσεις του 2018· ως εκ τούτου, χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής να **επανεξετάσει τα εθνικά κονδύλια για την πολιτική συνοχής** το 2024 για να προσθέσει πιθανώς άλλα 10 δισ. EUR στον φάκελο της πολιτικής συνοχής χωρίς κανένα κράτος μέλος να χάσει μέρος των κονδυλίων που του αναλογεί·

13. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή **δεν άλλαξε την απόφασή της να διαχωρίσει το ΕΓΤΑΑ** από τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων, ο οποίος κινδυνεύει να παρεμποδίσει την (πολύ αναγκαία) ολοκληρωμένη ανάπτυξη αστικών και αγροτικών περιοχών·

14. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι το **μερίδιο των χρηματοδοτικών πόρων διοχετεύεται σε μέτρα σε επίπεδο κρατών μελών** αντί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ενώ πολλές από τις αρμοδιότητες για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τα κοινωνικά μέτρα και την ανθεκτικότητα ασκούνται σε τοπικό και/ή περιφερειακό επίπεδο και, ως εκ τούτου, υπογραμμίζει την ανάγκη σεβασμού των **αρχών της εταιρικής σχέσης, της αποκέντρωσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης**·

15. επισημαίνει τη σημασία μιας ισχυρότερης ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας η οποία θα μπορέσει να βοηθήσει τους πολίτες, τις κοινότητες και τις επιχειρήσεις να συνεργάζονται διασυνοριακό επίπεδο, να εξαλείψει τις ζημιογόνες επιπτώσεις της κρίσης και να επιταχύνει την οικονομική ανάκαμψη. Η συνεργασία θα είναι απαραίτητη για την ανάκαμψη και ο νέος μηχανισμός των διαπεριφερειακών επενδύσεων στην καινοτομία θα παράσχει σημαντική στήριξη για την ανάπτυξη ευρωπαϊκών αλυσίδων αξίας για τη βιομηχανία και την καινοτομία, σύμφωνα με τις στρατηγικές εξειδίκευσης·

16. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής εκπονήθηκε **εκτίμηση εδαφικού αντικτύπου** των ασύμμετρων επιπτώσεων σε περιφερειακό επίπεδο·

17. επικροτεί το γεγονός ότι διατηρείται η **ισχυρή σύνδεση με τους στρατηγικούς στόχους της πολιτικής της ΕΕ** (Πράσινη Συμφωνία, ψηφιοποίηση) και ότι η Επιτροπή τούς προωθεί ως εργαλεία για την ευρωπαϊκή ανάκαμψη· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη της διότι ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων δεν βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής της ΕΕ για την ανάκαμψη·

18. θεωρεί σημαντικό το γεγονός ότι η ανάκαμψη, σύμφωνα με μια ισχυρή πολιτική συνοχής, αναπτύσσεται κατά τρόπο που να καλύπτει τις αρχές της ενεργού επικουρικότητας·

Σχέδιο ανάκαμψης και Ευρωπαϊκό Εξάμηνο

19. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη φιλόδοξη πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τον **Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας**, που θα επιτρέψει τη χρηματοδοτική στήριξη μεγάλης κλίμακας για τις απαραίτητες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις· υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι υπεύθυνες για πάνω από το ήμισυ των δημόσιων επενδύσεων και, ως εκ τούτου, πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν επαρκή στήριξη από αυτή την πρωτοβουλία· υπογραμμίζει εν προκειμένω τον κίνδυνο ότι η εφαρμογή του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μέσω εθνικών προγραμμάτων ενέχει τον κίνδυνο μη παροχής κατάλληλων πληροφοριών και έλλειψης κοινοποίησης της παρέμβασης της ΕΕ στους πολίτες της·

20. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει τη **συνοχή των σχεδίων ανάκαμψης**, να αποφύγει τις επικαλύψεις των επενδύσεων και την υπέρμετρη γραφειοκρατία ή τον διοικητικό φόρτο, προκειμένου να είναι αποδοτική και να επιτύχει τον κοινό στόχο για την αντιμετώπιση της κλιματικής, οικονομικής και κοινωνικής κρίσης το συντομότερο δυνατόν·

21. τονίζει ότι η **ισχυρή σύνδεση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο** αυξάνει την επείγουσα ανάγκη για μια βαθιά μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ στην κατεύθυνση μιας διαφανούς, χωρίς αποκλεισμούς και δημοκρατικής διαδικασίας· εάν το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παραμείνει αμετάβλητο, ο ΜΑΑ κινδυνεύει να οδηγήσει σε περαιτέρω συγκέντρωση, σε μια προσέγγιση από την κορυφή προς τη βάση των σχεδίων ανάκαμψης καθώς και στην επιστροφή σε πολιτικές που δεν λαμβάνουν υπόψη την οικονομική, την κοινωνική και την εδαφική συνοχή μεταξύ και εντός των κρατών μελών και παρεμποδίζουν τις δημόσιες επενδύσεις που απαιτούνται επειγόντως για τη βιώσιμη ανάκαμψη της ΕΕ·

22. πιστεύει συνεπώς ότι το **Ευρωπαϊκό Εξάμηνο** θα πρέπει να ενσωματώσει τις αρχές της εταιρικής σχέσης, της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της εδαφικής διάστασης, προκειμένου να καταστεί ένας θεμιτός, και αποτελεσματικός μηχανισμός υλοποίησης· Η εφαρμογή της πρότασης της ΕΠΠ υπέρ ενός κώδικα δεοντολογίας για τη συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών σε εθνικό επίπεδο και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι, ως εκ τούτου, πιο επείγουσα από ποτέ·

23. υποστηρίζει τη φιλοδοξία της Επιτροπής να ενισχύσει την ανάκαμψη της ΕΕ, καθώς και την ανθεκτικότητα και τη στρατηγική αυτονομία της μέσω της **αναβάθμισης του προγράμματος InvestEU** και της δημιουργίας του **μηχανισμού στρατηγικών επενδύσεων**·

24. επικροτεί την πρόταση για ένα **νέο μέσο στήριξης της φερεγγυότητας**, το οποίο θα δώσει ώθηση στην οικονομία της ΕΕ μέσω της παροχής κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις και της προετοιμασίας εταιρειών κάθε οικονομικού κλάδου για ένα μέλλον με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα και με ψηφιακές δυνατότητες. Τούτο πρέπει να αναπτυχθεί γρήγορα και με κατευθυντήριες γραμμές που θα ευθυγραμμίσουν σαφώς τις επενδύσεις με τις προτεραιότητες της ΕΕ, ώστε να εκπληρωθεί ο στόχος της να βοηθήσει τις κατά τα άλλα βιώσιμες επιχειρήσεις να επιβιώσουν στην τρέχουσα κρίση· υπογραμμίζει ότι η στήριξη αυτή πρέπει να χορηγείται σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο τον ειδικό αντίκτυπο στον τομέα και την περιοχή, αλλά και τη δημόσια οικονομική στήριξη που λαμβάνεται από άλλες πηγές·

Μια πιο ανθεκτική και πιο πράσινη Ένωση

25. χαιρετίζει τη σημαντική αύξηση των πόρων του **Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)** για περιφέρειες που αντιμετωπίζουν μειζόνες προκλήσεις κατά την ενεργειακή μετάβαση, αυξάνοντας το συνολικό ποσό του ΤΔΜ σε 40 δισ. EUR· ωστόσο, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιφέρειες οι οποίες, εν αναμονή αποτελεσματικών ρυθμιστικών μέτρων για την προστασία του κλίματος, επένδυσαν πολύ νωρίς και πολύ εκτενώς στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και θα συνεχίσουν να το πράττουν. Εφιστά την προσοχή στο ειδικό ζήτημα των περιφερειών που εξαρτώνται από τα ορυκτά καύσιμα και με απομονωμένα ενεργειακά συστήματα, όπως συμβαίνει με τα νησιά και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Εκφράζει, ωστόσο, βαθιά ανησυχία για το γεγονός ότι οι χρηματοδοτικοί πόροι που απαιτούνται για την απαλλαγή της οικονομίας της ΕΕ από τις ανθρακούχες εκπομπές υπερβαίνουν κατά πολύ τα όρια που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

26. επικροτεί το αυτοδύναμο **πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» (EU4Health)**, ύψους 7,7 δισ. EUR σε πρόσθετους πόρους, ανεβάζοντας το συνολικό ποσό των 9,4 δισ. EUR στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα του σχεδίου ανάκαμψης για την Ευρώπη, σύμφωνα με τα πρόσφατα πολιτικά αιτήματα της ΕΠΠ· επιμένει ότι το μέσο πρέπει να παραμείνει μια διαρκής δέσμευση για την υγεία στον προϋπολογισμό της ΕΕ και όχι μόνο ένα προσωρινό μέσο εντός του ΠΔΠ 2021-2027·

27. ζητεί την περαιτέρω **ενίσχυση των περιφερειακών και των τοπικών πτυχών** των μέτρων για την υγεία, ιδίως όσον αφορά την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στις διασυνοριακές και στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, και επισημαίνει ότι, λόγω του αποκεντρωμένου χαρακτήρα των συστημάτων υγείας σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να ζητήσουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των περιφερειακών αρχών σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας και να ακολουθήσουν τις συμβουλές τους σχετικά με την κατανομή των κονδυλίων·

28. επικροτεί την ενίσχυση ύψους **2 δισεκατομμυρίων του προγράμματος rescEU** για την ανάπτυξη μόνιμης ικανότητας για τη διαχείριση όλων των τύπων κρίσεων, ιδίως με τη δημιουργία υποδομών για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, την ικανότητα μεταφοράς και τις ομάδες υποστήριξης έκτακτης ανάγκης. Επιμένει ότι ένα προσωρινό έκτακτο μέσο δεν θα είναι αρκετό και ότι απαιτείται μακροπρόθεσμη δέσμευση σε συνδυασμό με ενισχυμένο προϋπολογισμό· χαιρετίζει τη δέσμευση της Επιτροπής, σε πνεύμα ετοιμότητας, να αντλήσει διδάγματα από την τρέχουσα πανδημία και να ενισχύσει προγράμματα όπως, μεταξύ άλλων, το rescEU και το «Ορίζοντας Ευρώπη»·

29. συμφωνεί ότι χρειάζεται περαιτέρω **ανάπτυξη των ικανοτήτων αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης** και καταστροφών της ΕΕ, και υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής να ενισχύσει τα εργαλεία έκτακτης ανάγκης, όπως το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ και το αποθεματικό αλληλεγγύης και έκτακτης βοήθειας, και να τα καταστήσει πιο ευέλικτα. Τονίζει, ωστόσο, ότι τα προτεινόμενα εργαλεία και μέτρα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες και τις συνθήκες σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο· ειδικότερα δε σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές όπως οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες·

30. υπενθυμίζει την **προστιθέμενη αξία των αγροτικών περιοχών** για την επιτυχία του ευρωπαϊκού εγχειρήματος και, ειδικότερα, για την αντιμετώπιση ακραίων καταστάσεων. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αναπτύσσουν καινοτόμες λύσεις και ανταποκρίνονται σε βασικές ευρωπαϊκές ανάγκες ασφάλειας τροφίμων που αφορούν και τον υπόλοιπο ευρωπαϊκό πληθυσμό. Η τρέχουσα κατάσταση έκτακτης ανάγκης απαιτεί αλλαγές στο κοινωνικό, οικονομικό και εδαφικό πρότυπο για τη γεφύρωση του χάσματος και την καλύτερη σύνδεση και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών·

31. εκφράζει τη λύπη της για την πρόταση της Επιτροπής σχετικά με τη **μείωση του προϋπολογισμού του ΕΓΤΑΑ** σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού, η οποία έρχεται σε αντίθεση με τον στόχο της εδαφικής συνοχής της ΕΕ. Χαιρετίζει την πρόσθετη υποστήριξη ύψους 15 δισ. EUR που προβλέπεται για την αγροτική ανάπτυξη· υπογραμμίζει, ωστόσο, ότι αυτή η μικρή αύξηση δεν αντισταθμίζει τη μείωση του προϋπολογισμού κατά 28 % που πρότεινε η Επιτροπή το 2018 για το ΕΓΤΑΑ· εκφράζει επίσης τη λύπη της για το γεγονός ότι, στην αναθεωρημένη πρόταση για το ΠΔΠ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μείωσε τη χρηματοδότηση για την κοινή γεωργική πολιτική κατά 9 % σε σύγκριση με το ΠΔΠ για την περίοδο 2014-2020·

32. ζητεί, αφενός, να ενισχυθεί ο προϋπολογισμός του POSEI, ο οποίος καθορίζει ειδικά μέτρα για τη γεωργία υπέρ των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ένωσης και, αφετέρου, να αντιστραφεί η προτεινόμενη από την Επιτροπή μείωση για την περίοδο 2021-2027·

33. υπογραμμίζει ότι η χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης πρέπει να αντικατοπτρίζει τις ανάγκες και τη φιλοδοξία της πρόσφατα δημοσιευμένης **στρατηγικής «από το αγρόκτημα στο πιάτο και βιοποικιλότητα»** καθώς και να υποστηρίζει τους αγρότες και τις αγροτικές περιοχές να πραγματοποιήσουν τις απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές για τη μετάβαση προς πιο βιώσιμα συστήματα τροφίμων· η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα, ωστόσο, χρειάζεται συγκεκριμένα εργαλεία, ισχυρή χρηματοδότηση και πρέπει να αναπτυχθεί μαζί με περιφέρειες και πόλεις οι οποίες θα πρέπει επίσης να την εφαρμόσουν·

34. επαναλαμβάνει την έντονη αντίθεσή της στις λύσεις που προτάθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διότι έτσι θα επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο η κατάσταση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών σε ό,τι αφορά, αφενός, τις προθεσμίες για την αξιοποίηση των ετήσιων κονδυλίων του προϋπολογισμού που διατίθενται από τα προγράμματα της ΕΕ και, αφετέρου, το ύψος της προχρηματοδότησης και ιδίως της συγχρηματοδότησης των έργων σε σύγκριση με την ισχύουσα κατάσταση·

35. χαιρετίζει την αύξηση του **μηχανισμού γειτονίας και ανάπτυξης (NDICI)** ύψους 10,5^ο δισ. EUR σε σύγκριση με την τελευταία πρόταση ΠΔΠ, με την οποία το μέσο ανέρχεται σε 86 δισ. EUR, εκ των οποίων 1 δισ. EUR θα είναι ήδη διαθέσιμο το 2020·

36. υποστηρίζει την πρόθεση να **τονωθεί η ανάπτυξη μετά την πανδημία επενδύοντας σε κρίσιμες υποδομές μεταφορών και διασυνοριακές συνδέσεις** για την προώθηση της πράσινης μετάβασης προς την κινητικότητα μηδενικών εκπομπών, ειδικά με την κατασκευή ενός εκατομμυρίου σημείων φόρτισης για ηλεκτρικά οχήματα. Επισημαίνει ότι η διαθεσιμότητα καθαρών καυσίμων είναι σημαντική για την εδαφική και την κοινωνική συνοχή και ότι η χαμηλότερη ζήτηση σε αγροτικές και νησιωτικές περιοχές θα πρέπει να αντισταθμιστεί από ένα ειδικό καθεστώς, παρόμοιο με το πρόγραμμα WiFi4EU για τις αγροτικές περιοχές·

37. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η γενική βάση του νέου **προγράμματος «Δικαιώματα και αξίες»**, που είναι η χρηματοδότηση των προσπαθειών για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών της ΕΕ και η ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής του Ευρωπαίου πολίτη στα κοινά, δεν έχει αυξηθεί για να αντιμετωπίσει εν προκειμένω τις τεράστιες προκλήσεις σε ορισμένα κράτη μέλη·

38. υπενθυμίζει ότι η **Πράσινη Συμφωνία** σχεδιάστηκε ως στρατηγική μετασχηματισμού που προστατεύει το περιβάλλον και, συνεπώς, τους βιοτικούς πόρους μας· υπογραμμίζει ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, οι καθαρές τεχνολογίες, η κυκλική οικονομία και ο ψηφιακός μετασχηματισμός αποτελούν σημαντική οικονομική και βιομηχανική ευκαιρία για την ανάπτυξη και την απασχόληση και τη δημιουργία νέου μοντέλου ευημερίας·

39. επισημαίνει ότι η ΕτΠ υποστηρίζει πλήρως την εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας και την ανάπτυξη του Συμφώνου για το Κλίμα **μέσω συντονισμένων και διατομεακών μέτρων και πρωτοβουλιών** που να διασφαλίζουν τη δέουσα συνεκτίμηση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της εδαφικής πολυμορφίας και την αρχή ότι κανένας άνθρωπος και καμία περιφέρεια δεν θα μείνουν στο περιθώριο· θεωρεί ότι οι περιφέρειες και οι πόλεις είναι σε θέση να επιταχύνουν τη διαδικασία μέσω μιας σειράς δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συμβάσεων, της ανακαίνισης κτιρίων, των καθαρών μεταφορών, της καλύτερης διαχείρισης των αποβλήτων, της ψηφιακής αναβάθμισης και του βιώσιμου τουριστικού μετασχηματισμού·

40. στο πλαίσιο αυτό, ζητεί πρόσθετα μέσα για τη χορήγηση άμεσης πρόσβασης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στα κονδύλια της ΕΕ για τις βιώσιμες δράσεις τους στο πλαίσιο του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, όπως για παράδειγμα ο υφιστάμενος ευρωπαϊκός μηχανισμός για τις πόλεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020»·

41. ζητεί μια πιο **ευέλικτη χρήση των νέων πόρων του ΠΔΠ προκειμένου να αξιολογηθεί και να προσαρμοστεί το πραγματικό κόστος που συνδέεται με τη μετάβαση** στη βιώσιμη ανάπτυξη και την πράσινη ανάκαμψη, και ενθαρρύνει τις συνεργατικές πρωτοβουλίες καινοτομίας του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα που δρομολογούν οι πόλεις και οι περιφέρειες·

42. ζητεί η **ενωσιακή χρηματοδότηση να αξιολογείται πάντα από άποψη κλιματικού αντικτύπου και βιωσιμότητας**. Οι άμεσα ή έμμεσα επιζήμιες για το περιβάλλον επιδοτήσεις και ενισχύσεις, καθώς και αντίστοιχα προγράμματα στήριξης, θα πρέπει να εξετάζονται ως προς το κατά πόσον ευθυγραμμίζονται με τους στόχους για το κλίμα και τη βιωσιμότητα·

43. εκφράζει την ανησυχία της για το **επενδυτικό κενό του πράσινου μετασχηματισμού**, το οποίο πρόσφατα εκτιμήθηκε σε 470 δισ. EUR ετησίως· υπογραμμίζει ότι απαιτείται επείγοντως ένα λεπτομερές σχέδιο σχετικά με τον τρόπο χρηματοδότησης αυτού του τεράστιου χάσματος·

44. χαιρετίζει το προτεινόμενο **«κύμα ανακαίνισης»** και ζητά επαρκή χρηματοδότηση και συμμετοχή ολόκληρης της αλυσίδας αξίας προκειμένου να επιτευχθεί ανάκαμψη. Λαμβάνοντας υπόψη τις ακραίες διαφορές μεταξύ των εδαφών, των περιφερειών και των πόλεων, θα πρέπει να δοθεί αυτονομία στον προγραμματισμό και, ιδίως, στη φάση υλοποίησης των σχεδίων τους, καθώς και στην άμεση πρόσβαση στα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία. Η κατάρτιση και η ανταλλαγή γνώσεων θα πρέπει επίσης να αποτελούν μέρος του ευρωπαϊκού πλαισίου για την προώθηση συνεργιών προς εκμετάλλευση και αύξηση της αποτελεσματικότητας κατά τη χρήση των πόρων·

Ένωση προσανατολισμένη στο μέλλον

45. χαιρετίζει την ενίσχυση των προγραμμάτων **«Ορίζοντας Ευρώπη» κατά 7,8 δισ. EUR και «Ψηφιακή Ευρώπη» κατά 1,5 δισ. EUR, καθώς και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (CEF) — Μεταφορές κατά 1,5 δισ. EUR**. Τα πρόσθετα ερευνητικά κονδύλια, ιδίως στον τομέα της υγείας, της πράσινης οικονομίας και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας, έχουν σαφώς τοπικό αντίκτυπο· τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι πολλές περιφερειακές αρχές είναι αρμόδιες για τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ιδρύματα και, ως εκ τούτου, μπορούν να επωφεληθούν έμμεσα από τα εν λόγω προγράμματα· υπογραμμίζει ότι η έρευνα πρέπει να χρηματοδοτείται με ανταγωνιστικούς όρους, προκειμένου να επιβιώσει στον ανταγωνισμό που διέπει την παγκόσμια έρευνα και καινοτομία, και να ενισχύσει τις ευρωπαϊκές ερευνητικές κοινοπραξίες·

46. εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία της για τις συνεχιζόμενες περικοπές του **ενεργειακού και του ψηφιακού σκέλους του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη»**·

47. επικροτεί τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+** προκειμένου να ενισχυθεί η στήριξη μέτρων για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και της παιδικής φτώχειας, καθώς και την πρόσθετη έμφαση στην υποστήριξη του εργατικού δυναμικού στις πράσινες και ψηφιακές μεταβάσεις και τον διπλασιασμό του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)**·

48. εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής να ενισχυθούν, σε μικρό τουλάχιστον βαθμό, οι επενδύσεις στη νεολαία και στους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας, με την προσθήκη + 3,4 δισ. EUR στο πρόγραμμα ERASMUS και 150 . EUR στο πρόγραμμα «**Δημιουργική Ευρώπη**» εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία της για το γεγονός ότι οι εν λόγω αυξήσεις εξακολουθούν να υπολείπονται των προτάσεων της Επιτροπής του Μαΐου του 2018 και επαναλαμβάνει το αίτημά της για τριπλασιασμό του αριθμού των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα ERASMUS ⁽¹⁾ και για 2 δισ. EUR στο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ⁽²⁾.

49. επικροτεί την **ιδιαίτερη προσοχή που δίνεται στον πολιτισμό, στην πολιτιστική κληρονομιά, στον οπτικοακουστικό και δημιουργικό τομέα που, όπως και ο τουρισμός, έχουν επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από την κρίση, και υποστηρίζει ότι θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την πρωτοβουλία REACT-EU**.

50. ζητεί, στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης της οικονομίας της ΕΕ, βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, να θεσπιστούν κατάλληλες ρυθμίσεις υπέρ των περιφερειών με χαμηλή οικονομική διαφοροποίηση και με εξειδίκευση σε κλάδους που πλήττονται περισσότερο από τις επιπτώσεις της κρίσης της νόσου COVID-19.

51. υπογραμμίζει τη σημασία της αναθεώρησης των εκπαιδευτικών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την ανάγκη να επικαιροποιηθεί το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση που απαιτείται για την περίοδο μετά την πανδημία της COVID-19 ώστε οι περιφέρειες και οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές να είναι καλά προετοιμασμένες και εξοπλισμένες για την ψηφιακή εκπαίδευση, παρέχοντας εν προκειμένω υποστήριξη στις περιοχές που επηρεάζονται από το ψηφιακό χάσμα.

Επενδυτικό σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη» ⁽³⁾

52. πιστεύει ότι η κρίση της νόσου COVID-19 δεν πρέπει να βλάψει τις φιλοδοξίες της Ευρώπης να υλοποιήσει τους **Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης** και να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2050, κάτι το οποίο είναι ρεαλιστικό μόνο εάν συνδυαστεί με τα κατάλληλα χρηματοδοτικά μέσα και με ένα κατάλληλο δημοσιονομικό και κανονιστικό πλαίσιο.

53. χαιρετίζει τη φιλοδοξία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να κινητοποιήσει **ιδιωτικές και δημόσιες βιώσιμες επενδύσεις ύψους 1 τρισ. EUR** κατά την επόμενη δεκαετία, αλλά εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι: α) αυτό θα αντιπροσωπεύει μόνο ένα σχετικά μικρό μερίδιο των συνολικών απαιτούμενων επενδύσεων, που η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά σε 260 δισ. EUR ετησίως έως το 2030· β) η εκτίμηση αυτή περιορίζεται στις επενδύσεις που σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια, ενώ η επίτευξη ευρύτερων στόχων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων σε κοινωνικό και ανθρώπινο κεφάλαιο, θα απαιτούσε συνεπώς ακόμη μεγαλύτερα ποσά· γ) το συνολικό ποσό του 1 τρισ. EUR σε μεγάλο βαθμό δεν βασίζεται σε «πρόσθετα» νέα κεφάλαια ή πρωτοβουλίες, αλλά σε τρέχουσες ή ήδη προγραμματισμένες πολιτικές και μέσα της ΕΕ.

54. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι το ονομαστικό ποσό του σχεδίου φαίνεται υπερεκτιμημένο, ενώ το ίδιο το σχέδιο φαίνεται ότι υποχρηματοδοτείται και περιορίζεται ως προς το πεδίο εφαρμογής του, παραμελώντας τις κρίσιμες κοινωνικοοικονομικές πτυχές.

55. επισημαίνει ότι από την ενέργεια έως τις μεταφορές ή τη στέγαση, **οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι καθοριστικής σημασίας παράγοντες για την πραγματοποίηση των επενδύσεων που απαιτούνται για τη μετάβαση στη βιωσιμότητα**. πιστεύει συνεπώς ότι οι στόχοι του σχεδίου δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την αποτελεσματική συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι τούτο δεν φαίνεται να αναγνωρίζεται από την Επιτροπή.

56. πιστεύει ότι η επένδυση στη μετάβαση σε ένα βιώσιμο οικονομικό μοντέλο απαιτεί ένα χρηματοπιστωτικό και φορολογικό σύστημα που να **ενθαρρύνει τους επενδυτές να πραγματοποιούν βιώσιμες επενδύσεις**. χαιρετίζει, εν προκειμένω, το συνεχιζόμενο έργο της Επιτροπής για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, αλλά υπενθυμίζει την ανάγκη να επεκταθεί γρήγορα το κανονιστικό πλαίσιο ώστε να καλύπτει επίσης την **κοινωνική βιωσιμότητα** ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόγραμμα Erasmus για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό» (EE C 168 της 16.5.2019, σ. 49).

⁽²⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δημιουργική Ευρώπη και Μια νέα ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό» (EE C 168 της 16.5.2019, σ. 37).

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Επενδυτικό σχέδιο «Βιώσιμη Ευρώπη» — Επενδυτικό Σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας [COM(2020) 21 final].

⁽⁴⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Σχέδιο δράσης: Χρηματοδότηση της αειφόρου ανάπτυξης» (EE C 86 της 7.3.2019, σ. 24).

57. πιστεύει ακράδαντα ότι η φορολόγηση, μέσω κατάλληλων μηνυμάτων για τις τιμές, μπορεί να οδηγήσει σε βιώσιμη συμπεριφορά των παραγωγών, των χρηστών και των καταναλωτών και, ως εκ τούτου, παροτρύνει το Συμβούλιο να εγκρίνει χωρίς καθυστέρηση την προτεινόμενη **νομοθεσία για τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)**, ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να κάνουν πιο στοχευμένη χρήση των συντελεστών ΦΠΑ και να αντισταθούν τις αυξημένες περιβαλλοντικές φιλοδοξίες·

58. εκφράζει την επιφύλαξη της όσον αφορά τα σχέδια της Επιτροπής για θέσπιση νέας νομοθεσίας για τις **πράσινες δημόσιες συμβάσεις**· μολονότι μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο εν προκειμένω, πολλές δημόσιες αρχές εξακολουθούν να εργάζονται για την προσαρμογή στο ισχύον πλαίσιο μετά τη μεταρρύθμιση του 2014, επομένως οι περαιτέρω νομοθετικές απαιτήσεις θα πρέπει να παραμείνουν απλές αλλά αποτελεσματικές⁽³⁾· χαιρετίζει την ένδειξη της Επιτροπής ότι οι μελλοντικές αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις θα επιτρέψουν περαιτέρω ευελιξία στις δημόσιες αρχές ώστε να ενθαρρύνουν και να συνοδεύσουν τη μετάβαση σε ένα βιώσιμο οικονομικό μοντέλο·

59. πιστεύει ακράδαντα ότι, λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την αναστολή τους ως απάντηση στην κρίση της νόσου COVID-19, οι **δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ** θα πρέπει να ενσωματώνουν καλύτερα τους μακροπρόθεσμους στόχους της ΕΕ για τη βιωσιμότητα·

60. υπογραμμίζει την ανάγκη για **στοχευμένες προσπάθειες επικοινωνίας**, σε μια εύκολα προσβάσιμη μορφή, των νέων ευκαιριών του ΠΔΠ στους πολίτες και επίσης στο ένα εκατομμύριο τοπικών και περιφερειακών αιρετών πολιτικών στην ΕΕ σε μια συντονισμένη προσπάθεια όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

⁽³⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις» (ΕΕ C 39 της 5.2.2020, σ. 43).

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — Οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών για την περίοδο 2020-2025 — Η Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω των χωριών, των πόλεων και των περιφερειών της

(2020/C 324/02)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) είναι η πολιτική μας συνέλευση, η οποία κατοχυρώνεται στις Συνθήκες της ΕΕ και παρέχει θεσμική εκπροσώπηση σε όλες τις εδαφικές περιοχές, τις περιφέρειες, τις πόλεις και τους δήμους.

Μια Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία συνεκτιμά τις τοπικές και τις περιφερειακές ανάγκες και ανησυχίες, αυξάνει τη δημοκρατική νομιμότητα, βελτιώνει την οικειοποίηση και προσδίδει μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία τόσο στις πολιτικές της ΕΕ όσο και στην επιτόπια αποτελεσματικότητά τους, προς όφελος των πολιτών. Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με τα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης στα κράτη μέλη. Η τρέχουσα κατάσταση της ΕΕ απαιτεί τη συνεχή ενίσχυση της συνεργασίας και την ολοένα και μεγαλύτερη συνεκτίμηση των απόψεων των περιφερειών, των πόλεων και των δήμων κατά τη διαδικασία χάραξης πολιτικής και θέσπισης νομοθεσίας της ΕΕ.

Από την κρίση στην ανάκαμψη: προς μια ανθεκτική, βιώσιμη και συνεκτική Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα τελευταία χρόνια, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετώπισε πρωτοφανείς προκλήσεις: σοβαρή χρηματοπιστωτική κρίση και βαριές οικονομικές υφέσεις, κοινωνικές και εδαφικές προκλήσεις, πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, αστάθεια στις γειτονικές της χώρες και στο παγκόσμιο σύστημα και μεταναστευτικές ροές. Η πανδημία COVID-19 δοκιμάζει περαιτέρω την αλληλεγγύη της ΕΕ και θέτει κάτω από τον μεγεθυντικό φακό την ικανότητά μας να αντιμετωπίζουμε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που ασκούν σημαντικές πιέσεις τόσο στις υπηρεσίες υγείας μας όσο και στις κοινωνικές και τις δημόσιες υπηρεσίες μας. Αυτή η πλέον πρόσφατη κρίση κατέδειξε όχι μόνο την ανάγκη υιοθέτησης μιας συντονισμένης αντίδρασης, με τη στήριξη ενός πολύ ισχυρότερου ενωσιακού προϋπολογισμού, αλλά και την ανάγκη περαιτέρω συνδρομής ενός εκατομμυρίου τοπικών και περιφερειακών αρχών που εργάζονται στην πρώτη γραμμή για την προστασία των πολιτών και των τοπικών οικονομιών και την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης ⁽¹⁾.

Η κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανθεκτικότητα της ΕΕ χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση σε όλες τις περιφέρειες και τις πόλεις της. Μέσω ενδεδειγμένης χρηματοδότησης των ευρωπαϊκών επενδύσεων, η ΕΕ, πρέπει να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές και τα προγράμματά της ανταποκρίνονται στις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων. Οι πόλεις και οι περιφέρειες αποτελούν την κινητήρια δύναμη της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών είναι ζωτικής σημασίας για τη διαμόρφωση και την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ και για τον λόγο αυτό η ΕΕ πρέπει να προωθήσει τη βελτίωση και την ενίσχυση της συμμετοχής των πόλεων, των κωμοπόλεων και των περιφερειών στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων μέσω μιας πρακτικής και καλά οργανωμένης πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Η Ευρώπη πρέπει να επιταχύνει την ψηφιοποίηση και να ενισχύσει την ικανότητα καινοτομίας σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές σε ολόκληρη την ΕΕ. Η ταχύτερη και δικαιότερη ανάκαμψη απαιτεί μεγαλύτερη ευρωπαϊκή αλληλεγγύη, υπευθυνότητα και συνεργασία, με γνώμονα τη δέσμευση της ΕΕ για πράσινη, βιώσιμη και εδαφικά ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη που στηρίζει κάθε πόλη και περιφέρεια.

Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) θα επικεντρωθεί στις ακόλουθες προτεραιότητες με βασικά μέτρα κατά την τρέχουσα πενταετή θητεία της (2020-2025):

Μεγαλύτερη εγγύτητα της Ευρώπης προς τους πολίτες της: ενίσχυση της δημοκρατίας στην ΕΕ και συνεργασία για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αποστολή της ΕτΠ είναι να φέρει την Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της και να ενισχύσει την ευρωπαϊκή δημοκρατία σε όλα τα επίπεδα προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθεί αποτελεσματικότερα στις ανάγκες των πολιτών και να ανακτήσει την εμπιστοσύνη τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα θεσμικά της όργανα. Η ΕτΠ θα επιδιώξει να διασφαλίσει ότι όλες οι περιφέρειες, οι πόλεις, οι κωμοπόλεις και τα χωριά θα υποστηριχθούν από την ΕΕ για την αντιμετώπιση των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19. Η ΕτΠ θα συνεχίσει να βελτιώνει την ποιότητα της νομοθεσίας της ΕΕ και να προβλέπει καλύτερα τον εδαφικό της αντίκτυπο, αλλά και να προωθεί την αρχή της ενεργού επικουρικότητας. Για την επίτευξη της αποστολής αυτής, η ΕτΠ θα κάνει χρήση του νομοθετικού, στρατηγικού και πολιτικού έργου των μελών της και των ενδιαφερόμενων φορέων. Επιπλέον, η ΕτΠ θα δρομολογήσει ενημερωτική εκστρατεία επικεντρωμένη στον θεμελιώδη ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην ευρωπαϊκή δημοκρατία, η οποία θα περιλαμβάνει την προετοιμασία και τη συμβολή στη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης. Ένα ετήσιο τοπικό και περιφερειακό βαρόμετρο, το οποίο θα βασίζεται σε έγκυρα στατιστικά στοιχεία και σε μια χωρίς αποκλεισμούς προσέγγιση με τη συμμετοχή των μελών της και των αρμόδιων ενδιαφερόμενων φορέων και θα περιλαμβάνει τη διεξαγωγή πολιτικής συζήτησης υψηλού επιπέδου στην Ολομέλεια, θα αποτελέσει ετήσιο σημείο αναφοράς και θα συμβάλει, ως εκ τούτου, στην επίτευξη αυτού του στόχου.

⁽¹⁾ Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως συντελεστές της ευρωπαϊκής απάντησης στην κρίση COVID-19».

Στο πλαίσιο αυτής της ενότητας, η ΕτΠ θα προωθήσει κατά προτεραιότητα τα ακόλουθα βασικά μέτρα:

1. προαγωγή της ευαισθητοποίησης και της δράσης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο όσον αφορά τις θεμελιώδεις ενωσιακές αξίες του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι οποίες πρέπει να διαφυλάσσονται και να γίνονται σεβαστές ακόμη και σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Η ΕτΠ δεσμεύεται για τον προσδιορισμό των ενδεδειγμένων τοπικών και περιφερειακών απαντήσεων στον τρόπο λειτουργίας της ΕΕ, καθώς και για την προώθηση της επικοινωνίας με τους πολίτες μέσω των μελών της, με στόχο τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των τοπικών κοινοτήτων·
2. επαναδιατύπωση του αιτήματος της ΕτΠ για πλήρη συμμετοχή και δίκαιη εκπροσώπηση σε όλα τα όργανα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης. Όπως και στην περίπτωση της οικονομικής και της κλιματικής κρίσης, η πανδημία κατέστησε σαφές ότι ένας βαθύς προβληματισμός σχετικά με την ευρωπαϊκή δημοκρατία και τις ευρωπαϊκές πολιτικές είναι περισσότερο αναγκαίος από ποτέ άλλοτε και η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης θα αποτελέσει ουσιαστική ευκαιρία για τη συζήτηση του ενωσιακού εγχειρήματος με τους πολίτες και με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, καθώς και για τη διατύπωση προτάσεων —πριν από τις επόμενες ευρωεκλογές— σχετικά με μια νέα μέθοδο εργασίας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης των Συνθηκών με σκοπό την πλήρη συμμετοχή των πόλεων και των περιφερειών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής·
3. υποβολή αιτήματος προς τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της ΕΕ για την τήρηση, την προαγωγή και την ενίσχυση των δεσμεύσεων που συμφωνήθηκαν στη Διακήρυξη του Βερολίνου το 2007 και στη Διακήρυξη της Ρώμης το 2017, αναγνωρίζοντας ειδικότερα ότι τα καθήκοντα και η συνεργασία θα πρέπει να κατανοούνται μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, προκειμένου να καταστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση πιο αποτελεσματική, ενωμένη, δημοκρατική και ανθεκτική. Το τελικό κείμενο της κοινής θέσης σχετικά με τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης θα πρέπει να εγκριθεί με πνεύμα θεσμικής συνεργασίας·
4. καθορισμός ενός μοντέλου μόνιμου και διαρθρωμένου διαλόγου με τους πολίτες μέσω των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, στο πλαίσιο της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης και πέραν αυτής, το οποίο θα προωθεί μια διαδικασία αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Από αυτήν την άποψη, η πληθώρα εμπειριών και οι υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές της διαβουλευτικής δημοκρατίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και τα πολυάριθμα δίκτυα εκλεγμένων τοπικών και περιφερειακών συμβούλων αποτελούν βασικά πλεονεκτήματα, με τα οποία η ΕτΠ θα συμβάλει στη συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης·
5. υποστήριξη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών για την πλήρη αξιοποίηση των νέων μέσων ψηφιακής τεχνολογίας και των εργαλείων ΤΠΕ. Οι ψηφιακές τεχνολογίες παρέχουν σημαντικές δυνατότητες για καινοτόμες λύσεις αντιμετώπισης των οικονομικών, κοινωνικών και τεχνολογικών προκλήσεων της εποχής μας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορούν να βελτιώσουν την παροχή δημόσιων υπηρεσιών, να διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων, να αυξήσουν τη συμμετοχή των πολιτών με καινούριους και διαφορετικούς τρόπους, να ενισχύσουν τη διαφάνεια, τη συμμετοχικότητα, τη λογοδοσία και την ικανότητα ανταπόκρισης στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, να βελτιώσουν την τοπική διακυβέρνηση, καθώς και να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και υποστηρικτικά προς τη δημοκρατία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο χρειάζεται να βελτιωθεί σημαντικά η ανθεκτικότητα και η ανεξαρτησία των ψηφιακών συστημάτων και των παρόχων τους·
6. προαγωγή της πολυμορφίας, με στήριξη της συμμετοχικότητας και μέτρων για την ισότητα των φύλων και με πρόληψη και αντιμετώπιση των διακρίσεων με βάση το φύλο (?), τη φυλετική και εθνοτική καταγωγή (?), τη θρησκεία, την αναπηρία, την ηλικία (*) και των διακρίσεων για οποιονδήποτε λόγο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε ευρωπαϊκό, εθνικό, τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕτΠ·
7. ενεργό συμμετοχή στην εκστρατεία ευαισθητοποίησης και επικοινωνίας για την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων που θα δρομολογήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα χρησιμεύσει ως πλατφόρμα για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σχετικά με το θέμα αυτό μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών φορέων·
8. στήριξη και ενίσχυση των μειονοτήτων στην Ευρώπη, ιδίως μέσω της πρωτοβουλίας «Minority SafePack»·
9. λειτουργία ως σημείο αναφοράς για όλες τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές στην Ευρώπη, ακόμη και πέραν της συμμετοχής τους στην ΕτΠ, μέσω της ενίσχυσης της πολιτικής ταυτότητας της ΕτΠ και των σχέσεων, καθώς και μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας με τις κυριότερες πολιτικές οικογένειες, με τις εθνικές κυβερνήσεις, με τους εκλεγμένους εκπροσώπους του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου, με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές ενώσεις περιφερειακών και τοπικών αρχών, καθώς και με τα περιφερειακά τους γραφεία στις Βρυξέλλες·

(?) Οδηγία 2004/113/ΕΚ του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών (ΕΕ L 373 της 21.12.2004, σ. 37).

(?) Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής (ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22).

(*) COM(2008) 426: Πρόταση οδηγίας για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων.

10. στήριξη της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας μέσω ισχυρότερης αλληλεπίδρασης με τα κοινοβούλια σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και μέσω ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σχετικά με διάφορα μέσα προώθησης της αντιπροσωπευτικής και της συμμετοχικής δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων επίσης συμμετοχικών προϋπολογισμών. Το κράτος δικαίου, η δημοκρατία και η χρηστή διακυβέρνηση πρέπει να αποτελούν προαπαιτούμενα για την ενωσιακή χρηματοδότηση·
11. χρήση τεκμηριωμένων αναλύσεων για την παρακολούθηση και την προώθηση της αποκέντρωσης των τοπικών και των περιφερειακών αρμοδιοτήτων και των δημόσιων οικονομικών του υποεθνικού επιπέδου, καθώς και για τη λειτουργία της τοπικής δημοκρατίας στην ΕΕ·
12. δημιουργία ψηφιακών εργαλείων για τη χαρτογράφηση των πολιτικών και των δημοσιονομικών αρμοδιοτήτων μέσω της χρήσης συνεργειών με τα υφιστάμενα εργαλεία τόσο της ΕΕ όσο και των εθνικών και διεθνών οργανισμών·
13. στήριξη και προώθηση του σημαντικού έργου των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην πρώτη γραμμή αντιμετώπισης της πανδημίας COVID-19 και της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Η πανδημία καταδεικνύει τη σημασία της ορθής εφαρμογής της αρχής της ενεργού επικουρικότητας, καθώς και τον καθοριστικό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, αφενός, και την ανάγκη συντονισμού και στήριξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αφετέρου·
14. ενδεδειγμένη παρακολούθηση των νέων πρωτοβουλιών πολιτικής της ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι συμπεριλαμβάνουν την εδαφική διάσταση και πληρούν την απαίτηση προστιθέμενης αξίας της ΕΕ, σύμφωνα με τις συστάσεις της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα — “Κάνουμε λιγότερα με πιο αποδοτικό τρόπο”» και τις «Κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας»·
15. ελάφρυνση του διοικητικού φόρτου και μείωση των δαπανών υλοποίησης για τις περιφέρειες και τις πόλεις, με ιδιαίτερη έμφαση στην απλούστευση της νομοθεσίας και, γενικότερα, με αποτροπή της πρακτικής του επονομαζόμενου κανονιστικού υπερθεματισμού («gold-plating»)·
16. επίταση της συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου περιφερειακών κόμβων και της πλατφόρμας «Fit for Future», προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας χάραξης πολιτικής της ΕΕ με την παροχή τεκμηριωμένης ανατροφοδότησης από τοπικούς και περιφερειακούς φορείς·
17. προβολή της σημασίας της τοπικής αυτοδιοίκησης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες της ΕΕ και στις γειτονικές χώρες εταίρους της Ανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου·
18. στήριξη της παγκόσμιας δράσης της ΕΕ με την προαγωγή αξιών και αρχών, όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, η δημοκρατία, το κράτος δικαίου, η βιώσιμη ανάπτυξη και η κοινωνική ένταξη, μεταξύ άλλων, μέσω στενής συνεργασίας με τους μεσογειακούς και τους ανατολικούς εταίρους της·
19. ενθάρρυνση της συμμετοχής των περιφερειακών κοινοβουλίων στο πιλοτικό έργο της ΕτΠ και της Διάσκεψης των Περιφερειακών Νομοθετικών Συνελεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CALRE) που αποσκοπεί στην εγκαινίαση πολιτικών συζητήσεων για βασικά ζητήματα της ΕΕ, όπως η προετοιμασία των ετήσιων προγραμμάτων εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·
20. διασφάλιση της εκ μέρους της ΕΕ υποστήριξης της αποτελεσματικής συμμετοχής και δέσμευσης των νέων, μεταξύ άλλων μέσω της διαρθρωμένης συνεργασίας με τον συντονιστή της ΕΕ για τη νεολαία, της ενίσχυσης μέτρων όπως η Εγγύηση για τη Νεολαία, με στόχο τη βελτίωση των προοπτικών για ποιοτική απασχόληση και εκπαίδευση, και της θέσπισης ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά·
21. συνέχιση της συνεργασίας με νέους εκλεγμένους πολιτικούς στο πλαίσιο του προγράμματος «Νέοι εκλεγμένοι πολιτικοί» (NEPI) της ΕτΠ, με στόχο την εξοικείωση των μελλοντικών γενιών εκλεγμένων τοπικών και περιφερειακών πολιτικών με τις ευρωπαϊκές και τις εθνικές διαδικασίες χάραξης πολιτικής·
22. προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών ταυτοτήτων μας και των διαφόρων γλωσσών και παραδόσεων που αποτελούν την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά μας. Επισημάνση του γεγονότος ότι οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργικότητας, οι οποίοι έχουν θέση όχι μόνο στην τοπική οικονομία ως εργοδότες αλλά και στην κοινωνική ζωή των κοινοτήτων, επλήγησαν σοβαρά από την πανδημία και χρειάζονται στήριξη. συμβολή σε ένα νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τον πολιτισμό, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης των επενδύσεων για τον πολιτισμό στα διάφορα κονδύλια της ΕΕ, καθώς και της ενίσχυσης των συνεργειών μεταξύ της πολιτικής για τον πολιτισμό και άλλων πολιτικών, όπως η περιφερειακή πολιτική, η πολιτική για τον τουρισμό, την εκπαίδευση, τη νεολαία και την έρευνα και καινοτομία.

Κατανόηση και αντιμετώπιση των βαθέων κοινωνικών μετασχηματισμών που συνεπάγονται οι ψηφιακές, περιβαλλοντικές και δημογραφικές προκλήσεις για την οικοδόμηση ανθεκτικών περιφερειακών και τοπικών κοινοτήτων

Οι σημερινές κλιματικές και ψηφιακές μεταβάσεις, οι δημογραφικές μεταβολές και οι συνέπειες των εσωτερικών και των εξωτερικών μεταναστευτικών ροών επηρεάζουν βαθιά κάθε ευρωπαϊκή περιφέρεια, πόλη, κοινότητα και χωριό. Όσον αφορά αυτή τη δεύτερη προτεραιότητα, αποστολή της ΕτΠ θα είναι να αναλύσει και να εντοπίσει λύσεις ικανές να συνδράμουν τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές για την αντιμετώπιση αυτών των κοινωνικών μετασχηματισμών στον τόπο διαμονής των πολιτών. Η πανδημία COVID-19 απαιτεί προβληματισμό σχετικά με την ενδεδειγμένη αντιμετώπιση των εν λόγω προκλήσεων, καθώς η Ευρώπη και τα κράτη μέλη καταδεικνύουν τον βαθμό ετοιμότητάς τους για τη διάσωση τόσο ανθρώπινων ζώων όσο και της οικονομίας. Η τρέχουσα κρίση επιτείνει την ανάγκη εις βάθος προβληματισμού σχετικά με τις πολιτικές, τις αρμοδιότητες και τη συνολική λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ΕτΠ αναμένει, ως εκ τούτου, με ανυπομονησία τη σημαντική συζήτηση σχετικά με όλες τις πολιτικές της ΕΕ στο πλαίσιο της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης και προσβλέπει στη γενικότερη εξέταση και αξιολόγησή τους σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Για την επίτευξη της αποστολής αυτής, η ΕτΠ θα κάνει χρήση του νομοθετικού, στρατηγικού και πολιτικού έργου των μελών της και των ενδιαφερόμενων φορέων, συμβάλλοντας παράλληλα στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Το εγχείρημα αυτό θα συμπληρωθεί από ενημερωτική εκστρατεία υπό την αιγίδα της ΕτΠ. Το ετήσιο τοπικό και περιφερειακό βαρόμετρο θα συμβάλει επίσης στην υλοποίηση αυτής της προτεραιότητας.

Η ΕτΠ θα προωθήσει κατά προτεραιότητα τα ακόλουθα βασικά μέτρα:

23. προώθηση ενός σχεδίου αντιμετώπισης της κρίσης που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19, βασισμένου τόσο στην υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο όσο και στην ανάληψη των πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας·
24. συμβολή στους στόχους για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με ορίζοντα το 2030, με σκοπό την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, μέσω της ενθάρρυνσης φιλόδοξων και αποφασιστικών δράσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο τόσο του Συμφώνου για το κλίμα όσο και άλλων συναφών τοπικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης·
25. προαγωγή της χρήσης στρατηγικών έξυπνης ειδίκευσης και άλλων μέσων για την ενίσχυση των ευρωπαϊκών εταιρικών σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε τοπικό επίπεδο, ενόψει της βελτίωσης των επαγγελματικών δεξιοτήτων και των ευκαιριών για την απόκτηση δεξιοτήτων σε τομείς, χώρους εργασίας και τεχνολογίες που απαιτούνται για την περαιτέρω βελτίωση της βιωσιμότητας, της προστιθέμενης αξίας και της ανθεκτικότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·
26. συμβολή σε μια φιλόδοξη περιβαλλοντική πολιτική της ΕΕ, διασφαλίζοντας την ενσωμάτωσή της σε όλα τα προγράμματα δράσης για το περιβάλλον. Διασφάλιση της δέουσας συνεκτικότητας της τοπικής και της περιφερειακής διάστασης κατά την προετοιμασία και την υλοποίηση των τριών βασικών περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας: βιοποικιλότητα, κυκλική οικονομία και μηδενική ρύπανση. Σχεδιασμός περιβαλλοντικών και κλιματικών πολιτικών ενδεδειγμένων να εφαρμοστούν έμπρακτα σε όλα τα είδη κοινοτήτων·
27. διαμόρφωση και υποστήριξη της ανάπτυξης του Συμφώνου για το κλίμα μέσω συντονισμένων και διατομεακών δράσεων και πρωτοβουλιών, μεταξύ άλλων μέσω τοπικά καθορισμένων συνεισφορών και πολιτικών δεσμεύσεων σε επίπεδο περιφερειών και πόλεων, με στόχο να διασφαλιστεί ότι βασίζεται στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, στην αποτελεσματική διάδοση ορθών πρακτικών και στην επιδίωξη να μην παραγκωνιστεί κανένα άτομο και καμία περιφέρεια·
28. πρόβλεψη του τρόπου με τον οποίο η ενέργεια, η κινητικότητα και οι ψηφιακοί μετασχηματισμοί θα επηρεάσουν τις κοινότητές μας. Χάραξη στρατηγικών και υποστήριξη της ταχείας υλοποίησής τους, με σκοπό τη μεγιστοποίηση των θετικών αποτελεσμάτων τους και την άμβλυση των αρνητικών επιπτώσεών τους σε τοπικό επίπεδο·
29. υποστήριξη της τοπικής ανθεκτικότητας μέσω της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και ενδυνάμωση της τοπικής ικανότητας αντιμετώπισης ακραίων καιρικών φαινομένων που εκδηλώνονται με αυξημένη συχνότητα και σοβαρότητα, ιδίως με την παροχή των αναγκαίων πόρων στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές για τη διαχείριση καταστροφών μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ, καθώς και με τη χρήση ενός ενισχυμένου Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ·
30. συμβολή στη διαμόρφωση του στόχου μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες, καθώς και προετοιμασία και στήριξη των περιφερειακών και των τοπικών αρχών για την υλοποίηση των φιλόδοξων στόχων της ΕΕ όσον αφορά ένα σχέδιο δράσης μηδενικής ρύπανσης για το νερό, τον αέρα και το έδαφος. συμβολή στην επανεξέταση της δέσμης μέτρων για την αστική κινητικότητα με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τα σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας και προετοιμασία των αρχών των δημόσιων μεταφορών να ανταποκριθούν σε εξωγενείς απειλές κατά της παροχής ασφαλών και προστατευμένων υπηρεσιών κινητικότητας·
31. διασφάλιση της δέουσας συνεκτικότητας των απόψεων και των συμβολών των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στους πολυεπίπεδους διαλόγους για το κλίμα και την ενέργεια στα κράτη μέλη κατά τον σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την εφαρμογή των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα, των μακροπρόθεσμων εθνικών στρατηγικών και των εθνικών μακροπρόθεσμων στρατηγικών ανακαίνισης·

32. παροχή συνδρομής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επιτυχή διαμόρφωση και υλοποίηση του κύματος ανακαινίσεων και για την τοποθέτησή του στον πυρήνα της στρατηγικής για την ανάκαμψη μετά την πανδημία·
33. υποστήριξη της φιλοδοξίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να καθιερώσει την επισήμανση προϊόντων μηδενικής αποψίλωσης και να μεριμνήσει για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών σε ολόκληρο τον πλανήτη·
34. αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος και προώθηση της αυξημένης ψηφιακής μάθησης και της ψηφιοποίησης των τοπικών και των περιφερειακών δημόσιων υπηρεσιών, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2027, με στόχο να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος και να ενισχυθεί η βιώσιμη ανάπτυξη των τοπικών επιχειρήσεων και μιας ανθεκτικής οικονομίας, καθώς και η συμβολή σε μια πιο βιώσιμη και πράσινη Ευρώπη·
35. ενθάρρυνση της εξασφάλισης ψηφιακών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας για όλους σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο και συνεργασία ενόψει της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την ανθρωποκεντρική και αξιόπιστη ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης·
36. διατύπωση αιτήματος για στήριξη εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των κρατών μελών της ΕΕ και των πόλεων και των περιφερειών τους με σκοπό την επιτάχυνση του εκσυγχρονισμού και της ψηφιοποίησης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων επενδύσεων σε εκπαιδευτικές υποδομές και εξοπλισμό, και της υποστήριξης της απασχόλησης στην τοπική οικονομία. Συμβολή στις προσπάθειες επανέναρξης των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης. Ο Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης και το επικαιροποιημένο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη αποτελούν δύο σημαντικά πεδία δράσης και στήριξης που πρέπει να υποστηριχθούν στο πλαίσιο του μελλοντικού προγράμματος Erasmus·
37. βελτίωση της ευρυζωνικής συνδεσιμότητας και της ανάπτυξης δικτύων 5G σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές, μέσω της χαρτογράφησης των μελλοντικών επενδυτικών αναγκών·
38. εξασφάλιση της δυνατότητας συμβολής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη μελλοντική στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» και άντλησης ωφελημάτων από αυτή· συγκρότηση τοπικών συμβουλίων διατροφής, δικτύωση των τοπικών παραγωγών τροφίμων και των καταναλωτών, προώθηση της υγιεινής διατροφής και ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σπατάλη τροφίμων· κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων προκειμένου να εφαρμοστούν τα αναγκαία μέτρα για το κλίμα, το περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα·
39. αντιμετώπιση της σημαντικής πρόκλησης της διαρροής επιστημόνων και βελτίωση των περιφερειακών οικοσυστημάτων καινοτομίας με την ενίσχυση της εδαφικής συνοχής, την υποστήριξη μιας οικονομίας της ευημερίας και την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας, μεταξύ άλλων μέσω στήριξης από το πρόγραμμα «Ορίζον Ευρώπη», τα ΕΔΕΤ και διάφορα εθνικά χρηματοδοτικά μέσα. Ανάλυση πρωτοβουλιών εστιασμένων στην εδαφική προοπτική διερεύνησης, καθώς και δραστηριοτήτων επικεντρωμένων στην ταχύτερη δυνατή ενίσχυση της κοινωνικής, οικονομικής και υγειονομικής ανθεκτικότητας των περιφερειών και των πόλεων·
40. συμβολή σε μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή στρατηγική για τη δημογραφική αλλαγή, η οποία θα καλύπτει όλες τις δημογραφικές προκλήσεις και θα παρέχει μια ευρεία, συντονισμένη και ολοκληρωμένη απάντηση της ΕΕ στις δημογραφικές προκλήσεις, διότι πρόκειται για εγκάρσιο ζήτημα που επηρεάζει όλες τις πολιτικές της ΕΕ·
41. διασφάλιση του γεγονότος ότι η ΕΕ θα χαράξει μια ολοκληρωμένη, ανθρωπιστική και δίκαιη μεταναστευτική πολιτική και δεν θα αφήσει στην τύχη τους τα κράτη μέλη, τις παραμεθόριες περιφέρειες, τα νησιά και τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες για την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης, δεδομένου ότι πρόκειται για ζήτημα τόσο εθνικό όσο και ευρωπαϊκό· υποστήριξη της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών από τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές για την ένταξη των μεταναστών·
42. παροχή περιφερειακών και τοπικών στοιχείων τεκμηρίωσης για τη μεταρρύθμιση της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων ένταξης, διαδικασιών δίκαιης επιστροφής και πολιτικών ασύλου που θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται ικανοποιητικά στις υφιστάμενες και τις μελλοντικές μεταναστευτικές τάσεις· αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της μετανάστευσης σε συνεργασία με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης για όσους χρήζουν ανθρωπιστικής προστασίας· προάσπιση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ· πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων·
43. καλλιέργεια πνεύματος σεβασμού του κράτους δικαίου σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ως προϋπόθεση για τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και ως θεμελιώδη αξία της ΕΕ, η οποία κατοχυρώνεται από τις Συνθήκες και είναι κοινή στις συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών·
44. έκκληση προς την ΕΕ για τη διαφύλαξη των θέσεων εργασίας και τη διασφάλιση μιας ανάκαμψης βασισμένης τόσο στην ανοδική κοινωνική και οικονομική σύγκλιση όσο και στη βελτίωση των κοινωνικών δικαιωμάτων και των συνθηκών εργασίας για όλους, με σεβασμό των κοινωνικών εταίρων και των εθνικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εργάζονται σε νέες μορφές απασχόλησης, όπως η εργασία σε πλατφόρμες και η οικονομία της περιστασιακής απασχόλησης, καθώς και των εργαζόμενων στην παραδοσιακή οικονομία, στις πολύ μικρές επιχειρήσεις και στον πολιτιστικό τομέα. Αναγνώριση του

γεγονότος ότι τα δύο τρίτα του συνόλου της απασχόλησης δημιουργούνται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι περισσότερες από τις οποίες είναι βαθιά ριζωμένες στις τοπικές κοινότητες και αποτελούν, επομένως, ζωτικό τμήμα του ευρωπαϊκού κοινωνικού ιστού. Η ΕτΠ συνεχίζει να προάγει το βραβείο «Ευρωπαϊκής επιχειρηματικής περιφέρειας» και άλλες πανευρωπαϊκές δραστηριότητες για την ανάπτυξη και την τόνωση της επιχειρηματικότητας, ιδίως μεταξύ των νέων·

45. ανάληψη ρόλου «καταλύτη» για την αναπτυξιακή συνεργασία μεταξύ των πόλεων και των περιφερειών και υποστηρικτή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να αναλάβει ηγετικό ρόλο στην αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων όπως οι συγκρούσεις και η πολιτική αστάθεια, η οικονομική αστάθεια, η μετανάστευση και η κλιματική αλλαγή·
46. ανταλλαγή ορθών πρακτικών με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές των υπό ένταξη χωρών και των χωρών εταίρων, τόσο των γειτονικών στην ΕΕ όσο και εκείνων του νότιου ημισφαιρίου, και διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε στοχοθετημένη ενωσιακή στήριξη·

Διασφάλιση της διατήρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης μονίμως στην υπηρεσία των πολιτών της και του τόπου διαμονής τους, εφαρμόζοντας ως θεμελιώδεις αξίες την κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή

Αποστολή της ΕτΠ θα είναι να διασφαλίσει την τήρηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής μέσω των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επηρεάζουν τους πολίτες και τον τόπο διαμονής τους (πολιτικές τοπικής εμβέλειας). Για την επίτευξη της αποστολής αυτής, η ΕτΠ θα κάνει χρήση του νομοθετικού, στρατηγικού και πολιτικού έργου των μελών της, των εταίρων της και των ενδιαφερόμενων φορέων. Θα συνεχίσει να αξιοποιεί την κινητοποίηση της «Συμμαχίας για τη Συνοχή», προβάλλοντας την προστιθέμενη αξία της συνοχής ως πολιτικής και ως θεμελιώδους αξίας που διέπει όλες τις πολιτικές της ΕΕ. Θα επικεντρωθεί στον ρόλο των περιφερειών και των πόλεων στο σχέδιο οικονομικής ανάκαμψης της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή εβδομάδα των δήμων και των περιφερειών και το Ετήσιο τοπικό και περιφερειακό βαρόμετρο θα συμβάλουν επίσης στην επίτευξη της εν λόγω αποστολής.

Η ΕτΠ θα προωθήσει κατά προτεραιότητα τα ακόλουθα βασικά μέτρα:

47. υποστήριξη ενός πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), ως βασικό εργαλείο της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, το οποίο να ανταποκρίνεται στο επίπεδο φιλοδοξίας της ΕΕ για την αντιμετώπιση όλων των προτεραιοτήτων της, να παρέχει προστιθέμενη αξία, να είναι περισσότερο διαφανές και κατανοητό για τους πολίτες και να περιλαμβάνει τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και τις νέες προτεραιότητες που καθορίζονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία·
48. συμβολή στην ενίσχυση της πολιτικής συνοχής, η οποία είναι θεμελιώδους σημασίας ήδη από την ίδρυση της ΕΕ, μέσω της ξύπνης υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής, εξασφαλίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο σημαντικό αντίκτυπο σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες·
49. εξακολούθηση της προώθησης μιας ισχυρής και αποτελεσματικής ενωσιακής πολιτικής συνοχής για όλες τις περιφέρειες της ΕΕ, η οποία είναι αναγκαία όχι μόνο για να βοηθήσει τις πόλεις και τις περιφέρειες να ανακάμψουν από την κρίση της νόσου COVID-19, αλλά και για να διευθετηθεί τις άλλες μείζονες προκλήσεις που έχουν ισχυρή εδαφική διάσταση, καθώς και την άνιση κατανομή των επιπτώσεων τόσο εντός όσο και μεταξύ των διαφόρων πόλεων και περιφερειών σε ολόκληρη την Ευρώπη, ιδίως όσον αφορά την κλιματική αλλαγή και τη στροφή προς μια οικονομία με ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, τις δημογραφικές αλλαγές και τη μετανάστευση·
50. επισημάνση της ανάγκης επαρκούς και σταθερής χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής και της κοινής γεωργικής πολιτικής της ΕΕ με σκοπό την πλήρη επίτευξη του στόχου τους· στήριξη των τοπικών οικονομιών και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών για την αποτελεσματική χρήση των πόρων που διατίθενται επί του παρόντος για την ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας·
51. διατύπωση αιτήματος, λόγω των αναμενόμενων ασύμμετρων εδαφικών συνεπειών της κρίσης της νόσου COVID-19, για περιφερειακή και τοπική κατανομή των πιστώσεων στο πλαίσιο του νέου Ταμείου Ανάκαμψης. Διασφάλιση του γεγονότος ότι το νέο μέσο δεν θα αποβεί εις βάρος του προϋπολογισμού της πολιτικής συνοχής και ότι οι επενδύσεις θα συντονίζονται με τις χρηματοδοτικές παρεμβάσεις της ΕΕ, με στόχο τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων μόχλευσης και την αποφυγή του κατακερματισμού και του συγκεντρωτισμού·
52. επισημάνση του γεγονότος ότι η πανδημία COVID-19 απαιτεί από την ΕΕ να ενισχύσει την υγειονομική ασφάλεια και να αυξήσει τους δικούς της πόρους για την υγεία και τον ιατρικό εξοπλισμό, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ατομικής προστασίας. Αυτό προϋποθέτει τη θέσπιση μέσων έννομης προστασίας προκειμένου να δρομολογηθούν ταχέως και εύκολα, εφόσον χρειάζεται, οι διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή να ξεκινήσουν οι παραγωγικές διαδικασίες. Επιπλέον, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να λάβουν στήριξη για την ενίσχυση των ικανοτήτων τους όσον αφορά την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και καταστροφών. Δεδομένου ότι οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παροχή υπηρεσιών δημόσιας υγείας και κοινωνικών υπηρεσιών στους πολίτες, η ΕτΠ θα προκρίνει τον συντονισμό των δράσεων της ΕΕ και την παροχή συνδρομής στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές δομές πολιτικής προστασίας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση απειλών κατά της υγείας και καταστάσεων κρίσης, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας·

53. ρύθμιση της ανθεκτικότητας των οικονομικών κύκλων, ενισχύοντας τη χωρική σύγκλιση των αλυσίδων παραγωγής στην Ευρώπη·
54. ενθάρρυνση της χρήσης στρατηγικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης, της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της αξιοπρεπούς εργασίας, καθώς και της κοινωνικής ένταξης, σύμφωνα με τους στόχους του ανανεωμένου Χάρτη της Λειψίας και του Αστικού Θεματολογίου της ΕΕ·
55. επιδίωξη της επανεξέτασης του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένου του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ), βάσει των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από την κρίση, με σκοπό τη βελτίωση των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ μέσω της θέσπισης ενός «χρυσού κανόνα» για βιώσιμες επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένης της συγχρηματοδότησης των Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων στο πλαίσιο του πρωταρχικού στόχου του βιώσιμου χρηματοδοτικού σχεδιασμού·
56. παρακολούθηση του αντικτύπου της πανδημίας και των δυσμενών επιπτώσεων της στη μακροχρόνια απασχόληση σε όλες τις τοπικές και περιφερειακές οικονομίες της ΕΕ. Προβολή της σημασίας του ανασχεδιασμού των βιομηχανικών και των επιχειρηματικών στρατηγικών της ΕΕ και της επικέντρωσης στις σχετικές με τη βιωσιμότητα πτυχές της οικονομικής ανάπτυξης, με στόχο την επίτευξη ταχείας ανάκαμψης. Προώθηση των καινοτόμων οικοσυστημάτων, της κοινωνικής οικονομίας και της έξυπνης εξειδίκευσης, σε συνδυασμό με τη στήριξη τοποκεντρικών βιομηχανικών πολιτικών·
57. παρακολούθηση της εφαρμογής του κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση, προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην προετοιμασία των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και των προγραμμάτων για την περίοδο 2021-2027. Οι αρχές της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης θα πρέπει επίσης να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τη διακυβέρνηση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου·
58. διατύπωση αιτήματος για την άμεση πρόσβαση των πόλεων και των περιφερειών στη χρηματοδότηση της ΕΕ ενόψει της υλοποίησης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και διασφάλιση της συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην κατάρτιση των σχεδίων δίκαιης μετάβασης και στην υλοποίηση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης·
59. εξασφάλιση της δυνατότητας των περιφερειών, των πόλεων και των πολιτών να επωφεληθούν από τα μέτρα απλούστευσης των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων. Υποστήριξη της πρόληψης και της καταπολέμησης της κακοδιαχείρισης των κονδυλίων της ΕΕ και των κρουσμάτων απάτης·
60. συμβολή στην ενίσχυση και τη βελτίωση της λειτουργίας της ενιαίας αγοράς μέσω τόσο του εντοπισμού των εμποδίων που παρακωλύουν την άσκηση των τεσσάρων ελευθεριών σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο όσο και της ενθάρρυνσης της διοικητικής απλούστευσης, καθώς και μέσω της δέουσας επίσημης του γεγονότος ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αποτελούν καθοριστική συνιστώσα της εφαρμογής και της επιβολής των κανόνων της ενιαίας αγοράς. Προβολή, επ' αυτού, της αξιοσημείωτης επίδρασης που ασκεί η ελεύθερη κυκλοφορία στην ενιαία αγορά και κρούση του κώδικα του κινδύνου για την αποτροπή τυχόν περαιτέρω κατακερματισμού της·
61. επέκταση της «Συμμαχίας για τη Συνοχή» με στόχο την κινητοποίηση των ενδιαφερόμενων φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα για την προώθηση της πολιτικής συνοχής και την προβολή της ενωσιακής προστιθέμενης αξίας για κάθε πολίτη της ΕΕ, αλλά και για τις δημοκρατικές αρχές, μέσω της παρακολούθησης και της δημοσιοποίησης του αντικτύπου των επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ·
62. παρακολούθηση του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις και των επακόλουθων μέτρων παρεμφερούς σκοπού που καθιστούν δυνατή τη στοχοθετημένη στήριξη για τη διαφύλαξη των θέσεων εργασίας σε τομείς και περιφέρειες που πλήττονται δριμύτατα από την πανδημία. Επίσημηση του γεγονότος ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η καθιέρωση πιο ευέλικτων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις θα είχε ως στόχο «την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους», πράγμα το οποίο θα συνεχίσει να ισχύει πολύ πέραν του Δεκεμβρίου 2020 που έχει οριστεί ως ημερομηνία λήξης του προσωρινού πλαισίου· ως εκ τούτου, διατύπωση αιτήματος προς την Επιτροπή προκειμένου να είναι προετοιμασμένη είτε για την επέκταση του προσωρινού πλαισίου είτε για την παροχή παρόμοιων δυνατοτήτων ευελιξίας με στόχο να συνδράμει τους τομείς και τις περιφέρειες που πλήττονται από την κρίση για να ανακάμψουν·
63. επικρότηση της συγκέντρωσης και της διάδοσης πληροφοριών που σχετίζονται με την ευελιξία των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων, δεδομένου ότι, υπό τις παρούσες συνθήκες, οι εν λόγω διαδικασίες παρέχουν στις αναθέτουσες αρχές τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τη διαδικασία με διαπραγμάτευση με μειωμένες διαδικαστικές απαιτήσεις·
64. στήριξη του θεματολογίου της ΕΕ για τις αγροτικές περιοχές με σκοπό την αναστροφή της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και την αποτροπή του κινδύνου της φτώχειας στις εν λόγω περιοχές, καθώς και τη διασφάλιση μιας ισορροπημένης και σφαιρικής προσέγγισης για την ευρωπαϊκή εδαφική ανάπτυξη·
65. εκ του σύνεγγυς παρακολούθηση των δραστηριοτήτων της ΕτΠ με θέμα «Έξυπνα χωριά» και προώθηση της συγκεκριμένης έννοιας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ· προαγωγή πρωτοβουλιών προς όφελος της καινοτομίας και του εκσυγχρονισμού των αγροτικών περιοχών και έγκριση στρατηγικής για τη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα στο πλαίσιο του προγράμματος για τους έξυπνους τουριστικούς προορισμούς·

66. εμφατική προβολή του γεγονότος ότι, σε περίπτωση κρίσης κατά την οποία απαιτείται το προσωρινό κλείσιμο των συνόρων ή η στενότερη παρακολούθησή τους, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να συμφωνήσουν σχετικά με κοινούς δεσμευτικούς κανόνες και διαδικασίες για τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας στην ΕΕ· επισήμανση της τεράστιας οικονομικής και κοινωνικής αξίας που έχουν οι διασυνοριακές περιοχές για την ΕΕ·
67. παροχή έμφασης στην αξιοθαύμαστη ευρηματικότητα των τοπικών και των περιφερειακών φορέων κατά τη διάρκεια της κρίσης της νόσου COVID-19, οι οποίοι —παρά τα πολυάριθμα κλειστά σύνορα και τους πρωτοφανείς περιορισμούς— κατόρθωσαν να επιτύχουν τη συνέχιση της διασυνοριακής και της διακρατικής συνεργασίας, ως απόδειξη της ύπαρξης πραγματικής αλληλεγγύης μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών. Η παρούσα κρίση μας υπενθυμίζει ότι μια Ευρώπη χωρίς σύνορα είναι ένα από τα κυριότερα επιτεύγματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και πρέπει να διαφυλαχθεί. Η συμμετοχή σε διασυνοριακά έργα διαπροσωπικής και μικρής κλίμακας, τα οποία συνθέτουν τον ιστό των διασυνοριακών δικτύων και των έργων μεγάλης κλίμακας χάρη στην οικοδόμηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των συμμετεχόντων, θα πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί μόνιμη προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των θεσμικών της οργάνων·
68. προάσπιση της σημασίας και εξασφάλιση των απαιτούμενων δημοσιονομικών πόρων για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία, η οποία αποδείχθηκε απολύτως αναγκαία για πολυάριθμες περιφερειακές αρχές όσον αφορά τόσο την ανταλλαγή εμπειρογνώσιων και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με βασικές προκλήσεις όσο και για την οικοδόμηση ανθρώπινων δεσμών μεταξύ περιφερειακών αρχών σε διασυνοριακό επίπεδο·
69. ενθάρρυνση των δημόσιων επενδύσεων σε νησιά, καθώς και σε αραιοκατοικημένες και εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, μέσω της περαιτέρω προσαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, της αύξησης της ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και της ανάπτυξης της εδαφικής συνεργασίας με τρίτες χώρες·
70. προώθηση της επικαιροποίησης του συνολικού συστήματος διαχείρισης της πολιτικής συνοχής, ιδίως μέσω της απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης·
71. διατύπωση αιτήματος για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων σε ολόκληρη την εδαφική επικράτεια και την υλοποίηση μιας ισχυρής Ευρώπης για δίκαιες μεταβάσεις·
72. υποστήριξη της δημιουργίας της περιφερειακής διάστασης του ευρωπαϊκού κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη·
73. βελτίωση της ανθεκτικότητας των περιφερειακών οικοσυστημάτων καινοτομίας απέναντι στις επιβλαβείς επιπτώσεις ενδεχόμενων μελλοντικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης μέσω της ολοκλήρωσης του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας για την ελεύθερη κυκλοφορία ερευνητών, επιστημονικών γνώσεων και τεχνολογιών, μέσω της ενθάρρυνσης συνεργειών μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και άλλων χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ, καθώς και μέσω της συνέχισης του επιτυχημένου έργου της Πλατφόρμας ανταλλαγής γνώσεων και της διοργανικής πρωτοβουλίας «Η επιστήμη συναντά τις περιφέρειες»·
74. συμβολή στην αναθεώρηση του κανονισμού για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) και στη σχετική χρηματοδότησή του, καθώς και επισήμανση της απαιτούμενης δημιουργίας των ελλειπουσών συνδέσεων στις διασυνοριακές υποδομές μεταφορών για τη σύνδεση όλων των πόλεων και των περιφερειών της Ένωσης τόσο στις κεντρικές όσο και στις απομακρυσμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιφερειών·

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών θα χρησιμοποιήσει όλους τους πόρους και την πολιτική επιρροή που διαθέτει για την ενδυνάμωση της Ευρώπης. Μέσω της προάσπισης των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών και της διασφάλισης της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και των επενδύσεων της ΕΕ, η ΕτΠ θα επιδιώξει να μετασχηματίσει την ΕΕ προκειμένου να καταστεί πιο ανταγωνιστική, βιώσιμη και ανθεκτική ώστε να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των πολιτών της.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών ενόψει του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2021

(2020/C 324/03)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ (ΕτΠ),

λαμβάνοντας υπόψη:

- το προσαρμοσμένο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2020 ⁽¹⁾,
- το πρωτόκολλο συνεργασίας που συνυπέγραψε με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2012, και
- τις προτεραιότητες της ΕτΠ για την πενταετή θητεία της (2020-2025),

ενθαρρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιδιώξει την εκτέλεση των ακόλουθων δράσεων μέσω του προγράμματος εργασίας της για το 2021:

1. να ανταποκριθεί στο μήνυμα αφύπνισης που συνιστά η κρίση της νόσου COVID-19 εστιάζοντας στην κοινωνική ευημερία και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα στο πλαίσιο του μοντέλου της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών·
2. να διασφαλίσει ότι η στρατηγική ανάκαμψης μετά την πανδημία, ενώ ευθυγραμμίζεται πλήρως με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η ΕΕ στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού, επικεντρώνεται παράλληλα στην προστασία της υγείας των Ευρωπαίων πολιτών και στην αποκατάσταση της οικονομικής ανάπτυξης στην ΕΕ. Η νομοθεσία για το κλίμα πρέπει να αναγνωρίζει την πλήρη γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική ποικιλομορφία των ευρωπαϊκών εδαφών και να ενισχύει την αρχή της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα·
3. να εργαστεί από κοινού με την ΕτΠ για την ενίσχυση της προβολής και της δημόσιας στήριξης αυτών των δράσεων μέσω του πλαισίου «Η Πράσινη Συμφωνία σε συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές»·
4. να συμπεριλάβει τη διάσταση της υγείας στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας προωθώντας την υγιή διαβίωση για όλους, διερευνώντας περαιτέρω τους υφιστάμενους συνδέσμους και τις συνέργειες μεταξύ των τομέων της υγείας, του περιβάλλοντος, της ενέργειας, της οικονομίας, της απασχόλησης, της ανταγωνιστικότητας και της προστασίας του κλίματος και προτείνοντας παράλληλα σαφή στρατηγική για την οικοδόμηση ανθεκτικών εδαφών, οικονομιών και κοινωνιών κατά την περίοδο μετά την πανδημία στο πλαίσιο των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών·
5. να λάβει περαιτέρω μέτρα για μείωση της επιβάρυνσης που υφίστανται οι εθνικές, οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές στις προσπάθειές τους να αντιμετωπίσουν την κρίση της νόσου COVID-19 και για την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων κονδυλίων με στόχο την κάλυψη των αναγκών των ευρωπαϊκών συστημάτων υγείας. Η ταχεία εξάπλωση του ιού άσκησε αυξημένες πιέσεις τόσο στον τομέα της υγείας όσο και της κοινωνικής πρόνοιας. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να γίνουν προετοιμασίες για ένα «δεύτερο κύμα». Για τον διασυνοριακό σχεδιασμό της αντιμετώπισης της πανδημίας, θα πρέπει να προωθηθούν οι περιφερειακές ομάδες διαχείρισης κρίσεων που αποτελούνται από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, οι οποίες δρουν βάσει της κατάστασης της επιδημίας και πέραν των εθνικών συνόρων·
6. να συνεργαστεί με την ΕτΠ για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και των δυνατοτήτων των διαχειριστικών αρχών να αξιοποιούν καλύτερα τις ευκαιρίες που τους παρέχονται στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας και, παράλληλα, να ενθαρρύνει την πιο άμεση πρόσβαση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στα κονδύλια της ΕΕ ούτως ώστε να μπορούν να επιτύχουν τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, αλλά και να παρέχει ειδικότερα στήριξη στις παραμεθόριες περιοχές επισπεύδοντας την καθιέρωση του ευρωπαϊκού διασυνοριακού μηχανισμού (ECBM)·
7. να προωθήσει το σύμφωνο για το κλίμα ως κοινό εγχείρημα για την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και των πολιτών με στόχο την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της οικονομικής κρίσης που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19, υπό τη σκεπή του οποίου όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς συγκεντρώνονται για να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν τοπικά σχέδια για το κλίμα και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές·
8. να δημιουργήσει φόρουμ για την πράσινη ανάκαμψη, στο πλαίσιο του οποίου η ΕτΠ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να συνεργάζονται για την εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας εντός του νέου πλαισίου ανάκαμψης μετά την πανδημία·

⁽¹⁾ COM(2020) 440 final.

9. να διασφαλίσει ότι η φιλοδοξία της επίτευξης μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες που προβλέπεται στην Πράσινη Συμφωνία παραμένει ουσιώδες μέρος της πράσινης ανάκαμψης. Ένα φιλόδοξο σχέδιο δράσης μηδενικής ρύπανσης για τα ύδατα, τον αέρα και το έδαφος είναι απαραίτητο ιδίως για την προστασία της υγείας·
10. να είναι πιο φιλόδοξη ενόψει της μελλοντικής στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με στόχο την ανάσχεση της συνεχιζόμενης απώλειας βιοποικιλότητας και να επιτρέψει στην ΕΕ να αναλάβει ηγετικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο όσον αφορά την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, η οποία είναι ουσιαστικής σημασίας για την πρόληψη ή τον περιορισμό των επιπτώσεων μελλοντικών πανδημιών· να προωθήσει την ταχεία εφαρμογή της ευρωπαϊκής δασικής στρατηγικής, εξασφαλίζοντας τους κατάλληλους μηχανισμούς για την ανταλλαγή και τον πολλαπλασιασμό των βέλτιστων πρακτικών·
11. να προωθήσει τη βιώσιμη και τοπική παραγωγή τροφίμων κατά την υλοποίηση των πρωτοβουλιών που ανακοινώθηκαν στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», διατηρώντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη βιοποικιλότητα, προστατεύοντας το έδαφος, τα ύδατα και το θαλάσσιο περιβάλλον και εξασφαλίζοντας ικανοποιητικό επίπεδο εισοδήματος για τους αγρότες της ΕΕ· να εξασφαλίσει θεμιτές τιμές αγοράς σε μια δίκαιη θέση στην αγορά για τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων μέσω της προσαρμογής της παραγωγής βάσει της ζήτησης κατά τρόπο γενικά δεσμευτικό, ιδίως σε περίπτωση κρίσεως στην αγορά· να εξασφαλίσει ότι οι αγρότες και οι αγροτικές περιοχές θα λαμβάνουν στήριξη κατά την υλοποίηση των απαραίτητων διαρθρωτικών αλλαγών για τη μετάβαση σε πιο βιώσιμα συστήματα τροφίμων·
12. να καταρτίσει σχέδιο δράσης σχετικά με την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων το οποίο θα συμβάλει στην ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της ΕΕ και στον μετριασμό των επιπτώσεων της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Η ΕτΠ τονίζει ότι η εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων περιλαμβάνει ισχυρή εδαφική συνιστώσα και ότι ο κοινωνικός πίνακας αποτελεσμάτων, ο οποίος αντικατοπτρίζει επί του παρόντος μόνον τους εθνικούς μέσους όρους, θα πρέπει να ενισχυθεί με πρόσθετα στοιχεία από το περιφερειακό επίπεδο·
13. να ενσωματώσει μια ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας και του αποκλεισμού των παιδιών στην ΕΕ στο σχέδιο εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων·
14. να διερευνήσει τις δυνατότητες της κοινωνικής οικονομίας και να ετοιμάσει ένα «Σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία» το οποίο θα συμβάλει στην ενσωμάτωση των αξιών της σε διάφορες κοινωνικοοικονομικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεισφέροντας κατ' αυτόν τον τρόπο σε μία πράσινη και δίκαιη μετάβαση και σε ένα σχέδιο ανάκαμψης για την εποχή μετά την κρίση COVID-19, στο πλαίσιο του οποίου θα γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ της εκπαίδευσης, των δεξιοτήτων και της απασχόλησης, θα δοθεί προτεραιότητα στην ανεργία των νέων και θα προωθηθεί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων·
15. να παρουσιάσει φιλόδοξη μεταρρύθμιση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με την ενσωμάτωση του στόχου των βιώσιμων δημόσιων οικονομικών και των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από την κρίση της νόσου COVID-19·
16. να συμβάλει στην προσέλκυση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων οι οποίες έχουν χειροπιαστό αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιοχών·
17. να προτείνει επειγόντως μια βαθιά μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ για την επίτευξη μιας διαφανούς, συμμετοχικής και δημοκρατικής διαδικασίας. Η ισχυρή σύνδεση του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο καθιστά την ανάγκη για μεταρρύθμιση ακόμη πιο επείγουσα προκειμένου να αποφευχθεί η περαιτέρω συγκέντρωση και η εφαρμογή μιας προσέγγισης από την κορυφή προς τη βάση όσον αφορά τα σχέδια ανάκαμψης, αντί να δίνεται προτεραιότητα στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή μεταξύ και εντός των κρατών μελών και στις ποιοτικές δημόσιες επενδύσεις που απαιτούνται για τη βιώσιμη ανάκαμψη της ΕΕ. Ένα μεταρρυθμισμένο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, ως τη συνολική ευρωπαϊκή οικονομική στρατηγική για την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης σε ολόκληρη την Ευρώπη, θα πρέπει να ενσωματώνει τις αρχές της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και μια εδαφική διάσταση, με βάση την πρόταση της ΕτΠ για έναν κώδικα δεοντολογίας για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στο Εξάμηνο σε εθνικό επίπεδο και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
18. να αντιμετωπίσει την ευάλωτη κατάσταση των ευρωπαϊκών αλυσίδων αξίας, όπως αποκαλύφθηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19· να εντοπίσει τους πιο αδύναμους κρίκους και να διαφοροποιήσει τις αλυσίδες εφοδιασμού της ΕΕ με τη μείωση της εξάρτησής τους από μεμονωμένες χώρες, με την ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης κατά τρόπο βιώσιμο και με τη διασφάλιση της στρατηγικής βιομηχανικής αυτονομίας της ΕΕ· να καταρτίσει πολιτική για τους συνεργατικούς σχηματισμούς ως βασικό μέρος κάθε βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανάπτυξης ευρωπαϊκών συνεργατικών σχηματισμών παγκόσμιας εμβέλειας οι οποίοι δρουν ως σύνδεσμος μεταξύ των περιφερειακών συνεργατικών σχηματισμών, δικτύων και οικοσυστημάτων·

19. να επιμείνει στην καλύτερη εφαρμογή των κεφαλαίων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη που περιλαμβάνονται στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ και εστιάζουν στη βελτίωση του κοινωνικοοικονομικού και εδαφικού αντικτύπου των εμπορικών συμφωνιών, συμπεριλαμβανομένης της μελλοντικής συμφωνίας με το Ηνωμένο Βασίλειο, παρέχοντας λεπτομερέστερες τομεακές και γεωγραφικές αναλύσεις με την παράλληλη ενίσχυση των αιρεσιμοτήτων των κεφαλαίων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη στις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών. Η ΕτΠ συμφωνεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι το ελεύθερο, δίκαιο και ανοικτό εμπόριο μπορεί να λειτουργήσει μόνον με έναν ισχυρό και αποτελεσματικό Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ) και υποστηρίζει την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να δρομολογήσει ολοκληρωμένη πρωτοβουλία για τη μεταρρύθμιση του ΠΟΕ·
20. να διασφαλίσει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συμμετέχουν πλήρως στην προετοιμασία και την εφαρμογή των συμφωνιών και των προγραμμάτων εταιρικής σχέσης για την περίοδο 2021-2027·
21. να εξασφαλίσει ότι η μεγαλύτερη ευελιξία, η οποία παρέχεται για τη χρήση των ταμείων συνοχής και την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που είναι αναγκαία για τη στήριξη της ανάκαμψης των δήμων και των περιφερειών και των αγροτικών περιοχών από την κρίση της νόσου COVID-19, δεν οδηγεί σε συγκέντρωση των εξουσιών και στερεί από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές τα προνόμιά τους·
22. να αξιοποιήσει την εμπειρία που αντλήθηκε από το αστικό θεματολόγιο της ΕΕ και τον ανανεωμένο Χάρτη της Λειψίας με τη διοργάνωση συνόδου κορυφής για αστικά θέματα με εστίαση στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη·
23. να αξιοποιήσει την πρόταση «Κύμα ανακαινίσεων» καθώς και το σχέδιο δράσης της αστικής εταιρικής σχέσης για τη στέγαση, το οποίο εγκρίθηκε τον Νοέμβριο 2018, για την προετοιμασία ευρωπαϊκού θεματολογίου για τη στέγαση με στόχο να ενσωματώσει την πτυχή της στέγασης στις διάφορες πολιτικές της ΕΕ που την επηρεάζουν·
24. να προτείνει ένα συνεκτικό και φιλόδοξο θεματολόγιο της ΕΕ για τις αγροτικές περιοχές το οποίο θα απευθύνεται κυρίως στις απομακρυσμένες περιοχές, οι οποίες συχνά παραμελούνται, δημιουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο μεγαλύτερη σύνδεση με τους πολίτες που κατοικούν σε αγροτικές περιοχές και οι οποίοι εξ' ορισμού είναι πιο απομονωμένοι από τα κεντρικά συστήματα διακυβέρνησης. Η αναζωογόνηση των αγροτικών πόλεων και κοινοτήτων θα μπορούσε να βοηθήσει την ΕΕ να επιδείξει απτή στήριξη και να ενισχύσει τη νομιμότητά της σε τοπικό επίπεδο·
25. να ανταποκριθεί αποφασιστικά στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο ευρωπαϊκός τουρισμός παρέχοντας, αφενός, βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση και καταρτίζοντας, αφετέρου, μακροπρόθεσμη στρατηγική ανάκαμψη από την κρίση, καθιστώντας τον εν λόγω κλάδο πιο ανθεκτικό και βιώσιμο μελλοντικά. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η πολιτική συνοχής θα πρέπει να εξασφαλίσει στο πλαίσιο του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 καλύτερη αξιοποίηση του δυναμικού του πολιτισμού και του τουρισμού. Η εστίαση παραμένει στην οικονομική ανταγωνιστικότητα μέσω της έρευνας και της καινοτομίας, στην ψηφιακή μετάβαση, καθώς και στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τον τουρισμό·
26. να εφαρμόσει το επικαιροποιημένο σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση λαμβάνοντας υπόψη των αντίκτυπο της κρίσης COVID-19 και των νέων συνθηκών στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Το σχέδιο δράσης θα πρέπει να λειτουργήσει επίσης ως καταλύτης για την ταχεία ανάπτυξη των εργαλείων εξ' αποστάσεως μάθησης στις περιφέρειες, τους δήμους και τις αγροτικές περιοχές στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, ιδίως στα σχολεία, καθιστώντας τις ψηφιακές δεξιότητες και τις δεξιότητες στον τομέα των μέσων ενημέρωσης αναπόσπαστο κομμάτι της διά βίου μάθησης και μετατρέποντας το σχέδιο σε πλατφόρμα για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των ευρωπαϊκών δήμων και περιφερειών και σε ολόκληρο τον κόσμο·
27. να εξασφαλίσει την ενεργό συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών κατά την ολοκλήρωση της ενιαίας ψηφιακής αγοράς, αξιοποιώντας τον κεντρικό ρόλο που αυτές διαδραματίζουν στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών στους πολίτες και στη δημιουργία και τη διαχείριση ψηφιακών υποδομών· να διασφαλίσει τη στενή παρακολούθηση και αξιολόγηση των διαδικασιών ψηφιακού μετασχηματισμού στις περιφέρειες και τους δήμους της Ευρώπης, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στο χάσμα μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών·
28. να παρέχει ενισχυμένη χρηματοδοτική στήριξη και εκπαίδευση σχετικά με την ταχεία και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ψηφιακών υποδομών και ιδίως της τεχνολογίας 5G στην ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω του μελλοντικού ταμείου ανάκαμψης της ΕΕ, εξασφαλίζοντας παράλληλα ταχύτερη ευρυζωνική σύνδεση και τον απαραίτητο εξοπλισμό σε αγροτικές, ορεινές και νησιωτικές περιοχές, στις εξόχως απόκεντρες περιοχές και στις περιοχές που αντιμετωπίζουν δημογραφικές προκλήσεις·
29. να στηρίξει την ανάπτυξη ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης έως το 2025 σε στενή συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας, προκειμένου να εξασφαλιστεί εκπαίδευση και κατάρτιση υψηλής ποιότητας, καθώς και ισότητα και δικαιοσύνη στην εκπαίδευση, ως απάντηση στις δημογραφικές αλλαγές και τη διαρροή επιστημόνων· να συμπεριλάβει την ΕτΠ στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μελλοντικών μέτρων για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και στην εφαρμογή του επικαιροποιημένου θεματολογίου δεξιοτήτων για την Ευρώπη και του σχεδίου δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση·

30. να παρουσιάσει επιστημονική αξιολόγηση των επιπτώσεων της κρίσης COVID-19 στις δημογραφικές αλλαγές και να διασφαλίσει ότι οι μελλοντικές αποφάσεις προσαρμόζονται στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες·
31. να δώσει προτεραιότητα στη στήριξη των οργανώσεων, συμπεριλαμβανομένων των μη κερδοσκοπικών, και των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, των μεμονωμένων καλλιτεχνών και των εργαζομένων στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα, οι οποίοι επλήγησαν ιδιαίτερα από την πανδημία COVID-19. Κατά τη διαδικασία βελτίωσης του υφιστάμενου στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για τον πολιτισμό και στο πλαίσιο του μελλοντικού προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη», ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση και τη διαφύλαξη του πλούσιου πολιτιστικού ιστού της Ευρώπης και των τοπικών και των περιφερειακών ιδιαιτεροτήτων, καθώς και της τοπικής και περιφερειακής πολιτιστικής κληρονομιάς·
32. να διασφαλίσει ότι η παρεχόμενη από την Ένωση στήριξη μετά την κρίση στις υποψήφιες χώρες και τις εν δυνάμει υποψήφιες χώρες θα φτάσει στις τοπικές κοινότητες και θα εξασφαλίζει την επαρκή συμμετοχή και την ενίσχυση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, οι οποίες είναι ουσιώδους σημασίας για τη δημοκρατική νομιμοποίηση της παρουσίας της ΕΕ στις εν λόγω χώρες, ενώ ταυτόχρονα θα συνεχίσει να επισημαίνει και να αντιμετωπίζει τους κινδύνους της «άλωσης των τοπικών δομών» που απειλούν τα θεμέλια της δημοκρατίας·
33. να αυξήσει τη στοχευμένη στις ανάγκες των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και των οργανώσεών τους στις χώρες εταίρους στήριξη της ΕΕ, και ιδίως στις χώρες εταίρους της Νότιας Μεσογείου και της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, με στόχο τη δημιουργία νέας δυναμικής για αποκεντρωτικές μεταρρυθμίσεις και τη βελτίωση των αποτελεσμάτων στον τομέα της διακυβέρνησης, καθώς και τη βελτίωση της προβολής των οφελών των πολιτικών της ΕΕ για όλα τα εδάφη και τα επίπεδα διακυβέρνησης των χωρών εταίρων. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει τη δημιουργία Σχολής Δημόσιας Διοίκησης της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, όπως προτάθηκε στην κοινή ανακοίνωση για την Ανατολική Εταιρική Σχέση μετά το 2020·
34. να συμβάλει στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, μεταξύ άλλων με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών των χωρών εταίρων και με τη στήριξη δραστηριοτήτων συνεργασίας μεταξύ ομοτίμων σε πνεύμα εταιρικής σχέσης και αλληλεγγύης, ιδίως στο πλαίσιο των σοβαρών παγκόσμιων επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της·
35. να εξασφαλίσει τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών κυβερνήσεων κατά την εφαρμογή και παρακολούθηση της στρατηγικής της ΕΕ για την ισότητα των φύλων και να ενσωματώσει σε αυτήν μέτρα και εργαλεία για την ανθεκτικότητα έναντι των συνεπειών της κρίσης της νόσου COVID-19 σε θέματα ισότητας των φύλων·
36. να αξιοποιήσει τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης ως πρόσφορο έδαφος για να προβληματιστεί μαζί με τους πολίτες και τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές σχετικά με την ΕΕ ως εγχείρημα το οποίο βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές, όπως η δημοκρατία, τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου, καθώς και σχετικά με τις απαιτούμενες αλλαγές στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα και η νομιμότητά του, αλλά και να ενισχυθεί το αίσθημα οικειοποίησης των πολιτών όσον αφορά το ευρωπαϊκό εγχείρημα·
37. να συμπεριλάβει πλήρως την ΕτΠ και τα εθνικά και περιφερειακά κοινοβούλια με νομοθετικές εξουσίες σε όλα τα όργανα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, καθιστώντας τη διαδικασία όσο το δυνατόν πιο προσιτή για τους πολίτες· να συνεργαστεί με την ΕτΠ για την ανάπτυξη πιλοτικού μοντέλου για μόνιμο και διαρθρωμένο διάλογο με τους πολίτες μέσω των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, το οποίο θα επιτρέπει μια αμφίδρομη διαδικασία επικοινωνίας μεταξύ των πολιτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, η οποία θα μπορούσε να χρησιμεύσει αργότερα για τη βελτίωση της μακροπρόθεσμης διαδικασίας λήψης αποφάσεων της ΕΕ·
38. να εντίνει τις προσπάθειές της για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης, μεταξύ άλλων σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο, στηρίζοντας τους ανεξάρτητους ελεγκτές γεγονότων, τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας και την ποιοτική δημοσιογραφία και τονίζοντας παράλληλα ότι η αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως δικαιολογία για την άσκηση λογοκρισίας ή για τον περιορισμό της ελευθερίας της έκφρασης·
39. να υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τις πολιτικές για τη μετανάστευση, την ένταξη και το άσυλο με βάση τις αρχές του σεβασμού των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της επικουρικότητας, της αλληλεγγύης και των διεθνών υποχρεώσεων της ΕΕ και των κρατών μελών της· να εξασφαλίσει ότι θα καταβληθούν καλύτερες κοινές προσπάθειες για την προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και να ενισχύσει την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων σε συνεργασία με τους εταίρους της ΕΕ και τις χώρες καταγωγής και διέλευσης· να ενισχύσει τη στήριξη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στον ουσιώδη ρόλο που διαδραματίζουν στις πολιτικές ένταξης·
40. να επιδιώξει την επιτυχή συνεργασία με την ΕτΠ για τη βελτίωση της νομοθεσίας και την προαγωγή της έννοιας της «ενεργού επικουρικότητας», ιδίως μέσω της πρωτοβουλίας που αφορά το δίκτυο περιφερειακών κόμβων για την επισκόπηση της υλοποίησης της πολιτικής της ΕΕ (RegHub) και του νέου ρόλου της στην πλατφόρμα «Fit for Future»· να παρέχει στήριξη στην ΕτΠ κατά την ανάπτυξη του δικτύου RegHub 2.0, ούτως ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματικός πάροχος έγκαιρης ανάδρασης

με βάση την εμπειρία των χρηστών όσον αφορά την υλοποίηση των πολιτικών της ΕΕ σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο· να επιβεβαιώσει και να εξετάσει περαιτέρω τις αρχές αυτές στην προσεχή της ανακοίνωση για τη βελτίωση της νομοθεσίας·

41. να λάβει υπόψη τις συζητήσεις που αφορούν το μελλοντικό πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που πραγματοποιήθηκαν στα περιφερειακά κοινοβούλια, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ειδικής ομάδας «Επικουρικότητα και αναλογικότητα» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του πιλοτικού σχεδίου που δρομολογήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών και τη Διάσκεψη των Περιφερειακών Νομοθετικών Συνελεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CALRE).

Η ΕτΠ εξουσιοδοτεί τον Πρόεδρό της να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στα θεσμικά όργανα της ΕΕ και στις Προεδρίες του Συμβουλίου της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

139Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙ ΜΕΣΩ INTERACTIO (ΥΒΡΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ), 30.6.2020 - 2.7.2020

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ): περιφερειακή και τοπική προοπτική»

(2020/C 324/04)

Εισηγητής:	ο κ. Michael MURPHY (IE/EPP), μέλος του Κομητειακού Συμβουλίου του Tipperary
Έγγραφο αναφοράς:	Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών για την εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών: 1 Ιανουαρίου 2018 — 31 Δεκεμβρίου 2018 COM(2019) 455 final

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ), την οποία θεωρεί όχι μόνον σημαντικό βήμα προς την αύξηση της διαφάνειας, αλλά και αποτελεσματικό μέσο για την παροχή τεκμηριωμένων γενικών πληροφοριών σχετικά με τις εμπορικές συμφωνίες που έχει διαπραγματευτεί η ΕΕ στο κοινό·
2. επισημαίνει το σημαντικό δυναμικό που προσφέρει η εμπορική πολιτική της ΕΕ για την υλοποίηση των στόχων της ΕΕ, κυρίως σε ό,τι αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη, τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ), την απασχόληση, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τις επενδύσεις στην ΕΕ. Ταυτόχρονα, ωστόσο, αντιλαμβάνεται ότι η κρίση της νόσου COVID-19 αποτελεί σημαντικό πλήγμα για τις ευρωπαϊκές και τις παγκόσμιες οικονομίες και θα στρεβλώσει τις ευκαιρίες που παρέχει το παγκόσμιο εμπόριο για τις ευρωπαϊκές μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της ΓΔ TRADE, το 2020 αναμένεται μείωση του παγκόσμιου εμπορίου μεταξύ 10 % και 16 %. Για τη δε ΕΕ των 27, η προβλεπόμενη μείωση αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ 9 % και 15 % όσον αφορά τις εξαγωγές σε χώρες εκτός της ΕΕ των 27, κάτι που ισοδυναμεί με μείωση των εξαγωγών σε χώρες εκτός της ΕΕ των 27 ύψους μεταξύ 282 και 470 δις. EUR ⁽¹⁾·
3. υπενθυμίζει ότι, πρώτον, 36 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ εξαρτώνται από τις εξαγωγές εκτός της ΕΕ, από τις οποίες οι 13,7 εκατομμύρια καταλαμβάνονται από γυναίκες. Δεύτερον, την περίοδο 2000-2017 οι θέσεις εργασίας στην ΕΕ που υποστηρίζονταν από τις εξαγωγές προς τον υπόλοιπο κόσμο αυξήθηκαν κατά 66 %, ήτοι 14,3 εκατομμύρια επιπλέον θέσεις εργασίας. Τέλος, το μερίδιο της απασχόλησης της ΕΕ που υποστηρίζεται από τις πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών στον υπόλοιπο κόσμο έναντι της συνολικής απασχόλησης αυξήθηκε από 10,1 % το 2000 σε 15,3 % το 2017 ⁽²⁾. Σημειώνει με ανησυχία ότι, εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, η ΔΟΕ εκτιμά ότι το 2020 θα σημειωθεί απώλεια 12 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας μόνο στην Ευρώπη·
4. υπογραμμίζει τη σημασία του διεθνούς ελεύθερου εμπορίου βάσει κανόνων, το οποίο ωφελεί όλους τους εμπορικούς εταίρους. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει να υπερασπίζεται τα εμπορικά συμφέροντα της ΕΕ και να καταπολεμά την αυξανόμενη τάση του προστατευτισμού·

⁽¹⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/may/tradoc_158764.pdf

⁽²⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf

5. σημειώνει ότι ο αντίκτυπος των ΣΕΣ της ΕΕ γίνεται αισθητός σε περιφερειακό επίπεδο. Η ΕτΠ ζητεί, ως εκ τούτου, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να την ενημερώνει συστηματικά και να λαμβάνει υπόψη τις πιθανές τοπικές και περιφερειακές επιπτώσεις του εμπορίου στις διαπραγματεύσεις σε πρώιμο στάδιο·
6. θεωρεί ότι οι ΣΕΣ, αφενός, θα πρέπει να προσαρμοστούν στις ανάγκες των ΜΜΕ και οι ΜΜΕ, αφετέρου, θα πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις των ΣΕΣ. Τονίζει εν προκειμένω τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στην προσαρμογή των ΣΕΣ στις ανάγκες των ΜΜΕ επιτόπου·
7. τονίζει ότι είναι κοινή ευθύνη όλων των επιπέδων διακυβέρνησης η δίκαιη κατανομή των οφελών της παγκοσμιοποίησης και ο μετριασμός των αρνητικών της επιπτώσεων·
8. εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι η κλιμάκωση των μέτρων που δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες του ΠΟΕ και οι νέες διακριτικές μη δασμολογικές ρυθμίσεις ενέχουν τον κίνδυνο να επιφέρουν μια αμοιβαία κανονιστική υπερφόρτωση, με αποτέλεσμα να καταστούν η νέα πραγματικότητα για το παγκόσμιο εμπόριο· πιστεύει ότι τα υφιστάμενα προγράμματα στήριξης της ΕΕ και ο έλεγχος αυτών θα πρέπει να επαναξιολογηθούν, σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ, με στόχο τη στήριξη μέσω της μείωσης των δασμών των περιφερειών που πλήττονται από εμπορικούς πολέμους·
9. χαιρετίζει το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκρότησε στις 22 Δεκεμβρίου 2017 ομάδα εμπειρογνομόνων για τις εμπορικές συμφωνίες με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχικότητας στην εμπορική πολιτική της ΕΕ. Σημειώνει ότι κανένας από τους 28 εμπειρογνώμονες που απαρτίζουν την ομάδα (?) δεν εκπροσωπεί τοπική ή περιφερειακή αρχή ή κάποια από τις ενώσεις τους. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διατηρήσει την ομάδα εμπειρογνομόνων υπό τη σημερινή της μορφή και να διατηρήσει τη θέση της ΕτΠ ως παρατηρητή. Σε περίπτωση αλλαγής της γενικής δομής της ομάδας εμπειρογνομόνων, η ΕτΠ ζητεί να κληθεί να συμμετέχει ως μέλος·
10. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το 29 %-31 % του εμπορίου της ΕΕ καλύπτεται από προτιμησιακές εμπορικές συμφωνίες·

Συστάσεις σχετικές με την κρίση της νόσου COVID-19

11. επικροτεί την εξαγγελία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να δρομολογήσει διαδικασία επανεξέτασης της εμπορικής πολιτικής, με στόχο την εκπόνηση νέας στρατηγικής έως το τέλος του έτους. Εντούτοις, η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει ότι η εν λόγω επανεξέταση θα δώσει τη δέουσα προσοχή στο ζήτημα της εφαρμογής των ΣΕΣ στις περιφέρειες και τους δήμους των κρατών μελών·
12. η πανδημία COVID-19 κατέδειξε τον στενό σύνδεσμο μεταξύ των παγκόσμιων οικονομιών και ότι σε καιρούς κρίσης καμία χώρα δεν μπορεί να καλύψει μόνη της τις ανάγκες της. Ως εκ τούτου, για να εξασφαλιστεί ένα δίκαιο, ανοικτό και βασισμένο σε κανόνες παγκόσμιο εμπορικό σύστημα, η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει τις εργασίες της για τη μεταρρύθμιση του ΠΟΕ. Στο ίδιο πλαίσιο, σημειώνει ότι σε περιπτώσεις στρέβλωσης των κανόνων του παγκόσμιου ανταγωνισμού, η ΕΕ χρειάζεται να αξιοποιήσει πλήρως τα μέσα εμπορικής άμυνας που διαθέτει και να αναπτύξει νέα μέσα για την αντιμετώπιση των πρακτικών στρέβλωσης της αγοράς που εφαρμόζουν τρίτες χώρες·
13. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει τις εργασίες της για την αντιμετώπιση της στρέβλωσης του ανταγωνισμού εντός της ενιαίας αγοράς που προκαλείται από τις ξένες επιδοτήσεις. Εν προκειμένω, η ΕτΠ αναμένει τη δημοσίευση της λευκής βίβλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα το μέσο για τις ξένες επιδοτήσεις. Η επίτευξη προόδου σε αυτόν τον τομέα είναι ιδιαίτερα σημαντική προκειμένου να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις σε θέματα όπως οι δημόσιες συμβάσεις·
14. σημειώνει ότι οι περιφέρειες και οι κυβερνήσεις τους είναι αυτές που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της κρίσης, αναγκαζόμενες να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις αυτής στον τομέα της υγείας και της οικονομίας. Πιστεύει, ως εκ τούτου, ότι η ΕΕ χρειάζεται να εργαστεί για την οικοδόμηση στρατηγικών αποθεμάτων εξοπλισμού ζωτικής σημασίας για την προετοιμασία των περιφερειών να αντιμετωπίσουν μελλοντικές πανδημίες. Επικροτεί, στο πλαίσιο αυτό, την έννοια που εισάγει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή της «ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας» για τη διαφοροποίηση των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού, καθώς και για τον μερικό επαναπατρισμό της παραγωγής κρίσιμων υλικών·
15. επικροτεί τη νέα πρόταση για το ΠΔΠ της 27ης Μαΐου, συμπεριλαμβανομένων της νέας πρωτοβουλίας REACT-EU και του προσωρινού μέτρου ενίσχυσης «Next Generation EU». Εν προκειμένω, η ΕτΠ εκφράζει την ικανοποίησή της για τα πρόσθετα κονδύλια που διατίθενται για την πολιτική συνοχής, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της κρίσης, μεταξύ άλλων με την εξασφάλιση επενδύσεων και την παροχή ρευστότητας στις πληττόμενες ΜΜΕ, ειδικότερα εκείνες που δραστηριοποιούνται στους τομείς που έχουν πληγεί περισσότερο. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλιστεί η διάσωση πολλών επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας·

(³) http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156487.pdf

16. επικροτεί, υπό το πρίσμα της κρίσης της νόσου COVID-19, την απλούστευση της εφαρμογής ορισμένων χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του InvestEU. Εντούτοις, παροτρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει να εφαρμόζει το σύστημα βελτίωσης της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων πέραν της πανδημίας, με στόχο να βοηθήσει τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ να μετατρέψουν την ψηφιοποίηση και τις τεχνικές για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές σε αποδοτικές ευκαιρίες για τη δημιουργία βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και θέσεων εργασίας.

Αξιοποίηση του πλήρους δυναμικού των εμπορικών συμφωνιών — περιφερειακές και επιχειρηματικές προοπτικές

17. συμφωνεί απόλυτα με την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι οι επιχειρήσεις της ΕΕ μπορούν μόνο να επωφεληθούν από τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ εάν τους παρέχονται σημαντικές πληροφορίες ως προς το περιεχόμενο αυτών των συμφωνιών και εφόσον κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν στην πράξη· τονίζει την ανάγκη συμμετοχής των περιφερειακών εκπροσώπων στην προσπάθεια βελτίωσης της εφαρμογής των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών. Για τον σκοπό αυτόν, υπογραμμίζει τη σημασία ανάπτυξης σχεδίων δράσης για την εφαρμογή των ΣΕΣ τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα στις ιδιαιτερότητες κάθε κράτους μέλους και των αντίστοιχων περιφερειών τους και στα περιφερειακά επιχειρηματικά συμφέροντα·

18. σημειώνει με ανησυχία ότι η πολυπλοκότητα των κανόνων καταγωγής και των διοικητικών εντύπων που απαιτείται να παρέχουν οι εμπορικοί εταίροι της ΕΕ για τη χορήγηση προτιμήσεων στις επιχειρήσεις της ΕΕ, καθώς και η προσπάθεια που απαιτείται για την απόδειξη της προτιμωσιακής καταγωγής, μοιάζουν να είναι δυσανάλογες για τις ΜΜΕ της ΕΕ, οι οποίες δεν διαθέτουν τους ίδιους πόρους με τις μεγάλες επιχειρήσεις·

19. επαναλαμβάνει την πάγια θέση της σύμφωνα με την οποία οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ δεν πρέπει να εμποδίζουν τις αρμόδιες διοικήσεις κανενός επιπέδου διακυβέρνησης να παρέχουν, να υποστηρίζουν και να ρυθμίζουν κανονιστικά τις δημόσιες υπηρεσίες, αλλά ούτε να διευρύνουν το φάσμα των υπηρεσιών που παρέχουν στο κοινό·

20. υπενθυμίζει ότι το μεγαλύτερο μέρος της εξαγωγικής δραστηριότητας των ΜΜΕ πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο εντός της ενιαίας αγοράς⁽⁴⁾, με μόνο το ήμισυ περίπου των ΜΜΕ να πωλούν τα προϊόντα τους εκτός της ΕΕ των 28⁽⁵⁾. Σημειώνει επίσης ότι η εξαγωγική δραστηριότητα των ΜΜΕ παρουσιάζει επίσης υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, με έξι κράτη μέλη⁽⁶⁾ να αντιπροσωπεύουν πάνω από τα δύο τρίτα των συνολικών εξαγωγών ΜΜΕ της ΕΕ·

21. τονίζει ότι, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα που εκπόνησαν η ΕτΠ και η Eurochambres, για την αποτελεσματική εφαρμογή των εμπορικών συμφωνιών απαιτούνται τα ακόλουθα⁽⁷⁾:

- 1) γαφύρωση του γνωστικού χάσματος όσον αφορά τις ΣΕΣ της ΕΕ με την παροχή πρακτικών πληροφοριών για τον τρόπο με τον οποίο οι ΜΜΕ μπορούν να αξιοποιήσουν στην πράξη μια ΣΕΣ και με τη διοργάνωση περισσότερων ενημερωτικών δραστηριοτήτων σε συνεργασία με την επιχειρηματική κοινότητα σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (επιμόρφωση, σεμινάρια, εργαστήρια, περιοδεύουσες εκθέσεις κ.λπ.)·
- 2) βελτίωση των διαθέσιμων δωρεάν εργαλείων που παρέχουν στήριξη στις επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ ώστε να καταστούν πιο φιλικά προς τους χρήστες, καθώς και αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού όσον αφορά την ύπαρξή τους·
- 3) αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας και της έλλειψης συνοχής των κανόνων καταγωγής και των τελωνειακών καθεστώτων·
- 4) άμεση υλοποίηση δωρεάν διαδικτυακού εργαλείου για τον υπολογισμό των κανόνων καταγωγής, ως πρόσθετη γραμμή στήριξης των ΜΜΕ της ΕΕ προκειμένου να αντεπεξέρχονται στην πολυπλοκότητα των εν λόγω κανόνων στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ·

22. θεωρεί ότι πρέπει να γίνουν περισσότερα για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τη λειτουργία του διεθνούς εμπορίου, ιδίως στο επίπεδο των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών τους, οι οποίες έχουν να διαδραματίσουν καιρό ρόλο λόγω των γνώσεών τους όσον αφορά τις ΜΜΕ και της εγγύτητάς τους προς αυτές. Αναγνωρίζει, ως εκ τούτου, την ευκαιρία που δίνεται στην ΕτΠ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεργάζονται συστηματικά για τη διάδοση των σχετικών πληροφοριών και την ανάπτυξη σχετικών διαδραστικών μέσων, όπως, για παράδειγμα, έναν υπολογιστή κανόνων καταγωγής για τις ΜΜΕ·

⁽⁴⁾ Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPRS), *CETA implementation: SMEs and regions in focus* (Εφαρμογή της CETA: οι ΜΜΕ και οι περιφέρειες στο επίκεντρο), μελέτη που εκπονήθηκε κατόπιν αιτήματος της ΕτΠ, 18 Νοεμβρίου 2019, διατίθεται εδώ: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA\(2019\)644179](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA(2019)644179)

⁽⁵⁾ Έκτακτο Ευρωβάρόμετρο 421, *Internationalisation of Small and Medium-sized Enterprises* (Διεθνοποίηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων), Οκτώβριος 2015.

⁽⁶⁾ Βέλγιο, Γερμανία, Ισπανία, Ιταλία, Κάτω Χώρες και Ηνωμένο Βασίλειο.

⁽⁷⁾ Έρευνα της Eurochambres και της ΕτΠ με θέμα «Implementation of Free Trade Agreements — challenges and opportunities for businesses and regions» (Εφαρμογή των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών — προκλήσεις και ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις και τις περιφέρειες), https://cor.europa.eu/en/events/Documents/ECON/Survey_Note_CoR-Eurochambres_Survey_15_November_2019.pdf

23. εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόοδο που έχει σημειώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά τις εργασίες της για τη διαδικτυακή πύλη στην οποία θα ενσωματωθούν δύο βάσεις δεδομένων, συγκεκριμένα η βάση δεδομένων πρόσβασης στην αγορά (Market Access Database) και η Υπηρεσία υποστήριξης εξαγωγών (Trade Helpdesk).

24. επιπλέον, εκφράζει την ικανοποίησή της για τα υφιστάμενα εργαλεία που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προώθηση και τη στήριξη των ΜΜΕ της ΕΕ στις προσπάθειές τους για διεθνοποίηση, ώστε να καταστούν πιο ανταγωνιστικές σε παγκόσμιο επίπεδο, και επισημαίνει την ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι αυτά τα εργαλεία ακολουθούν προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή.

25. αντιμετωπίζει με ανησυχία τα εκκρεμή ζητήματα με τους εμπορικούς εταίρους όπως παρουσιάζονται στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ιδίως το γεγονός ότι τα προϊόντα της ΕΕ εξακολουθούν να βρίσκονται αντιμετώπιση με φραγμούς όσον αφορά την πρόσβαση σε διάφορες αγορές των χωρών-εταίρων. Θα πρέπει να δοθεί υψηλή προτεραιότητα στην αμοιβαία μη γραφειοκρατική αναγνώριση των τεχνικών προτύπων.

Εξασφάλιση ότι η συμμετοχή στην παγκόσμια οικονομία δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ

26. παρά τη συνολική ανάπτυξη που επιφέρουν οι ΣΕΣ, είναι της άποψης ότι υπάρχουν ορισμένοι οικονομικοί τομείς, καθώς και περιφέρειες που τους φιλοξενούν, που είναι πιθανό να επηρεαστούν αρνητικά.

27. υποστηρίζει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες για τις ενωσιακές εξαγωγές γεωργικών προϊόντων, αλλά εκφράζει ανησυχία γιατί στο σχέδιο προσωρινής έκθεσης με θέμα την εκτίμηση των επιπτώσεων στη βιωσιμότητα της εμπορικής συμφωνίας με τη Mercosur προβλέπεται ότι ο γεωργικός τομέας και οι αγροτικές περιοχές στην ΕΕ θα βιώσουν αρνητικές επιπτώσεις, με αποτέλεσμα ορισμένα κράτη μέλη να έχουν απορρίψει τη συμφωνία στην τωρινή της μορφή. Επιμένει επίσης ότι η συμφωνία Mercosur πρέπει να αξιολογηθεί σε σχέση με τον στόχο της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Στο πλαίσιο αυτό, η επικύρωση της συμφωνίας ΕΕ-Mercosur θα πρέπει να εξαρτάται από τη λήψη μέτρων για την αντιστροφή της σημερινής άνευ προηγουμένου αποψίλωσης των δασών του Αμαζονίου στη Βραζιλία.

28. υπογραμμίζει ότι, από πρόσφατη έρευνα που πραγματοποίησε η ΕτΠ σε συνεργασία με την Eurochambres για την εφαρμογή των ΣΕΣ, προκύπτει ότι οι αυξημένες ανταγωνιστικές πιέσεις από ξένες επιχειρήσεις αναγνωρίζονται επίσης ως σημαντική πηγή ανησυχίας για τις περιφέρειες όταν τίθενται σε ισχύ οι εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ ⁽⁸⁾.

29. επισημαίνει πως, όπως τονίζεται σε μελέτη της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽⁹⁾ που βασίζεται σε ανάλυση των εμπορικών ροών σε ορισμένα κράτη μέλη, οι εξαγωγικές επιδόσεις των περιφερειών συσχετίζονται θετικά και σε μεγάλο βαθμό με το ΑΕγχΠ και ότι οι εμπορικές συναλλαγές παρουσιάζουν υψηλή συγκέντρωση σε λίγες περιφέρειες σε κάθε κράτος μέλος που αναλύεται.

30. υπενθυμίζει ότι ο εδαφικά άνισος αντίκτυπος της παγκοσμιοποίησης έχει αναγνωριστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα έγγραφα προβληματισμού με θέμα την *τιθάσευση της παγκοσμιοποίησης* και το μέλλον των οικονομικών της ΕΕ, στα οποία υπογραμμίζεται ότι, ενώ τα οφέλη της παγκοσμιοποίησης είναι διάσπαρτα, το κόστος της είναι συχνά τοπικού χαρακτήρα.

31. τονίζει ότι η αντιμετώπιση των ανισοτήτων που παρουσιάστηκαν ανωτέρω απαιτεί απάντηση σε επίπεδο ΕΕ ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι κανένα άτομο και καμία περιφέρεια δεν θα μείνει πίσω.

32. πιστεύει ακράδαντα ότι οι εκτιμήσεις εδαφικού αντίκτυπου μπορούν να αποτελέσουν ισχυρά εργαλεία για την αναγνώριση και την ποσοτικοποίηση των πιθανών ασύμμετρων επιπτώσεων των εμπορικών συμφωνιών στις ευρωπαϊκές περιφέρειες σε πρώιμο στάδιο, επιτρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο στις επηρεαζόμενες περιοχές να θεσπίσουν τις κατάλληλες δημόσιες πολιτικές για να αντιμετωπίσουν αυτές τις επιπτώσεις· θεωρεί ότι αυτό αποτελεί κείμενο στοιχείο για τη διαμόρφωση υγιών, διαφανών και τεκμηριωμένων εμπορικών πολιτικών.

33. δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο της πολιτικής συνοχής στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των περιοχών της ΕΕ μέσω στοχευμένων επενδύσεων προσαρμοσμένων στις ανάγκες των συγκεκριμένων περιοχών σε βασικούς τομείς, όπως οι υποδομές δικτύου, η έρευνα και η καινοτομία, οι ΜΜΕ, οι υπηρεσίες ΤΠ, η δράση για το περιβάλλον και το κλίμα, η ποιοτική απασχόληση και η κοινωνική ένταξη.

⁽⁸⁾ Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών — EUROCHAMBRES για την εφαρμογή των ΣΕΣ, Αύγουστος-Οκτώβριος 2019.

⁽⁹⁾ Μελέτη της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τίτλο «Interactions between trade, investment and trends in EU industry: EU regions and international trade» (Αλληλεπιδράσεις μεταξύ του εμπορίου, των επενδύσεων και των τάσεων της βιομηχανίας της ΕΕ: περιφέρειες της ΕΕ και διεθνές εμπόριο) που εκπονήθηκε κατόπιν αιτήματος της ΕτΠ, 27 Οκτωβρίου 2017, διατίθεται στη διεύθυνση [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/el/document.html?reference=EPRS_STU\(2017\)608695](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/el/document.html?reference=EPRS_STU(2017)608695)

34. υπενθυμίζει, υπό το φως των ισχυρών στοιχείων σχετικά με τα περιφερειακά πρότυπα για το διεθνές εμπόριο, ότι εφόσον η ΕΕ επιθυμεί να προχωρήσει σε περαιτέρω ελευθέρωση των εμπορικών συναλλαγών, έχει θεμελιώδη σημασία να διενεργηθεί προηγουμένως εκτίμηση επιπτώσεων εστιασμένη στα πιθανά αποτελέσματα σε εθνικό και κυρίως υπο-εθνικό επίπεδο·

35. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι στο σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη του Μαΐου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την ενίσχυση των μέσων έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, και να καταστούν πιο ευέλικτα ώστε να μπορούν να αναπτυχθούν γρήγορα και σε ευρεία κλίμακα όταν χρειάζεται. Αναμένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει ταχέως την πρότασή της και επαναλαμβάνει⁽¹⁰⁾ στο πλαίσιο αυτό ότι η προηγούμενη πρόταση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τη χρηματοδοτική περίοδο 2021-2027 προέβλεπε σχετικά υψηλά όρια επιλεξιμότητας (τουλάχιστον 250 απολύσεις)⁽¹¹⁾ και χαμηλό προϋπολογισμό ύψους 250 εκατ. EUR ετησίως·

Η εμπορική πολιτική ως βασικό μέσο για την ενίσχυση της αειφορίας

36. πιστεύει ακράδαντα ότι η εμπορική πολιτική πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι η παγκοσμιοποίηση έχει θετικές οικονομικές, κοινωνικές, τοπικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη και πέραν αυτής·

37. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με ειδική έρευνα του Ευρωβαρομέτρου από το 2019⁽¹²⁾, σημειώθηκε αύξηση του ποσοστού των ερωτηθέντων που εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του διεθνούς εμπορίου. Η ίδια έρευνα κατέδειξε ότι υπήρξε αύξηση του ποσοστού των ερωτηθέντων που πιστεύουν ότι δεν επωφελούνται από το διεθνές εμπόριο εξαιτίας των περιβαλλοντικών του επιπτώσεων·

38. υπενθυμίζει ότι η Πράσινη Συμφωνία θα πρέπει ενσωματώνει την εμπορική πολιτική στην οικονομική πολιτική, την κανονιστική πολιτική και στην πολιτική ανταγωνισμού σε μια ολοκληρωμένη προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να βοηθήσει το περιβάλλον και να θέσει υψηλές περιβαλλοντικές φιλοδοξίες για ολόκληρο τον βιομηχανικό τομέα·

39. θεωρεί ότι θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ένας μηχανισμός για την αντιμετώπιση της «διαρροής άνθρακα» προκειμένου να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού· σημειώνει, ωστόσο, ότι το μέτρο πρέπει να εξισορροπεί τις ανησυχίες για το περιβάλλον, το εμπόριο και τη δικαιοσύνη ώστε να μην επιβληθούν αντίποινα κατά των εξαγωγών από χώρες της ΕΕ, με αποτέλεσμα να βλάπτεται η βιομηχανία της ΕΕ·

40. υποστηρίζει σθεναρά το σχέδιο δράσης 15 σημείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως βασικό μέσο για να καταστούν τα κεφάλαια για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΕΒΑ), τα οποία αποτελούν μέρος όλων των σύγχρονων εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ, πιο αποτελεσματικά. Εντούτοις, αυτό μπορεί να καταστεί εφικτό μόνο μέσω κατάλληλων ρητρών οι οποίες καθιστούν δυνατή την εφαρμογή και την επαλήθευση των απαιτήσεων βιωσιμότητας, καθώς και την επιβολή κυρώσεων όσον αφορά τη μη τήρηση αυτών·

41. όσον αφορά το ζήτημα του κατά πόσον η παράβαση διάταξης του κεφαλαίου για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη θα πρέπει να επιφέρει ορισμένες εμπορικές συνέπειες (που συνδέονται με το εμπόριο), η ΕΠ επικροτεί την ιδέα σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που χώρες ασκούν αθέμιτο ανταγωνισμό, για παράδειγμα αγνοώντας τα βασικά πρότυπα της ΔΟΕ ή τα πρότυπα βιωσιμότητας, θα πρέπει να θεσπιστούν διατάξεις και για τους μηχανισμούς κυρώσεων·

42. επισημαίνει την ανάγκη καλύτερης εφαρμογής των κεφαλαίων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΕΒΑ) στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ μέσω ήπιων μέσων και με την καλύτερη αξιοποίηση των διπλωματικών πόρων της ΕΕ και των κρατών μελών·

43. ζητεί, επιπλέον, τη συμπερίληψη στις ΣΕΣ της ΕΕ αυστηρών κανόνων σχετικά με την εσφαλμένη τιμολόγηση, τη καταχρηστική μεταβιβαστική τιμολόγηση και τη φοροδιαφυγή των εισηγμένων εταιρειών·

44. συμμερίζεται την άποψη ότι τα κεφάλαια για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη μπορούν, μέσω του εμπορίου, να συμβάλουν στη βελτίωση των συνθηκών σε τομείς όπως η αξιοπρεπής εργασία, η προστασία του περιβάλλοντος και η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματική και βιώσιμη αλλαγή πολιτικής⁽¹³⁾ σε τρίτες χώρες· σημειώνει, ωστόσο, ταυτόχρονα ότι τα ζητήματα αυτά είναι εξ ορισμού το αποτέλεσμα των δημοκρατικών διαδικασιών εντός της συνταγματικής τάξης κάθε δεδομένης χώρας·

⁽¹⁰⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η ενίσχυση της ανθεκτικότητας κάθε τύπου: η παροχή στις πόλεις και τις περιφέρειες των μέσων να αντεπεξέλθουν στην παγκοσμιοποίηση» (EE C 54 της 13.2.2018, σ. 32).

⁽¹¹⁾ Δεδομένου, πιο συγκεκριμένα, ότι στο αντίστοιχο πρόγραμμα στις ΗΠΑ (Trade Adjustment Assistance — TAA) δεν προβλέπεται κάποιο υποχρεωτικό ελάχιστο όριο απολύσεων.

⁽¹²⁾ <https://ec.europa.eu/comfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2246>
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/jp_19_6294

⁽¹³⁾ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, «Free trade or geo-economics? Trends in world trade» (Ελεύθερο εμπόριο ή γεωοικονομία: Τάσεις στο παγκόσμιο εμπόριο), Θεματικό Τμήμα Εξωτερικών Σχέσεων, Γενική Διεύθυνση Εξωτερικών Πολιτικών της Ένωσης, Σεπτέμβριος 2019.

45. χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ορίσει έναν επικεφαλής για την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών, ο οποίος θα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή των μέτρων προστασίας για το κλίμα, το περιβάλλον και την εργασία που κατοχυρώνονται στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ, και είναι πεπεισμένη ότι αυτός ο επικεφαλής θα δημιουργήσει ισχυρούς διαύλους επικοινωνίας με την κοινωνία των πολιτών και τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει τη διάθεση επαρκών πόρων για το γραφείο του επικεφαλής για την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών, ούτως ώστε να μπορέσει να επιτύχει τους στόχους του·

46. σε αυτό το πλαίσιο, κάνει αναφορά στη μελέτη της ΕτΠ με τίτλο «Η δημοκρατική διάσταση των διαπραγματεύσεων της ΕΕ για τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών: ο ρόλος και η ευθύνη των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών», στην οποία τονίζεται ότι η διαθεσιμότητα των πληροφοριών δεν επαρκεί από μόνη της για τη διασφάλιση μιας διαφανούς και συμμετοχικής διαδικασίας. Πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στους μηχανισμούς σε εθνικό και τοπικό επίπεδο που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της πρόσβασης σε αυτές τις πληροφορίες. Συγκεκριμένα, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές επισημαίνουν συχνά την απουσία επίσημων μηχανισμών διαλόγου με τα σχετικά εθνικά επίπεδα στον τομέα της εμπορικής πολιτικής, απουσία η οποία γίνεται ακόμη πιο αισθητή σε επίπεδο ΕΕ·

47. παράλληλα, θεωρεί ότι η εμπορική πολιτική της ΕΕ δεν θα πρέπει να υπονομεύει τις προσπάθειες παροχής αναπτυξιακής βοήθειας από την ΕΕ σε τρίτες χώρες και ζητεί την υιοθέτηση μιας ισορροπημένης προσέγγισης για το ελεύθερο εμπόριο σε ό,τι αφορά τις πιο εύθραυστες οικονομίες· υπενθυμίζει τη σημασία του ελεύθερου και δίκαιου εμπορίου δίνοντας έμφαση στο δυναμικό για μείωση της φτώχειας μέσω της διαπεριφερειακής και ενδοπεριφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης. Ζητεί μεγαλύτερη συνοχή των πολιτικών στους τομείς του διεθνούς εμπορίου και της ανάπτυξης και λαμβάνει υπό σημείωση τη μεταστροφή της ΕΕ από τη διεθνή αναπτυξιακή βοήθεια σε μια προσέγγιση που βασίζεται περισσότερο στην ισότιμη εταιρική σχέση·

Μετριασμός των αρνητικών επιπτώσεων επιμέρους εξελίξεων σε συγκεκριμένους τομείς και περιφέρειες

48. καλεί όλους τους βασικούς θεσμικούς παράγοντες να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις υφιστάμενες εμπορικές σχέσεις μεταξύ των περιφερειών της ΕΕ των 27 και του Ηνωμένου Βασιλείου, οι οποίες θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό τον αντίκτυπο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου στις αντίστοιχες οικονομίες τους· πρέπει να προβλεφθούν κατάλληλα μέτρα για τους τομείς και τα εδάφη που θα πληγούν ιδιαίτερω·

49. χαιρετίζει τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Συμβούλιο της 3ης Φεβρουαρίου 2020 για την έναρξη διαπραγματεύσεων σχετικά με μια νέα εταιρική σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο· πιστεύει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διασφαλίσει ότι η επιτευχθείσα συμφωνία θα προασπίζεται να συμφέροντα της ΕΕ·

50. παραπέμπει στο έγγραφο θέσης της Αντιπροσωπείας της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών⁽¹⁴⁾ και εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η απόφαση που έλαβαν οι Ηνωμένες Πολιτείες να επιβάλουν πρόσθετους δασμούς στα ευρωπαϊκά προϊόντα, οι οποίοι ανέρχονται σε 7,496 δισ. δολάρια ΗΠΑ, ως αντίμετρο για την ενίσχυση που παρείχαν η ΕΕ και ορισμένες κυβερνήσεις των κρατών στην κατασκευαστρία αεροσκαφών Airbus, θα έχουν κυρίως αντίκτυπο στα γεωργικά και αγροδιατροφικά προϊόντα που παράγονται σε κράτη μέλη της ΕΕ·

51. τονίζει ότι οι δασμοί επί του χάλυβα που επιβάλλουν οι ΗΠΑ έχουν οδηγήσει σε σημαντική εκτροπή του εμπορίου προϊόντων χάλυβα από τρίτες χώρες, οι οποίες εισέρχονται ολοένα και περισσότερο στην ευρωπαϊκή αγορά. Υπό το πρίσμα του δυσμενούς οικονομικού περιβάλλοντος για τη βιομηχανία χάλυβα, τα μέτρα διασφάλισης της ΕΕ στον τομέα του χάλυβα θα πρέπει να επαναξιολογηθούν ως προς την αποτελεσματικότητά τους, προκειμένου να αποφευχθούν περαιτέρω ζημιές στις εγχώριες επιχειρήσεις χάλυβα. Στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης θα πρέπει να εξεταστεί ειδικότερα η ανάκληση των προηγούμενων αυξήσεων των δασμολογικών ποσοστώσεων·

Εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις της ΕΕ σε ένα βασισμένο σε κανόνες σύστημα εμπορικών συναλλαγών

52. υπενθυμίζει ότι οι κυρώσεις της ΕΕ που έχουν επιβληθεί σε τρίτες χώρες για διάφορους γεωπολιτικούς λόγους, οι οποίοι δεν σχετίζονται με το εμπόριο, αντιμετωπίζονται με αντίμετρα που έχουν πλήξει δυσανάλογα ορισμένες περιφέρειες με καθιερωμένες εμπορικές σχέσεις σε αυτές τις τρίτες χώρες· θεωρεί ότι πρέπει να εξασφαλιστεί η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της λήψης αντισταθμιστικών μέτρων και της διατήρησης του ανταγωνισμού και ότι τα υφιστάμενα προγράμματα στήριξης της ΕΕ θα πρέπει να επαναξιολογηθούν ώστε να συνδράμουν τις περιφέρειες που πλήττονται από εμπορικούς πολέμους·

53. εφιστά την προσοχή στις πρόσφατες εκκλήσεις για μια πιο δυναμική εμπορική πολιτική της ΕΕ προς υπεράσπιση των τεχνολογιών, των επιχειρήσεων και των αγορών από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές εκτός ΕΕ και θεωρεί ότι η ΕΕ χρειάζεται μια πιο προορατική εμπορική πολιτική έτοιμη να προστατεύσει τις επιχειρήσεις της μέσω της θέσπισης κατάλληλων αντισταθμιστικών μέτρων που θα συμβαδίζουν με τις πρόσφατες εξελίξεις στην αλυσίδα αξίας και ενός δεσμευτικού νομικού πλαισίου για τις

⁽¹⁴⁾ Θέση της Αντιπροσωπείας της Ισπανίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τον αντίκτυπο των εμπορικών διαφορών και της επιβολής νέων δασμών σε γεωργικά και αγροδιατροφικά προϊόντα στις τοπικές και περιφερειακές οικονομίες στην ΕΕ, <https://cor.europa.eu/el/news/Pages/US-tariffs-on-EU-agri-food-products.aspx>

εμπορικές συγκρούσεις· επικροτεί τη στήριξη που παρέχει η ΕΕ στην πολυμέρεια και τις διάφορες ιδέες που έχουν προταθεί όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του ΠΟΕ, καθώς και την προορατική στάση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το αδιέξοδο όσον αφορά το δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο του ΠΟΕ, δηλαδή τις προσωρινές ρυθμίσεις προσφυγής με τον Καναδά και τη Νορβηγία·

54. επισημαίνει, ωστόσο, ότι αν και μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι καμία χώρα δεν μπορεί να απομονωθεί από την παγκοσμιοποίηση χωρίς να επιβαρυνθεί με τεράστιο κόστος, ο κίνδυνος κατάρρευσης του πολυμερούς εμπορικού συστήματος είναι πραγματικός και, ως εκ τούτου, η ΕΕ πρέπει να εξετάσει ένα εναλλακτικό σχέδιο·

55. υποστηρίζει σθεναρά την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τροποποίηση του κανονισμού για την επιβολή των διεθνών εμπορικών κανόνων που θα επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λαμβάνει αντίμετρα σε περιπτώσεις που ένας εταίρος αποτρέπει μια διαφορά να φτάσει στο σημείο στο οποίο θα μπορούσε να επιτραπεί η επιβολή των εν λόγω αντιμέτρων·

56. συμερίζεται την άποψη ότι η ΕΕ πρέπει να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στη διασφάλιση της αμοιβαιότητας και στην αντιμετώπιση του προστατευτισμού κατά την πρόσβαση στις αγορές δημοσίων συμβάσεων σε τρίτες χώρες·

57. εκφράζει, ως εκ τούτου, τη λύπη της για την έλλειψη προόδου που έχει σημειωθεί στις διοργανικές διαπραγματεύσεις σε ό,τι αφορά την αναθεωρημένη πρόταση για τη θέσπιση μέσου για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις ⁽¹⁵⁾ που υπέβαλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2016.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

⁽¹⁵⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/march/tradoc_157728.pdf

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Έλεγχος καταλληλότητας της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα, της οδηγίας για τα υπόγεια ύδατα, της οδηγίας για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος και της οδηγίας για τις πλημμύρες»

(2020/C 324/05)

Εισηγητής: ο κ. Piotr CAŁBECKI (PL/EPP), περιφερειάρχης Κουγιαβίας-Πομερανίας
Έγγραφα αναφοράς: SEC(2019) 438
SWD(2019) 439
SWD(2019) 440

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

A. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1. επικροτεί την έγκαιρη υλοποίηση του ελέγχου καταλληλότητας της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα (ΟΠΥ) και της οδηγίας για τις πλημμύρες, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 2 της ΟΠΥ, το οποίο προβλέπει ότι «η Επιτροπή επανεξετάζει την παρούσα οδηγία το αργότερο 19 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της και προτείνει κάθε αναγκαία τροποποίησή της»·
2. επιβεβαιώνει ότι το νερό είναι το σημαντικότερο κοινό αγαθό και συνιστά έναν πεπερασμένο πόρο που πρέπει να προστατεύεται και να χρησιμοποιείται με βιώσιμο τρόπο, τόσο από ποιοτική όσο και από ποσοτική άποψη. Η προστασία και η διαχείριση των υδάτων υπερβαίνουν τα περιφερειακά και εθνικά σύνορα, δεδομένου ότι το 60 % των λεκανών απορροής ποταμών στην ΕΕ εκτείνονται πέραν του εδάφους ενός μόνο κράτους μέλους·
3. επισημαίνει ότι οι εξαρτώμενοι από τα ύδατα τομείς της ΕΕ παράγουν 3,4 τρισεκατομμύρια ευρώ ετησίως, ποσό που αντιστοιχεί στο 26 % της ετήσιας ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της ΕΕ, και απασχολούν περίπου 44 εκατομμύρια άτομα. Παράλληλα, σημειώνει με ανησυχία ότι μόνο το 40 % των επιφανειακών υδάτων της Ευρώπης εκτιμάται ότι βρίσκονται σε καλή οικολογική κατάσταση και μόνο το 38 % σε καλή χημική κατάσταση ⁽¹⁾·
4. ζητεί, δεδομένης της πανδημίας COVID-19, τη βελτίωση της αποστείρωσης των λυμάτων, την ενίσχυση της έρευνας σχετικά με την καλύτερη διατήρηση των λυμάτων (αποχετευτικών και οικιακών), καθώς και την ενίσχυση της ανάπτυξης λύσεων βασισμένων στη φύση, προκειμένου να εξαλειφθούν τυχόν επιδημιολογικές απειλές κατά της ποιότητας των υδάτων·
5. υπογραμμίζει ότι το νερό αποτελεί ζωτικό στοιχείο για το περιβάλλον και για την ανθρώπινη ύπαρξη. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές των κρατών μελών καλούνται να διαδραματίσουν καιρικό ρόλο, μέσω της παρακολούθησης καθώς και μέσω της λήψης μέτρων πρόληψης και αποκατάστασης, στην επίτευξη και την εγγύηση υδάτων υψηλής ποιότητας. Οι πόλεις και οι περιφέρειες είναι πρωτοπόροι στην παροχή καθολικής πρόσβασης σε ύδρευση και αποχέτευση ως θεμελιώδους δικαιώματος· είναι σημαντικό να αντιμετωπίσουμε την έλλειψη εμπειρογνωσίας, την υπερβολική γραφειοκρατία και την απουσία πολυεπίπεδης προσέγγισης, οι οποίες επιδρούν αρνητικά στην αποδοτικότητα και μπορούν να καταστήσουν αδύνατη τη χρήση ορθών πρακτικών σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο·
6. επισημαίνει τη σημασία του νερού για τους Ευρωπαίους πολίτες οι οποίοι αποφάσισαν να αφιερώσουν μία από τις πρώτες Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες Πολιτών (ΕΠΠ) στην αντιμετώπιση των προβληματισμών τους όσον αφορά την πολιτική της ΕΕ για τα ύδατα. Αυτός ο έλεγχος καταλληλότητας αποτελεί επίσης συνέχεια των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Επιτροπή ως απάντηση στην ΕΠΠ *Right2Water* («Δικαίωμα στο νερό») ⁽²⁾, η οποία εστιάζεται στην προώθηση της πρόσβασης σε ύδρευση και αποχέτευση·

⁽¹⁾ Έκθεση του ΕΟΠ (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος) αριθ. 7/2018, σ. 6.

⁽²⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/water-and-sanitation-are-human-right-water-public-good-not-commodity_el

B. Τα πορίσματα του ελέγχου καταλληλότητας

7. Λαμβάνει υπό σημείωση το πόρισμα του ελέγχου καταλληλότητας, σύμφωνα με το οποίο οι οδηγίες είναι σε μεγάλο βαθμό κατάλληλες για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ωστόσο, διαθέτουν περιθώρια βελτίωσης. Οι οδηγίες είχαν ως αποτέλεσμα υψηλότερο επίπεδο προστασίας για τα υδατικά συστήματα και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας. Το γεγονός ότι οι στόχοι της ΟΠΥ δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί πλήρως οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, σε ανεπαρκή χρηματοδότηση, βραδεία εφαρμογή και ανεπαρκή ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών στόχων στις τομεακές πολιτικές, παρά σε τυχόν ελλείψεις στη νομοθεσία.

8. ο έλεγχος καταλληλότητας προσδιορίζει τα χημικά προϊόντα ως έναν τομέα στον οποίο υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης και μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα. Ενώ υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η ΟΠΥ, η οδηγία για τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος (ΟΠΠΠ) και η οδηγία για τα υπόγεια ύδατα (GWD) οδήγησαν σε μείωση της χημικής ρύπανσης των υδάτων της ΕΕ, η ανάλυση επισημαίνει τρεις τομείς στους οποίους το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο επιδέχεται βελτίωση: οι εθνικές διαφορές (μεταβλητότητα στους καταλόγους των τοπικών ρυπογόνων ουσιών) και οι οριακές τιμές που δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν οι ρύποι· ο κατάλογος των ουσιών προτεραιότητας (μια χρονοβόρα διαδικασία)· καθώς και το γεγονός ότι η ΟΠΠΠ και η οδηγία για τα υπόγεια ύδατα αξιολογούν τον κίνδυνο για τους ανθρώπους και το περιβάλλον με βάση κυρίως μεμονωμένες ουσίες, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι συνδυασμένες επιπτώσεις των μειγμάτων, με αποτέλεσμα να καλύπτουν, αναπόφευκτα, ένα ελάχιστο μόνο ποσοστό των ουσιών που υπάρχουν στο περιβάλλον.

9. επισημαίνει ότι η ποιότητα των πόσιμων υδάτινων πόρων παραμένει απειλούμενη· ως εκ τούτου, εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι ο έλεγχος καταλληλότητας δεν εστιάζει στη λειτουργία και στην εφαρμογή του άρθρου 7 της ΟΠΥ όσον αφορά τη μη υποβάθμιση της ποιότητας των υδατικών συστημάτων που χρησιμοποιούνται για τη λήψη πόσιμου ύδατος και τη μείωση του επιπέδου επεξεργασίας καθαρισμού που απαιτείται για την παραγωγή πόσιμου ύδατος· οι πάροχοι πόσιμου ύδατος πρέπει να μπορούν να βασίζονται σε υψηλής ποιότητας υδατινούς πόρους προκειμένου να μειωθεί το κόστος της επεξεργασίας τους· καλεί την Επιτροπή και τους συννομοθέτες να εξασφαλίσουν υψηλά πρότυπα ποιότητας και ασφάλειας, καθώς και πολιτική συνέπεια ενόψει της αναδιτύπωσης της οδηγίας για το πόσιμο νερό, μεταξύ άλλων στις διατάξεις της σχετικά με την πρόσβαση στο νερό⁽³⁾.

10. εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι ο έλεγχος καταλληλότητας δεν περιλαμβάνει διεξοδικότερη ανάλυση του αντικτύπου της απόφασης Weser⁽⁴⁾ του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εφαρμογή των ρητρών υποβάθμισης και βελτίωσης που θεσπίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και των ρητρών εξαιρέσεως που κατοχυρώνονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4-7 της ΟΠΥ επιφέρει νομικές αβεβαιότητες τόσο για τους φορείς εκμετάλλευσής όσο και για τις αρχές. Ειδικότερα, θα πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω ο αντίκτυπος στα μέτρα που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος (π.χ. εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων) ή συμβάλλουν στην κλιματική μετάβαση και στη διαχείριση της ενέργειας και των πόρων.

11. επισημαίνει ότι, καθώς επί του παρόντος πάνω από το ήμισυ όλων των ευρωπαϊκών υδατικών συστημάτων υπόκεινται σε εξαιρέσεις, οι προκλήσεις όσον αφορά την επίτευξη επιτυχημένων αποτελεσμάτων έως το 2027 είναι ουσιαστικές, για να διατυπωθεί με ήπιο τρόπο, ενώ είναι μάλλον απίθανο να επιτευχθούν εντός της προθεσμίας του 2027· υπογραμμίζει, συνεπώς, ότι θα πρέπει να ενισχυθούν σημαντικά οι προσπάθειες, οι πόροι, η καλύτερη εφαρμογή και η επιβολή της ΟΠΥ και εμμένει στο ότι, ακόμα και μετά το 2027, η προστασία των υδάτων δυνάμει της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα πρέπει να συνεχιστεί.

12. καλεί την Επιτροπή να συμπληρώσει την αξιολόγηση λαμβάνοντας υπόψη τις εμπειρίες των κρατών μελών, τα οποία εφαρμόζουν την οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στην απόφαση Weser. Είναι λυπηρό το γεγονός ότι πολλές χώρες δεν εφαρμόζουν ορθά την οδηγία, αλλά αυτό δεν αποτελεί λόγο για να παραβλέπονται τα νομικά προβλήματα που ανακύπτουν στις εν λόγω χώρες.

C. Συνοχή των πολιτικών: η ΟΠΥ και η λοιπή νομοθεσία της ΕΕ

13. προτρέπει να υιοθετηθεί μια λιγότερο κατακεραματισμένη αντίληψη για τα ύδατα και να εξασφαλιστούν μεγαλύτερη συνοχή και συντονισμός μεταξύ όλων των αλληλένδετων νομοθετικών πράξεων της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή, την κυκλική οικονομία και τους αναδυόμενους ρύπους. Η ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή διαχείριση των υδάτων θα πρέπει να ενσωματωθεί σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, καθώς και ένας σαφής και φιλόδοξος στόχος που ορίζεται στην ΟΠΥ, τόσο όσον αφορά τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής όσο και την προσαρμογή σε αυτήν.

⁽³⁾ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (αναδιτύπωση) [COM/2017/0753 final — 2017/0332 (COD)].

⁽⁴⁾ Ανακοινωθέν Τύπου του ΔΕΕ: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-07/cp150074el.pdf>
Το πλήρες κείμενο της απόφασης του ΔΕΕ: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1784620>

14. προβάλλει τη διασύνδεση μεταξύ της ΟΠΥ και της οδηγίας για τις πλημμύρες και άλλων πολιτικών στις οποίες οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές καλούνται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο, όπως: ο χωροταξικός σχεδιασμός, η γεωργία, η παραγωγή ενέργειας, ιδίως υδροηλεκτρικής ενέργειας (και ο ενεργειακός εφοδιασμός), η θερμική χρήση του νερού για τη θέρμανση και την ψύξη, οι πλωτές μεταφορές, η ανθρώπινη υγεία, ο τουρισμός, η εφαρμογή της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (UWWTD) και η οδηγία για τη νιτρορύπανση κ.λπ.

15. επιδοκιμάζει, στο πλαίσιο αυτό, την παράλληλη αξιολόγηση της UWWTD, ενός κεντρικού πυλώνα της επεξεργασίας λυμάτων στην Ευρώπη, με παρόμοια αποτελέσματα όσον αφορά τον έλεγχο καταλληλότητας: είναι αναγκαίο να υλοποιηθούν κατά τρόπο αποτελεσματικό και αποδοτικό τα υφιστάμενα νομικά μέσα, πράγμα το οποίο θα αποφέρει σημαντικά κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη. Ωστόσο, εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι στην αξιολόγηση δεν αναλύθηκε η αποτελεσματικότητα της UWWTD όσον αφορά τις απορρίψεις βιομηχανικών λυμάτων σε αποχετευτικά δίκτυα και σε σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Διαπιστώνει επίσης με λύπη το γεγονός ότι δεν αναλύεται από νομική άποψη ο τρόπος με τον οποίο η έλλειψη συνοχής μεταξύ του άρθρου 4 της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα και των άρθρων 10, 7 και 2 παράγραφος 9 της οδηγίας για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων επηρεάζει τους πιο αποδοτικούς σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων στην Ευρώπη.

16. επιπλέον, υπογραμμίζει τις αποκλίσεις στις προσεγγίσεις των κρατών μελών όσον αφορά τον φώσφορο και τον ευτροφισμό και ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ της UWWTD και της ΟΠΥ.

17. κρίνει απαραίτητο να συνεχίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ενίσχυση της επιβολής των νομικών υποχρεώσεων που καλύπτουν βασικές πιέσεις στο υδάτινο περιβάλλον, όπως αυτές που απορρέουν από τις οδηγίες για τη νιτρορύπανση και την UWWTD. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις νέες αναδυόμενες επιβλαβείς ιχνοουσίες, συμπεριλαμβανομένων των μικροπλαστικών και των φαρμακευτικών προϊόντων, καθώς οι υφιστάμενες τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στις μονάδες επεξεργασίας λυμάτων δεν είναι εξ ολοκλήρου ικανές να απομακρύνουν τους μικρορύπους.

18. υπογραμμίζει ότι η εντατική γεωργία αποτελεί έναν από τους κύριους παράγοντες πίεσης στα επιφανειακά και τα υπόγεια ύδατα, μεταξύ άλλων με την άντληση και τη ρύπανση από φυτοφάρμακα, λιπάσματα και φαρμακευτικά κατάλοιπα από τα κτηνοτροφικά αντιβιοτικά. Η επόμενη κοινή γεωργική πολιτική πρέπει να συνεκτιμά πλήρως τον αντίκτυπο της γεωργικής δραστηριότητας στα ύδατα και να ενθαρρύνει τη στροφή σε πιο φιλικές προς το νερό πρακτικές. Μεταξύ των λύσεων θα μπορούσαν να είναι προτάσεις για τη διεύρυνση της περιβαλλοντικής αιρεσιμότητας για την πρόσβαση σε ενισχύσεις σε όλες τις διατάξεις της ΟΠΥ, η προώθηση πιο οικολογικής γεωργίας μέσω «οικο-προγραμμάτων», καθώς και η ενθάρρυνση του διαλόγου και των ανταλλαγών βέλτιστων πρακτικών με την ενεργό συμμετοχή παρόχων νερού, σχετικών ΜΚΟ και γεωργών.

19. υπενθυμίζει ότι το νερό είναι μείζον καθοριστικός παράγοντας για την ομαλή λειτουργία της βιόσφαιρας, τη βιοπαραγωγικότητα και την ικανότητα απορρόφησης, και ότι επηρεάζει και επηρεάζεται από τις δραστηριότητες πολλών διαφορετικών οικονομικών τομέων, ιδίως της γεωργίας, της ενέργειας και της βιομηχανίας. Οι τρέχουσες ή επικείμενες συζητήσεις στο πλαίσιο του τρέχοντος νομοθετικού κύκλου αποτελούν εξαιρετική ευκαιρία για να διασφαλιστεί η συμπερίληψη των υδάτων και των γενικών στόχων της ΟΠΥ στις πολιτικές που καλύπτουν άλλους τομείς. Υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θέτει φιλόδοξους στόχους για τη μείωση της χρήσης πόρων, της ρύπανσης και της τοξικότητας. Κατά συνέπεια, στρατηγικές όπως το νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, το σχέδιο δράσης μηδενικής ρύπανσης, η νέα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα ή η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» πρέπει να ενσωματώνουν ξεκάθαρα τους στόχους της ΟΠΥ για να επιτευχθεί πλήρης συνοχή των πολιτικών.

20. υπογραμμίζει το δυναμικό της χρήσης ανακτημένων υδάτων για τη γεωργική άρδευση προκειμένου να μειωθεί η λειψυδρία, να υποστηριχθεί η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και να προωθηθεί η κυκλική οικονομία. Σε αυτό το πλαίσιο επικροτεί την έγκριση του κανονισμού σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και επαναλαμβάνει τη θέση της σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων όπως αυτή εκφράστηκε στην αντίστοιχη γνωμοδότηση^(?).

21. καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει ένα πλήρως λειτουργικό σύστημα παρακολούθησης για την τακτική συλλογή επικαιροποιημένων δεδομένων από μετρήσεις για υπολείμματα φυτοφαρμάκων στο περιβάλλον (ιδίως στο έδαφος και στα ύδατα), ενδεχομένως με βάση την επιτυχή εμπειρία με το σύστημα παρακολούθησης του εδάφους LUCAS (*Land Use/Cover Area Frame* — στατιστική έρευνα του πλαισίου χρήσης/κάλυψης γης).

22. χαιρετίζει την απόφαση της Επιτροπής της 13ης Ιανουαρίου 2020 να απαγορεύσει την ουσία thiacloprid, ένα φυτοφάρμακο με βάση τα νεονικοτινοειδή το οποίο προκαλεί περιβαλλοντικές ανησυχίες, ιδίως όσον αφορά τις επιπτώσεις του στα υπόγεια ύδατα, και θεωρείται επικίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων· τάσσεται επίσης υπέρ της απαγόρευσης της γλυφosatής και υπέρ μιας κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) που θα στηρίζει την παύση της χρήσης παρασιτοκτόνων.

(?) Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων» (EE C 86 της 7.3.2019, σ. 353).

D. Επόμενα βήματα για την επίτευξη καλής κατάστασης των υδατικών συστημάτων της ΕΕ

23. υπογραμμίζει με έμφαση ότι η ΟΠΥ έχει καταστεί ορόσημο στη βελτίωση των υδατινών πόρων στην Ευρώπη και αποτελεί σημείο αναφοράς για τις άλλες ηπείρους. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των αναδυόμενων προκλήσεων (π.χ. κλιματική αλλαγή, μικροπλαστικά, φαρμακευτικά προϊόντα, χημικές ουσίες, αντιβιοτικά κ.λπ.) και των νέων λύσεων (νέες τεχνολογίες και μεθοδολογίες) τα τελευταία 20 έτη, και υπό το πρίσμα των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η ΟΠΥ πρέπει επειγόντως να αναβαθμιστεί·

24. απευθύνει έκκληση, στο πλαίσιο αυτό, για μια αλλαγή μοντέλου προκειμένου η βίοςφαιρα να αντιμετωπιστεί βάσει μιας εξελικτικής (ευαισθητοποιώντας τους πολίτες ότι η βίοςφαιρα αλλάζει διαρκώς) και περισσότερο οικοσυστημικής προσέγγισης (συνεκτιμώντας τη βιωσιμότητα των λεκανών απορροής και την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές), καθώς και για την προώθηση της καλύτερης κατανόησης των οικολογικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των κύκλων του νερού, του άνθρακα, του αζώτου και του φωσφόρου·

25. σημειώνει με έμφαση ότι, στο πλαίσιο του νέου μοντέλου, κάθε λεκάνη απορροής θα πρέπει να θεωρείται ένας μοναδικός «πλατωνικός υπεροργανισμός», στον οποίο ο συνδυασμός της γεωμορφολογίας, του κλίματος, των οικοσυστημάτων (φυσικές εκτάσεις και εκτάσεις στις οποίες έχει παρέμβει ο άνθρωπος) και των διαφόρων μορφών ανθρώπινης δραστηριότητας επηρεάζει τον κύκλο του νερού και την οικολογική κατάσταση. Αυτή η παράμετρος θα πρέπει να εξεταστεί όχι μόνο από την προοπτική της ασφάλειας και των πόρων, αλλά πρωτίστως ως ένας τρόπος για τη διασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος, της υγείας και της καλής ποιότητας ζωής για όλους·

26. ζητεί τα πορίσματα του ελέγχου καταλληλότητας να επιταχύνουν την ανάπτυξη ενός διεπιστημονικού, ολοκληρωμένου προτύπου και συναφών καινοτόμων λύσεων για την επίτευξη μηδενικής ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας· θεωρεί επιτακτική ανάγκη να διατηρηθεί και να αποκατασταθεί η βιοποικιλότητα στους ποταμούς, τις λίμνες, τους υγροτόπους και τις εκβολές ποταμών, καθώς και να προληφθούν και να ελαχιστοποιηθούν οι ζημιές που προκαλούνται από τις πλημμύρες·

27. ζητεί να αναπτυχθεί μια νέα, ολιστική διάσταση της ΟΠΥ στο πλαίσιο της οποίας η πρόληψη πλημμυρών θα πρέπει να ενσωματωθεί στη διαχείριση της πρόληψης των ξηρασιών και στα μέτρα ενίσχυσης των δυνατοτήτων βιωσιμότητας των λεκανών απορροής (από οικοϋδρολογική άποψη συνίστανται σε πέντε στοιχεία: νερό, βιοποικιλότητα, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, οικοσυστημικές υπηρεσίες για το κοινωνικό σύνολο και άλλες επιπτώσεις, συγκεκριμένα πολιτιστική κληρονομιά και εκπαίδευση — *Water, Biodiversity, Resilience to climate change, Ecosystem Services, Cultural Heritage and Education* — WBRSC)·

28. αναδεικνύει την ανάγκη ανάπτυξης και εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών διαχείρισης και καινοτόμων τεχνολογιών για τη μείωση της ρύπανσης από ιχθυοουσίες, συμπεριλαμβανομένων φυτοφαρμάκων, αντιβιοτικών, μικροπλαστικών και άλλων επικίνδυνων ουσιών. Υπογραμμίζει ότι η ρύπανση πρέπει να αντιμετωπιστεί στην πηγή μέσω μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης βασισμένης σε ενημερωμένες και συμμετοχικές διαδικασίες με τη συμμετοχή των πολιτών, στο πλαίσιο της οποίας όλοι οι παράγοντες διαδραματίζουν έναν ρόλο και προκρίνονται οι πιο δίκαιες και οικονομικά αποδοτικές λύσεις. Οι λύσεις πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες, να προβλέπουν συνέπειες για τη μη εφαρμογή και να ανταποκρίνονται σε σαφώς προσδιορισμένες ανάγκες και μακροπρόθεσμους προβληματισμούς, και όχι να βασίζονται σε «εύκολες τεχνολογικές λύσεις» (*easy technological fixes*), όπως τονίζεται στον έλεγχο καταλληλότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής·

29. ζητεί περισσότερη έρευνα και καινοτομία όσον αφορά τη διαφοροποίηση των υδατινών πηγών προκειμένου να εξασφαλιστεί ασφάλεια υδάτων, ιδίως για τις ευρωπαϊκές πόλεις που προσελκύουν ολοένα μεγαλύτερο αριθμό πολιτών, καθώς και τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, οι οποίες πλήττονται ολοένα περισσότερο από μακρές περιόδους ξηρασίας·

30. προτείνει την επείγουσα εφαρμογή καινοτόμων εργαλείων για την επίτευξη καλής οικολογικής κατάστασης στις ευρωπαϊκές λεκάνες απορροής, όπως οι οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση (EH-NBS/Ecohydrological Nature Based Solutions, βλ. την παγκόσμια έκθεση των Ηνωμένων Εθνών του 2019 σχετικά με την ανάπτυξη των υδατινών πόρων [WWDR/United Nations World Water Development Report] με τίτλο «*Nature-Based Solutions for Water*» — «Λύσεις βασισμένες στη φύση στον τομέα των υδάτων»). Επισημαίνει ότι οι οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των υδροτεχνικών υποδομών, ιδίως σε αγροτικά και αστικά τοπία, σε ό,τι αφορά τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, και ενισχύουν τις πολυδιάστατες δυνατότητες που παρέχει η προσέγγιση πέντε στοιχείων WBRSC (νερό, βιοποικιλότητα, οικοσυστημικές υπηρεσίες για το κοινωνικό σύνολο, ανθεκτικότητα στις κλιματικές αλλαγές, πολιτισμός και εκπαίδευση) ⁽⁹⁾. Τάσσεται επίσης υπέρ μιας ολιστικής προσέγγισης μέσω της ενθάρρυνσης των διεπιστημονικών κλάδων και της εκπαίδευσης για την αειφορία·

⁽⁹⁾ Ecohydrology as an integrative science from molecular to basin scale: historical evolution, advancements and implementation activities (Η οικοϋδρολογία ως μια ολοκληρωμένη επιστήμη από το μοριακό επίπεδο στο επίπεδο λεκανών: ιστορική εξέλιξη, επιτεύγματα και δράσεις υλοποίησης).

Καθηγητής Μ. Zalewski Ecohydrology and Hydrologic Engineering: Regulation of Hydrology-Biota Interactions for Sustainability (Οικοϋδρολογία και υδρολογική μηχανική: ρύθμιση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ υδρολογίας και ζώντων οργανισμών για την αειφορία).

31. εφιστά την προσοχή στους μικρού και μεσαίου μεγέθους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων που αντιμετωπίζουν μόνιμο πρόβλημα με την περιοδική πτώση της αποδοτικότητάς τους, και συνιστά τη χρήση διαδοχικών συστημάτων καθίζησης-βιοδιήθησης για τη μείωση των ρύπων στις εκροές προκειμένου να επιτευχθεί καλή οικολογική κατάσταση των οικοσυστημάτων γλυκών υδάτων·

32. τονίζει ότι, σύμφωνα με την πρόσφατη παγκόσμια έκθεση για την αξιολόγηση των υδάτων, οι οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση χρησιμοποιούνται μόνο στο 5 % των επενδύσεων που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδάτων, ενώ το ποσοστό αυτό θα πρέπει να είναι υψηλότερο. Η ρύπανση από διάχυτες πηγές [*non-point source pollution*] και τα αστικά όμβρια ύδατα αντιστοιχούν σχεδόν στο 50 % των συνολικών ρυπαντικών ουσιών στη λεκάνη απορροής (η ρύπανση από διάχυτες πηγές που προέρχεται από όμβρια ύδατα από γεωργικές εκτάσεις, φυσικά τοπία, δομημένες εκτάσεις και επιφανειακά ύδατα από υποδομές μεταφοράς και εισροές φωσφόρου και αζώτου, π.χ. στη Βαλτική Θάλασσα). Η ρύπανση αυτή μετριάστηκε με τον αποτελεσματικότερο τρόπο χάρη στις οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση. Αυτό σημαίνει ότι οι οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση πρέπει να εφαρμόζονται δέκα φορές συχνότερα απ' ό τι συμβαίνει σήμερα, προκειμένου να μετριαστούν οι επιπτώσεις της ρύπανσης, κυρίως με την αξιοποίηση λύσεων βασισμένων στη φύση στο πλαίσιο των οικοϋδρολογικών αρχών·

33. σημειώνει με έμφαση ότι, με την αύξηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, η οδηγία για τις πλημμύρες θα πρέπει να ενσωματωθεί στην ΟΠΥ, ώστε να ενισχυθούν η ανατροφοδότηση των υπόγειων υδάτων, η ικανότητα συγκράτησης υδάτων των κοιλάδων ποταμών μέσω της απορρόφησης υδάτων στις πλημμυρικές περιοχές, οι περιοχές πόλντερ και η αποκατάσταση των επιπέδων υδάτων στις περιβάλλουσες λίμνες και τους υγροβιότοπους. Υπογραμμίζει ότι η ενίσχυση της ικανότητας συγκράτησης υδάτων των λεκανών απορροής είναι κείρας σημασίας, δεδομένου ότι το νερό —με την τόνωση της βιολογικής παραγωγής— αυξάνει τη συσσώρευση άνθρακα και την κυκλοφορία των θρεπτικών ουσιών, αποτρέποντας έτσι τις θρεπτικές ουσίες να διαρρέυσουν στο νερό και στην ατμόσφαιρα και αποφεύγοντας επίσης τον ευτροφισμό και την αύξηση των τοξικών φυκιών·

34. τονίζει ότι η κοινή γεωργική πολιτική, η οδηγία για τη νιτρορύπανση και ο κανονισμός για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα θα πρέπει να εναρμονιστούν με την ΟΠΥ, με στόχο τη μείωση της ρύπανσης από διάχυτες πηγές (άζωτο και φώσφορο), η οποία, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις παράγει το 20-50 % του φορτίου θρεπτικών ουσιών σε λίμνες, υδάτινους ταμειυτήρες και παράκτιες ζώνες. Στις περιφέρειες όπου υπάρχει μεγάλη συγκέντρωση βιομηχανικής κτηνοτροφίας, θα είναι μάλλον δύσκολο να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, εάν η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) και οι εθνικές πολιτικές δεν δρομολογήσουν δραστική μείωση της συγκεκριμένης μορφής κτηνοτροφίας, σύμφωνα με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας, της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα και της στρατηγικής «από το αγρόκτημα στο πιάτο». Η δημιουργία υψηλής αποδοτικότητας οικοτόνων μεταξύ ξηράς και υδάτων, οι οποίοι θα αποτελούνται από απονιτροποιητικούς οργανισμούς και γεωχημικά εμπόδια, θα μπορούσε επίσης να συντελέσει σ' αυτή τη διαδικασία. Τονίζει ότι η πολυπλοκότητα του αγροτικού τοπίου [οικοτόνοι μεταξύ ξηράς και υδάτων (*LWE/land-water ecotones*), δεντροστοιχιές και προστατευτικές ζώνες] μειώνει την απώλεια νερού από το έδαφος που προκαλείται λόγω ισχυρών ανέμων, προλαμβάνοντας, συγχρόνως, και τις απώλειες οργανικής ύλης και άνθρακα από το έδαφος. Συνεπώς, αυτές οι μέθοδοι (οικοτόνοι, δεντροστοιχιές και προστατευτικές ζώνες), καθώς και άλλα μέτρα για την αύξηση της συγκράτησης υδάτων στο τοπίο, θα πρέπει να ενσωματωθούν στη στρατηγική για τη βιοοικονομία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, μπορούν να αυξηθούν σημαντικά η δέσμευση και η αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα, οι οποίες αποτελούν μία από τις κείριες προτεραιότητες της Πράσινης Συμφωνίας·

35. τονίζει ότι, επειδή τα όμβρια ύδατα σε αστικές περιοχές ενδέχεται να παράγουν το 10-20 % της ρύπανσης από θρεπτικές ουσίες στη λεκάνη απορροής, ο αποτελεσματικός μετριασμός αυτών των επιπτώσεων, κυρίως σε νεόκτιστες οικιστικές περιοχές, μπορεί να επιτευχθεί με προηγμένα συστήματα οικοϋδρολογικών λύσεων που βασίζονται στη φύση χαμηλού κόστους, όπως διαδοχικά συστήματα καθίζησης-βιοδιήθησης και υβριδικά συστήματα που ενσωματώνουν την παραδοσιακή υδροτεχνική υποδομή στις οικοϋδρολογικές λύσεις που βασίζονται στη φύση. Αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται από μέτρα για την προσαρμογή του δομημένου περιβάλλοντος στο μεταβαλλόμενο κλίμα. Εφόσον είναι εφικτό, οι λύσεις αυτές θα πρέπει επίσης να εφαρμόζονται και για το υπάρχον κτιριακό απόθεμα·

36. υπενθυμίζει ότι, στη γνωμοδότησή της σχετικά με τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ, η ΕτΠ προτείνει να συμπεριληφθούν στη μελλοντική ΚΓΠ πέντε μετρήσιμοι περιβαλλοντικοί στόχοι (έως το 2027), συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης ότι το 100 % των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων θα συμμορφώνονται προς την οδηγία για τη νιτρορύπανση, χωρίς καμία εξαίρεση·

37. επισημαίνει ότι το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή των μέτρων που περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών είναι υπερβολικά σύντομο, καθότι η διάρκεια της περιβαλλοντικής αντίδρασης μπορεί να υπερβεί κατά πολύ τον εξαετή κύκλο. Συνιστά, συνεπώς, την παράταση των περιόδων προγραμματισμού κατά τουλάχιστον δύο περαιτέρω περιόδους έως το 2039 και ενθαρρύνει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να αναπτύξουν καινοτόμα μακροπρόθεσμα σχέδια (*)·

38. φρονεί πως, σε ορισμένα κράτη μέλη, τα σχέδια για τις υδάτινες λεκάνες και τα εθνικά σχέδια στερούνται λύσεων για τους οικισμούς με χαμηλό κίνδυνο πλημμυρών, καθιστώντας αδύνατη κάθε κατασκευαστική εργασία, συμπεριλαμβανομένων των ανακαινίσεων προς όφελος της αντιπλημμυρικής προστασίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή και οι οργανισμοί της πρέπει να υποστηρίξουν περισσότερο τις εθνικές αρχές προκειμένου να βρουν εφικτές λύσεις·

(*) Ένα παράδειγμα αποτελεί η επανεισαγωγή του σολομού, ο οποίος σταδιακά εξαφανιζόταν από τον Ρήνο κατά τη δεκαετία του '50. Η αρμόδια επιτροπή διαχείρισης του Ρήνου άρχισε να εφαρμόζει πρακτικά μέτρα το 1991, εντούτοις τα επιτυχή αποτελέσματα έγιναν ορατά μόλις 20 χρόνια αργότερα.

39. τονίζει την ανάγκη για μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ της ΟΠΥ, της οδηγίας 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων που θα συνάδει με τους περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (**) για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH), προκειμένου να επιταχυνθούν οι προσπάθειες παρακολούθησης και, στη συνέχεια, να εντοπιστούν τα βέλτιστα μέτρα. Οι επικίνδυνες χημικές ουσίες θα πρέπει να εξαλειφονται ήδη στην πηγή και θα πρέπει να αυξηθεί η λογοδοσία των παραγωγών των χημικών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά·
40. ζητεί να διερευνηθεί η δυνατότητα χρήσης των υδάτινων όγκων στην εφαρμογή της Πράσινης Συμφωνίας, ειδικότερα δε το δυναμικό των καλλιεργειών άλγης ως φυσικού μέσου δέσμευσης άνθρακα και ως ουδέτερης από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών πηγής ενέργειας και ζωοτροφών·
41. θεωρεί ότι η εφαρμογή του θεματολογίου του 2030 και οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών θα πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αναθεωρημένης ΟΠΥ·
42. παρακινεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνδέσει καλύτερα την ΟΠΥ με τα τοπικά και περιφερειακά χαρακτηριστικά. Δεδομένης της σχετικής ευπάθειας των τοπικών και των περιφερειακών λοφωδών και ορεινών περιοχών λόγω των κλιματικών συνθηκών και —ιδίως στην περίπτωση των υδατικών συστημάτων των ποταμών των Απεννίνων όρων— εξαιτίας του ολόένα και περισσότερο προσωρινού χαρακτήρα τους, η αναφορά στις συνθήκες που προσδιορίζονται για τον συγκεκριμένο τύπο υδατικού συστήματος (και πιθανώς οι μεθοδολογίες παρακολούθησης που έχουν καθοριστεί) δεν αντιπροσωπεύει επαρκώς τους στόχους. Αυτό οδηγεί σε μια ταξινόμηση που παραβλέπει την ποιότητά τους, ακόμη και ελλείψει ανθρωπογενούς πίεσης, η οποία επιδεινώνεται από την κλιματική αλλαγή·
43. προτρέπει την Επιτροπή να συμβάλει στην ενίσχυση του δυναμικού υλοποίησης στις πόλεις και τις περιφέρειες σε ολόκληρη την ΕΕ, μέσω της επέκτασης των υφιστάμενων πλατφορμών για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τεχνογνωσίας, καθώς και μέσω της παροχής χρηματοδοτικών εργαλείων για τη στήριξη της μεταφοράς καινοτόμων μεθόδων και συστημικών λύσεων μεταξύ των περιφερειών·
44. φρονεί ότι, έχοντας κατά νου την πολιτιστική, ιστορική και κοινωνική διάσταση των υδατικών συστημάτων, θα πρέπει να αξιοποιηθεί η ΟΠΥ με το εκτεταμένο πεδίο εφαρμογής της, προκειμένου να προωθηθεί η διεπιστημονική συνεργασία και διαφάνεια και να εξουσιοδοτηθούν οι πολίτες ως «ενδιαφερόμενα μέρη» να μπορούν να εκφράζουν την άποψή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών πτυχών, ώστε να καλυφθούν όλες οι περιβαλλοντικές υπηρεσίες και όχι μόνον εκείνες που συνδέονται με την παροχή και την επεξεργασία των υδάτων·
45. στο πλαίσιο αυτό, σύμφωνα με τη χρηστή διακυβέρνηση, ζητεί να αναπτυχθεί μια μεθοδολογία για τον τακτικό διάλογο μεταξύ όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, των αρμοδίων λήψης αποφάσεων, των κοινωνικών οργανώσεων και των επιστημόνων («επιστήμη των πολιτών») προκειμένου να ενισχυθεί η συμμετοχή τους στην ανάπτυξη και την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων·
46. ενθαρρύνει τις εθνικές, τις περιφερειακές και τις τοπικές αρχές που διαθέτουν δημόσιες επιχειρήσεις ύδρευσης να συμμετέχουν στην πρωτοβουλία *Erasmus για τα ύδατα*, μέσω της οποίας ενθαρρύνεται το τεχνικό προσωπικό να επισκέπτεται ομολόγους του σε άλλα κράτη μέλη και να αντλεί διδάγματα από τις πρακτικές διαχείρισης των υδάτων τους. Οι ανταλλαγές αυτού του είδους, καθώς και άλλες πρωτοβουλίες όπως τα τεχνικά εργαστήρια, θα πρέπει να εντατικοποιηθούν, καθώς παρέχουν ευκαιρία για την αύξηση της ευαισθητοποίησης, την προώθηση του διαλόγου, την άντληση διδαγμάτων αναφορικά με βιώσιμες λύσεις και την ανάπτυξη ικανοτήτων·
47. καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει όλα τα μέσα για την αποφυγή κάθε είδους σπατάλης των υδάτινων πόρων και την κατάλληλη συντήρηση των εγκαταστάσεων διαχείρισης της ροής των υδάτων·
48. καλεί την Επιτροπή να υπενθυμίσει σε όλα τα εθνικά και τοπικά θεσμικά όργανα ότι το νερό είναι ένα βασικό δημόσιο αγαθό και εν προκειμένω να εφαρμόσει αποτελεσματικότερα τις πολιτικές τιμολόγησης του νερού, σύμφωνα με την αρχή της κάλυψης του κόστους, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 9 της ΟΠΥ, και να αναφέρεται στα νοικοκυριά, τη γεωργία και τη βιομηχανία ως «χρήστες νερού», καθώς και να συνιστά τη χρήση τιμολογιακών μέτρων που να ευνοούν τη διατήρηση των πόρων, όπως π.χ. τα θερινά τιμολόγια ή η τιμολόγηση με βάση κλιμάκια κατανάλωσης. Επιπλέον, η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» θα πρέπει να εφαρμόζεται πλήρως μέσω βιώσιμων χρηματοδοτικών μέσων όπως η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού·

(*) Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 71).

(**) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/ΕΚ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/ΕΟΚ, 93/67/ΕΟΚ, 93/105/ΕΚ και 2000/21/ΕΚ (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

49. τονίζει με έμφαση ότι η συρρίκνωση των παγκόσμιων υδάτινων πόρων δημιουργεί ανομοιογένειες σε παγκόσμιο επίπεδο, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει περιφερειακές και παγκόσμιες συγκρούσεις. Για να αποφευχθεί κάτι τέτοιο, είναι πολύ σημαντικό να υπάρξει ανταλλαγή νέων μοντέλων, νέων μεθοδολογιών και νέων συστημικών λύσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως σε περιοχές όπου οι υδάτινοι πόροι είναι περιορισμένοι, όπως η Αφρική και η Μέση Ανατολή. Προτείνει στην Επιτροπή να εξετάσει τις δυνατότητες συνεργασίας με το διακυβερνητικό υδρολογικό πρόγραμμα της UNESCO για την ενίσχυση του ηγετικού ρόλου της Ευρώπης στην επίτευξη της παγκόσμιας βιωσιμότητα των υδάτινων πόρων.

50. ζητεί την επιβολή της προστασίας των υδάτινων πηγών και στις υποψήφιες και εν δυνάμει υποψήφιες χώρες της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

Διερευνητική γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η μελλοντική πολιτική της ΕΕ για καθαρό αέρα στο πλαίσιο του φιλόδοξου στόχου για μηδενική ρύπανση»

(2020/C 324/06)

Εισηγητής: ο κ. János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP), δημοτικός σύμβουλος Tahitótfalu
Έγγραφο αναφοράς: Διερευνητική γνωμοδότηση

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία⁽¹⁾ που προτάθηκε από τη νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τον φιλόδοξο στόχο μηδενικής ρύπανσης για ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες, ο οποίος αποτελεί μία από τις τρεις προτεραιότητες του νέου Επιτρόπου Περιβάλλοντος, και πάνω απ' όλα για το σχέδιο δράσης μηδενικής ρύπανσης για τον αέρα, το νερό και το έδαφος που πρόκειται να εγκριθεί το 2021·
2. σημειώνει την αυξανόμενη δημόσια στήριξη στην ΕΕ για την ανάληψη φιλόδοξης δράσης για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα, όπως αναφέρεται στην ειδική έρευνα του Ευρωβαρομέτρου το 2019 σχετικά με τις αντιλήψεις όσον αφορά την ποιότητα του αέρα. Η αυξανόμενη ανησυχία για την ατμοσφαιρική ρύπανση, όπως εκφράζεται μέσω της εντατικής κινητοποίησης των νέων για το περιβάλλον, αποτελεί την αφετηρία για την ανάληψη φιλόδοξης δράσης στον εν λόγω τομέα·
3. σημειώνει ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση εξακολουθεί να αποτελεί τον μεγαλύτερο περιβαλλοντικό κίνδυνο για την υγεία στην ΕΕ και ευθύνεται για σχεδόν 500 000 πρόωρους θανάτους (δέκα φορές περισσότεροι από τους θανάτους που καταγράφονται λόγω τροχαίων ατυχημάτων) ετησίως. Η ατμοσφαιρική ρύπανση συνδέεται με αναπνευστικές και καρδιαγγειακές παθήσεις, εγκεφαλικά επεισόδια και καρκίνο. Έχει επίσης σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο κλίμα, στα οικοσυστήματα, στο δομημένο περιβάλλον — συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής κληρονομιάς— και στην οικονομία·
4. επισημαίνει τη σημασία της συνεκτίμησης των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από την πανδημία COVID-19 στις μελλοντικές πολιτικές. Από τη μια πλευρά υπάρχει μια πιθανή σχέση μεταξύ της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της σοβαρότητας των συνεπειών της μόλυνσης από τον ιό COVID-19⁽²⁾ και, ως εκ τούτου, η καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης πρέπει να περιλαμβάνεται στις κορυφαίες προτεραιότητες του σχεδίου ανάκαμψης της ΕΕ. Από την άλλη πλευρά, η σημαντική μείωση της κυκλοφορίας, της βιομηχανικής παραγωγής και άλλων δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης είχε ως αποτέλεσμα την εκτεταμένη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορύπανσης. Οι πολίτες διαπίστωσαν σαφώς ότι το υγιέστερο περιβάλλον, η λιγότερη κυκλοφορία, οι πιο ανοιχτοί δημόσιοι χώροι και οι λύσεις που βασίζονται στη φύση είναι καθοριστικοί παράγοντες για την ευημερία τους. Υποστηρίζεται σθεναρά ότι αυτή ιστορική ευκαιρία θα συμβάλει στο να οικοδομήσουμε κάτι καλύτερο·
5. παρατηρεί ότι, τα τελευταία χρόνια, η ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη συνεχίζει να βελτιώνεται σταδιακά, αλλά ότι πολλά κράτη μέλη δεν ανταποκρίνονται στα ισχύοντα πρότυπα, με περισσότερα από το ήμισυ εξ αυτών να υπόκεινται επί του παρόντος σε διαδικασίες επί παραβάσει. Σημειώνει επίσης ότι τα επίπεδα των λεπτών σωματιδίων (PM_{2.5}), μιας από τις πιο επικίνδυνες μορφές ρύπανσης του αναπνευστικού συστήματος, δεν έχουν σημειώσει καμιά σημαντική μείωση στην Ευρώπη·
6. εκτιμά το έργο που επιτελούν τα κράτη μέλη, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και οι διεθνείς οργανισμοί για την αξιολόγηση και την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης⁽³⁾·

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_el

⁽²⁾ Σύμφωνα με την πρόσφατα δημοσιευμένη μελέτη με τίτλο *Αξιολόγηση των επιπέδων διοξειδίου του αζώτου (NO₂) ως συντελεστή θνησιμότητας του κορονοϊού (COVID-19)*, το 78 % των 4 443 θανάτων σημειώθηκαν σε τέσσερις περιοχές στη βόρεια Ιταλία και σε μία κοντά στη Μαδρίτη στην Ισπανία. Οι πέντε αυτές περιοχές είχαν τον χειρότερο συνδυασμό επιπέδων NO₂ και συνθηκών ροής αέρα που απέτρεψαν τη διασπορά της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

⁽³⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναπτύξει και εφαρμόσει περαιτέρω το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για τον καθαρό αέρα: η οδηγία σχετικά με τις εθνικές δεσμεύσεις μείωσης, η οποία αντικατέστησε την οδηγία σχετικά με τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών, εισήγαγε απαιτήσεις μείωσης για την περίοδο 2020-2029 και από το 2030 και μετά· το φόρουμ «καθαρός αέρας» αποδείχθηκε μία επιτυχημένη πλατφόρμα για τη διεξαγωγή συζητήσεων σχετικά με την ποιότητα του αέρα και έχουν δημοσιευτεί τα συμπεράσματα του ελέγχου καταλληλότητας των οδηγιών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα. Το Συμβούλιο της ΕΕ ενέκρινε πρόσφατα συμπεράσματα για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο δημοσίευσε την Ειδική έκθεση 23/2018 με τίτλο «Ατμοσφαιρική ρύπανση: Η προστασία της υγείας μας παραμένει ανεπαρκής» (ΕΕ C 324 της 13.9.2018, σ. 12), και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) βρίσκεται επί του παρόντος σε διαδικασία αναθεώρησης των κατευθυντήριων γραμμών για την ποιότητα του αέρα, με στόχο την ενδεχόμενη δημοσίευση νέων κατευθυντήριων γραμμών το 2021.

7. ζητεί εκ νέου μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, μια φιλόδοξη ευρωπαϊκή πολιτική για την καταπολέμηση των ρύπων στην πηγή και έναν συνδυασμό των πολιτικών για τις εκπομπές και τις εισροές ρύπων από άποψη τόσο προσδοκίων όσο και χρονοδιαγραμμάτων⁽⁴⁾. Ζητεί να ληφθούν υπόψη τα συμπεράσματα των διαβουλεύσεων για τους περιφερειακούς κόμβους της ΕτΠ⁽⁵⁾ που εξέτασαν την εφαρμογή των οδηγιών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα της ΕΕ (ΑΑQ) και τα εθνικά ανώτατα όρια εκπομπών (ΕΑΟΕ) καθώς και τις συστάσεις από τη γνωμοδότησή της με θέμα «Προς ένα 8ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον (ΕΑΡ)»⁽⁶⁾.

8. υπενθυμίζει την ιδιαίτερη ευθύνη των τοπικών και περιφερειακών αρχών στον τομέα αυτό για τις μελλοντικές γενιές, καθώς και για τους σημερινούς πολίτες, ιδίως για τις πιο ευάλωτες ομάδες, και είναι πεπεισμένη ότι είναι δυνατή η αλλαγή με βάση την εμπειρία κατά τη διάρκεια της κρίσης της νόσου COVID-19. Ως εκ τούτου, διατυπώνει τις ακόλουθες συστάσεις:

Πιθανές νέες πρωτοβουλίες

Νομοθετικά μέτρα

9. σημειώνει ότι, σύμφωνα με τα πορίσματα του ελέγχου καταλληλότητας, οι οδηγίες για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα ήταν εν μέρει αποτελεσματικές σε ό,τι αφορά τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα, αλλά ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης. Η ΕτΠ συνιστά να ληφθεί υπόψη, κατά τη διάρκεια αυτής της αναθεώρησης, η ενδεχόμενη συμπεριληψη των υπέρλεπτων σωματιδίων και του μαύρου άνθρακα, προϊόντα που έχουν πολύ δυσμενείς επιδράσεις στην υγεία, με βάση τις συστάσεις του ΠΟΥ. Όσον αφορά τις επιπτώσεις στην υγεία, το ενδιαφέρον θα πρέπει να μετατοπιστεί από την αξιολόγηση της ποιότητας του αέρα στη μέτρηση της έκθεσης των ανθρώπων στην ατμοσφαιρική ρύπανση· αναμένει τις σχετικές νομοθετικές προτάσεις εν εϋθέτω χρόνο και θα συμβάλει στις εν λόγω διαδικασίες εάν και εφόσον κριθεί σκόπιμο με προτάσεις από την τοπική και την περιφερειακή άποψη·

10. συμφωνεί ότι οι υφιστάμενοι κανόνες για την παρακολούθηση αποτελούν μια καλή βάση για την επίτευξη συγκρίσιμων και αξιόπιστων στοιχείων των μετρήσεων της ποιότητας του αέρα. Εντούτοις, τα συστήματα παρακολούθησης των επιμέρους κρατών μελών θα πρέπει να εναρμονιστούν περαιτέρω. Η ΕτΠ συνιστά τη στενότερη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών κατά τον προσδιορισμό του τύπου εγκαθίδρυσης συγκεκριμένων σημείων μέτρησης·

11. σημειώνει ότι, όπως έχει αναφερθεί από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, τα πρότυπα της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα καθορίστηκαν πριν από περίπου 20 χρόνια και ορισμένα εξ αυτών είναι πολύ πιο αδύναμα από τις κατευθυντήριες γραμμές του ΠΟΥ και πιο χαμηλά από το επίπεδο προτύπων που προτείνεται με βάση πιο πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία σχετικά με τις επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία·

12. υποστηρίζει την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που προτείνει μια πιο στενή ευθυγράμμιση των προτύπων για την ποιότητα του αέρα με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΠΟΥ, οι οποίες βρίσκονται επί του παρόντος στο στάδιο της αναθεώρησης, αλλά εφιστά την προσοχή της στις ακόλουθες εκτιμήσεις. Λαμβάνοντας υπόψη τον μεγάλο αριθμό των κρατών μελών που δεν πληρούν τα ισχύοντα πρότυπα, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί περαιτέρω βοήθεια για την εφαρμογή, όπου κρίνεται αναγκαίο, και κατάλληλα και αυστηρά ελεγχόμενα χρονοδιαγράμματα συμμόρφωσης. Η ΕτΠ θεωρεί ότι οι κανόνες για τις εκπομπές αποτελούν μια ιδιαίτερα αποτελεσματική προσέγγιση και συνιστά ως εκ τούτου να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην αυστηροποίηση των κανόνων αυτών· παράλληλα, η ΕτΠ επικροτεί το γεγονός ότι τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες ή οι δήμοι μπορούν να εφαρμόζουν και εφαρμόζουν ήδη αυστηρότερες οριακές τιμές με δική τους πρωτοβουλία, εφόσον το επιθυμούν·

13. τονίζει την ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη ρύθμιση των εκπομπών ως τον καλύτερο τρόπο για την επίτευξη καθαρού αέρα μέσω της μείωσης των εκπομπών στην πηγή (πρόληψης της ρύπανσης). Η οδηγία ΕΑΟΕ θέτει φιλόδοξες δεσμεύσεις για τη μείωση των εκπομπών για τα κράτη μέλη, αλλά χρειάζονται επίσης τομεακοί κανονισμοί σε επίπεδο ΕΕ. Η νομοθεσία της ΕΕ μπορεί να εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού, καθώς οι αυστηρότερες απαιτήσεις για τη μείωση των εκπομπών σε τοπικό επίπεδο ενδέχεται να έχουν δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις. Η νομοθεσία της ΕΕ θα πρέπει επίσης να αποτρέπει τη μετατόπιση της ρύπανσης σε άλλη τοποθεσία, π.χ. μεταξύ γειτονικών πόλεων, χωρών ή ηπείρων ή με την εξαγωγή αυτοκινήτων ντίζελ από τις πόλεις της Δυτικής Ευρώπης που απαγορεύουν τη χρήση τους στην Ανατολική Ευρώπη, στην Αφρική ή σε άλλα μέρη του κόσμου. Ορισμένοι τομείς για τους οποίους δεν έχει θεσπιστεί πρόσφατος κανονισμός θα πρέπει να τύχουν μεγαλύτερης προσοχής: σε αυτούς περιλαμβάνονται η (εσωτερική) ναυτιλία, οι εκπομπές εκτός των καυσαερίων από τις οδικές μεταφορές (φθορά των φρένων και των ελαστικών), οι πετρελαιοκίνητες γεννήτριες (αστικό δίκτυο), η αεροπορία ή οι μικρές (<1 MW_{th}) μονάδες καύσης, όπως οι οικιακές θερμάστρες που χρησιμοποιούν ξύλο και άνθρακα και οι λέβητες. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις συνθήκες οδήγησης και χρήσης σε πραγματικό χρόνο·

(4) Πρόγραμμα «Καθαρός αέρας» για την Ευρώπη, <https://cor.europa.eu/EL/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-1217-2014>.

(5) <https://cor.europa.eu/el/news/Pages/consultation-air-quality.aspx>

(6) ΕΕ C 168 της 16.5.2019, σ. 27.

Χρηματοδότηση

14. επισημαίνει ότι υπάρχει γενική έλλειψη ειδικά στοχευμένης χρηματοδότησης της ΕΕ για τα μέτρα που αφορούν την ποιότητα του αέρα, για την εκπόνηση και υλοποίηση σχεδίων για την παρακολούθηση και βελτίωση σε πραγματικό χρόνο της ποιότητας του αέρα, γενικότερα. Η διαδικασία εξασφάλισης χρηματοδότησης θεωρείται επίσης δύσκολη. Θα πρέπει, λοιπόν, να απλουστευθεί ουσιαστικά ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι προσκλήσεις υποβολής χρηματοδοτικής στήριξης θα στεφθούν με επιτυχία. Η συγκέντρωση οικονομικών πόρων για την εν λόγω χρηματοδότηση θα πρέπει να βασίζεται στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»·

15. σημειώνει ότι η σοβαρή ρύπανση από αιωρούμενα σωματίδια πλήττει ιδιαίτερα τους μεγάλους αστικούς οικισμούς, τις βαριά βιομηχανοποιημένες περιοχές καθώς και τις φτωχότερες περιοχές της ΕΕ, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις αντιμετωπίζουν επίσης ενεργειακή φτώχεια. Ως εκ τούτου, οι τομεακές μεταβάσεις (γεωργία, μεταφορές, βιομηχανία και ενέργεια) και η ατμοσφαιρική ρύπανση πρέπει να αντιμετωπίζονται με ολοκληρωμένο τρόπο, εφαρμόζοντας προσαρμοσμένη προσέγγιση. Η παροχή χρηματοδότησης είναι ζωτικής σημασίας, δεδομένου ότι η επιτυχημένη εφαρμογή των προγραμμάτων για την ποιότητα του αέρα επηρεάζεται σημαντικά από τους χρηματοδοτικούς πόρους. Επιπροσθέτως, ορισμένες περιφέρειες πλήττονται από δυσμενείς, όχι μόνο κοινωνικοοικονομικές, αλλά και γεωγραφικές ή κλιματικές συνθήκες και, ως εκ τούτου, χρειάζονται πρόσθετη στήριξη για την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης·

16. επισημαίνει τις προκλήσεις που συνεπάγεται η μετάβαση στη βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης της ποιότητας του αέρα, για τις τοπικές και τις περιφερειακές κοινότητες. Η ΕτΠ χαιρετίζει την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με θέμα *Ο προϋπολογισμός της ΕΕ τροφοδοτεί το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη* και καλεί την Επιτροπή να απλουστεύσει και να αυξήσει την πρόσβαση σε ευκαιρίες χρηματοδότησης της ΕΕ, ιδίως στο ΕΤΠΑ, στο LIFE, στο ΕΓΤΑΑ και στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, ως μέσα για την επίτευξη ευρύτερων στόχων που να ωφελούν επίσης την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, ιδίως εκείνων που περιλαμβάνονται στα σχέδια για την ποιότητα του αέρα βάσει των οδηγιών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα. Στο πλαίσιο αυτό είναι καθοριστικής σημασίας να εξασφαλιστεί συνοχή μεταξύ των έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και των πολιτικών των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών με στόχο να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους· ως εκ τούτου, καλεί τα κράτη μέλη, καθώς και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να προωθήσουν τη στενή συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές για την ανάπτυξη των κατάλληλων στρατηγικών, πολιτικών και προγραμμάτων·

17. ζητεί την εισαγωγή κινήτρων ή την αναγνώριση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών που έχουν θετικές επιδόσεις·

Βελτίωση της εφαρμογής

Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, συνεργασία, εφαρμογή και επιβολή

18. σημειώνει ότι στον έλεγχο καταλληλότητας διαπιστώθηκαν προβλήματα κατά την εφαρμογή και επισημαίνεται ότι τα ανεπαρκή σχέδια για την ποιότητα του αέρα και η έλλειψη δέσμευσης από μέρους των κρατών μελών να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα έχουν οδηγήσει σε σημαντικές καθυστερήσεις σε ό,τι αφορά την τήρηση των προτύπων για την ποιότητα του αέρα· επισημαίνει ότι σημαντική αιτία για την περιορισμένη αποτελεσματικότητα των σχεδίων για την ποιότητα του αέρα ήταν τα παλαιότερα καθορισμένα όρια εκπομπών της ΕΕ για τα οχήματα, τα οποία δεν ανταποκρίνονταν στις πραγματικές συνθήκες οδήγησης·

19. παρατηρεί ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση έχει διάφορες πηγές: φυσικές, διασυνοριακές, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές (και σε μικρότερη κλίμακα). Για την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θα πρέπει να μειωθούν οι εκπομπές σε όλα τα επίπεδα, ούτως ώστε κάθε επίπεδο να αναλαμβάνει το δικό του μερίδιο ευθύνης. Η αποτελεσματική βελτίωση της ποιότητας του αέρα θα απαιτήσει στενή και πιο αποτελεσματική συνεργασία και επικοινωνία μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης. Οι περιφερειακές αρχές θα μπορούσαν να διαδραματίσουν συντονιστικό ρόλο μεταξύ του τοπικού και του εθνικού επιπέδου και οι καλές πρακτικές θα πρέπει να συλλέγονται και να διαδίδονται. Η συνεργασία θα πρέπει να διευρυνθεί ώστε να συμπεριλαμβάνει επιχειρήσεις, επιστημονικούς φορείς και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, καθώς και το ευρύ κοινό·

20. σημειώνει ότι διατίθενται ήδη ειδικά εργαλεία, όπως η τεχνική βοήθεια και η ανταλλαγή πληροφοριών (TAIEX) — επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής (EIR) μεταξύ ομοτίμων, τα οποία εφαρμόζονται επιτυχώς από πολλά κράτη μέλη και τοπικές και περιφερειακές αρχές·

21. εκφράζει την ικανοποίησή της για τις προσπάθειες σύναψης διεθνούς συμφωνίας κατά της διασυνοριακής ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη συμμετέχουν ενεργά σε ορισμένες ομάδες εργασίας, ειδικές ομάδες και προγράμματα συνεργασίας στο πλαίσιο της σύμβασης σχετικά με τη διασυνοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλη απόσταση (CLRTAP / Convention on Long-range Transboundary Air Pollution) ή της σύμβασης για τον αέρα της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ). Η ΕτΠ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για τη δρομολόγηση, το τελευταίο έτος, του φόρουμ για τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, το οποίο θα μπορούσε να συμβάλει στην επιτάχυνση της βελτίωσης της ποιότητας του αέρα σε παγκόσμιο επίπεδο με τη διάδοση και την ανταλλαγή γνώσεων που έχουν συγκεντρωθεί έως σήμερα· τονίζει επίσης ότι η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών (τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ) μπορεί να είναι σημαντική και ότι το μέσο του Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ) μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο πλαίσιο για τέτοιου είδους πρωτοβουλίες·

22. τονίζει την ανάγκη για διατομεακή συνεργασία και συνοχή των σχετικών τομέων πολιτικής. Τα μέτρα που λαμβάνονται θα πρέπει να αντιμετωπίζουν όλες τις πηγές ατμοσφαιρικής ρύπανσης με ολοκληρωμένο τρόπο: μεταφορές (οδικές και μη), ενέργεια (συμπεριλαμβανομένης της θέρμανσης για οικιακή χρήση), γεωργικοί τομείς και βιομηχανία, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη όλους τους λοιπούς σχετικούς τομείς, όπως η κλιματική αλλαγή ή η υγεία. Οι πολιτικές αυτές θα μπορούσαν να είναι αμοιβαία επωφελείς (π.χ. μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας), αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις οι πολιτικές (π.χ. προώθηση της καύσης βιομάζας ή στήριξη της χρήσης πετρελαιοκίνητων αυτοκινήτων) θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα του αέρα. Θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι συνέργειες και να αποφευχθούν οι αντιπαραγωγικές διατάξεις. Όλα τα σχετικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας θα πρέπει να αξιοποιούνται για την επίτευξη των σημερινών στόχων ποιότητας του αέρα και όχι μόνον το σχέδιο δράσης για μηδενικές εκπομπές ή η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, αλλά και η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο», το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, η βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα, καθώς και ο νόμος για το κλίμα.

23. σημειώνει ότι, μέχρι σήμερα, ο γεωργικός τομέας είναι ο λιγότερο αποτελεσματικός τομέας όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών (οι εκπομπές αμμωνίας είναι πρόδρομοι για αιωρούμενα σωματίδια). Μολονότι διατίθενται ήδη τεχνικά και οικονομικά βιώσιμα μέτρα για τον περιορισμό των εκπομπών στον γεωργικό τομέα, τα μέτρα αυτά ακόμη δεν χρησιμοποιούνται ευρέως. Η ΚΠΠ, έχοντας υποβληθεί σε μια σειρά μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής της βιωσιμότητας, θα πρέπει να εξυπηρετεί καλύτερα αυτούς τους στόχους. Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για το μέλλον της ΚΠΠ μετά το 2020, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η θέσπιση νέων ή αυστηρότερων μέτρων συμπεριλαμβανομένων των οικολογικών προγραμμάτων, για παράδειγμα·

24. επικροτεί την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να λάβει περαιτέρω μέτρα για την κινητικότητα μηδενικών εκπομπών· θα πρέπει να εξεταστεί η εναρμόνιση των ζωνών χαμηλών και μηδενικών εκπομπών σε ολόκληρη την Ευρώπη. Έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι η μείωση της ρύπανσης σε περιοχές με μέτρα περιορισμού κατά τη διάρκεια της νόσου COVID-19 είναι προσωρινή, οι δήμοι έχουν ήδη λάβει μέτρα για τη μείωση των επιπτώσεων της κυκλοφορίας —διεύρυναν τα πεζοδρόμια, σχεδίασαν ποδηλατοδρόμους, καθιέρωσαν μειωμένα όρια ταχύτητας κ.λπ. Κατέστη επίσης σαφές ότι οι εταιρείες δημόσιων συγκοινωνιών πρέπει να λάβουν επείγοντως χρηματοδότηση της ΕΕ προκειμένου να συνεχίσουν να λειτουργούν, να ανανεώνουν τους στόλους των οχημάτων προκρίνοντας λιγότερο ρυπογόνα μέσα μεταφοράς και να αποτραπεί η μετάβαση σε ιδιωτικές μηχανοκίνητες μεταφορές. Υπογραμμίζει ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανταγωνιστικότητα των κατασκευαστών της ΕΕ κατά την εξέταση και την πρόταση πιο αυστηρών προτύπων εκπομπών για τα βενζινοκίνητα και τα πετρελαιοκίνητα οχήματα. Επίσης ζητεί να σχεδιαστεί η απόσυρση των κινητήρων εσωτερικής καύσης από την οδική κυκλοφορία και επικροτεί τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τους δήμους που έχουν ορίσει μια τελική ημερομηνία για την απαγόρευση κυκλοφορίας των αυτοκινήτων με κινητήρα εσωτερικής καύσης. Η ΕτΠ αντιτίθεται στις επιδοτήσεις για την αγορά οχημάτων με τέτοιους κινητήρες. Προτείνει, μεταξύ άλλων, την περαιτέρω προώθηση της τεχνολογίας μηδενικών εκπομπών και την επιτάχυνση των επενδύσεων στο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο ως εφικτών βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων για τους μετακινούμενους εργαζομένους·

25. εφιστά την προσοχή στο πρόβλημα της θέρμανσης των κατοικιών με τη χρήση στερεών καυσίμων. Η υφιστάμενη νομοθεσία για τον οικολογικό σχεδιασμό δεν φαίνεται να παρέχει την κατάλληλη λύση. Ως εκ τούτου, αναμένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αντιμετωπίσει το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών για βιώσιμα προϊόντα και της στρατηγικής για την κυκλική οικονομία. Επιπλέον πρέπει να παρέχεται σημαντική στήριξη σε άτομα με χαμηλό εισόδημα (ενεργειακή φτώχεια), όχι μόνο για την αντικατάσταση παλαιών συσκευών αλλά και προκειμένου να εξασφαλιστεί η οικονομικά προσίτη λειτουργία και συντήρηση των πιο ενεργειακά αποδοτικών συσκευών. Συν τοις άλλοις, πρέπει να εξεταστεί η παροχή ειδικών κινήτρων υπέρ της αναβάθμισης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο θέσπισης κανόνων για την ποιότητα των καυσίμων τα οποία χρησιμοποιούνται για τη θέρμανση των κατοικιών και παροχής κινήτρων, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών κινήτρων, για τη μετάβαση στη χρήση πηγών ενέργειας με χαμηλότερες εκπομπές·

26. προτρέπει να κράτη μέλη να υλοποιήσουν και να επικαιροποιήσουν επείγοντως τα εθνικά τους προγράμματα ελέγχου της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και να λαμβάνουν υπόψη τις συνεισφορές των τοπικών και περιφερειακών αρχών κατά την κατάρτιση και την αναθεώρηση των προγραμμάτων·

Συμμετοχή του κοινού

27. σημειώνει ότι οι υφιστάμενες λύσεις ΤΠ, οι εφαρμογές κινητής τηλεφωνίας και άλλα σχετικά εργαλεία για την ενημέρωση του κοινού θα πρέπει να αξιοποιηθούν καλύτερα, καθιστώντας τον «αόρατο δολοφόνο» ορατό και αυξάνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, την ευαισθητοποίηση του κοινού. Οι πληροφορίες που παρέχονται θα πρέπει να είναι ευνόητες και η πρόσβαση σε αυτές εύκολη, και θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις πτυχές που αφορούν την υγεία. Ο υφιστάμενος ιστότοπος του ευρωπαϊκού δείκτη ποιότητας του αέρα (7) παρέχει ολοκληρωμένες πληροφορίες για την ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη, αλλά είναι σχετικά άγνωστος και πρέπει να προβληθεί περισσότερο. Ο ιστότοπος θα πρέπει επίσης να βελτιωθεί μέσω της χρήσης μοντέλων ούτως ώστε να παρέχεται πληροφόρηση για την ποιότητα του αέρα στις περιφέρειες, τα μικρότερα χωριά και τις αγροτικές περιοχές, όπου η ποιότητα του αέρα δεν μετράται από τους σταθμούς παρακολούθησης·

(7) <http://airindex.eea.europa.eu>

28. συνιστά την εντατικοποίηση των προσπαθειών της επιστήμης των πολιτών. Οι εφαρμογές της επιστήμης των πολιτών δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τα δεδομένα παρακολούθησης, καθώς παρέχουν σημαντικά χαμηλότερη ποιότητα δεδομένων, πράγμα που πρέπει να καταστεί σαφές στο κοινό, αλλά μπορούν να τα συμπληρώσουν παρέχοντας λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τις τάσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ενώ ταυτόχρονα προωθούν την ενεργό συμμετοχή του κοινού και συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση των πολιτών. Οι ερευνητικές δραστηριότητες για την ενίσχυση (χαμηλό κόστος) της αξιοπιστίας των αισθητήρων θα πρέπει να υποστηριχθούν και να επιταχυνθούν, επίσης οι τρέχουσες εργασίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης (CEN) σχετικά με τα πρότυπα για τις συμπαγείς συσκευές μέτρησης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα, καθώς και η μοντελοποίηση της ποιότητας του αέρα, είναι σημαντικές και ευπρόσδεκτες·

29. συνιστά την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού τόσο για τα προβλήματα όσο και για τις βελτιώσεις που αποδεικνύουν τα πιθανά θετικά αποτελέσματα των δράσεων, συμπεριλαμβανομένου του δυναμικού που προσφέρουν οι μορφές ενέργειας μηδενικής ρύπανσης, όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή η πυρηνική ενέργεια, οι οποίες θα επιτρέψουν στα κράτη μέλη και στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να λάβουν στήριξη για τη λήψη μέτρων·

30. επισημαίνει ότι οι πολίτες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ιδίως μέσω της αλλαγής της συμπεριφοράς τους σε πολλές διαφορετικές πτυχές της ζωής τους, συμπεριλαμβανομένης της κινητικότητας, της θέρμανσης, των τροφίμων, αλλά και της γενικής κατανάλωσης, την ύπαρξη της οποίας οι περισσότεροι εξ αυτών εξακολουθούν να αγνοούν (παρόλο που τα επίπεδα ευαισθητοποίησης του κοινού διαφέρουν σημαντικά εντός της ΕΕ). Η μείωση των εκπομπών εξαρτάται από τη συμβολή αυτή και, ως εκ τούτου, οι πολίτες θα πρέπει να συμμετέχουν όσο το δυνατόν νωρίτερα πιο ενεργά στη διαδικασία λήψης αποφάσεων κατά το στάδιο της ανάπτυξης των σχεδίων και μέτρων για την ποιότητα του αέρα. Επιπλέον, τα σχέδια για την ποιότητα του αέρα θα πρέπει, εκτός από ρυθμιστικά μέτρα, να περιλαμβάνουν και μέτρα τα οποία προωθούν και υποστηρίζουν την ευαισθητοποίηση και τις αλλαγές στη συμπεριφορά κινητικότητας των πολιτών, π.χ. μείωση της χρήσης των οχημάτων τους. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να διευκολύνουν το έργο αυτό με τη χρήση σχεδίων όπως το ClairCity· Ενθαρρύνει, ωστόσο, την αναγνώριση και την ευρεία διάδοση τοπικών πρωτοβουλιών, τη συμμετοχή των πολιτών, όπως η φύτευση δένδρων και η δημιουργία πράσινων χώρων στους δήμους, ο καθαρισμός και η ψύξη του αστικού αέρα·

Εναρμόνιση, καθοδήγηση και εκτελεστικές πράξεις

31. τάσσεται υπέρ της παροχής περαιτέρω καθοδήγησης όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων και την ανάπτυξη ειδικά σχεδιασμένων για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές μοντέλων όσον αφορά την ποιότητα του αέρα, δεδομένου του σημαντικού ρόλου που οι εν λόγω αρχές διαδραματίζουν σε αυτόν τον τομέα. Τα εργαλεία υποβολής εκθέσεων (συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων) θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των τοπικών αρχών. Οι τοπικές αρχές ενδέχεται να μην διαθέτουν πάντοτε προσωπικό με τις απαραίτητες τεχνικές γνώσεις ή το απαιτούμενο επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας. Οι βελτιώσεις στην ηλεκτρονική υποβολή εκθέσεων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των τοπικών και των περιφερειακών χρηστών, διασφαλίζοντας τη συνέπεια μεταξύ των καθηκόντων παρακολούθησης που ανατίθενται στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και των εξουσιών τους και των πόρων που διαθέτουν για τον τομέα αυτό·

Συμμετοχή σε δίκτυα και πρωτοβουλίες

32. αναγνωρίζει τον μεγάλο αριθμό πρωτοβουλιών και δικτύων που διατίθενται ήδη για την αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν την ατμοσφαιρική ρύπανση [εταιρική σχέση για την προώθηση αστικού θεματολογίου με αντικείμενο την ποιότητα του αέρα, η ομάδα εμπειρογνομόνων για τον καθαρό αέρα στις πόλεις στο πλαίσιο της Σύμβασης για τον Αέρα της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (OEE/HE) ⁽⁸⁾, το Ευρωπαϊκό φόρουμ «Καθαρός αέρας», το Σύμφωνο των Δημάρχων κ.λπ.]. Πολλές από αυτές τις πρωτοβουλίες και τα δίκτυα παρέχουν σημαντική προστιθέμενη αξία στην πολιτική για τον καθαρό αέρα και η ΕτΠ ενθαρρύνει τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να συμμετέχουν πιο ενεργά σε αυτές τις δραστηριότητες σε επίπεδο ΕΕ·

33. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη νέα πρωτοβουλία «Συμφωνία για τις Πράσινες Πόλεις» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ. Η Συμφωνία για τις Πράσινες Πόλεις ή η τεχνική πλατφόρμα για τη συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος που συνέστησαν η ΕτΠ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα εργαλεία για να κατευθύνουν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές προς τις καλύτερες πρωτοβουλίες με βάση τις ανάγκες τους. Αυτές οι πλατφόρμες πρέπει επίσης να συλλέγουν και να ταξινομούν τα διαθέσιμα εργαλεία, τα έγγραφα καθοδήγησης ή άλλα σχετικά μέσα στήριξης που διατίθενται στο πλαίσιο της Σύμβασης σχετικά με τη διαμεθοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλη απόσταση της ΟΕΕ/ΗΕ, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Κοινό της Κέντρο Ερευνών, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος και άλλα δίκτυα ή οργανώσεις τα οποία θα μπορούσαν να βοηθήσουν της τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στο έργο τους για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα. Θα πρέπει επίσης να παρέχεται ειδική εμπειρογνομοσύνη και τεχνική στήριξη (π.χ. ανάπτυξη των τοπικών καταλόγων καταγραφής εκπομπών, καθορισμός ζωνών χαμηλών εκπομπών, χρήση του μοντέλου SHERPA κ.λπ.), καθώς οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές χρειάζονται κατάρτιση για να αξιοποιήσουν καταλλήλως τα εργαλεία αυτά·

Επόμενα βήματα

34. προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει περαιτέρω ορισμένες πτυχές των κανόνων για τις εκπομπές σε επίπεδο ΕΕ και να λάβει περαιτέρω μέτρα για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και ενισχυμένης οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας, παροτρύνοντας παράλληλα τα κράτη μέλη και τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να βρουν καλύτερες μεθόδους συνεργασίας και επικοινωνίας·

⁽⁸⁾ Σύμβαση σχετικά με τη διαμεθοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλη απόσταση

35. συνιστά την παροχή εύκολα προσβάσιμης χρηματοδότησης για την ποιότητα του αέρα στους διαπιστευμένους οργανισμούς ποιότητας του αέρα και τις τοπικές αρχές αρμόδιες για τα σχέδια για την ποιότητα του αέρα σε καθορισμένες ζώνες ποιότητας του αέρα, με προτεραιότητα σε ζώνες με υψηλότερη ατμοσφαιρική ρύπανση·
36. εφιστά την προσοχή στην ανάγκη συντονισμού και διαχείρισης των σχετικών δικτύων, πρωτοβουλιών, εργαλείων και της καθοδήγησης, στοιχεία τα οποία αποτελούν ήδη πηγή ευρείας γνώσης και εμπειρίας και τα οποία θα μπορούσαν να βοηθήσουν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να βελτιώσουν το έργο τους που αφορά την επίτευξη καθαρότερου αέρα με την παροχή πρόσθετης τεχνικής εμπειρογνωμοσύνης και καθοδήγησης.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς έναν χάρτη πορείας για το καθαρό υδρογόνο — η συμβολή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην προσπάθεια για μια κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη»

(2020/C 324/07)

Εισηγήτρια: η κ. Birgit HONE (PES/DE), υπουργός Ομοσπονδιακών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Περιφερειακής Ανάπτυξης του ομόσπονδου κρατιδίου της Κάτω Σαξονίας

Έγγραφο αναφοράς: Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Σημασία του καθαρού υδρογόνου για την επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης ΕΕ έως το 2050

1. εκφράζει την έντονη ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τον στόχο για μια κλιματική ουδέτερη ΕΕ έως το 2050 και ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπαθεί, με την πρότασή της για θέσπιση ευρωπαϊκής νομοθεσίας για το κλίμα ⁽¹⁾, να κατοχυρώσει νομικά τον στόχο αυτόν για την ΕΕ
2. τονίζει τη σημασία της δημιουργίας οικολογικής και κοινωνικής βιώσιμης ανάπτυξης, ιδίως στον απόηχο της κρίσης της νόσου COVID-19. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία ⁽²⁾, σε συνδυασμό με τεχνολογικές και κοινωνικές καινοτομίες αποδοτικές ως προς την κατανάλωση ενέργειας και τη χρήση των πόρων αλλά και φιλικές προς το κλίμα, πρέπει να αποτελει θεμελιώδες δομικό στοιχείο της οικονομικής ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19. Ως τέτοια μελλοντική τεχνολογία, το καθαρό υδρογόνο πρέπει να προωθηθεί δυναμικά, στο σημερινό πλαίσιο, στην ΕΕ
3. επιδοκιμάζει, συνεπώς, θερμά το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ανταποκριθεί τώρα εγκαίρως στο αίτημα, το οποίο εκφράζεται στην παρούσα γνωμοδότηση, για κατάρτιση στρατηγικής της ΕΕ για το υδρογόνο ⁽³⁾: εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η αναθεωρημένη πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027, στο οποίο περιλαμβάνεται σχέδιο ανάκαμψης, επιτρέπει την ενίσχυση της ανάπτυξης μιας οικονομίας του καθαρού υδρογόνου και καλεί το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να κάνουν χρήση αυτών των δυνατοτήτων κατά τη νομοθετική διαδικασία
4. υπενθυμίζει ότι ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας συνεπάγεται πλήρη αναδιάρθρωση του συστήματος παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, ψύξης και θέρμανσης και απαιτεί βαθιές αλλαγές ιδίως στη βιομηχανία και στον τομέα των μεταφορών. Θα χρειαστούν πολλές διαφορετικές τεχνολογικές λύσεις που θα βασίζονται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ωστόσο, για την επιτάχυνση των πολλά υποσχόμενων τεχνολογιών, απαιτείται επίσης παροχή στοχευμένης στήριξης. Το καθαρό υδρογόνο και οι παράγωγοι συνθετικές πρώτες ύλες παραγωγής και τα συνθετικά καύσιμα ⁽⁴⁾ θα είναι μελλοντικά απαραίτητα για την επίτευξη του στόχου και, ως εκ τούτου, απαιτούν ειδική στήριξη. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στο πράσινο υδρογόνο από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
5. σε αυτό το πρώιμο στάδιο ανάπτυξης της αγοράς, πιστεύει ότι θα ήταν σκόπιμη η υιοθέτηση μιας ανοικτής προσέγγισης όσον αφορά τις πιθανές εφαρμογές του καθαρού υδρογόνου, δεδομένου ότι ορισμένα παράγωγά του μπορούν να αξιοποιηθούν σε πολλούς τομείς. Η ΕΠΙ θεωρεί απαραίτητο να δοθεί έμφαση σε υποσχόμενες εφαρμογές στο πλαίσιο της ανάπτυξης της αγοράς
6. επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, ότι το καθαρό υδρογόνο και τα οικολογικά καύσιμα παρουσιάζουν, λόγω των απωλειών μετατροπής, μειονεκτήματα ως προς την αποτελεσματικότητα σε σύγκριση με την ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που μπορεί να χρησιμοποιηθεί άμεσα, τα οποία ενδεχομένως να επιφέρουν μακροπρόθεσμα σε πολλές εφαρμογές υψηλότερο κόστος. Για τον λόγο αυτό, σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, το καθαρό υδρογόνο και τα οικολογικά καύσιμα θα εφαρμοστούν κατά προτεραιότητα στους τομείς, στους οποίους το υδρογόνο χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη ή σε εκείνους όπου τα

⁽¹⁾ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα) [COM(2020) 80 final].

⁽²⁾ Ανακόνηση της Επιτροπής — Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία [COM(2019) 640 final].

⁽³⁾ Βλ. τον χάρτη πορείας — Ares(2020)2722353.

⁽⁴⁾ Για λόγους απλούστευσης, θα χρησιμοποιείται από εδώ και στο εξής ο όρος «οικολογικά καύσιμα» (*e-fuels*) για τα συνθετικά καύσιμα.

μέτρα ενεργειακής απόδοσης και ο άμεσος εξηλεκτρισμός δεν αποτελούν λύσεις (π.χ. παραγωγή αμμωνίας και χάλυβα, κυκλοφορία βαρέων οχημάτων και ταξίδια μεγάλων αποστάσεων, διαδικασίες υψηλής θερμοκρασίας, εποχική αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας). Επίσης, θα χρησιμοποιηθούν σε ορισμένες περιπτώσεις του δομημένου περιβάλλοντος και της τηλεθέρμανσης όπου οι αντλίες θερμότητας ή τα δίκτυα θέρμανσης δεν είναι αποτελεσματικά.

7. προτείνει να εξετάσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις δυνατότητες παραγωγής πράσινου υδρογόνου στην ΕΕ, καθώς και στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες NUTS 2, και σε γειτονικές περιοχές (π.χ. στη Μέση Ανατολή και στη Βόρεια Αφρική) αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στην ανταγωνιστικότητα αυτού έναντι της άμεσης χρήσης της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, δεδομένου ότι η ολοκληρωμένη και λεπτομερής γνώση των δυνατοτήτων εκπλήρωσης διαφορετικών σεναρίων αποτελεί σημαντική βάση για την ανάπτυξη μιας οικονομίας του πράσινου υδρογόνου στην Ευρώπη· επιπλέον, θα μπορούσε να αναλυθεί σε ποιο βαθμό μπορεί να χρησιμοποιηθεί το μπλε υδρογόνο ως μεταβατική λύση·

8. συνιστά στα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν την προώθηση της οικονομίας του πράσινου υδρογόνου κατά την επικαιροποίηση των εθνικών τους σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ) το 2023, καθώς και να αναπτύξουν ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές για το υδρογόνο που θα περιλαμβάνουν μέτρα εφαρμογής σε στενή συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς. Κατά την ανάπτυξη και την εφαρμογή αυτών των δράσεων τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, ή καλύτερα, με τις εθνικές και τις περιφερειακές ενώσεις τους ή με την επιστημονική κοινότητα. Συνιστάται δε κάθε κράτος μέλος να εξετάσει τις δυνατότητες παραγωγής πράσινου υδρογόνου·

Παράγοντες βιωσιμότητας

9. τονίζει ότι, μακροπρόθεσμα, μόνον το υδρογόνο, το οποίο παράγεται μέσω της ηλεκτρόλυσης νερού με τη βοήθεια ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (πράσινο υδρογόνο) θα αποτελεί βιώσιμη μέθοδο παραγωγής υδρογόνου. Για τον λόγο αυτό, η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην ανάπτυξη μιας οικονομίας του πράσινου υδρογόνου. Έως ότου να μπορούν να διατίθενται επαρκείς ποσότητες πράσινου υδρογόνου, οι μεταβατικές τεχνολογικές λύσεις, όπως για παράδειγμα το μπλε υδρογόνο, μπορούν να συμβάλουν στη μείωση των ανθρακούχων εκπομπών της υφιστάμενης παραγωγής υδρογόνου. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η μετάβαση στο πράσινο υδρογόνο δεν θα παρεμποδίζεται κατά την ανάπτυξη της οικονομίας του υδρογόνου. Οι μεταβατικές λύσεις πρέπει να προσφέρουν πραγματικά οφέλη όσον αφορά το κόστος και την ταχύτητα υλοποίησης σε σύγκριση με το πράσινο υδρογόνο και δεν θα πρέπει να δημιουργούν μακροπρόθεσμη εξάρτηση.

10. θεωρεί ότι απαιτείται, αφενός, μια ολοκληρωμένη και διαφανής ταξινόμηση και πιστοποίηση της βιωσιμότητας του υδρογόνου και των οικολογικών καυσίμων και, αφετέρου, μια ευρεία και υποχρεωτική χρήση των πιστοποιητικών που προέκυψαν από αυτές. Μόνον μέσω απαιτητικών, σαφών και διαφοροποιημένων πιστοποιητικών, τα οποία καθιστούν δυνατή τη διάκριση μεταξύ του μπλε και του πράσινου υδρογόνου, μπορεί να αναπτυχθεί μια αγορά του πράσινου υδρογόνου. Η ΕτΠ καλεί την Επιτροπή να προωθήσει ενεργά τη διαδικασία ταξινόμησης των αερίων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ρυθμιστικού Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο (φόρουμ της Μαδρίτης) και να υποβάλει σύντομα πρόταση για ένα σύστημα ταξινόμησης και πιστοποίησης σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την πιστοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, να εξεταστεί το ενδεχόμενο συγχώνευσης των υφιστάμενων παράλληλων συστημάτων εγγυήσεων προέλευσης (άρθρο 19 της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας/ΑΠΕ II) και πιστοποιητικών βιωσιμότητας (άρθρα 25-31 της ΑΠΕ II). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να προωθήσει τη διεθνή διάδοση του προς ανάπτυξη ευρωπαϊκού συστήματος πιστοποίησης/εγγυήσεων προέλευσης·

Ο ιδιαίτερος ρόλος των περιφερειών

11. επισημαίνει ότι το πράσινο υδρογόνο προσφέρει τη δυνατότητα της αποκεντρωμένης παραγωγής και χρήσης και, ως εκ τούτου, μπορεί να αποτελέσει μέρος ενός πιο αποκεντρωμένου μελλοντικά ενεργειακού εφοδιασμού, όπως περιγράφεται στη μακροπρόθεσμη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Καθαρός πλανήτης για όλους»⁽⁵⁾ και υποστηρίζεται από την ΕτΠ⁽⁶⁾. Το πράσινο υδρογόνο μπορεί να ενισχύσει την τοπική και την περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς συμβάλλει στην οικοδόμηση σημαντικών τμημάτων της αξιακής αλυσίδας στις περιφέρειες και τις κοινότητες, δημιουργώντας έτσι θετικά αποτελέσματα για την απασχόληση και τις ΜΜΕ· επιπλέον, η πλεονάζουσα θερμότητα από την παραγωγή πράσινου υδρογόνου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή θέρμανσης σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο και το υδρογόνο που παράγεται ως υποπροϊόν σε ορισμένες διεργασίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο της ανάκτησης υδρογόνου·

⁽⁵⁾ COM(2018) 773 final.

⁽⁶⁾ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού μέσω μιας καινοτόμου και βιώσιμης ενεργειακής μετάβασης σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο» (ΕΕ C 39 της 5.2.2020, σ. 72). Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Καθαρός πλανήτης για όλους — Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ενημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία» (ΕΕ C 404 της 29.11.2019, σ. 58).

12. τονίζει ρητά ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην υλοποίηση της οικονομίας του υδρογόνου. Πολλές τοπικές και περιφερειακές αρχές αναπτύσσουν στρατηγικές για το υδρογόνο, προγράμματα στήριξης και συγκεκριμένα σχέδια, για παράδειγμα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής σύμπραξης «Hydrogen Valleys» (European Hydrogen Valleys Partnership) ⁽⁷⁾. Η λεπτομερής γνώση των τοπικών συνθηκών, οι δεσμοί με τους τοπικούς φορείς, η εποπτεία των διαδικασιών σχεδιασμού και αδειοδότησης και οι διάφορες ευκαιρίες χρηματοδότησης και τα κίνητρα σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο, αλλά και οι δημόσιες συμβάσεις και οι αρμοδιότητες στους τομείς της επαγγελματικής και της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης καθιστούν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές απαραίτητες για την ανάπτυξη της αγοράς·

13. τονίζει ότι οι περιφέρειες μπορούν να αποτελέσουν σε μεγάλο βαθμό τον συνδετικό κρίκο στην προσπάθεια ανάπτυξης περιφερειακών στρατηγικών και προγραμμάτων στήριξης του πράσινου υδρογόνου με στόχο την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιφερειακής αξιακής αλυσίδας του πράσινου υδρογόνου. Η γεωγραφική εγγύτητα της παραγωγής και της χρήσης τους επιτρέπει αρχικά να κατασκευάσουν περιφερειακά δίκτυα υδρογόνου, τα οποία, στη συνέχεια, μπορούν να επεκταθούν με την πάροδο του χρόνου. Η κεντρική και μεγάλης κλίμακας παραγωγή υδρογόνου σε βιομηχανικούς συνεργατικούς σχηματισμούς μπορεί να συνδυαστεί με την αποκεντρωμένη ζήτηση από τη βιομηχανία, τις συγκοινωνίες, τα κτίρια και την εξισορρόπηση του δικτύου περίε των βιομηχανικών συνεργατικών σχηματισμών, σε περιφερειακό, σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο (σύζευξη τομέων). Στο πλαίσιο αυτό, οι τοποθεσίες κοντά σε λιμένες θα μπορούσαν να είναι ιδιαίτερα ελκυστικές, δεδομένου ότι, σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, βρίσκονται επίσης σε ευνοϊκή θέση για τη διευκόλυνση εισαγωγών υδρογόνου και οικολογικών καυσίμων. Η ΕΤΠ προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποστηρίξει την ανάπτυξη και την εφαρμογή των εν λόγω περιφερειακών στρατηγικών και προγραμμάτων σχετικών με την αξιακή αλυσίδα και τους συνεργατικούς σχηματισμούς του πράσινου υδρογόνου·

Συντονισμός της ανάπτυξης της αγοράς

14. υπενθυμίζει ότι η αγορά του πράσινου υδρογόνου δεν μπορεί να αναπτυχθεί χωρίς σημαντικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων, από τον ιδιωτικό τομέα, οι οποίες θα προκύψουν μόνον εάν υπάρχει εμπιστοσύνη στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της αγοράς. Οι φιλόδοξοι και δεσμευτικοί στόχοι, ένα σαφές νομικό πλαίσιο, μια σαφής στρατηγική και ένας συγκεκριμένος χάρτης πορείας για το πράσινο υδρογόνο μπορούν να συμβάλουν στην οικοδόμηση της εμπιστοσύνης·

15. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαμορφώσει στην εξαγγελθείσα στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο ένα πανευρωπαϊκό όραμα, ιδίως για το πράσινο υδρογόνο με ορίζοντα το 2030 και το 2050, και να αναδείξει τα πεδία εφαρμογής του πράσινου υδρογόνου, την αύξηση του μεριδίου του στην αγορά, καθώς και την προώθηση περαιτέρω καινοτομιών, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της παρούσας γνωμοδότησης·

16. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποβάλει μαζί με τη στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο ολοκληρωμένο χάρτη πορείας που θα εμπεριέχει μη νομοθετικά και νομοθετικά μέτρα για την ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής οικονομίας του καθαρού υδρογόνου και μιας εσωτερικής αγοράς του υδρογόνου με εστίαση στο πράσινο υδρογόνο, ο οποίος θα βασίζεται στις συστάσεις της παρούσας γνωμοδότησης και σε συστάσεις του στρατηγικού φόρουμ για σημαντικά σχέδια κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Η στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο θα πρέπει να περιλαμβάνει φιλόδοξους στόχους όσον αφορά την ικανότητα παραγωγής πράσινου υδρογόνου, με βάση ανάλυση του περιφερειακού δυναμικού παραγωγής, και να προωθεί τη συστηματική ανάπτυξη της παραγωγής και την ενίσχυση της χρήσης του υδρογόνου μέσω της δημιουργίας σχετικών αξιακών αλυσίδων. Επιπλέον, η εν λόγω στρατηγική θα πρέπει να συμβάλλει στον πανευρωπαϊκό συντονισμό της προσφοράς, της ζήτησης και της ανάπτυξης των υποδομών, καθώς και στον συντονισμό των ρυθμιστικών δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων στήριξης σε επίπεδο ΕΕ, κρατών μελών και τοπικών και περιφερειακών αρχών, με ιδιαίτερη προσοχή στον ρόλο δικτύωσης των περιφερειών κατά την αναβάθμιση της παραγωγής και της χρήσης του πράσινου υδρογόνου κατά τη μετάβαση του τομέα της ενέργειας και των πρώτων υλών παραγωγής·

17. θεωρεί ότι η ανάπτυξη μιας οικονομίας του πράσινου υδρογόνου αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της βιώσιμης βιομηχανικής πολιτικής που επιδιώκεται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας· επισημαίνει ότι, για να καταστεί ανταγωνιστικό το πράσινο υδρογόνο, θα πρέπει η τεχνολογία της ηλεκτρόλυσης υδρογόνου να αναβαθμιστεί σε κλίμακα GigaWatt. Αυτό προσφέρει, εν προκειμένω, ευκαιρίες, όσον αφορά τις θέσεις εργασίας, για τον τομέα παραγωγής ηλεκτρολυτών στα κράτη μέλη της ΕΕ με εξαγωγικές δυνατότητες παγκοσμίως. Η ΕΤΠ προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει αυτές τις ευκαιρίες. Υπογραμμίζει δε την ανάγκη συμμετοχής των ευρωπαϊκών περιφερειών, από κοινού με τη βιομηχανία, στην ανάπτυξη διατομεακών αξιακών αλυσίδων υδρογόνου που θα συνδέουν την προσφορά, τις υποδομές και τη ζήτηση. Επίσης, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει στο πλαίσιο της εφαρμογής της νέας βιομηχανικής στρατηγικής για την Ευρώπη ⁽⁸⁾ μια πρωτοπόρο αγορά για τεχνολογίες και συστήματα του πράσινου υδρογόνου και την κλιματικά ουδέτερη παραγωγή, ιδίως στον τομέα του χάλυβα, του τσιμέντου και της χημικής βιομηχανίας. Ζητεί την ταχεία έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της ανακοινωθείσας στρατηγικής της ΕΕ για καθαρό χάλυβα και την εστίαση στη χρήση του πράσινου υδρογόνου·

⁽⁷⁾ Στο πλαίσιο της πλατφόρμας έξυπνης εξειδίκευσης (Smart Specialisation Platform) (S3P).

⁽⁸⁾ COM(2020) 102 final.

18. χαιρετίζει θερμά την εξαγγελία που περιλαμβάνεται στη νέα βιομηχανική στρατηγική για τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για το καθαρό υδρογόνο και ζητεί την ταχεία σύστασή της. Ζητεί επίσης η εν λόγω συμμαχία να επικεντρωθεί στο πράσινο υδρογόνο και να βοηθήσει την ΕΕ να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο σε αυτήν τη νευραλγική τεχνολογία, συμβάλλοντας στον συντονισμό και στην ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών· Η ΕΤΠ ζητεί τη συνεπή προώθηση της συμμετοχής των περιφερειών και των ΜΜΕ στη συμμαχία, όπως ανακοινώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·

19. επισημαίνει ότι η αυξανόμενη ενοποίηση των τομέων μέσω της χρήσης των ίδιων φορέων ενέργειας απαιτεί μια πιο συστημική προσέγγιση των τομέων. Η ΕΤΠ τονίζει ότι η στρατηγική για ένα ενοποιημένο ενεργειακό σύστημα και η στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο⁽⁹⁾ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρέπει να αναδείξουν τη συστημική σημασία του πράσινου υδρογόνου σε σχέση με άλλες μορφές ενέργειας, όπως η ηλεκτρική ενέργεια, τα ανανεώσιμα αέρια και τα οικολογικά καύσιμα, για την ενσωμάτωση των αντίστοιχων τομέων στο μελλοντικό ενεργειακό και οικονομικό σύστημα και να προσδιορίσουν τρόπους εφαρμογής αυτού κατά τρόπο επωφελή για το σύστημα. Αυτή η στρατηγική σε συνδυασμό με την ανακοίνωση πρέπει να προσδιορίσουν τρόπους εφαρμογής χρήσιμους για το σύστημα και να καταδείξουν πώς, μέσω της εφαρμογής των νέων, προσαρμοσμένων κανόνων αγοράς, μπορεί να δημιουργηθεί μια εύρυθμα λειτουργούσα αγορά υδρογόνου, η οποία θα εξασφαλίζει τη δυναμική ανάπτυξη της παραγωγής και της χρήσης του υδρογόνου, από τη μία πλευρά, και, από την άλλη, θα είναι αποτελεσματικά ενοποιημένη με τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου·

Υποστηρικτικό νομοθετικό πλαίσιο και ανάπτυξη των υποδομών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας

20. τονίζει ότι η δυναμική ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της ανάπτυξης της αγοράς του πράσινου υδρογόνου στην Ευρώπη· Η ΕΤΠ ζητεί την αναθεώρηση της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ II) μετά την ενίσχυση των στόχων της ΕΕ για το κλίμα με ορίζοντα το 2030 και ιδίως του στόχου που αφορά την αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τους ΟΤΑ να θέσουν φιλόδοξους εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς στόχους για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως η αιολική και η ηλιακή ενέργεια· αναμένει ότι η στρατηγική για την ανανεώσιμη υπεράκτια ενέργεια που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ενισχύσει αυτόν τον τομέα, μεταξύ άλλων, μέσω της χρηματοδότησης καινοτόμων έργων για την υπεράκτια παραγωγή πράσινου υδρογόνου·

21. καλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάσει κατά πόσον η ΑΠΕ II και οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις παρέχουν επαρκή κίνητρα για τη χρήση των οικολογικών καυσίμων βάσει των βιομηχανικών ανθρακικών εκπομπών και της δέσμευσης και χρήσης του άνθρακα (CCU) σε ένα μεταβατικό στάδιο. Θα πρέπει, ωστόσο, να ληφθούν μέτρα ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι αποφεύγεται η μέτρηση εις διπλούν της μείωσης των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου και ότι τα οικολογικά καύσιμα αναγνωρίζονται πλήρως ως «ανανεώσιμα»·

22. ζητεί, επιπλέον, την ταχεία εκπόνηση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων στο πλαίσιο της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ II) για την αποσαφήνιση της ταξινόμησης των ηλεκτρικών δικτύων για την παραγωγή υδρογόνου (άρθρο 27 της ΑΠΕ II) και τις ελάχιστες απαιτήσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τα συνθετικά καύσιμα (άρθρο 25 της ΑΠΕ II)·

23. τονίζει ότι η χρήση ηλεκτρικής ενέργειας για την παραγωγή υδρογόνου (διαχείριση από την πλευρά της ζήτησης) θα πρέπει να διασφαλίζει τη χρησιμότητα για τα δίκτυα και τα συστήματα μέθοδο της ηλεκτρόλυσης και ζητεί, στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για το υδρογόνο και των στρατηγικών για το υδρογόνο σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, τη δημιουργία πρόσθετης ικανότητας παραγωγής πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας για την ηλεκτρόλυση·

24. επισημαίνει ότι η εσωτερική του εξωτερικού κόστους δημιουργεί ίσους όρους ανταγωνισμού για τις διάφορες πηγές ενέργειας και αυξάνει την οικονομική ελκυστικότητα του πράσινου υδρογόνου· υποστηρίζει, ως εκ τούτου, τη συνολική αναθεώρηση της οδηγίας φορολόγησης της ενέργειας, προκειμένου να εναρμονιστεί η φορολόγηση της ενέργειας με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και να συμπεριληφθούν τα οικολογικά καύσιμα στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τα ήδη υφιστάμενα περιθώρια ελιγμών για την περιβαλλοντική φορολογία και να χρησιμοποιούν τα πρόσθετα έσοδα για τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της ηλεκτρικής ενέργειας χαμηλών ανθρακικών εκπομπών·

25. τονίζει ότι το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ της ΕΕ) παρέχει σημαντικά κίνητρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στις ενεργοβόρες βιομηχανίες (π.χ. στη χημική βιομηχανία και στη βιομηχανία χάλυβα), για τις οποίες το πράσινο υδρογόνο αποτελεί βασική επιλογή για την απαλλαγή από τις ανθρακώδεις εκπομπές. Η αναθεώρηση της οδηγίας για την εμπορία εκπομπών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους νέους στόχους για το κλίμα με ορίζοντα το 2030, π.χ. αυξάνοντας τον συντελεστή γραμμικής μείωσης. Θα μπορούσε να αυξηθεί η επενδυτική ασφάλεια με την προσθήκη ελάχιστης τιμής στο σύστημα εμπορίας εκπομπών ΣΕΔΕ της ΕΕ·

26. στηρίζει την ανάπτυξη κατάλληλου μηχανισμού συννοριακής προσαρμογής των ανθρακικών εκπομπών⁽¹⁰⁾ συμβατού με τους κανόνες του ΠΟΕ για προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες, η παραγωγή των οποίων είναι συνυφασμένη με υψηλές εκπομπές άνθρακα και τα οποία υπόκεινται σε ισχυρό διεθνή ανταγωνισμό. Ένας τέτοιος μηχανισμός θα μπορούσε σε συνάρτηση με ένα προσαρμοσμένο ΣΕΔΕ της ΕΕ να παράσχει κίνητρα για τη χρήση του πράσινου υδρογόνου στις ενεργοβόρες βιομηχανίες·

⁽⁹⁾ Βλ. τον χάρτη πορείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — Ares(2020)2722353.

⁽¹⁰⁾ Βλ. την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων Ares(2020)1350037.

27. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αναθεωρήσει τον κανονισμό για τις διευρωπαϊκές υποδομές ενέργειας (TEN-E)⁽¹¹⁾ και τους κανόνες της ΕΕ για την ευρωπαϊκή αγορά φυσικού αερίου, κυρίως την οδηγία της ΕΕ για το φυσικό αέριο 2009/73/ΕΕ⁽¹²⁾, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η δυναμική ανάπτυξη μιας οικονομίας του πράσινου υδρογόνου, με τη μεταφορά υδρογόνου σε ολόκληρη την ΕΕ. Σε αυτό περιλαμβάνεται, για παράδειγμα, ο καθορισμός ενιαίων και σαφών προτύπων (π.χ. επιτρεπόμενο μερίδιο του υδρογόνου στο δίκτυο φυσικού αερίου), η αντίστοιχη προσαρμογή των απαιτήσεων για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) για τα ΔΕΔ-Ε, ο συντονισμένος σχεδιασμός των υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, η αναδιαμόρφωση των υφιστάμενων υποδομών φυσικού αερίου, καθώς και η διατύπωση σαφών κανόνων για τη χρήση πιστοποιημένου υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο δίκτυο φυσικού αερίου. Επίσης είναι αναγκαία η ανάπτυξη της ρυθμιστικής βάσης για τα δημόσια δίκτυα υδρογόνου με μη διακριτική πρόσβαση σε αυτά. Η ΕτΠ επισημαίνει ότι σημαντική προϋπόθεση για την ανάπτυξη και την επέκταση ειδικών δικτύων υδρογόνου είναι η διάθεση του υδρογόνου σε καθαρή μορφή για βασικές εφαρμογές, για τις οποίες δεν έχουν προβλεφθεί εναλλακτικές λύσεις πέραν του υδρογόνου.

28. θεωρεί ότι στο πλαίσιο της αναθεώρησης του κανονισμού για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) θα πρέπει να δοθεί πολύ μεγαλύτερη έμφαση στις τεχνολογίες πρόωσης χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών για τα βαρέα φορτηγά οχήματα, τα πούλμαν και την εσωτερική ναυσιπλοΐα, όπως οι ηλεκτρικοί κινητήρες που τροφοδοτούνται μέσω κυμαλών καυσίμου υδρογόνου ή εναέριων γραμμών τροφοδότησης, καθώς και άλλες πηγές ενέργειας που πληρούν τις απαιτήσεις βιωσιμότητας και μείωσης των εκπομπών. Η ανάπτυξη των σχετικών υποδομών κατά μήκος των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη των εν λόγω τεχνολογιών. Ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) θα πρέπει να παρέχει επαρκή χρηματοδότηση για τον σκοπό αυτόν. Η αναθεώρηση της οδηγίας για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων παρέχει τη δυνατότητα καθορισμού ειδικών απαιτήσεων όσον αφορά την πυκνότητα του δικτύου σημείων ανεφοδιασμού υδρογόνου στα κράτη μέλη.

29. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να στηρίξει τη δημιουργία υποδομών των αγωγών για τη μεταφορά υδρογόνου (κατασκευή νέων αγωγών ή αναβάθμιση υφιστάμενων αγωγών φυσικού αερίου) και την ανάπτυξη υποδομών αποθήκευσης· τονίζει ότι η ανάπτυξη και η χρηματοδότηση διασυνοριακών υποδομών υδρογόνου μεταξύ βιομηχανικών συνεργατικών σχηματισμών προσφέρει οικονομικές ευκαιρίες. Συνιστάται η συνεργασία με άλλους τομείς που χρειάζονται νέες ενεργειακές υποδομές για λόγους χωροταξικού σχεδιασμού και σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας.

30. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της εξαγγελθείσας στρατηγικής της για τη βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα, να δώσει προτεραιότητα στη χρήση του πράσινου υδρογόνου και των οικολογικών καυσίμων που θα συμπληρώσουν την ηλεκτροκίνηση στους τομείς της κυκλοφορίας βαρέων οχημάτων, των δημόσιων επιβατικών μεταφορών, των πλωτών και των αεροπορικών μεταφορών. Αυτό απαιτεί σαφή και αξιόπιστο χάρτη πορείας και ένα ευρωπαϊκό ρυθμιστικό πλαίσιο για την ενθάρρυνση της χρήσης οχημάτων χαμηλών εκπομπών εντός των υφιστάμενων συστημάτων διοδίων.

Παροχή στήριξης μέσω χρηματοδοτικών και κανονιστικών μέτρων, καθώς και μέσω των κρατικών ενισχύσεων

31. τονίζει ότι η ανάπτυξη μιας οικονομίας του πράσινου υδρογόνου, και ιδίως η ανάπτυξη της παραγωγής, θα πρέπει να υποστηρίζεται από δημόσιους πόρους, δεδομένου ότι το πράσινο υδρογόνο δεν είναι επί του παρόντος οικονομικά βιώσιμο. Η ΕτΠ επισημαίνει ότι κατά την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την ενέργεια θα πρέπει να διατηρηθεί ή να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής των μέσων στήριξης, προκειμένου να τονωθεί η ανάπτυξη της αγοράς σε πρώιμο στάδιο.

32. υπενθυμίζει ότι τόσο οι επενδύσεις όσο και το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας αποτελούν συναφείς συνιστώσες του κόστους κατά την παραγωγή του πράσινου υδρογόνου. Κατά βάση, διατίθενται εργαλεία που προσανατολίζονται τόσο στην προσφορά όσο και στη ζήτηση για την προώθηση της παραγωγής του πράσινου υδρογόνου, τα οποία, ανάλογα με τον σχεδιασμό τους, μπορούν να παράγουν παρόμοια αποτελέσματα. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων και οι πριμοδοτήσεις τροφοδότησης αποτελούν πιθανά εργαλεία όσον αφορά την προσφορά. Η ΕτΠ τονίζει ότι η εμπειρία στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας έχει καταδείξει ότι η εγγύηση εσόδων για ορισμένο χρονικό διάστημα μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της παραγωγής ενέργειας. Ωστόσο, για να υπάρξει ανταγωνιστική πίεση, είναι δυνατόν να προκληρυσθούν εξ αρχής τόσο οι πριμοδοτήσεις τροφοδότησης όσο και οι επιχορηγήσεις επενδύσεων.

33. τονίζει ότι τα ρυθμιστικά μέτρα μπορούν να δημιουργήσουν ζήτηση για το πράσινο υδρογόνο σε ορισμένους τομείς ή πεδία εφαρμογής και κατ' επέκταση να τονωθεί η παραγωγή. Οι στόχοι μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στους σχετικούς τομείς μπορούν σε συνδυασμό με άλλα μέσα, όπως τα υποχρεωτικά ποσοστά ανάμειξης (π.χ. στον τομέα των αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών), τα ποσοστά μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τους διανομείς καυσίμων ή τα όρια εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τους στόλους οχημάτων (π.χ. για τα βαρέα φορτηγά οχήματα, τα πούλμαν και την εσωτερική

⁽¹¹⁾ Βλ. την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων Ares(2020)2487772.

⁽¹²⁾ Οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/ΕΚ (ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94).

ναυσιπλοία), να δημιουργήσουν αξιόπιστη ζήτηση για το πράσινο υδρογόνο ή τα οικολογικά καύσιμα. Εν προκειμένω, η ΕτΠ καλεί τα κράτη μέλη, κατά την υλοποίηση της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας II (ΑΠΕ II), να αξιοποιήσουν τα υφιστάμενα νομοθετικά περιθώρια για την προώθηση του πράσινου υδρογόνου και των οικολογικών καυσίμων. Οι συμβάσεις επί διαφοράς για τον άνθρακα (CCfD), οι οποίες αντισταθμίζουν τη διαφορά μεταξύ του πραγματικού κόστους αποφυγής των αερίων του θερμοκηπίου των χρηστών και της τρέχουσας τιμής του διοξειδίου του άνθρακα (CO₂), θα μπορούσαν να αποτελέσουν εναλλακτική επιλογή για τις εφαρμογές που απαιτούν μεγάλες ποσότητες υδρογόνου σήμερα·

34. επισημαίνει ότι οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν επίσης να δημιουργήσουν απτή και προβλέψιμη ζήτηση. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον τομέα αυτό, καθώς οι στόλοι οχημάτων των δήμων και των δημοτικών επιχειρήσεων (π.χ. για τον καθαρισμό των οδών, τη συλλογή των απορριμμάτων, τις δημόσιες επιβατικές μεταφορές και τα ταξί) καθίστανται ολοένα και πιο ενδιαφέροντες τομείς στους οποίους μπορεί να εφαρμοστεί το πράσινο υδρογόνο και άλλες κλιματικά ουδέτερες τεχνολογίες πρόωσης·

35. επικροτεί τις πρωτοβουλίες για τη δημιουργία σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (IPCEI) με θέμα το πράσινο υδρογόνο· ενθαρρύνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δημιουργήσει το νομικό πλαίσιο για τα έργα του πράσινου υδρογόνου IPCEI και τα κράτη μέλη να τα χρησιμοποιήσουν στη συνέχεια, προετοιμάζοντας έτσι το έδαφος για μεγάλης κλίμακας έργα επίδειξης. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη δημιουργία συνεργιών μεταξύ των διαφόρων σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος υδρογόνου για να μην βρεθούμε προ του διλήμματος «αν έκανε η κότα το αυγό ή το αυγό την κότα» στην ανάπτυξη της αξιακής αλυσίδας του πράσινου υδρογόνου·

36. ζητεί εντατικοποίηση της παροχής στήριξης για τα έργα επίδειξης για το πράσινο υδρογόνο μέσω του Ταμείου Καινοτομίας και του Ταμείου Εκσυγχρονισμού του ΣΕΔΕ της ΕΕ και της στοχευμένης στήριξης για το πράσινο υδρογόνο μέσω του προγράμματος InvestEU· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να χρησιμοποιούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβουλίας Interreg, κατά την επόμενη περίοδο χρηματοδότησης, για τη δημιουργία και την ενίσχυση περιφερειακών, τοπικών και διαπεριφερειακών ομάδων υδρογόνου· τονίζει την ανάγκη να επιτευχθούν συνέργειες σε όλα τα επίπεδα μεταξύ των εν λόγω μέσων, των σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και την προώθηση της έρευνας·

37. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη νέα πολιτική χρηματοδότησης που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού νέων προσεγγίσεων χρηματοδότησης στο πλαίσιο του συμβουλευτικού προγράμματος InnovFin· ζητεί, στο πλαίσιο αυτό, σημαντική στήριξη από την ΕΤΕπ για το πράσινο υδρογόνο, με προσεγγίσεις χρηματοδότησης που ωφελούν επίσης τις ΜΜΕ και τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, αλλά και τις αναπτυξιακές τους τράπεζες·

38. πιστεύει ότι μια υπηρεσία ενιαίας εξυπηρέτησης (*one-stop-shop*) σε επίπεδο ΕΕ θα μπορούσε να διευκολύνει σημαντικά την πρόσβαση σε χρηματοδότηση έργων για τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, τους δήμους και τις περιφέρειες·

39. συνιστά στα κράτη μέλη, σε στενή συνεργασία με τους ΟΤΑ ή τις εθνικές και τις περιφερειακές οργανώσεις τους, να συμπληρώσουν τη χρηματοδότηση της ΕΕ με εθνικά προγράμματα για έργα επίδειξης μεγάλης κλίμακας και «ζωντανά εργαστήρια» (*living labs*) καθώς και για την εθνική δικτύωση και τις ανταλλαγές μεταξύ των περιφερειών υδρογόνου·

40. τονίζει ότι απαιτούνται σαφή σήματα με μακροπρόθεσμο ορίζοντα για την καθοδήγηση των χρηματοδοτικών ροών και ροών κεφαλαίου του ιδιωτικού τομέα προς την κατεύθυνση των επενδύσεων για μια πράσινη μετάβαση και μια οικονομία του πράσινου υδρογόνου, μεταξύ άλλων προς όφελος των καινοτόμων ΜΜΕ· αναμένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υποστηρίξει στο πλαίσιο αυτό την εξαγγελθείσα στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση·

Έρευνα και καινοτομία

41. επισημαίνει τον καιρό ρόλο που διαδραματίζουν η έρευνα και η καινοτομία στο πλαίσιο της παραγωγής ευρείας κλίμακας και της εφαρμογής του πράσινου υδρογόνου, οι οποίες θα πρέπει να αποσκοπούν στη μείωση του κόστους σε όλα τα τμήματα της αξιακής αλυσίδας, καθώς και στη βελτίωση της ελεγχιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της διάρκειας ζωής των εγκαταστάσεων. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ συνιστά να δοθεί ρητή έμφαση στο πράσινο υδρογόνο στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένων των «αποστολών της Πράσινης Συμφωνίας» (*Green Deal Missions*), του ευρωπαϊκού στρατηγικού σχεδίου ενεργειακών τεχνολογιών και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ)·

42. επικροτεί την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή της ευρωπαϊκής εταιρικής σχέσης για το καθαρό υδρογόνο στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», ως διαδόχου της κοινής επιχείρησης «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο» (ΚΕ ΚΚΥ) ⁽¹³⁾· Η ΕτΠ συνιστά να βελτιωθούν η χρηματοδότηση, ο μηχανισμός και η δομή της σύμπραξης σε σύγκριση με την ΚΕ ΚΚΥ, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ιδιαίτερη σημασία των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, προκειμένου να

⁽¹³⁾ Βλ. την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων Ares(2019)4972390.

υποστηριχθούν περισσότερα έργα επίδειξης για το πράσινο υδρογόνο στην ΕΕ, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής σύμπραξης «Hydrogen Valleys» τονίζει ότι η βελτίωση της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών μεταξύ των περιφερειών, μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, αλλά και μεταξύ των επιχειρήσεων, πρέπει να αποτελεί σημαντικό στόχο της εταιρικής σχέσης·

43. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους σε ό,τι αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, να προωθήσουν την κατάρτιση ειδικευμένων επαγγελματιών και ερευνητών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας του πράσινου υδρογόνου. Επιπλέον, θα πρέπει να καθιερώσουν και να βελτιώσουν τις κατάλληλες συμβουλευτικές υπηρεσίες, ιδίως για τις ΜΜΕ. Η ΕτΠ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να στηρίξει αυτές τις προσπάθειες, ιδίως στο πλαίσιο του νέου ευρωπαϊκού συμφώνου δεξιοτήτων και του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης που εξαγγέλθηκαν στη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη ⁽¹⁴⁾.

Διεθνής διάσταση

44. επισημαίνει ότι, μακροπρόθεσμα, ένα σημαντικό μέρος της ζήτησης υδρογόνου και οικολογικών καυσίμων είναι πιθανό να καλυφθεί με εισαγωγές από περιοχές που διαθέτουν πολύ αποδοτικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας· στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ισχύουν εξίσου απαιτητικά κριτήρια βιωσιμότητας για το εισαγόμενο υδρογόνο/τα εισαγόμενα οικολογικά καύσιμα· συνιστά να συμπεριληφθεί η παραγωγή πράσινου υδρογόνου και οικολογικών καυσίμων σε τρίτες χώρες και η μεταφορά τους στην ΕΕ στον ζητούμενο χάρτη πορείας για το πράσινο υδρογόνο. Η ΕτΠ ενθαρρύνει επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει τη συνεργασία, σε πρώιμο στάδιο, με πιθανές χώρες εξαγωγής, αλλά και με άλλες χώρες εισαγωγής (π.χ. Ιαπωνία), προκειμένου να στηρίξει τη συντονισμένη ανάπτυξη μιας διεθνούς οικονομίας του καθαρού υδρογόνου με εστίαση στο πράσινο υδρογόνο. Επιπλέον, θα πρέπει οι σχετικές διεθνείς πρωτοβουλίες, όπως η πρωτοβουλία για το υδρογόνο που θεσπίστηκε στο πλαίσιο των υπουργικών συνεδριάσεων για την καθαρή ενέργεια (*Clean Energy Ministerial Meetings*) και η «Mission Innovation» (Αποστολή Καινοτομία) να ενισχυθούν. Όπως και στην περίπτωση της ευρωπαϊκής σύμπραξης «Hydrogen Valleys», οι ΟΤΑ θα πρέπει να συμμετέχουν και σε αυτόν τον τομέα.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

⁽¹⁴⁾ COM(2020) 102 final.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εντατικοποίηση της δράσης της ΕΕ για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών του πλανήτη»

(2020/C 324/08)

Εισηγητής: ο κ. Roby BOWER (LU/PES), Δημοτικός σύμβουλος Bettembourg, Λουξεμβούργο

Έγγραφο αναφοράς: Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Εντατικοποίηση της δράσης της ΕΕ για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών του πλανήτη

COM(2019) 352 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. χαιρετίζει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να εντίνει τις προσπάθειες για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών του πλανήτη· σημειώνει με λύπη το περιορισμένο πεδίο των προτάσεων που υποβλήθηκαν·
2. αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τις τελευταίες δεκαετίες για την αύξηση της δασικής κάλυψης, συμπεριλαμβανομένων εκτεταμένων προγραμμάτων αναδάσωσης, καθώς και χάρη και στις αυστηρές δασικές νομοθεσίες των κρατών μελών που διασφαλίζουν τη φυσική αναγέννηση των δασών· εκφράζει, ωστόσο, την ανησυχία της για το ανησυχητικό ρυθμό υποβάθμισης των δασών παγκοσμίως, ιδίως των πρωτογενών δασών, που περιλαμβάνουν τόσο τα παρθένα όσο και τα υπό διαχείριση δάση⁽¹⁾·
3. τονίζει, αφενός, τη σημασία των πρωτογενών δασών ως βιολογικών σημείων βιοποικιλότητας που παρέχουν υπηρεσίες οικοσυστήματος προς όφελος της ανθρώπινης υγείας (φαρμακευτική χρήση, διατροφή, φαρμακευτικά φυτά), της κοινωνικής ένταξης (ψυχική υγεία, προώθηση της απασχόλησης σε αγροτικές περιοχές, οικολογικός τουρισμός κ.λπ.) και, αφετέρου, τον καιριο ρόλο τους στη διαφύλαξη του περιβάλλοντος από την απερήμωση, τις πλημμύρες, την υποβάθμιση των υδρογεωλογικών δομών, τη διάβρωση του εδάφους, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, την απώλεια βροχοπτώσεων, την ατμοσφαιρική ρύπανση κ.λπ.· αναγνωρίζει, επίσης, ότι τα δάση βιώσιμης διαχείρισης, είτε πρόκειται για ανθρωπογενή, είτε για ώριμα αυτόχθονα δάση, συμβάλλουν στην προστασία και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας·
4. αναγνωρίζει ότι η αποψίλωση των δασών είναι ένα εξαιρετικά πολύπλοκο φαινόμενο με πολλαπλά αίτια, όπως κατά κύριο λόγο η αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού με επακόλουθο την αύξηση της ζήτησης σε τρόφιμα, ζωοτροφές, βιοενέργεια, ξυλεία και άλλα βασικά προϊόντα· τονίζει ότι η αποψίλωση των δασών είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πηγή ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και σημαντικό αίτιο για την απώλεια βιοποικιλότητας⁽²⁾·
5. τονίζει ότι η πρόληψη της απώλειας δασών μπορεί να αποφέρει πολλαπλά οφέλη για τους ανθρώπους και τα οικοσυστήματα συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της βιοποικιλότητας, της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μέσω της απορρόφησης άνθρακα —ενός από τα πιο αποτελεσματικά μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής— και της παροχής υπηρεσιών οικοσυστημάτων που μπορούν να οδηγήσουν σε βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και σε μια νέα δασική βιοοικονομία που θα βασίζεται στην ορθολογική και βιώσιμη χρήση των πόρων·
6. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προτείνουν ρυθμιστικά μέτρα και συστάσεις ειδικά προσαρμοσμένα για την αντιμετώπιση εθνικών, περιφερειακών και τοπικών συγκεκριμένων αποκλίσεων, με στόχο την αποτελεσματική καταπολέμηση όλων των μορφών αποψίλωσης και υποβάθμισης των αυτοχθόνων δασικών οικοσυστημάτων τα οποία συνιστούν αποθέματα άνθρακα και βιοποικιλότητας, εξασφαλίζοντας συγχρόνως την κατάλληλη χρηματοδότηση·
7. υπογραμμίζει ότι η αποκατάσταση των δασών, ιδίως στις πλέον αποδασωμένες περιοχές της Ευρώπης, εξακολουθεί να συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον αποτελεσματικών στρατηγικών για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν· στο πλαίσιο αυτό, η επέκταση των συστημάτων αγροδασοπονίας, με τη φύτευση δένδρων σε καλλιεργήσιμες και χορτολιβαδικές εκτάσεις και γύρω από αυτές, θα μπορούσε να διαδραματίσει ολοένα σημαντικότερο ρόλο·

(1) <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>

(2) <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378018314365#fig0005>

8. ζήτη να υπάρχει συνοχή στις διάφορες πολιτικές έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ευθυγράμμιση των παραγόμενων προσπαθειών, στόχων και αποτελεσμάτων, και συγκεκριμένα στη νέα ΚΓΠ (κοινή γεωργική πολιτική), στις διεθνείς δεσμεύσεις της ΕΕ (όπως η ευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, το θεματολόγιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030, τη συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή), στην εμπορική πολιτική και στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία· με τον τρόπο αυτό, θα διαμορφωθεί μια ολοκληρωμένη στρατηγική για τη βιωσιμότητα με σαφείς στόχους και μέτρα εφαρμογής και με τη δέουσα συνεκτικότητα της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ισορροπίας·

Προτεραιότητα 1: Μείωση του αποτυπώματος της κατανάλωσης της ΕΕ στη γη και διασφάλιση της κατανάλωσης προϊόντων από αλυσίδες εφοδιασμού μηδενικής αποψίλωσης στην ΕΕ

9. τονίζει ότι, στην ΕΕ, θα πρέπει να εξασφαλίζεται η κατανάλωση προϊόντων από αλυσίδες εφοδιασμού μηδενικής αποψίλωσης εκτός ΕΕ ως κεντρικό σημείο της διαδικασίας προστασίας και αποκατάστασης των δασών του πλανήτη· καλεί την ΕΕ να συμπεριλάβει τους καταναλωτές στο επίκεντρο της διαδικασίας προκειμένου να επηρεαστούν οι αγορές που βασιζονται στην προβληματική μετατροπή πρωτογενών δασών για την παραγωγή προϊόντων ευρείας χρήσης όπως ο καφές, το κακάο, το φοινικέλαιο και τα ζωικά προϊόντα·

10. εφιστά την προσοχή στις σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στην καταστροφή του περιβάλλοντος στις διάφορες αλυσίδες εφοδιασμού προϊόντων (π.χ. σόγια, φοινικέλαιο, ζάχαρη, κακάο, βοδινό κρέας, πρώτες ύλες για βιοκαύσιμα) και υπογραμμίζει ότι οι εθελοντικές πρωτοβουλίες του ιδιωτικού τομέα και του χρηματοπιστωτικού κλάδου δεν επαρκούν μέχρι στιγμής για να σταματήσουν και να αναστρέψουν την αποψίλωση των δασών σε παγκόσμιο επίπεδο· ως εκ τούτου, καλεί την Επιτροπή να καταστήσει υποχρεωτική τη συμμόρφωση με τα περιβαλλοντικά πρότυπα και τα πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΔΥΑ) και για τη δέουσα επιμέλεια⁽³⁾·

11. επισημαίνει ότι οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν την κύρια απειλή για τη διατήρηση των δασικών οικοσυστημάτων σε πολλά κράτη μέλη και περιοχές της ΕΕ. Η διευκόλυνση των τοπικών και των περιφερειακών αρχών για περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους σε καταστροφές είναι ζωτικής σημασίας, δεδομένου ότι είναι οι πρώτες που ανταποκρίνονται. Ο περιορισμός των καταστροφών από τις δράσεις των τοπικών κοινοτήτων αποτελεί τον ταχύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο περιορισμού των ζημιών που προκαλούν οι δασικές πυρκαγιές·

12. καλεί την Επιτροπή να λάβει διάφορα μέτρα για να ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των καταναλωτών στην επιλογή, την προώθηση και τη χρήση πιο βιώσιμων αγαθών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της θέσπισης ειδικών συστημάτων πιστοποίησης της ΕΕ για προϊόντα μηδενικής αποψίλωσης, ενσωματώνοντας το ήδη υφιστάμενο σύστημα πιστοποίησης για τα δασικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων τόσο της διαχείρισης των δασών όσο και της αλυσίδας ελέγχου της παραγωγής⁽⁴⁾ σε μια πιο ολοκληρωμένη αξιολόγηση, η οποία θα ισχύει και για μη δασικά προϊόντα και θα περιλαμβάνει: τη βιώσιμη διαχείριση των δασών· συστήματα διαχείρισης δασών και παραγωγής που βασίζονται στη μειωμένη χρήση φυσικών πόρων (π.χ. νερού), χημικών ουσιών (π.χ. φυτοφαρμάκων) και ενέργειας (ορυκτών καυσίμων και ενέργειας από μη ανανεώσιμες πηγές εν γένει)· μη αποψιλωτικές πτυχές όσον αφορά την παραγωγή μη δασικών προϊόντων· την προώθηση προϊόντων με περιορισμένο αποτύπωμα στις μεταφορές· (π.χ. τοπικό εμπορικό σήμα, αποτύπωμα άνθρακα)· και αξιολογήσεις του κύκλου ζωής των προϊόντων με στόχο τον ποσοτικό προσδιορισμό του περιβαλλοντικού τους αντικτύπου και τη δυνατότητα σύγκρισης των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων·

13. καλεί την Επιτροπή να εντείνει τις προσπάθειές της για την καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας μέσω της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος εργασίας FLEGT της ΕΕ (επιβολή της δασικής νομοθεσίας, διακυβέρνηση και εμπόριο) για την περίοδο 2018-2022, ιδίως με την ενίσχυση της εφαρμογής του κανονισμού της ΕΕ για την ξυλεία·

14. καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει την επικοινωνία και την προώθηση προϊόντων βιώσιμης δασοκομίας για τους καταναλωτές, με την ανάπτυξη ειδικής σήμανσης που θα αναφέρει τον ρυθμό αποψίλωσης ενός προϊόντος και τη βελτίωση/ενσωμάτωση των ήδη διαθέσιμων ευρωπαϊκών βάσεων δεδομένων/συστημάτων πληροφοριών (π.χ. βάση δεδομένων με οικολογικό σήμα) με προϊόντα μηδενικής αποψίλωσης, τα οποία θα είναι εύκολο να αναγνωριστούν·

15. καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει, αφενός, διαδικασίες για τον έλεγχο της ακρίβειας των πληροφοριών και των εκτιμήσεων που συλλέγονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος πληροφοριών, προκειμένου να βελτιωθεί η εμπιστοσύνη στις παρεχόμενες πληροφορίες (συμπεριλαμβανομένων αυστηρών απαιτήσεων ιχνηλασιμότητας που θα εγγυώνται την προέλευση των προϊόντων) και, αφετέρου, ισχυρότερα συστήματα παρακολούθησης και επιβολής προκειμένου να αποφεύγονται φαινόμενα απάτης και παραπλανητικής επίσημης προώθησης προϊόντων· προτείνει την εξέταση άλλων πολιτικών εφοδιασμού, ιδίως σε χώρες με υψηλό ποσοστό

⁽³⁾ Η δέουσα επιμέλεια για τα ανθρώπινα δικαιώματα νοείται, γενικά, ως ένα μέσο με το οποίο οι εταιρείες μπορούν να εντοπίζουν, να προλαμβάνουν, να μετριάσουν και να λογοδοτούν για τις αρνητικές επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα από τις δραστηριότητες τόσο τις δικές τους όσο και εκείνες που συνδέονται με τις επιχειρηματικές τους σχέσεις. <https://corporatejustice.org/priorities/13-human-rights-due-diligence>

⁽⁴⁾ Π.χ. το Συμβούλιο Διαχείρισης Δασών / Forest Stewardship Council (FSC®), το πρόγραμμα υποστήριξης της δασικής πιστοποίησης (PEFCTM) κτλ.

αποψίλωσης και χαμηλής πιστοποίησης και/ή υψηλό ποσοστό παράνομης υλοτομίας, π.χ. την υποχρέωση να παρέχεται απόδειξη ότι τα προϊόντα προέρχονται από βιώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της τεκμηρίωσης των υλικών συναλλαγών μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης και των πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές σύναψης συμβάσεων όλων των μερών της αλυσίδας εφοδιασμού·

16. προτρέπει όλα τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ να δώσουν το παράδειγμα τροποποιώντας τη συμπεριφορά τους, τις δημόσιες συμβάσεις και τις συμβάσεις πλαίσια με στόχο τη χρήση προϊόντων βιώσιμης δασοκομίας· καλεί, επιπλέον, το προσωπικό και τα μέλη της να αντισταθμίζουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που συνδέονται με τις πτήσεις τους που έχουν σχέση με την ΕτΠ, στηρίζοντας οικονομικά τα έργα βιώσιμης δασοκομίας·

17. τονίζει ότι οι δημόσιες συμβάσεις, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 14 % του ΑΕγχΠ στην ΕΕ, προσφέρουν ένα δυνητικά ισχυρό μοχλό για την εξασφάλιση πιο βιώσιμων συμβάσεων προμήθειας προϊόντων, εργασιών, αγαθών ή υπηρεσιών από εταιρείες. Συνεπώς, στο πλαίσιο της οδηγίας 2014/24/ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, η εισαγωγή της απαγόρευσης των δημόσιων προμηθειών προϊόντων που προέρχονται από την αποψίλωση των δασών μπορεί να έχει σημαντικό θετικό αντίκτυπο στην προώθηση προϊόντων μηδενικής αποψίλωσης·

18. επισημαίνει ότι η προώθηση της μετατόπισης της συμπεριφοράς των καταναλωτών προς μια πιο υγιεινή διατροφή φυτικής προέλευσης με υψηλή πρόσληψη φρούτων και λαχανικών (η οποία θα πρέπει να είναι πιστοποιημένη χωρίς αποψίλωση), μειώνοντας έτσι την παγκόσμια κατανάλωση κρέατος, μπορεί να προωθήσει και να διαφυλάξει την υγεία των πολιτών και του πλανήτη, σύμφωνα με την Διακήρυξη των Πόλεων υπέρ της καλής διατροφής — C40^(?)· αυτή η μετατόπιση πρέπει να αντικατοπτρίζει τις συστάσεις της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» που προωθεί την κατανάλωση που είναι, στο μέτρο του δυνατού, τοπική και βιώσιμη όσον αφορά το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία·

19. ενθαρρύνει την Επιτροπή να αναζητήσει συνέργειες και διασυνδέσεις με εν εξελίξει έργα και πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τη δημιουργία αστικών δασών και οικολογικών διαδρόμων σε υποεθνικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά και εκτός Ευρώπης· υπογραμμίζει ότι οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν πολλά περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη (υπηρεσίες οικοσυστήματος) για τους ανθρώπους που ζουν στις συνδεδεμένες πόλεις, μεταξύ άλλων καθαρό αέρα, ρύθμιση της ροής των υδάτων, προστασία του εδάφους από την υδατική και αιολική διάβρωση, αποκατάσταση των υποβαθμισμένων γαιών, ανθεκτικότητα στις καταστροφές και την αλλαγή του κλίματος, χαμηλότερες θερμοκρασίες κατά τις ημέρες του καλοκαιριού, παροχή τροφίμων, υψηλότερη αστική βιοποικιλότητα, καλύτερη σωματική και ψυχική υγεία, υψηλότερες αξίες ακινήτων κλπ·

20. ζητεί τη συμμετοχή των Ευρωπαίων πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των εμπορικών φορέων και των ενδιαφερόμενων μερών που πωλούν τα προϊόντα τους στην ευρωπαϊκή αγορά (π.χ. πολυεθνικές εταιρείες) σε αυτές τις δραστηριότητες· επισημαίνει τον ρόλο τους όσον αφορά την προστασία των δασών και την ανάγκη αύξησης της διαφάνειας όσον αφορά την υποβολή εταιρικών εκθέσεων σχετικά με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές ευθύνες (σύμφωνα με την οδηγία 2014/95/ΕΕ)·

Προτεραιότητα 2: Συνεργασία με χώρες παραγωγής προκειμένου να μειωθούν οι πιέσεις που ασκούνται στα δάση και να διασφαλιστεί ότι η αναπτυξιακή συνεργασία της ΕΕ θα συνεπάγεται μηδενική αποψίλωση και Προτεραιότητα 3: Ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για την ανάσχεση της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών και προώθηση της αποκατάστασης των δασών

21. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η αποψίλωση των δασών γίνεται ως επί το πλείστον σε χώρες εκτός ΕΕ. Το μεγαλύτερο μέρος της ξυλείας που παράγεται σε αυτές τις χώρες καταναλώνεται σε τοπικό επίπεδο· ωστόσο, η υιοθέτηση της πιστοποίησης της ξυλείας παραμένει χαμηλή καθώς το κόστος απόκτησης της πιστοποίησης είναι πολύ υψηλό, ιδίως για τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις οι οποίες ανταγωνίζονται επίσης με τη φθηνότερη συμβατική ή και παράνομα υλοτομημένη ξυλεία. Ομοίως, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον τρόπο πιστοποίησης των προϊόντων δασικής προέλευσης, όπως το φυσικό καουτσούκ, το οποίο παράγεται από μεγάλο αριθμό μικροκαλλιεργητών·

22. ζητεί τη βελτίωση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στις αναπτυσσόμενες χώρες όπου βρίσκονται τα πρωτογενή δάση· διότι αποτελεί βασική πτυχή της ευαισθητοποίησης των χωρών αυτών όσον αφορά τη σημασία των δικών τους περιβαλλοντικών πόρων· επισημαίνει ότι η άμεση συμμετοχή των πολιτών σε αυτές τις πρωτοβουλίες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης θα μπορούσε να αποφέρει πολλά οφέλη, όπως:

1) μεγαλύτερη γνώση της σημασίας των υπηρεσιών οικοσυστήματος που παρέχουν τα πρωτογενή και βιώσιμη διαχείρισης δάση στην κοινωνία·

(?) Σύμφωνα με τη Διακήρυξη των Πόλεων υπέρ της καλής διατροφής — C40, οι πόλεις δεσμεύονται για τα εξής: ευθυγράμμιση των πολιτικών για τις δημόσιες συμβάσεις τροφίμων με την Παγκόσμια υγιεινή διατροφή η οποία, ιδανικά, βασίζεται στη βιολογική γεωργία, υποστηρίζει μια συνολική αύξηση της κατανάλωσης υγιεινών τροφίμων φυτικής προέλευσης στις πόλεις μας και την εγκατάλειψη μιας μη βιώσιμης, ανθυγιεινής διατροφής https://www.c40.org/press_releases/good-food-cities

- 2) αναγνώριση των άμεσων και έμμεσων πολλαπλών οφελών της βιώσιμης διαχείρισης των δασών (ΒΔΔ).
- 3) μεγαλύτερη πιθανότητα επίτευξης επωφελών αποτελεσμάτων από τοπικές δράσεις για τον περιορισμό της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών· περισσότερες ευκαιρίες για μετατροπή της προστασίας των φυσικών πόρων στη βιώσιμη διαχείρισή τους συμβάλλοντας έτσι σε πράσινες θέσεις εργασίας και σε πράσινη ανάπτυξη για τον τοπικό πληθυσμό κ.λπ.
23. επισημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει τη δυνατότητα να προτείνει τα πρωτογενή δάση ως τόπους πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO, προκειμένου να τα βοηθήσει να προστατευθούν από την αποψίλωση και να αυξήσει τις πιθανότητες να προσελκύσουν την προσοχή του κοινού υπέρ της προστασίας τους·
24. τονίζει ότι η βιοποικιλότητα, παράλληλα με την πολυλειτουργικότητα, αποτελεί ένα πρόσθετο βασικό θέμα που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη συζήτηση του πλαισίου πολιτικής της ΕΕ για τη δασοκομία· επισημαίνει ότι η αποψίλωση, είτε ενός πρωτογενούς δάσους, είτε ενός ώριμου αυτόχθονου δάσους, προκαλεί γενικά απώλεια της βιοποικιλότητας, η οποία είναι χαρακτηριστική των δασών και δύσκολο να αποκατασταθεί, διότι η περιοχή υποβαθμίζεται σημαντικά·
25. χαιρετίζει τη νέα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα σε ολόκληρη την ΕΕ για το 2030, η οποία ανεβάζει το επίπεδο φιλοδοξίας για την ΕΕ να δρομολογήσει δράσεις για την αναχαίτιση της απώλειας βιοποικιλότητας και την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη και θέτει την ΕΕ σε ηγετική θέση στον κόσμο όσον αφορά την αντιμετώπιση της παγκόσμιας κρίσης βιοποικιλότητας, μέσω π.χ. καθιέρωσης προστατευόμενων περιοχών για τουλάχιστον 30 % της γης, εισαγωγής νομικά δεσμευτικών στόχων αποκατάστασης της φύσης της ΕΕ και αυστηρότερη προστασία των εναπομεινάντων πρωτογενών και υπεραιώνιων δασών της ΕΕ, εφαρμογής βιώσιμης διαχείρισης δευτερογενών δασών⁽⁶⁾, αποκατάστασης υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων και γης με αποκατάσταση δασών, εδαφών και υγροτόπων και δημιουργίας χώρων πρασίνου στις πόλεις·
26. ζητεί να καταβληθούν εντονότερες προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με τη δασοκομία στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα για το 2030 και για μια συμφωνία για ένα φιλόδοξο παγκόσμιο πλαίσιο πολιτικής για τη βιοποικιλότητα μετά το 2020 που θα εγκριθεί κατά την προσεχή 15η Διάσκεψη των Μερών στη Σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα (UN CBD COP 15), επίσης με βάση την αξιολόγηση για την εφαρμογή της στρατηγικής 2020·
27. επιμένει ότι οι εμπορικές συμφωνίες πρέπει να αξιολογούνται με γνώμονα τον στόχο της μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και να βασίζονται στη βιώσιμη ανάπτυξη. Ζητεί την ενίσχυση των κεφαλαίων για τη βιώσιμη διαχείριση των δασών και την καταπολέμηση της αποψίλωσης των δασών και την ενσωμάτωση της αποψίλωσης στις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Καθώς η αποψίλωση στον Αμαζόνιο της Βραζιλίας έχει φτάσει σε επίπεδα ρεκόρ με αύξηση κατά 84 % των πυρκαγιών σε τροπικά δάση⁽⁷⁾, καλεί την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να αναστειλουν την επικύρωση της εμπορικής συμφωνίας ΕΕ-Mercosur μέχρι η κυβέρνηση της Βραζιλίας να αντιστρέψει την τάση·
28. ζητεί να αυξηθεί η συμβολή της ενεργού, προσαρμοστικής και συμμετοχικής δασοκομίας στη στρατηγική της ΕΕ για τα δάση μετά το 2020, με στόχο τη διατήρηση και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας, επιτυγχάνοντας έτσι πλήρως τα οφέλη που μπορούν να αποφέρουν η βιοποικιλότητα και οι υπηρεσίες οικοσυστήματος. Όλες αυτές οι δραστηριότητες και οι προσπάθειες θα πρέπει να συμβάλλουν και να προωθούν μια πιο φιλόδοξη παγκόσμια πολιτική για τη βιοποικιλότητα, στην οποία η Ευρώπη καλείται να διαδραματίσει υπεύθυνο ηγετικό ρόλο·
- Προτεραιότητα 4: Ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης προς υποστήριξη πιο βιώσιμων πρακτικών χρήσης της γης και
Προτεραιότητα 5: Υποστήριξη της διαθεσιμότητας και της ποιότητας των πληροφοριών για τα δάση και τις αλυσίδες εφοδιασμού βασικών εμπορευμάτων, καθώς και της πρόσβασης σ' αυτές τις πληροφορίες. Υποστήριξη της έρευνας και της καινοτομίας
29. τονίζει ότι τα μέτρα που θέσπισε η Επιτροπή για την προστασία και την αποκατάσταση των δασών στην ΕΕ και παγκοσμίως πρέπει να κοινοποιούνται ευρέως στους Ευρωπαίους πολίτες προκειμένου να αυξηθεί η στήριξη και η αποτελεσματικότητα αυτών των μέτρων·
30. καλεί την Επιτροπή να δημιουργήσει μια ευρωπαϊκή βάση δεδομένων που θα συγκεντρώνει εν εξελίξει και προηγούμενα έργα μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών, καθώς και διμερή σχέδια μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και τρίτων χωρών προκειμένου να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος τους στα δάση του πλανήτη· υπογραμμίζει τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην υλοποίηση αυτών των έργων·

⁽⁶⁾ <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>

⁽⁷⁾ Εθνικό Ινστιτούτο Διαστημικής Έρευνας της Βραζιλίας, 2019.

31. καλεί την ΕΕ να δρομολογήσει μια στρατηγική για την «Εκβιομηχάνιση, ψηφιοποίηση, απεξάρτηση από τον άνθρακα» με σκοπό, αφενός, την προώθηση υποκατάστατων οικολογικών υλικών με βάση το ξύλο, για των οποίων την προέλευση και το αποτύπωμα άνθρακα θα ενημερώνονται οι καταναλωτές και, αφετέρου, την παροχή κινήτρων υπέρ της πιστοποίησης «μηδενικής αποψίλωσης», και ενισχύοντας την πρακτική αυτή σε τομείς όπως οι κατασκευές, τα κλωστούφαντουργικά προϊόντα, τα χημικά προϊόντα ή η βιομηχανία συσκευασίας·

32. καλεί την ΕΕ να αναπτύξει περαιτέρω προγράμματα έρευνας και παρακολούθησης, όπως το πρόγραμμα Copernicus, το Ευρωπαϊκό παρατηρητήριο γεωσκόπησης και άλλα προγράμματα παρακολούθησης, για την επίβλεψη της αλυσίδας εφοδιασμού σε βασικά προϊόντα, προκειμένου να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να δίνουν έγκαιρες προειδοποιήσεις για προϊόντα που έχουν προκαλέσει αποψίλωση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος κατά τη φάση της παραγωγής τους·

33. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο σύστασης ενός Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τα Δάση, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της προστασίας και αποκατάστασης των δασών του πλανήτη.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

139Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΠ ΜΕΣΩ INTERACTIO (ΥΒΡΙΔΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ), 30.6.2020 - 2.7.2020

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Δέσμη μέτρων για τις υπηρεσίες: επικαιροποιημένη άποψη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών της Ευρώπης»

(2020/C 324/09)

Εισηγητής:	ο κ. Jean-Luc VANRAES (BE/Renew E.), δημοτικός σύμβουλος Uccle
Έγγραφα αναφοράς:	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών και συναφών διοικητικών διευκολύνσεων COM(2016) 824 final Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το νομικό και λειτουργικό πλαίσιο της ευρωπαϊκής ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών που θεσπίζεται με τον κανονισμό ... [κανονισμός για την ευρωπαϊκή κάρτα υπηρεσιών] COM(2016) 823 final Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών COM(2016) 822 final Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την επιβολή της οδηγίας 2006/123/EK σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες, και για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/123/EK και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την Εσωτερική Αγορά COM(2016) 821 final Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με συστάσεις μεταρρύθμισης για την κανονιστική ρύθμιση των επαγγελματιών υπηρεσιών COM(2016) 820 final

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Σημασία και επειγών χαρακτήρας της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς στις υπηρεσίες

1. αναγνωρίζει ότι η Ενιαία Αγορά αποτελεί μείζον επίτευγμα της πολιτικής της ΕΕ που υποστηρίζει την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, την ευημερία και την ευεξία των καταναλωτών, και υπογραμμίζει ότι μια λειτουργική Ενιαία Αγορά συνεισφέρει επίσης στην τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της απασχόλησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, ως σημαντικοί φορείς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ωφελούνται από την καλύτερη λειτουργία της Ενιαίας Αγοράς, μεταξύ άλλων στον τομέα των υπηρεσιών·
2. αναγνωρίζει ότι η Ενιαία Αγορά αποτελεί εξελισσόμενη διαδικασία και ότι παραμένουν σημαντικά εμπόδια, και επισημαίνει ότι η ολοκλήρωση και η εμβάθυνση της απαιτούν μεγαλύτερη δέσμευση από τους θεσμικούς φορείς σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και ότι τα κράτη μέλη, ειδικότερα, έχουν σημαντικές ευθύνες όσον αφορά την εξασφάλιση της αποτελεσματικής υλοποίησής της·
3. υπογραμμίζει ότι οι προτάσεις πολιτικής για την Ενιαία Αγορά ενδέχεται να έχουν σημαντικό εδαφικό αντίκτυπο, ο οποίος πρέπει να αξιολογείται δρόμους. Οι αξιολογήσεις εδαφικού αντίκτυπου συμβάλλουν στη μέτρηση των δυνητικών επιπτώσεων των νομοθετικών προτάσεων κατά τρόπο ολοκληρωμένο και ισορροπημένο, καλύπτοντας ευρύ φάσμα πτυχών, και είναι ζωτικής σημασίας για πολλές περιφέρειες που δεν συμμετέχουν άμεσα στην νομοθετική διαδικασία αλλά εφαρμόζουν τη νομοθεσία· επαναλαμβάνει δε ότι η ΕΤΠ είναι έτοιμη να συνεισφέρει την εμπειρογνομοσύνη της στις αξιολογήσεις αυτές·
4. ζητεί η υλοποίηση της Ενιαίας Αγοράς να σέβεται, στο μέτρο του δυνατού, τις αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης· υπενθυμίζει ότι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης για την Τοπική Αυτοδιοίκηση⁽¹⁾ αναγνωρίζει ότι οι τοπικές αρχές αποτελούν ένα από τα κύρια θεμέλια κάθε δημοκρατικού καθεστώτος, ότι η προστασία και η ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί σημαντική συνεισφορά στην οικοδόμηση μιας Ευρώπης βασισμένης στις αρχές της δημοκρατίας και της αποκέντρωσης των εξουσιών και ότι αυτό προϋποθέτει μεγάλο βαθμό αυτονομίας των τοπικών αρχών ως προς τις αρμοδιότητες, τους τρόπους και τα μέσα άσκησης των αρμοδιοτήτων αυτών και τους πόρους που απαιτούνται για την άσκησή τους·
5. θεωρεί ότι πρέπει να εξεταστεί μια πιο αποκεντρωμένη προσέγγιση στην υλοποίηση της Ενιαίας Αγοράς, με την αποκέντρωση της αρμοδιότητας παρακολούθησης και ελέγχου της ορθής εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου σε οργανισμούς σε επίπεδο κρατών μελών, ακολουθώντας το παράδειγμα της αποκεντρωμένης προσέγγισης όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ· είναι δε πεπεισμένη ότι αυτή η αποκεντρωμένη προσέγγιση θα βοηθήσει τόσο στη μείωση του διοικητικού φόρτου σε όλα τα επίπεδα όσο και στην προώθηση της οικειώσης της Ενιαίας Αγοράς από τα κράτη μέλη, πράγμα καθοριστικής σημασίας για την ορθή λειτουργία της·
6. τονίζει ότι πολλοί από τους σημαντικότερους εναπομείναντες οικονομικούς φραγμούς βρίσκονται στον τομέα των υπηρεσιών·
7. υπογραμμίζει ότι οι υπηρεσίες αποτελούν το κύριο συστατικό στοιχείο της ευρωπαϊκής οικονομίας, καθώς ευθύνονται για περίπου 70 % τόσο του ΑΕγχΠ όσο και των θέσεων εργασίας⁽²⁾· επισημαίνει, ωστόσο, ότι ο τομέας των υπηρεσιών στην ΕΕ χαρακτηρίζεται από βραδεία αύξηση της παραγωγικότητας και χαμηλό ανταγωνισμό και από τεράστια ποικιλομορφία στον τομέα των υπηρεσιών με διαφορετικά χαρακτηριστικά· τονίζει ότι το ενδοενωσιακό εμπόριο υπηρεσιών αποτελεί μόλις ένα τρίτο του ενδοενωσιακού εμπορίου αγαθών και δεν παρουσιάζονται σημεία βελτίωσης·
8. επισημαίνει ότι οι αδικαιολόγητοι φραγμοί στη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, πρωτίστως αποτέλεσμα των διαφορετικών εθνικών κανόνων και διαδικασιών, συγκαταλέγονται μεταξύ των κύριων αιτιών των φτωχών επιδόσεων του κλάδου και ότι η εξάλειψη αυτών των φραγμών θα δώσει στους παρόχους υπηρεσιών και στους καταναλωτές περισσότερες ευκαιρίες πλήρους αξιοποίησης του δυναμικού της Ενιαίας Αγοράς· επίσης, κάθε περαιτέρω δράση θα πρέπει να βασίζεται σε αποδεδειγμένες ανάγκες των παρόχων υπηρεσιών· ακόμη, η τεράστια ποικιλομορφία του κλάδου των υπηρεσιών ενδέχεται να απαιτεί μια περισσότερο τομεακή προσέγγιση και οι περιφερειακές και οι τοπικές αρχές θα μπορούσαν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην επίλυση των προβλημάτων που ανακύπτουν·
9. τονίζει ότι οι υπηρεσίες αποτελούν σημαντικό ενδιάμεσο προϊόν της οικονομίας ως τμήμα των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας και ότι οι ανταγωνιστικές υπηρεσίες, ιδίως οι επιχειρηματικές υπηρεσίες, είναι κείρας σημασίας για την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα από πλευράς κόστους σε άλλους κλάδους όπως η μεταποίηση, οι οποίοι είναι ουσιαστικοί για τις περιφερειακές και τις τοπικές οικονομίες·

(1) Συμβούλιο της Ευρώπης, 1985.

(2) Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Single Market Performance Report 2019 (Έκθεση επιδόσεων της Ενιαίας αγοράς για το 2019), SWD(2019) 444 final.

10. επισημαίνει ότι, δέκα χρόνια μετά την θέση της σε ισχύ, το δυναμικό της οδηγίας για τις υπηρεσίες όσον αφορά την ενίσχυση της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών δεν έχει αξιοποιηθεί ακόμη πλήρως και ότι οι πάροχοι διαφόρων τομέων υπηρεσιών εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ευρύ φάσμα εμποδίων στην προσπάθειά τους να εγκατασταθούν σε άλλο κράτος μέλος ή να παράσχουν υπηρεσίες προσωρινά σε διασυνοριακή βάση· σημειώνει ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, η αντιμετώπιση των εμποδίων στο διασυνοριακό εμπόριο και τις επενδύσεις στον τομέα των υπηρεσιών στο πλαίσιο που προβλέπεται ήδη στην οδηγία για τις υπηρεσίες θα μπορούσε να προσθέσει 1,7 % στο ΑΕγχΠ της ΕΕ·

11. σημειώνει ότι μόνο μία από τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής που περιέχονται στη δέση για τις υπηρεσίες έχει εγκριθεί, και συγκεκριμένα η οδηγία σχετικά με τον έλεγχο της αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών· σημειώνει επίσης ότι οι νομοθετικές προτάσεις για την ευρωπαϊκή ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών παρεμποδίζονται στο επίπεδο της νομοθετικής διαδικασίας και ότι η προτεινόμενη οδηγία για τη θέσπιση διαδικασίας κοινοποίησης για τα συστήματα χορήγησης άδειας και τις απαιτήσεις που σχετίζονται με υπηρεσίες έχει προχωρήσει με πολύ αργούς ρυθμούς·

12. καλεί την Επιτροπή να αναλύσει τουλάχιστον τις δέκα συνηθέστερες επιχειρηματικές και επαγγελματικές δραστηριότητες σε κάθε κράτος μέλος οι οποίες θα μπορούσαν ήδη να ωφεληθούν από την ισχύουσα οδηγία για τις υπηρεσίες, προκειμένου να προβεί το συντομότερο δυνατόν σε εξαντλητική απογραφή των περιπτώσεων βαρών και φραγμών που αντιμετωπίζουν οι επιχειρηματίες. Καλεί επίσης την Επιτροπή να εκπονήσει επειγόντως σύσταση που θα περιλαμβάνει τυποποιημένο μοντέλο μονοαπευθυντικής θυρίδας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 6 της ισχύουσας οδηγίας, προκειμένου τα κράτη μέλη να μοιράζονται έναν κοινό σχεδιασμό που θα διευκολύνει στον μέγιστο βαθμό τη διαβούλευση με τους παρόχους στις διάφορες γλώσσες τους, όπως συμβαίνει στο πλαίσιο των τεχνικών προδιαγραφών με μεγάλη αποτελεσματικότητα και με το μικρότερο δυνατό μεταφραστικό κόστος·

13. επισημαίνει ότι η απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση *Visser Vastgoed* ⁽³⁾ έχει δυνητικά σημαντικές συνέπειες για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές· θεωρεί ότι αυτές πρέπει να αντιμετωπιστούν με ενωσιακή νομοθεσία και ότι η προτεινόμενη οδηγία για την κοινοποίηση αποτελεί το ορθό πλαίσιο προς τούτο·

14. φρονεί ότι οι συνέπειες της υπόθεσης *Visser Vastgoed* ενδέχεται να μην περιορίζονται στις υποχρεώσεις κοινοποίησης σχετικά με τα χωροταξικά σχέδια διαίρεσης σε ζώνες στον τομέα του λιανικού εμπορίου, αλλά να επεκτείνονται ευρύτερα·

15. αναγνωρίζει τη σημασία μιας λειτουργικής Ενιαίας Αγοράς για τις παραμεθόριες περιοχές, και φρονεί ότι τα μέσα διασυνοριακής συνεργασίας της ΕΕ όπως οι ΕΟΕΣ ⁽⁴⁾ μπορούν να επιτελέσουν χρήσιμο ρόλο σε αυτό το πλαίσιο·

Ευρωπαϊκή ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών

16. λαμβάνει υπό σημείωση το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απέρριψε την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών και της ζήτησε να αποσύρει την πρόταση· σημειώνει, επιπλέον, ότι το Συμβούλιο δεν μπόρεσε να καταλήξει σε κοινή θέση για την ίδια πράξη και υπενθυμίζει ότι, για να υποστηριχθούν οι επιχειρήσεις που παρέχουν διασυνοριακές υπηρεσίες, τα μέτρα της ισχύουσας οδηγίας για τις υπηρεσίες, όπως τα μεμονωμένα σημεία επαφής, πρέπει να εφαρμόζονται σωστά·

17. υπενθυμίζει στους συννομοθέτες ότι η αρχική ιδέα για την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών, την οποία δεν κατάφερε να υλοποιήσει η πρόταση, αφορούσε τη μείωση της διοικητικής πολυπλοκότητας και των δαπανών για τους παρόχους διασυνοριακών υπηρεσιών, και ιδίως τις ΜΜΕ, κατά την εκπλήρωση διοικητικών διατυπώσεων·

18. επισημαίνει ότι, χωρίς την υλοποίηση της ηλεκτρονικής κάρτας υπηρεσιών, οι πάροχοι διασυνοριακών υπηρεσιών εξακολουθούν να επιβαρύνονται με το ίδιο κόστος εκπλήρωσης διοικητικών διατυπώσεων και ότι η ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών αναμενόταν να μειώσει αυτό το κόστος κατά το ήμισυ, πράγμα που θα ωφελούσε ιδιαίτερα τις ΜΜΕ·

19. για αυτό, εμμένει στην ανάγκη να ληφθούν σημαντικά μέτρα διοικητικής απλοποίησης από την οπτική των παρόχων υπηρεσιών και των περιπτώσεων δαπανών με τις οποίες εξακολουθούν να επιβαρύνονται· επισημαίνει, ωστόσο, ότι ο νομοθετικός, τεχνικός και διοικητικός φόρτος που συνεπάγεται η εισαγωγή της κάρτας υπηρεσιών πρέπει να είναι ανάλογος προς τα αναμενόμενα οφέλη για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές·

⁽³⁾ Απόφαση επί των συνεκδικαζόμενων υποθέσεων C-360/15 και C-31/16, 30 Ιανουαρίου 2018.

⁽⁴⁾ Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας.

20. υπενθυμίζει στους συννομοθέτες ότι η Οδηγία για τις Υπηρεσίες προβλέπει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να προβάλουν απαιτήσεις που επικαλύπτονται από αυτές που έχει ήδη εκπληρώσει ο πάροχος σε άλλο κράτος μέλος· σημειώνει, ωστόσο, ότι αυτό εξακολουθεί να μην εφαρμόζεται επαρκώς στην πράξη, και ότι οι πάροχοι υπηρεσιών συχνά βρίσκονται αντιμέτωποι με τις ίδιες απαιτήσεις με τις εγχώριες εταιρίες παρότι έχουν ήδη συμμορφωθεί με ισοδύναμες ή παρόμοιες απαιτήσεις στο κράτος μέλος όπου εδρεύουν·
21. υπενθυμίζει στους συννομοθέτες ότι η πολυπλοκότητα της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών και η συνεπαγόμενη διοικητική επιβάρυνση από την προτεινόμενη διαδικασία για την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών ήταν μεταξύ των κύριων λόγων για τους οποίους δεν επιτεύχθηκε συμβιβασμός στις διαπραγματεύσεις για το θέμα αυτό. Στο πλαίσιο αυτό, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επικεντρωθεί σε απλούς και σαφείς κανόνες για τη συνεργασία μεταξύ των αρχών στις μελλοντικές της προτάσεις·
22. επισημαίνει ότι η αξιοσημείωτη πολυμορφία των νομικών μορφών και των απαιτήσεων συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο στα κράτη μέλη παραμένει εμπόδιο στην ελεύθερη εγκατάσταση του κλάδου των επιχειρηματικών υπηρεσιών·
23. σημειώνει επίσης ότι οι πάροχοι υπηρεσιών βιώνουν σημαντικές δυσκολίες στην απόκτηση της νομικά υποχρεωτικής ασφάλισης επαγγελματικής ευθύνης όταν επιχειρούν να παράσχουν τις υπηρεσίες τους σε άλλο κράτος μέλος·
24. παρατηρεί επίσης ότι η εθνική νομοθεσία για τον τομέα δεν προβαίνει πάντοτε στην αναγκαία διάκριση μεταξύ των απαιτήσεων που βαρύνουν τους παρόχους υπηρεσιών που επιδιώκουν να εγκατασταθούν και των απαιτήσεων για όσους επιδιώκουν την προσωρινή παροχή διασυνοριακών υπηρεσιών, πράγμα που οδηγεί σε αβεβαιότητα και σε δυσανάλογες κανονιστικές απαιτήσεις για τους παρόχους διασυνοριακών υπηρεσιών·
25. διαπιστώνει με λύπη ότι τα προαναφερθέντα εμπόδια δεν έχουν εξαλειφθεί και εξακολουθούν να συμβάλλουν στη χαμηλή ολοκλήρωση των υπηρεσιών στην Ενιαία Αγορά, εντός του πλαισίου που ήδη παρέχει η Οδηγία για τις Υπηρεσίες·
26. καλεί, συνεπώς, τα θεσμικά όργανα να αναζητήσουν κοινό έδαφος για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που καλείται να αντιμετωπίσει η νομοθετική πρόταση για την ηλεκτρονική κάρτα υπηρεσιών, επιτρέποντας έτσι την καλύτερη πρακτική εφαρμογή της Οδηγίας για τις Υπηρεσίες·
27. αναγνωρίζει τις διαφορετικές προσεγγίσεις των κρατών μελών όσον αφορά τα κριτήρια επιλεξιμότητας για τη συμμετοχή παρόχων υπηρεσιών σε διαγωνισμούς ανάθεσης, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν φραγμό στην Ενιαία Αγορά· συνεπώς, το δυναμικό των οργάνων της ΕΕ πρέπει να αξιοποιηθεί για την ευθυγράμμιση, ει δυνατόν, των προσεγγίσεων αυτών·
28. εφιστά την προσοχή στις διατάξεις της Οδηγίας για τις υπηρεσίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων και στην ανάπτυξη πραγματικής Ενιαίας Αγοράς υπηρεσιών, μέσω της μεγαλύτερης σύγκλισης των επαγγελματικών κανόνων σε ευρωπαϊκό επίπεδο· καλεί δε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να προτείνει πρωτοβουλίες προκειμένου οι επαγγελματικές ενώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο να ενθαρρυνθούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες αυτές για τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των παρόχων υπηρεσιών·
29. υπογραμμίζει τη σημασία της οδηγίας για τις υπηρεσίες και τη συμβολή της στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών στην ενιαία αγορά. Ταυτόχρονα, επισημαίνει ότι οι επιχειρήσεις, ιδίως οι ΜΜΕ, και οι δημόσιες αρχές αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις όταν εφαρμόζουν τους κανόνες της οδηγίας·

Διαδικασία κοινοποίησης

30. λαμβάνει υπό σημείωση την απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση Visser Vastgoed και τη νομική αβεβαιότητα που ενδεχομένως συνεπάγεται για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές⁽⁷⁾, ιδίως όσον αφορά το ζήτημα της υποχρέωσης κοινοποίησης, δεδομένου επίσης του ότι το εύρος εφαρμογής της απόφασης ενδέχεται να μην περιορίζεται στις λιανικές υπηρεσίες και το χωροταξικό σχεδιασμό αλλά να επηρεάζει άλλες κανονιστικές δραστηριότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών·

(7) Υπάρχουν πάνω από 95 000 δήμοι στην ΕΕ, με τεράστιες διαφορές μεγέθους και ικανότητας. Στη Γερμανία και την Αυστρία συνολικά, σχεδόν 250 000 τοπικά χωροταξικά σχέδια ενδέχεται επί της αρχής να υπάγονται στην οδηγία για τις υπηρεσίες και την υποχρέωση κοινοποίησής της (Ενδιάμεση έκθεση της 15ης Ιανουαρίου 2020 της μελέτης που ανατέθηκε από την ΕΤΠ με θέμα τις επιπτώσεις για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της οδηγίας για τις κοινοποιήσεις υπό το φως της απόφασης του ΔΕΕ του Ιανουαρίου 2018).

31. Θεωρεί ότι η βελτίωση της διαδικασίας κοινοποίησης στο πλαίσιο της Δέσμης για τις υπηρεσίες αποτελεί ευκαιρία αντιμετώπισης των ζητημάτων που εγείρει η απόφαση του ΔΕΕ, και καλεί τους συννομοθέτες να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην εξεύρεση λύσεων κατά τις τρέχουσες διαπραγματεύσεις σχετικά με τη διαδικασία κοινοποίησης, οι οποίες θα εξασφαλίζουν επίσης ότι η διαδικασία θα παρέχει την απαραίτητη ασφάλεια δικαίου·
32. τονίζει ότι πολλές τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν διαθέτουν την ικανότητα ή τους πόρους για να αντεπεξέλθουν στο διοικητικό φόρτο της ισχύουσας νομικής υποχρέωσης κοινοποίησης -υπό το φως της απόφασης του ΔΕΕ- και ότι κάθε νέα διαδικασία κοινοποίησης πρέπει να λαμβάνει υπόψη της τα ανωτέρω ώστε να μειώσει ει δυνατόν περισσότερο τον διοικητικό φόρτο·
33. επισημαίνει την ανάγκη εξεύρεσης της σωστής ισορροπίας μεταξύ των προσπαθειών που απαιτούν οι υποχρεώσεις κοινοποίησης και της προστιθέμενης αξίας για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας για τις υπηρεσίες, λαμβανομένου υπόψη ότι οι περισσότεροι τοπικοί και περιφερειακοί κανονισμοί έχουν αμελητέο αντίκτυπο στην Ενιαία Αγορά και πιθανότατα συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της οδηγίας για τις υπηρεσίες·
34. τονίζει ότι κάθε νέα διαδικασία κοινοποίησης πρέπει να αποφεύγει τις περιττές καθυστερήσεις στην υιοθέτηση τοπικών και περιφερειακών κανονισμών, καθώς οι καθυστερήσεις αυτές επηρεάζουν αρνητικά όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς και παρεμποδίζουν την οικονομική δραστηριότητα και τις επενδύσεις (για παράδειγμα στο λιανικό εμπόριο και τη σχετική ανάπτυξη του κτηματομεσιτικού κλάδου)·
35. ζητεί ικανή διαφάνεια και βούληση για διάλογο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο κάθε νέας διαδικασίας κοινοποίησης, ιδίως δε στο στάδιο της διαδικασίας όπου η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον ένας τοπικός ή περιφερειακός κανονισμός είναι σύννομος με την Οδηγία για τις υπηρεσίες·
36. εμμένει στην ανάγκη αποτελεσματικής εφαρμογής της Οδηγίας για τις υπηρεσίες και κατά συνέπεια προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταθέσει σειρά ποσοτικών και/ή ποιοτικών κριτηρίων για την αξιολόγηση των ειδών τοπικών και περιφερειακών κανονισμών που θα μπορούσαν να εξαιρούνται από την υποχρέωση κοινοποίησης δυνάμει της Οδηγίας για τις υπηρεσίες, χωρίς η εξαίρεση αυτή να εμποδίζει την εφαρμογή της Οδηγίας·
37. συνιστά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ερευνήσει τη σκοπιμότητα της σύνδεσης αποκεντρωμένων στοιχείων εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένης της κοινοποίησης, με ποσοτικά και/ή ποιοτικά κριτήρια, καθώς αυτό θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής και θα οδηγήσει σε ακριβέστερη αξιολόγηση του περιφερειακού και του τοπικού δημοσίου συμφέροντος, με σεβασμό στην αρχή της τοπικής αυτοδιοίκησης και της επικουρικότητας·
38. τονίζει τη σημασία των αρχών της μη διακριτικής μεταχείρισης, της αναλογικότητας και του δημοσίου συμφέροντος όπως εφαρμόζονται στην Οδηγία για τις υπηρεσίες, και υπογραμμίζει ότι, σε τοπικό και περιφερειακό κανονιστικό πλαίσιο, η Αιτιολογική σκέψη 9 της Οδηγίας για τις υπηρεσίες εξαιρεί ρητά από το πεδίο εφαρμογής της τους κανόνες που αφορούν την ανάπτυξη ή χρήση της γης και τον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό.

Βρυξέλλες, 1η Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα: θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας»

(2020/C 324/10)

Εισηγητής:	ο κ. Juan Manuel MORENO BONILLA (ES/EPP), πρόεδρος της Περιφερειακής Κυβέρνησης της Ανδαλουσίας
Έγγραφο αναφοράς:	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα) COM(2020) 80 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 5

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(5) Οι δράσεις της Ένωσης και των κρατών μελών για το κλίμα αποσκοπούν στην προστασία των ανθρώπων και του πλανήτη, της ευζωίας, της ευημερίας, της υγείας, των επισιτιστικών συστημάτων, της ακεραιότητας των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας έναντι της απειλής της κλιματικής αλλαγής, στο πλαίσιο του θεματολογίου του 2030 για βιώσιμη ανάπτυξη και της επίτευξης των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού, τη μεγιστοποίηση της ευημερίας εντός των ορίων του πλανήτη και την αύξηση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της ευπάθειας της κοινωνίας στην κλιματική αλλαγή.	(5) Οι δράσεις της Ένωσης, των κρατών μελών και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών για το κλίμα αποσκοπούν στην προστασία των ανθρώπων και του πλανήτη, της ευζωίας, της ευημερίας, της υγείας, των επισιτιστικών συστημάτων, της ακεραιότητας των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας έναντι της απειλής της κλιματικής αλλαγής, στο πλαίσιο του θεματολογίου του 2030 για βιώσιμη ανάπτυξη και της επίτευξης των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού, τη μεγιστοποίηση της ευημερίας εντός των ορίων του πλανήτη και την αύξηση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της ευπάθειας της κοινωνίας στην κλιματική αλλαγή.

Αιτιολογία

Η τοπική και η περιφερειακή δράση είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας, ο οποίος αναγνωρίζεται από τη Συμφωνία του Παρισιού και συνάδει πλήρως με τους στόχους που ορίζονται στην αιτιολογική σκέψη. Ως εκ τούτου, είναι παράλειψη να μην περιληφθούν σε αυτήν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 14

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(14) Η προσαρμογή αποτελεί βασική συνιστώσα της μακροπρόθεσμης παγκόσμιας αντίδρασης στην κλιματική αλλαγή. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να βελτιώσουν την προσαρμοστική τους ικανότητα, να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και να μειώσουν την ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 της συμφωνίας του Παρισιού, καθώς και να μεγιστοποιήσουν τα παράλληλα οφέλη με άλλες περιβαλλοντικές πολιτικές και με την περιβαλλοντική νομοθεσία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές και σχέδια προσαρμογής.	(14) Η προσαρμογή αποτελεί βασική συνιστώσα της μακροπρόθεσμης παγκόσμιας αντίδρασης στην κλιματική αλλαγή. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να βελτιώσουν την προσαρμοστική τους ικανότητα, να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα και να μειώσουν την ευπάθεια στην κλιματική αλλαγή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 της συμφωνίας του Παρισιού, καθώς και να μεγιστοποιήσουν τα παράλληλα οφέλη με άλλες περιβαλλοντικές πολιτικές και με την περιβαλλοντική νομοθεσία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν ολοκληρωμένες εθνικές στρατηγικές και σχέδια προσαρμογής που να λαμβάνουν υπόψη την οικονομική, κοινωνική και γεωγραφική «πολυμορφία» των ευρωπαϊκών εδαφών και τις ιδιαιτερότητες των εξόχως απόκεντρων περιοχών της.

Αιτιολογία

Οι εδαφικοί παράγοντες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στον καθορισμό της σωστής επιλογής πολιτικής για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της προσαρμοστικής ικανότητας. Οι γεωγραφικές, κλιματικές, κοινωνικές και οικονομικές παράμετροι έχουν καίρια σημασία για την αξιολόγηση και την εκτίμηση της ευπάθειας, τη διαχείριση των κινδύνων και τον προσδιορισμό μελλοντικών σεναρίων για τις κλιματικές μεταβλητές. Η δημιουργία εργαλείων πρόβλεψης για την προσαρμογή και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, τα οποία να μπορούν να προσαρμοστούν στις διαφορετικές περιφερειακές και τοπικές πραγματικότητες, θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη των στρατηγικών αυτών.

Τροπολογία 3

Αιτιολογική σκέψη 17

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(17) Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», εξέφρασε την πρόθεσή της να αξιολογήσει και να υποβάλει προτάσεις για την αύξηση του ενωσιακού στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030, ώστε να διασφαλιστεί η συνέπειά του με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Στην ίδια ανακοίνωση, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι όλες οι πολιτικές της Ένωσης θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας και ότι όλοι οι τομείς θα πρέπει να επωμιστούν το μερίδιό τους. Έως τον Σεπτέμβριο του 2020, η Επιτροπή θα πρέπει, βάσει μιας ολοκληρωμένης εκτίμησης επιπτώσεων και λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυσή της για τα ενοποιημένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα που υποβάλλονται στην Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, να επανεξετάσει τον στόχο της Ένωσης για το κλίμα για το 2030 και να διερευνήσει τις επιλογές για νέο στόχο μείωσης των εκπομπών για το 2030 κατά 50 % έως 55 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Εφόσον κρίνει ότι απαιτείται τροποποίηση του στόχου της Ένωσης για το 2030, θα πρέπει να υποβάλει προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού, κατά περίπτωση. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει, έως τις 30 Ιουνίου 2021, να αξιολογήσει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να τροποποιηθεί η ενωσιακή νομοθεσία για την εφαρμογή του εν λόγω στόχου προκειμένου να επιτευχθούν μειώσεις εκπομπών κατά 50 % έως 55 % σε σύγκριση με το 1990. ⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).	(17) Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», εξέφρασε την πρόθεσή της να αξιολογήσει και να υποβάλει προτάσεις για την αύξηση του ενωσιακού στόχου μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030, ώστε να διασφαλιστεί η συνέπειά του με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Στην ίδια ανακοίνωση, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι όλες οι πολιτικές της Ένωσης θα πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας και ότι όλοι οι τομείς θα πρέπει να επωμιστούν το μερίδιό τους. Το συντομότερο δυνατό, και το αργότερο στις αρχές Σεπτεμβρίου του 2020, η Επιτροπή θα πρέπει, βάσει μιας ολοκληρωμένης εκτίμησης επιπτώσεων και λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυσή της για τα ενοποιημένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα που υποβάλλονται στην Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, να επανεξετάσει τον στόχο της Ένωσης για το κλίμα για το 2030 και να διερευνήσει τις επιλογές για νέο στόχο μείωσης των εκπομπών για το 2030 τουλάχιστον κατά 55 % σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Εφόσον κρίνει ότι απαιτείται τροποποίηση του στόχου της Ένωσης για το 2030, θα πρέπει να υποβάλει προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού, κατά περίπτωση. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει, έως τις 30 Ιουνίου 2021, να αξιολογήσει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να τροποποιηθεί η ενωσιακή νομοθεσία για την εφαρμογή του εν λόγω στόχου προκειμένου να επιτευχθούν μειώσεις εκπομπών τουλάχιστον κατά 55 % σε σύγκριση με το 1990. ⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

Αιτιολογία

Αν θέλουμε να εξασφαλίσουμε ότι το Ευρωπαϊκό Σχέδιο για την ανάκαμψη θα είναι οικολογικό και ότι οι σημερινές επενδύσεις θα οδηγήσουν στην επίτευξη των στόχων για το 2030 και εν τέλει για το 2050, η αξιολόγηση του αντικτύπου του νομοθετικού πλαισίου για το 2030 πρέπει να είναι φιλόδοξη και να δημοσιευθεί το συντομότερο δυνατό.

Τροπολογία 4

Αιτιολογική σκέψη 18

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(18) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη θα παραμείνουν σε καλό δρόμο για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας και της προόδου όσον αφορά την προσαρμογή, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά την πρόοδο. Σε περίπτωση που η συλλογική πρόοδος που σημειώνουν τα κράτη μέλη ως προς την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας ή ως προς την προσαρμογή δεν είναι επαρκής ή τα μέτρα της Ένωσης δεν συνάδουν με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ή είναι ανεπαρκή για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας ή τη μείωση της ευπάθειας, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με τις Συνθήκες. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να αξιολογεί τακτικά τα σχετικά εθνικά μέτρα και να εκδίδει συστάσεις, όταν διαπιστώνει ότι τα μέτρα ενός κράτους μέλους δεν συνάδουν με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ή είναι ανεπαρκή για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της ευπάθειας στην κλιματική αλλαγή.	(18) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ένωση και τα κράτη μέλη θα παραμείνουν σε καλό δρόμο για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας και της προόδου όσον αφορά την προσαρμογή, η Επιτροπή θα πρέπει να μετρά και να αξιολογεί τακτικά την πρόοδο, θέτοντας στη διάθεση του κοινού όλα τα σχετικά δεδομένα. Σε περίπτωση που η συλλογική πρόοδος που σημειώνουν τα κράτη μέλη ως προς την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας ή ως προς την προσαρμογή δεν είναι επαρκής (χρονική ή ποσοτική αποτυχία επίτευξης των στόχων) ή τα μέτρα της Ένωσης δεν συνάδουν με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 ή είναι ανεπαρκή για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας ή τη μείωση της ευπάθειας, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με τις Συνθήκες. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να αξιολογεί τακτικά τα σχετικά εθνικά μέτρα και να εκδίδει συστάσεις, όταν διαπιστώνει ότι τα μέτρα ενός κράτους μέλους δεν συνάδουν με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ή είναι ανεπαρκή για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και τη μείωση της ευπάθειας στην κλιματική αλλαγή.

Αιτιολογία

Η αποτελεσματική παρακολούθηση της προόδου μπορεί να ενισχύσει την προβολή, τη διαφάνεια και την οικειοποίηση των προσπαθειών για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα που συλλέγονται θα πρέπει να είναι διαθέσιμα ανά πάσα στιγμή και όχι μόνο στις περιοδικές εκθέσεις, με ιδιαίτερη αναφορά στον ορίζοντα στόχου.

Τροπολογία 5

Αιτιολογική σκέψη 20

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(20) Δεδομένου ότι οι πολίτες και οι κοινότητες έχουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση του μετασχηματισμού προς την κλιματική ουδετερότητα, θα πρέπει να διευκολυνθεί η ισχυρή δημόσια και κοινωνική δραστηριοποίηση στις δράσεις για το κλίμα. Συνεπώς, η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργάζεται με όλα τα μέρη της κοινωνίας προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα και η δύναμη να αναλαμβάνουν δράση προς μια κοινωνία κλιματικά ουδέτερη και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού συμφώνου για το κλίμα.	(20) Δεδομένου ότι οι πολίτες και οι κοινότητες έχουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση του μετασχηματισμού προς την κλιματική ουδετερότητα, θα πρέπει να διευκολυνθεί η ισχυρή δημόσια και κοινωνική δραστηριοποίηση στις δράσεις για το κλίμα. Συνεπώς, η Επιτροπή θα πρέπει να συνεργάζεται με όλα τα μέρη της κοινωνίας προκειμένου να ενισχυθεί η αμφίδρομη συνεργασία, η ανταλλαγή πληροφοριών και οι κοινές προσπάθειες για την ευαισθητοποίηση προς μια κοινωνία κλιματικά ουδέτερη και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας του ευρωπαϊκού συμφώνου για το κλίμα ως καινοτόμου εργαλείου διακυβέρνησης όπου θα συμμετέχουν οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, καθώς και η κοινωνία πολιτών και οι πολίτες εν γένει.

Αιτιολογία

Η επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης και ανθεκτικής στο κλίμα κοινωνίας πρέπει να βασίζεται στην ανταλλαγή πληροφοριών και την κοινωνική ευαισθητοποίηση. Η ενίσχυση αυτών των μέσων είναι ένα έργο στο οποίο μπορεί να πρωτοστατήσει η Επιτροπή κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών της, στο βαθμό που οι πολιτικές αυτές ανταποκρίνονται με εγκάρσιο τρόπο ενώ, αντίθετα, οι σχετικές δράσεις εντάσσονται στις τομεακές πολιτικές που οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, κατά περίπτωση, ενδέχεται να επιδιώξουν.

Τροπολογία 6

Αιτιολογική σκέψη 21

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(21) Προκειμένου να εξασφαλιστεί προβλεψιμότητα και εμπιστοσύνη για όλους τους οικονομικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων, των εργαζομένων, των επενδυτών και των καταναλωτών, να εξασφαλιστεί ότι η μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα είναι μη αναστρέψιμη, να εξασφαλιστεί η σταδιακή διαχρονική μείωση και να διευκολυνθεί η αξιολόγηση της συνέπειας των μέτρων με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας και η αξιολόγηση της προόδου προς τον στόχο αυτόν, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να καθοριστεί πορεία για την επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην Ένωση έως το 2050. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξαγάγει κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, και οι εν λόγω διαβουλεύσεις να πραγματοποιηθούν σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονες τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.	(21) Προκειμένου να εξασφαλιστεί προβλεψιμότητα και εμπιστοσύνη για όλους τους οικονομικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων, των εργαζομένων, των επενδυτών και των καταναλωτών, να εξασφαλιστεί ότι η μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα είναι μη αναστρέψιμη, να εξασφαλιστεί η σταδιακή διαχρονική μείωση και να διευκολυνθεί η αξιολόγηση της συνέπειας των μέτρων με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας και η αξιολόγηση της προόδου προς τον στόχο αυτόν, η Επιτροπή θα προτείνει πορεία για την επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην Ένωση έως το 2050. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξαγάγει, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά την εκπόνηση της πρότασής της, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, και με τις διοικήσεις των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών και των τοπικών αρχών.

Αιτιολογία

Να καταργηθεί κάθε αναφορά στον καθορισμό πορείας μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων. Η Επιτροπή πρέπει να περιορίζεται στο να προτείνει πορεία και να αξιολογεί την πρόοδο.

Τροπολογία 7

Άρθρο 2 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Τα αρμόδια θεσμικά όργανα της Ένωσης και τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο αντίστοιχα, ώστε να καταστεί δυνατή η συλλογική επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στην παράγραφο 1, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της προώθησης της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών.	Τα αρμόδια θεσμικά όργανα της Ένωσης και τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο αντίστοιχα, ώστε να καταστεί δυνατή η συλλογική υλοποίηση στους ευρωπαϊκούς δήμους και περιφέρειες του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στην παράγραφο 1, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της προώθησης της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών.

Αιτιολογία

Η εφαρμογή της κλιματικής νομοθεσίας επαφίεται πρωτίστως στους ευρωπαϊκούς δήμους και περιφέρειες. Συνεπώς, κρίνεται αναγκαία η αλλαγή της διατύπωσης.

Τροπολογία 8

Άρθρο 2 παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Έως τον Σεπτέμβριο του 2020, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τον στόχο της Ένωσης για το κλίμα για το 2030, που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, υπό το πρίσμα του στόχου για κλιματική ουδετερότητα που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, και θα διερευνήσει δυνατότητες για νέο στόχο μείωσης των εκπομπών για το 2030 κατά 50 % έως 55 % σε σύγκριση με το 1990. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι χρειάζεται τροποποίηση του εν λόγω στόχου, διατυπώνει τις ενδεδειγμένες προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.	Το συντομότερο δυνατό, και το αργότερο στις αρχές Σεπτεμβρίου του 2020, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τον στόχο της Ένωσης για το κλίμα για το 2030, που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, υπό το πρίσμα του στόχου για κλιματική ουδετερότητα που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, και θα διερευνήσει δυνατότητες για νέο στόχο μείωσης των εκπομπών για το 2030 τουλάχιστον κατά 55 % σε σύγκριση με το 1990. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι χρειάζεται τροποποίηση του εν λόγω στόχου, διατυπώνει τις ενδεδειγμένες προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Αιτιολογία

Η τροπολογία ακολουθεί τη λογική της τροπολογίας που αφορά την αιτιολογική σκέψη 17.

Τροπολογία 9

Άρθρο 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Πορεία για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας 1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 9, για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού μέσω του καθορισμού μιας πορείας σε επίπεδο Ένωσης με σκοπό την επίτευξη του στόχου κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 έως το 2050. Το αργότερο εντός έξι μηνών μετά από κάθε παγκόσμιο απολογισμό που αναφέρεται στο άρθρο 14 της συμφωνίας του Παρισιού, η Επιτροπή επανεξετάζει την πορεία. 2. Η πορεία ξεκινά από τον στόχο της Ένωσης για το κλίμα για το 2030, που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3. 3. Κατά τον καθορισμό της πορείας σύμφωνα με την παράγραφο 1, η Επιτροπή εξετάζει τα ακόλουθα:	Πορεία για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας 1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να προτείνει τροποποιήσεις του παρόντος κανονισμού μέσω της πρότασης μιας πορείας σε επίπεδο Ένωσης με σκοπό την επίτευξη του στόχου κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 έως το 2050. Το αργότερο εντός έξι μηνών μετά από κάθε παγκόσμιο απολογισμό που αναφέρεται στο άρθρο 14 της συμφωνίας του Παρισιού, η Επιτροπή αξιολογεί την πρόοδο που σημειώνεται για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας. 2. Η πορεία ξεκινά από τον στόχο της Ένωσης για το κλίμα για το 2030, που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3. 3. Κατά την πρόταση της πορείας σύμφωνα με την παράγραφο 1, η Επιτροπή εξετάζει τα ακόλουθα:

Αιτιολογία

Να καταργηθεί κάθε αναφορά στον καθορισμό πορείας μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων. Η Επιτροπή πρέπει να περιορίζεται στο να προτείνει πορεία και να αξιολογεί την πρόοδο.

Τροπολογία 10

Άρθρο 3 παράγραφος 3 στοιχείο ε)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
ε) τη δικαιοσύνη και την αλληλεγγύη εντός και μεταξύ των κρατών μελών·	ε) τη δικαιοσύνη και την αλληλεγγύη εντός και μεταξύ των κρατών μελών, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την εδαφική συνοχή της ΕΕ·

Αιτιολογία

Στα κριτήρια για τον καθορισμό της πορείας προς την κλιματική ουδετερότητα θα πρέπει οπωσδήποτε να συμπεριλαμβάνεται η περιφερειακή συνοχή της ΕΕ.

Τροπολογία 11

Άρθρο 3 παράγραφος 3 νέα στοιχεία ια) και ιβ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	ια) τη δέσμευση για παγκόσμια ηγετική στάση όσον αφορά την κλιματική ουδετερότητα· ιβ) την αξιολόγηση του αποτυπώματος άνθρακα, του υδατικού και του σχετικού με τη βιοποικιλότητα αποτυπώματος στις εμπορικές σχέσεις με τρίτες χώρες, καθώς και στις δεσμεύσεις της ΕΕ στο πλαίσιο των σχετικών διεθνών Συνθηκών.

Αιτιολογία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει τη δέσμευση να διαδραματίσει σημαντικό και βαρύνοντα ρόλο σε διεθνές επίπεδο, και να ενεργήσει παραδειγματικά στη μετάβαση προς την πράσινη, δίκαιη και αλληλέγγυα οικονομία, την οποία καλούνται να αναλάβουν τα κράτη και οι περιφέρειες για να επιτύχουν τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, χωρίς να μείνει κανείς στο περιθώριο. Δεδομένης της φύσης και της σφαιρικής διάστασης του κλιματικού αντικτύπου και των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεών του, που δεν υπερβαίνουν τα σύνορα, θεωρείται ευκαιρία να ενσωματωθεί αυτή η αταλάντευτη πρόθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να συμπεριληφθεί στον κανόνα η υποχρέωση να διαπιστώνεται, κατά τη χάραξη της πορείας της ουδετερότητας, το ό,τι όλες οι πολιτικές και οι δράσεις της ενσωματώνουν τις δεσμεύσεις, σε όλες τις άλλες «εξοικονομικές» χώρες και περιοχές, με τις οποίες διατηρούνται σχέσεις κάθε είδους, ως προς την εδραίωση των ίδιων αρχών που διέπουν τον παρόντα κανονισμό.

Εξάλλου, θα είναι σκόπιμο η Ευρωπαϊκή Ένωση να λαμβάνει υπόψη το αποτύπωμα άνθρακα και το υδατικό αποτύπωμα των προϊόντων που προέρχονται από τρίτες χώρες, καθώς αυτό όχι μόνο θα βοηθήσει την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας, αλλά και θα ενισχύσει τον ηγετικό ρόλο στην κλιματική ουδετερότητα, καθώς θα απαιτούνται παγκόσμια πρότυπα.

Τροπολογία 12

Άρθρο 4 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Τα κράτη μέλη αναπτύσσουν και εφαρμόζουν στρατηγικές και σχέδια προσαρμογής που περιλαμβάνουν ολοκληρωμένα πλαίσια διαχείρισης κινδύνων, τα οποία βασίζονται σε στέρεες βάσεις για το κλίμα και την ευπάθεια και σε αξιολογήσεις προόδου.	2. Τα κράτη μέλη αναπτύσσουν και εφαρμόζουν στρατηγικές και σχέδια προσαρμογής που περιλαμβάνουν ολοκληρωμένα πλαίσια διαχείρισης κινδύνων, τα οποία βασίζονται σε στέρεες βάσεις για το κλίμα και την ευπάθεια και σε αξιολογήσεις προόδου. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ενσωμάτωση της περιφερειακής, της τοπικής και της εξόχως απόκεντρης διάστασης στην ανάπτυξη και την εφαρμογή των στρατηγικών και των σχεδίων προσαρμογής τους.

Αιτιολογία

Ο αντίκτυπος των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής διαφέρει από τόπο σε τόπο και επηρεάζει ποικιλοτρόπως, καθώς εξαρτάται από πολλούς παράγοντες. Υπάρχουν ανισότητες όσον αφορά τον αντίκτυπο των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, λόγω της γεωγραφικής θέσης, των κοινωνικοοικονομικών καταστάσεων, εν ολίγοις, του κινδύνου, της έκθεσης και της ευπάθειας.

Η κατάσταση αυτή οδηγεί στην ανάγκη, όταν πρόκειται να αξιολογηθούν οι κίνδυνοι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, να πρέπει να γίνει διαφοροποίηση σε περιφερειακό ή ακόμη και τοπικό επίπεδο, βάσει γεωγραφικών και κοινωνικοοικονομικών παραγόντων. Συνεπώς, παρά τον παγκόσμιο χαρακτήρα του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής, η προσαρμογή θα πρέπει να συμμορφώνεται με τα χαρακτηριστικά κάθε τόπου ανάλογα με το είδος των επιπτώσεων και την ιδιαίτερη διάστασή τους. Αυτό δεν εμποδίζει το ότι η ανάπτυξη των εν λόγω πολιτικών θα διαρθρωθεί με άξονα κοινές στρατηγικές από ανώτερα επίπεδα, με τις οποίες θα πρέπει υποχρεωτικά να ευθυγραμμιστούν.

Τροπολογία 13

Άρθρο 5 νέα παράγραφος 2α

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	2α) Η αξιολόγηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και η επανεξέταση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 διενεργούνται βάσει κοινού συστήματος ενημέρωσης της ΕΕ, προσβάσιμο για το κοινό, στο οποίο ενσωματώνονται πληροφορίες που παράγουν οι διάφοροι φορείς που συμμετέχουν στην επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας και της προώθησης της προσαρμογής. Θα καθοριστούν απαιτήσεις για τη διασφάλιση της τυποποίησης και της ομοιογένειας των πληροφοριών, με την εξασφάλιση ότι αυτές θα περιέχουν φιλικά προς τον χρήστη, προσιτά, διαλειτουργικά και επαναχρησιμοποιήσιμα δεδομένα. Το σύστημα αυτό θα επωφεληθεί από τις ευκαιρίες που προσφέρουν η ψηφιοποίηση και οι νέες τεχνολογίες.

Αιτιολογία

Προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συμμετοχή όλης της κοινωνίας στην επίτευξη των στόχων του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα, είναι σημαντικό αυτός να διαθέτει ποιοτικά και τεκμηριωμένα στοιχεία, τα οποία θα χρησιμεύουν ως βάση για τη λήψη αποφάσεων και για τον καθορισμό κατάλληλων πολιτικών και μέτρων. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να οριστούν ορθές πρακτικές για τη συλλογή και τη διαβίβαση πληροφοριών, καθώς και για την τυποποίηση και την ενοποίηση της επεξεργασίας τους. Είναι επίσης αναγκαίο να καθιερωθεί ένα σύστημα συνεχούς βελτίωσης των πληροφοριών αυτών και να αξιοποιηθεί το δυναμικό των νέων τεχνολογιών για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, προκειμένου να αξιοποιηθούν οι συνέργειες που ενδέχεται να προκύψουν και να βελτιστοποιηθούν οι πόροι.

Τροπολογία 14

Άρθρο 5 παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
3. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει, βάσει της αξιολόγησης που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2, ότι τα ενωσιακά μέτρα δεν συνάδουν με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 ή δεν επαρκούν για να εξασφαλιστεί πρόοδος ως προς την προσαρμογή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4, ή ότι η πρόοδος προς τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ή ως προς την προσαρμογή που αναφέρεται στο άρθρο 4 είναι ανεπαρκής, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με τις Συνθήκες, ταυτόχρονα με την επανεξέταση της πορείας που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1.	3. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει, βάσει της αξιολόγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 και της επανεξέτασης που αναφέρεται στην παράγραφο 2, ότι τα ενωσιακά μέτρα δεν συνάδουν με τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 ή δεν επαρκούν για να εξασφαλιστεί πρόοδος ως προς την προσαρμογή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4, ή ότι η πρόοδος προς τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας ή ως προς την προσαρμογή που αναφέρεται στο άρθρο 4 είναι ανεπαρκής, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με τις Συνθήκες, ταυτόχρονα με την επανεξέταση της πορείας που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1.

Αιτιολογία

Καλύτερη συνοχή του κειμένου με ακριβέστερη αναφορά στο σχετικό άρθρο και τις παραγράφους.

Τροπολογία 15

Άρθρο 6 νέα παράγραφος 2α)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	2α) Το αναφερόμενο στο άρθρο 5 παράγραφος 2α σύστημα ενημέρωσης θα διαθέτει ένα τμήμα στο οποίο θα περιλαμβάνονται στρατηγικές, μέτρα και βέλτιστες πρακτικές, με σκοπό τη διευκόλυνση της ευθυγράμμισης των μέτρων των κρατών μελών προς τις συστάσεις της Επιτροπής.

Αιτιολογία

Προκειμένου η υιοθέτηση των συστάσεων της Επιτροπής από τα κράτη μέλη να είναι όσο το δυνατόν απλούστερη, θεωρείται απαραίτητο να τεθούν στη διάθεση των κρατών μελών ποιοτικές και τεκμηριωμένες πληροφορίες, που θα χρησιμεύσουν ως βάση για τη λήψη αποφάσεων και τον καθορισμό κατάλληλων πολιτικών και μέτρων. Πρέπει να διευρυνθεί η βάση γνώσης, να προωθηθεί η επικοινωνία όσον αφορά τις καινοτόμες πρωτοβουλίες και στρατηγικές και να ενισχυθεί η μεταφορά ορθών πρακτικών σε επίπεδο ΕΕ, ώστε να προαχθεί η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών, να αξιοποιηθούν οι συνέργειες και να βελτιστοποιηθούν οι πόροι.

Τροπολογία 16

Άρθρο 7 παράγραφος 1 νέο στοιχείο στ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	στ) πρόσθετες πληροφορίες από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές σχετικά με την πρόοδο και τον εδαφικό αντίκτυπο.

Αιτιολογία

Δεδομένου του κρίσιμου ρόλου που θα διαδραματίσουν οι περιφέρειες και οι δήμοι της Ευρώπης κατά την εφαρμογή των διαφόρων πολιτικών που υπάγονται στο πλαίσιο της νομοθεσίας για το κλίμα, είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη οι απόψεις τους κατά την εξέταση των αναθεωρήσεων της πορείας προς την κλιματική ουδετερότητα.

Τροπολογία 17

Άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο ε)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
ε) σε τυχόν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις, από την Ένωση και τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον διατίθενται, πληροφοριών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/... [κανονισμός για την ταξινόμια].	ε) σε τυχόν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις, από την Ένωση, τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον διατίθενται, πληροφοριών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/... [κανονισμός για την ταξινόμια].

Αιτιολογία

Παρότι οι επενδύσεις τους είναι μικρότερες από τις επενδύσεις της Ένωσης και των κρατών μελών, η συνεκτίμηση των επενδύσεων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών θα διασφαλίσει τον πλήρη σεβασμό της εδαφικής πολυμορφίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε κάθε αναθεώρηση της πορείας προς την κλιματική ουδετερότητα. Επιπλέον, οι περιφέρειες και οι δήμοι της Ευρώπης αποτελούν συχνά το επίκεντρο της καινοτομίας όσον αφορά τη βιωσιμότητα και θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά τον καθορισμό φιλόδοξων στόχων στο μέλλον.

Τροπολογία 18

Άρθρο 8

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Επιτροπή συνεργάζεται με όλα τα μέρη της κοινωνίας προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα και η δύναμη να αναλαμβάνουν δράση προς μια κοινωνία κλιματικά ουδέτερη και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή. Η Επιτροπή παρέχει μια διαδικασία χωρίς αποκλεισμούς και με πρόσβαση για όλους, σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένου του εθνικού, του περιφερειακού και του τοπικού, καθώς και για τους κοινωνικούς εταίρους, τους πολίτες και την κοινωνία των πολιτών, για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και για τον προσδιορισμό δράσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού. Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί επίσης να αξιοποιεί τους πολυεπίπεδους διαλόγους για το κλίμα και την ενέργεια, όπως καθιερώνονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.	Η Επιτροπή συνεργάζεται με όλα τα μέρη της κοινωνίας προκειμένου να μπορέσουν να αναλάβουν εκτεταμένη δράση προς μια κοινωνία κλιματικά ουδέτερη και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή. Η Επιτροπή παρέχει μια διαδικασία χωρίς αποκλεισμούς και με πρόσβαση για όλους, σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένου του εθνικού, του περιφερειακού και του τοπικού, καθώς και για τους κοινωνικούς εταίρους, τους πολίτες και την κοινωνία των πολιτών, για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και για τον προσδιορισμό δράσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της ανάκαμψης από την κρίση της νόσου COVID-19, η Επιτροπή πρέπει να βασιστεί και να στηρίξει τον άμεσο σύνδεσμο μεταξύ των πολιτών, των τοπικών επιχειρήσεων και των τοπικών και περιφερειακών τους αρχών, καθώς η οικοδόμηση μιας κλιματικά ανθεκτικής κοινωνίας και η εξασφάλιση της στήριξης των κοινοτήτων θα εξαρτηθούν από αυτόν τον σύνδεσμο. Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί επίσης να αξιοποιεί τους πολυεπίπεδους διαλόγους για το κλίμα και την ενέργεια, όπως καθιερώνονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, καθώς και τις δράσεις στο πλαίσιο του Κλιματικού Συμφώνου.

Αιτιολογία

Η επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης και ανθεκτικής στο κλίμα κοινωνίας πρέπει να βασίζεται στην ανταλλαγή πληροφοριών και την κοινωνική ευαισθητοποίηση. Η ενίσχυση αυτών των μέσων είναι ένα έργο στο οποίο μπορεί να πρωτοστατήσει η Επιτροπή κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των δημόσιων πολιτικών της, στο βαθμό που οι πολιτικές αυτές ανταποκρίνονται με εγκάρσιο τρόπο ενώ, αντίθετα, οι σχετικές δράσεις εντάσσονται στις τομεακές πολιτικές που οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, κατά περίπτωση, ενδέχεται να επιδιώξουν. Απαιτείται μια Πράσινη Ανάκαμψη. Για να πραγματοποιηθεί ωστόσο αυτή, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις της Ευρώπης πρέπει να προσχωρήσουν στο εγχείρημα. Για αυτό, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές θα επιτελέσουν μείζονα ρόλο.

Τροπολογία 19

Άρθρο 9

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Άσκηση της ανάθεσης εξουσιών 1. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 3 παράγραφος 1 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή υπό τους όρους του παρόντος άρθρου. 2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 ανατίθεται στην Επιτροπή επ' αόριστο από την ... [Υπηρεσία Εκδόσεων: ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού]. 3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης επιφέρει τη λήξη της ανάθεσης εξουσίας που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που προσδιορίζεται σ' αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη. 4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. 5. Η Επιτροπή, μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. 6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 3 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.	

Αιτιολογία

Η χρήση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επανεξέταση των στόχων είναι ασυμβίβαστη με το άρθρο 290 της ΣΛΕΕ.

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. επισημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι μία από τις εμβληματικές πρωτοβουλίες της ΕΕ, τονίζει όμως ότι η νέα αναπτυξιακή στρατηγική του ευρωπαϊκού εγχειρήματος, καθώς και η πρόσφατη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ ενισχύουν το σχέδιο ανάκαμψης ώστε να εξασφαλιστεί ταχεία και πλήρης ανάκαμψη από την τρέχουσα υγειονομική και οικονομική κρίση. Υπογραμμίζει ότι κύριος στόχος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας πρέπει να είναι η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 το αργότερο, προωθώντας ταυτόχρονα την ταχεία και βιώσιμη οικονομική ανάκαμψη, καθώς αναγνωρίζει ότι η εν λόγω μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα δημιουργεί νέες ευκαιρίες για την Ευρώπη και τους πολίτες της, προς την κατεύθυνση μιας ανθεκτικότερης κοινωνίας και οικονομίας·

2. υποστηρίζει την εδραίωση του μακροπρόθεσμου στόχου της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα με τον κατάλληλο νομικά δεσμευτικό στόχο ως απαραίτητο βήμα για τον προσανατολισμό του ευρωπαϊκού εγχειρήματος προς τη μη αναστρέψιμη κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Η δέσμευση αυτή είναι αναγκαία προκειμένου να εδραιωθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση ως παγκόσμιος ηγέτης στη δράση για το κλίμα και ως πρεσβευτής για τη διατήρηση των υψηλών φιλοδοξιών για επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, και, παράλληλα, για τη σημασία αύξησης του όγκου των απορροφήσεων αερίων, καθώς και για να εμπνεύσει εμπιστοσύνη στους πολίτες, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών μας, με τη διασφάλιση συντονισμένης και χωρίς αποκλεισμούς προσπάθειας· σε αυτό το πλαίσιο, θα ήταν σημαντικό να εξετάσουμε ήδη την απαραίτητη πολιτική τροχιά πέρα από το 2050, όταν είναι πιθανόν ένα βιώσιμο σύστημα αρνητικών εκπομπών να εξακολουθήσει να είναι αναγκαίο. Στο πλαίσιο αυτό, είναι επίσης σημαντικό να αναπτυχθεί η έννοια της διαγενεακής δικαιοσύνης για το κλίμα και να ληφθεί υπόψη στην παρούσα και μελλοντική λήψη αποφάσεων·

3. επισημαίνει ότι η τρέχουσα υγειονομική κρίση τονίζει περισσότερο την ανάγκη μετάβασης σε μια πιο βιώσιμη και ανθεκτική κοινωνία και οικονομία, καθώς η συνεχιζόμενη απραξία ενώπιον της κλιματικής αλλαγής θα μπορούσε να έχει βαθύτερες συνέπειες σε παγκόσμια κλίμακα· υπογραμμίζει ότι η μετάβαση πρέπει να είναι δίκαιη, σταδιακή και μόνιμη, καθώς οι βραχυπρόθεσμες μη βιώσιμες λύσεις θα μπορούσαν να αποβούν επιζήμιες και όχι επωφελείς στην πορεία προς την κλιματική ουδετερότητα·

4. τονίζει ότι ο Ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα πρέπει επίσης να εξασφαλίζει ότι τα μέτρα που εφαρμόζονται για την επίτευξη μηδενικών καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου θα ενισχύουν και δεν θα υπονομεύουν άλλους περιβαλλοντικούς στόχους προτεραιότητας, όπως η προστασία της βιοποικιλότητας ή η διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών·

5. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τον αντίκτυπο της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ στην επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας και των ενδιάμεσων στόχων· υπενθυμίζει ότι το ΗΒ είναι σήμερα η δεύτερη μεγαλύτερη πηγή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στην ΕΕ, με τρέχουσες και προγραμματισμένες μειώσεις που υπερβαίνουν κατά πολύ τον ενωσιακό μέσο όρο και με νομικά δεσμευτικό εθνικό στόχο για το κλίμα της τάξης του 57 % έως το 2030 ⁽¹⁾·

6. υπενθυμίζει τόσο την πρόσφατα εγκριθείσα δήλωση με θέμα «Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές ως συντελεστές της ευρωπαϊκής απάντησης στην κρίση COVID-19» όσο και την ανάγκη να αποτελέσει η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία τη βασική πτυχή του σχεδίου ανάκαμψης της ΕΕ, έτσι ώστε η κρίση να αποτελέσει ευκαιρία για να αντιμετωπισθεί επείγοντως η κλιματική αλλαγή και να ενισχυθεί η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της ΕΕ·

7. κρίνει αναγκαία τη συμμετοχή όλων των αρμοδίων υποεθνικών αρχών στην κατάρτιση των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΕΚ) και των μακροπρόθεσμων εθνικών πολιτικών, μέσα από έναν πραγματικά συμμετοχικό πολυεπίπεδο διάλογο βασισμένο στις τοπικές και περιφερειακές εμπειρίες. Συνεπώς, συμφωνεί με την ένταξη του πολυεπίπεδου διαλόγου για το κλίμα και την ενέργεια στο πλαίσιο της νομοθεσίας της ΕΕ για το κλίμα, παρότι τονίζει την ανάγκη για πιο συστηματική προσέγγιση της ένταξης των τοπικών και των περιφερειακών αρχών σε αυτές τις διαδικασίες μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα, όχι μόνο στην ενωσιακή διαδικασία λήψης αποφάσεων, αλλά και στις διεθνείς διαπραγματεύσεις· επαναλαμβάνει την έκκληση προς τα κράτη μέλη

⁽¹⁾ Climate Neutrality as Long-term Strategy: The EU's Net Zero Target and Its Consequences for Member States (Η κλιματική ουδετερότητα ως μακροπρόθεσμη στρατηγική: Ο στόχος μηδενικών καθαρών εκπομπών της ΕΕ και οι συνέπειές του για τα κράτη μέλη), Ο. Geden, F. Schenuit, Αύγουστος 2019.

και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για καθιέρωση μιας μόνιμης πλατφόρμας πολυεπίπεδου διαλόγου για την ενέργεια ⁽²⁾, έτσι ώστε να στηριχθεί η ενεργός συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, του επιχειρηματικού κόσμου και άλλων σχετικών ενδιαφερομένων για τη διαχείριση της ενεργειακής μετάβασης·

8. τονίζει ότι, με δεδομένη την καίρια σημασία της συμμετοχής των πολιτών για την επίτευξη σημαντικής προόδου προς την κλιματική ουδετερότητα, οι πρωτοβουλίες που ενισχύουν την ανατροφοδότηση εκ των κάτω προς τα άνω και στηρίζουν την ανταλλαγή πληροφοριών και τη βασική εκπαίδευση θα πρέπει να θεωρούνται ανεκτίμητες για την επιτυχία της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας· επ' αυτού, προτείνει την ένταξη του ευρωπαϊκού συμφώνου για το κλίμα στον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα και τονίζει ότι η Συμφωνία θα πρέπει να αναπτυχθεί ως καινοτόμο μέσο διακυβέρνησης που θα επιτρέπει την αμφίδρομη επικοινωνία, τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ επιπέδων, τομέων και εδαφών με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της νομιμοποίησης της ενωσιακής κλιματικής πολιτικής· υπογραμμίζει ότι η δέουσα συμμετοχή της κοινωνίας και άλλων ενδιαφερομένων όχι μόνο καθιστά πιθανότερη την αποδοχή των πολιτικών, αλλά και ενισχύει τις ευρείες και διαφανείς μετρήσεις της προόδου και, κατά συνέπεια, παρέχει στα άτομα και τις οργανώσεις που δραστηριοποιούνται επί τόπου μια πιο απτή αίσθηση της αποτελεσματικότητας της συμβολής τους στις διεργασίες μετασχηματισμού·

9. υπενθυμίζει ότι μια προσέγγιση «ενιαίας αντιμετώπισης» δεν ενδείκνυται για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, λόγω της πολυμορφίας των περιφερειών της Ευρώπης όσον αφορά το κλίμα και το περιβάλλον, το τοπίο, την κινητικότητα και την οικονομική και κοινωνική διάρθρωση· υπενθυμίζει ότι ο ευρωπαϊκός νόμος για τα κλίμα αποτελεί τον κανονισμό-πλαίσιο που θα κατευθύνει τις επιμέρους πολιτικές προς τον κλιματικό στόχο και ότι η επιτυχία του θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, καθώς αυτές είναι το επίπεδο που βρίσκεται πλησιέστερα στους πολίτες, διαδραματίζουν σημαντικότατο ρόλο στη διαχείριση της αποκεντρωμένης παραγωγής ενέργειας —μέσω της ιδιοκατανάλωσης, της κατανεμημένης (ηλεκτρο-)παραγωγής και των ευφυών δικτύων—, στην προώθηση των επενδύσεων και στη σύνδεση της πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα με τα μέτρα που λαμβάνονται στους τομείς της στέγασης, της ενεργειακής φτώχειας και των μεταφορών·

10. τονίζει ότι ο ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα, ως κεντρικός πυλώνας της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και του νόμου-πλαισίου για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι όλα τα μέτρα της ΕΕ τηρούν την αρχή του «μη βλάπτει» και, σύμφωνα με την αρχή της ενεργού επικουρικότητας, σέβεται πλήρως όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης ως εταίρους στην ευρωπαϊκή διαδικασία λήψης αποφάσεων και όχι ως ενδιαφερόμενα μέρη·

11. ζητεί οι θεμελιώδεις αποφάσεις σχετικά με την εφαρμογή των στόχων για το κλίμα να μην λαμβάνονται υπό τη μορφή κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, διότι έτσι περιορίζονται οι εξουσίες συναπόφασης των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΤΠ θεωρεί ότι η πορεία που θα καθοριστεί για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας είναι μια τέτοια θεμελιώδης απόφαση·

12. υποστηρίζει ότι, για να επιτευχθούν οι στόχοι του ευρωπαϊκού νόμου για το κλίμα, είναι σημαντικό αυτός να διαθέτει ποιοτικές και τεκμηριωμένες πληροφορίες οι οποίες θα χρησιμεύουν ως βάση για τη λήψη αποφάσεων και για τον καθορισμό των κατάλληλων πολιτικών και μέτρων. Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σημειώνονται σε εδαφικό επίπεδο και επηρεάζουν άμεσα τις περιφέρειες και τους δήμους. Υπεύθυνη για την κατάρτιση και τη διαβίβαση των εθνικών καταλόγων απογραφής είναι η γενική κυβέρνηση κάθε κράτους. Προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των μετρήσεων, είναι σημαντικό η μεθοδολογία να αναπτυχθεί σε συνεργασία μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών και των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, ούτως ώστε οι δήμοι και οι περιφέρειες να μπορούν να καταρτίσουν τους καταλόγους απογραφής τους σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια, με βάση την εδαφική προσέγγιση. Με βάση αυτές τις πληροφορίες, θα μπορούσαν να εντοπιστούν ειδικά σενάρια εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για τα οποία μπορούν να καταρτιστούν σχέδια δράσης κατάλληλα για την κοινωνικο-οικονομική και την περιβαλλοντική κατάσταση της εκάστοτε περιοχής, καθώς και συγκεκριμένοι στόχοι ανά κλάδο. Επιπροσθέτως, η παρακολούθηση από τοπική και περιφερειακή σκοπιά επιτρέπει την καλύτερη ανάλυση κάθε πιθανής απόκλισης από τους διαύλους που ορίζονται στα σχέδια, καθώς και των μέτρων που απαιτούνται για τη διόρθωσή τους·

13. επιβεβαιώνει ότι η αποτελεσματική παρακολούθηση της προόδου μπορεί να ενισχύσει την προβολή, τη διαφάνεια και την οικειοποίηση των προσπαθειών για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας και ότι, για να υπάρξουν αυτά τα αποτελέσματα, τα δεδομένα για την παρακολούθηση της προόδου στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για το κλίμα θα πρέπει να συλλέγονται, κατά περίπτωση, σε περιφερειακό και όχι σε εθνικό επίπεδο. Προτείνει τα συλλεγόμενα δεδομένα να είναι άμεσα διαθέσιμα στο κοινό συνεχώς, και όχι μόνο μέσω των περιοδικών εκθέσεων, καθώς η συμμετοχή των ενδιαφερομένων στη διαδικασία παρακολούθησης μπορεί να αποδειχθεί ουσιαστικό στοιχείο για τη διατήρηση μιας ρεαλιστικής και δημοσίων αποδεκτής πορείας προς την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας το 2050·

⁽²⁾ Τη θέση αυτή έχει διατυπώσει η ΕΤΠ σε πολυάριθμες γνωμοδοτήσεις: «Διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και καθαρή ενέργεια» με εισηγητή τον Bruno Hrančić, «Καθαρός πλανήτης για όλους — Ένα ευρωπαϊκό, στρατηγικό, μακρόπνοο όραμα για μια ευημερούσα, σύγχρονη, ανταγωνιστική και κλιματικά ουδέτερη οικονομία» με εισηγητή τον Michele Emiliano, «Η ενωσιακή και παγκόσμια προοπτική της κλιματικής πολιτικής μετά το 2020: η συμβολή στην COP24 της Σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή» με εισηγητή τον Andrew Varah Cooper, καθώς και στο ψήφισμα της ΕΤΠ σχετικά με την Πράσινη Συμφωνία, που εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2019.

14. υποστηρίζει ότι ο κανονισμός για τη διακυβέρνηση πρέπει να περιέχει διατάξεις που να διασφαλίζουν ότι οι εθνικά καθορισμένες συνεισφορές (NDC τα αρχικά τους στα αγγλικά) περιλαμβάνουν ομαδοποίηση συνεισφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ώστε να αναγνωριστεί ο ρόλος των υποεθνικών αρχών στην επίτευξη των διεθνών δεσμεύσεων για το κλίμα (βλ. «Η ενωσιακή και παγκόσμια προοπτική της κλιματικής πολιτικής μετά το 2020: η συμβολή στην COP24 της Σύμβασης-πλαίσου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή» με εισηγητή τον Andrew Varah Cooper).

15. τονίζει ότι η συμπεριληψη τοπικών και περιφερειακών στόχων όχι μόνο θα αυξήσει τη διαφάνεια και θα βελτιώσει την ποιότητα και τον βαθμό λεπτομέρειας των συνολικών προσπαθειών παρακολούθησης της προόδου, αλλά θα ωφελήσει επίσης σε μεγάλο βαθμό τη συνεργασία και τις συνέργειες μεταξύ όλων των επιπέδων διακυβέρνησης, τόσο στη δράση όσο και στα κονδύλια του προϋπολογισμού. Αυτό θα περιορίσει σε μεγάλο βαθμό τον κίνδυνο να υπάρξουν δυνητικά επιβλαβή αποτελέσματα για την περιφερειακή συνοχή της Ευρώπης από τις μεμονωμένες πολιτικές που θα ενταχθούν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για το κλίμα.

16. τονίζει ότι η κατάλληλη άμεση χρηματοδότηση μέτρων ειδικά προσαρμοσμένων στο τοπικό και στο περιφερειακό επίπεδο, τα οποία να συνάδουν με τους αντίστοιχους στόχους του κάθε επιπέδου, δεν θα έχει μόνο ισχυρό κυκλικό αντίκτυπο, αλλά και μια κοινωνική ενεργοποίηση των δομών συμμετοχής.

17. προτείνει τα συμπεράσματα της αξιολόγησης των εθνικών μέτρων, μαζί με την έκθεση για την κατάσταση της ενεργειακής ένωσης, να συμπεριλάβουν ένα περιφερειακό κεφάλαιο για να υπάρχει μεγαλύτερη διαφάνεια και λεπτομερειακός χαρακτήρας στις προσπάθειες παρακολούθησης της προόδου σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΕτΠ υποστηρίζει την εκπόνηση του κεφαλαίου αυτού.

18. επαναλαμβάνει την έκκλησή της για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου για την κλιματική ουδετερότητα, το οποίο θα συμβάλει στην εκπλήρωση των εθνικών υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο της διακυβέρνησης της ενεργειακής ένωσης. Το παρατηρητήριο αυτό θα πρέπει να καταγράφει κατά τρόπο ανεξάρτητο και δημόσιο την τρέχουσα κατάσταση των επιστημονικών γνώσεων όσον αφορά την κλιματική αλλαγή και τις διάφορες σχετικές εκδοχές, και να θέτει τα στοιχεία αυτά στη διάθεση των υπευθύνων για τη λήψη αποφάσεων και του ευρύτερου κοινού. Αυτό, σε συνδυασμό με έναν νέο έλεγχο των αρμοδιοτήτων της ΕΕ στο πλαίσιο του Πανοράματος Δεξιοτήτων της ΕΕ, αναμένεται να συμβάλει στη χαρτογράφηση και την παρακολούθηση των ιδιαιτεροτήτων και των τρωτών σημείων των ευρωπαϊκών εδαφών, προκειμένου να αποτραπεί η απόρριψη της μεταβατικής διαδικασίας. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία είναι η νέα αναπτυξιακή στρατηγική της ΕΕ και συνιστά κεντρικό πυλώνα της στρατηγικής της ΕΕ για μια βιώσιμη ανάκαμψη μετά την πανδημία COVID-19. Συνεπώς, η ευθυγράμμιση της εφαρμογής των πολιτικών με την ανάπτυξη των δεξιοτήτων είναι ουσιαστική τόσο για τη χάραξη μελλοντοστρεφών πολιτικών όσο και για μια δίκαιη κοινωνία και μια σταθερή και αναπτυσσόμενη οικονομία.

19. τονίζει ότι η αποτελεσματικότητα των προσπαθειών για συμμετοχή του κοινού δεν εξαρτάται μόνο από τη συλλογή πληροφοριών από όλους τους τομείς της κοινωνίας, αλλά και από την παροχή επαρκών πληροφοριών σχετικά με τον αντίκτυπο της συνεισφοράς τους. Οι βιώσιμες λύσεις απαιτούν τη συνεργασία των ενδιαφερόμενων, όχι μόνο κατά τη λειτουργία και τη συντήρηση των συστημάτων, αλλά και κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Ως εκ τούτου, οι προσπάθειες για συμμετοχή του κοινού που επικεντρώνονται μόνο στη μονόδρομη επικοινωνία δεν επαρκούν για την προώθηση της αλλαγής συμπεριφοράς.

20. τάσσεται υπέρ της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την επίτευξη των στόχων για το κλίμα. Η ΕτΠ θεωρεί ότι η πυρηνική ενέργεια δεν αποτελεί βιώσιμη τεχνολογία για το μέλλον και απορρίπτει την αυξημένη χρήση της.

21. υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές της Ευρώπης αποτελούν μέρος της πλούσιας και ποικιλόμορφης κρατικής και δημοκρατικής διάρθρωσης της ΕΕ και θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως τέτοιες. Στο πλαίσιο αυτό, τονίζει ότι η συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών δεν θα πρέπει να κατατάσσεται στη διαδικασία της συμμετοχής του δημοσίου, ούτε να περιορίζεται σε συγκεκριμένες διαδικασίες, αλλά θα πρέπει να επιτρέπει τη συστηματική συμβολή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών σε ολόκληρο τον κύκλο χάραξης πολιτικής, καθώς και την εξέταση και την επανεξέταση των υφιστάμενων νομοθετικών πλαισίων. Στο πλαίσιο αυτό, τονίζει ότι στη συμφωνία του Παρισιού αναγνωρίζονται τόσο ο σημαντικός ρόλος της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης στην κλιματική πολιτική, όσο και η ανάγκη συνεργασίας με τις περιφέρειες και τους δήμους, και υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συμφωνίας του Παρισιού, τα μέρη έχουν δεσμευτεί να προσαρμόσουν τις δημόσιες και ιδιωτικές χρηματοδοτικές ροές στους στόχους της Συμφωνίας και στην ανθεκτική στην αλλαγή του κλίματος ανάπτυξη. Στο πλαίσιο του νόμου για το κλίμα και μέσω των υφιστάμενων και των νέων διαδικασιών υποβολής εκθέσεων και εποπτείας, πρέπει να διαμορφωθεί μια βάση για μια συνολική ευθυγράμμιση των οικονομικών ροών με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού, σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο.

22. υπενθυμίζει τα σημαντικά προβλήματα της πυρηνικής ενέργειας όσον αφορά τη βιωσιμότητά της (τόσο από την άποψη των πρώτων υλών της όσο και από το ανεπίλυτο ζήτημα των πυρηνικών αποβλήτων) και συνιστά, ως εκ τούτου, να επιδιωχθεί η επίτευξη των κλιματικών στόχων κυρίως με τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αντί της αύξησης της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 194 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης»

(2020/C 324/11)

Γενικός εισηγητής:	Vojko OBERSNEL (HR/PES), αιρετό μέλος τοπικής εκτελεστικής αρχής: Δήμος Ριγίεκα
Έγγραφα αναφοράς:	Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης COM(2020) 22 final Τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων COM(2020) 23 final Τροποποιημένη πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης COM(2020) 460 final

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης

COM(2020) 22 final

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 13

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για περισσότερη ευελιξία στον προγραμματισμό των πόρων του ΤΔΜ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη», θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα κατάρτισης ενός αυτόνομου προγράμματος του ΤΔΜ ή η δυνατότητα προγραμματισμού των πόρων του ΤΔΜ για μία ή δύο ειδικές προτεραιότητες στο πλαίσιο ενός προγράμματος υποστηριζόμενου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) ή το Ταμείο Συνοχής. Σύμφωνα με το άρθρο 21α του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ], οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να ενισχυθούν με συμπληρωματική χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Τα αντίστοιχα ποσά που θα μεταφερθούν από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ θα πρέπει να συνάδουν με το είδος των πράξεων που καθορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης.	Για περισσότερη ευελιξία στον προγραμματισμό των πόρων του ΤΔΜ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη», θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα κατάρτισης ενός αυτόνομου προγράμματος του ΤΔΜ ή η δυνατότητα προγραμματισμού των πόρων του ΤΔΜ για μία ή δύο ειδικές προτεραιότητες στο πλαίσιο ενός προγράμματος υποστηριζόμενου από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) ή το Ταμείο Συνοχής. Σύμφωνα με το άρθρο 21α του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ], οι πόροι του ΤΔΜ μπορούν να ενισχυθούν με συμπληρωματική χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Τα αντίστοιχα ποσά που θα μεταφερθούν από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ θα πρέπει να συνάδουν με το είδος των πράξεων που καθορίζονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης.

Αιτιολογία

Το ΤΔΜ είναι μια πολιτική πρόταση που θα πρέπει να προστεθεί μόνο στον υφιστάμενο προϋπολογισμό για τη συνοχή. Οι περισσότερες από τις δραστηριότητες που προτείνεται να υποστηριχθούν από το ΤΔΜ (άρθρο 4) θα μπορούσαν στην πράξη να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο των στόχων πολιτικής 1 και 2 μέσω του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ +.

Τροπολογία 2

Άρθρο 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Σύμφωνα με το άρθρο [4 παράγραφος 1] δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ], το ΤΔΜ συμβάλλει στον ενιαίο ειδικό στόχο «να δοθεί η δυνατότητα στις περιφέρειες και τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία».	Σύμφωνα με το άρθρο [4 παράγραφος 1] δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ], το ΤΔΜ συμβάλλει στον ενιαίο ειδικό στόχο «να δοθεί η δυνατότητα στις περιφέρειες και τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία», σύμφωνα με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού, τον στόχο της ΕΕ για την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και τους στόχους μείωσης των εκπομπών για το 2030.

Αιτιολογία

Ο στόχος του Ταμείου θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς στους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού, στον στόχο της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και στους στόχους μείωσης των εκπομπών για το 2030.

Τροπολογία 3

Άρθρο 3 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Το ΤΔΜ υποστηρίζει τον στόχο «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» σε όλα τα κράτη μέλη.	1. Το ΤΔΜ χρηματοδοτεί τις κοινωνικές, κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης στις πληγείσες περιοχές ή δραστηριότητες.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 4

Άρθρο 4 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, το ΤΔΜ υποστηρίζει αποκλειστικά τις ακόλουθες δραστηριότητες:	2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, το ΤΔΜ υποστηρίζει τις ακόλουθες δραστηριότητες:
(α) παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση και μετατροπή·	α) παραγωγικές και βιώσιμες επενδύσεις σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων, που οδηγούν σε οικονομική διαφοροποίηση και μετατροπή·
(β) επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και συμβουλευτικών υπηρεσιών·	β) επενδύσεις στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων σχετικών με τη μετάβαση στη βιώσιμη ανάπτυξη , μεταξύ άλλων μέσω εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων και συμβουλευτικών υπηρεσιών·

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(γ) επενδύσεις σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και προώθηση της μεταφοράς προηγμένων τεχνολογιών·	γ) επενδύσεις σε δραστηριότητες βιώσιμης έρευνας και καινοτομίας και προώθηση της μεταφοράς προηγμένων τεχνολογιών·
(δ) επενδύσεις στην ανάπτυξη τεχνολογίας και υποδομών για οικονομικά προσιτή καθαρή ενέργεια, στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στην ενεργειακή απόδοση και στις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας·	δ) επενδύσεις στην ανάπτυξη τεχνολογίας και κοινωνικών υποδομών για οικονομικά προσιτή καθαρή, ασφαλή και βιώσιμη ενέργεια, στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στην ενεργειακή απόδοση και στις ανανεώσιμες μορφές ενέργειας·
(ε) επενδύσεις στην ψηφιοποίηση και την ψηφιακή συνδεσιμότητα·	ε) επενδύσεις για τη στήριξη της εφαρμογής της οδηγίας 2018/2001 της ΕΕ σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 15 παράγραφος 3), της οδηγίας 2010/31 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (άρθρα 9 και 11) και της οδηγίας 2012/27 της ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (άρθρο 14.4) ·
(στ) επενδύσεις στην αναγέννηση και απορρύπανση εκτάσεων, σε σχέδια αποκατάστασης του εδάφους και αναπροσαρμογής της χρήσης·	(στ) επενδύσεις στην ψηφιοποίηση και την ψηφιακή συνδεσιμότητα·
(ζ) επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης και της μείωσης αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης·	ζ) επενδύσεις στην αναγέννηση και απορρύπανση εκτάσεων, σε σχέδια αποκατάστασης του εδάφους και αναπροσαρμογής της χρήσης, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 122 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης ·
η) αναβάθμιση δεξιοτήτων και απόκτηση νέων δεξιοτήτων από τους εργαζομένους ·	η) επενδύσεις στην ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρόληψης και της μείωσης αποβλήτων, μέσω της αποδοτικής χρήσης των πόρων, της επαναχρησιμοποίησης, της επισκευής και της ανακύκλωσης·
θ) συνδρομή για την αναζήτηση εργασίας σε όσους αναζητούν εργασία·	θ) αναβάθμιση δεξιοτήτων και απόκτηση νέων δεξιοτήτων από το εργατικό δυναμικό ·
ι) ενεργητική συμπερίληψη των αναζητούντων εργασία·	ι) συνδρομή για την αναζήτηση εργασίας σε όσους αναζητούν εργασία·
ια) τεχνική βοήθεια.	ια) ενεργητική συμπερίληψη των αναζητούντων εργασία·
	ιβ) οποιοσδήποτε άλλες ειδικές δραστηριότητες, όπως διαμορφώνονται κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των αρμόδιων τοπικών και περιφερειακών αρχών για την οικεία επικράτεια, του κράτους μέλους και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες συνάδουν με τις στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης και συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια ουδέτερη, από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών, οικονομία της ΕΕ έως το 2050 ·
	ιγ) τεχνική βοήθεια.

Αιτιολογία

- Κάθε επένδυση στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος θα πρέπει να τηρεί τον κανόνα σύμφωνα με τον οποίο το κόστος των μέτρων για την αντιμετώπιση της ρύπανσης θα πρέπει να βαρύνει το μέρος που προκάλεσε τη ρύπανση.
- Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανεπιδίκευση δεν θα πρέπει να περιορίζονται στους εργαζόμενους, αλλά θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν την κατάρτιση ανέργων, των ατόμων που αναζητούν εργασία κ.λπ. για θέσεις εργασίας στην πράσινη οικονομία.
- Επιδιώκεται, επομένως, η εξασφάλιση μεγαλύτερης ευελιξίας στην επιλογή του έργου προς υποστήριξη, εφόσον συμφωνούν τόσο οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές της οικείας επικράτειας, όσο και το κράτος μέλος και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τροπολογία 5

Άρθρο 5 στοιχείο α)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
α) τον παροπλισμό <i>ή</i> την κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής·	α) τον παροπλισμό, την κατασκευή <i>ή οποιαδήποτε άλλη μορφή επένδυσης σε πυρηνικούς σταθμούς</i> ηλεκτροπαραγωγής·

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 6

Άρθρο 5 στοιχείο δ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
δ) επενδύσεις που σχετίζονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων·	δ) τις επενδύσεις που σχετίζονται με την εξόρυξη , την παραγωγή, την επεξεργασία, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων, συμπεριλαμβανομένου του ανοίγματος νέων ανθρακωρυχείων ·

Αιτιολογία

Το ΤΑΜ δεν θα πρέπει να υποστηρίζει το άνοιγμα ή την επαναλειτουργία ανθρακωρυχείων, αλλά ο περιορισμός αυτός δεν θα πρέπει να επεκταθεί και σε άλλα είδη εξόρυξης (μέταλλα, βιομηχανικά ορυκτά, διακοσμητικά πετρώματα κ.λπ.), που αποτελούν μια οικονομική δραστηριότητα που δημιουργεί ποιότητα, μακροχρόνια απασχόληση.

Τροπολογία 7

Προσθήκη παραγράφου στο τέλος του άρθρου 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Δεν χορηγείται στήριξη σε δραστηριότητες σε περιφέρεια NUTS 3 όπου έχει προγραμματιστεί η λειτουργία νέου ορυχείου άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίου εξόρυξης τύρφης, ούτε ακόμη η επαναλειτουργία προσωρινά παροπλισμένου ορυχείου άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίου εξόρυξης τύρφης κατά τη διάρκεια του προγράμματος και βάσει εδαφικού σχεδίου δίκαιης μετάβασης.

Αιτιολογία

Ο στόχος της στήριξης είναι να βοηθήσει στη μετάβαση προς μια ουδέτερη, από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών, οικονομία, η οποία αποκλείει τόσο τη λειτουργία νέων ορυχείων και/ή εξόρυξης τύρφης όσο και την επαναλειτουργία των υφιστάμενων.

Τροπολογία 8

Άρθρο 6 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η Επιτροπή εγκρίνει πρόγραμμα μόνον όταν η ταυτοποίηση των εδαφών που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από τη διαδικασία μετάβασης, τα οποία περιλαμβάνονται στο οικείο εδαφικό σχέδιο δικαίης μετάβασης, αιτιολογείται δεόντως και το οικείο εδαφικό σχέδιο δικαίης μετάβασης συνάδει με το εθνικό σχέδιο του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους για την ενέργεια και το κλίμα.	Η Επιτροπή εγκρίνει πρόγραμμα μόνον όταν η ταυτοποίηση των εδαφών που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από τη διαδικασία μετάβασης, τα οποία περιλαμβάνονται στο οικείο εδαφικό σχέδιο δικαίης μετάβασης, αιτιολογείται δεόντως και το οικείο εδαφικό σχέδιο δικαίης μετάβασης δεσμεύεται για τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού, τον στόχο της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και τους στόχους μείωσης έως το 2030, συνάδει με τις εδαφικές στρατηγικές που αναφέρονται στο άρθρο [23] του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός ΚΚΔ], το εθνικό σχέδιο του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους για την ενέργεια και το κλίμα και τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Τροπολογία 9

Άρθρο 6 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η προτεραιότητα ή προτεραιότητες του ΤΔΜ περιλαμβάνει/-ουν τους πόρους του ΤΔΜ που αποτελούνται από το σύνολο ή μέρος των κονδυλίων του ΤΔΜ για τα κράτη μέλη και τους πόρους που μεταφέρονται σύμφωνα με το άρθρο [21α] του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ]. Το σύνολο των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ που μεταφέρονται στην προτεραιότητα του ΤΔΜ είναι τουλάχιστον μιάμιση φορά το ποσό της υποστήριξης του ΤΔΜ στην προτεραιότητα αυτή, αλλά δεν υπερβαίνει το τριπλάσιο ποσό της εν λόγω υποστήριξης.	Η προτεραιότητα ή προτεραιότητες του ΤΔΜ περιλαμβάνει/-ουν τους πόρους του ΤΔΜ που αποτελούνται από το σύνολο ή μέρος των κονδυλίων του ΤΔΜ για τα κράτη μέλη και τους πόρους που οι διαχειριστικές αρχές ενδέχεται να αποφασίσουν να μεταφέρουν σύμφωνα με το άρθρο [21α] του κανονισμού (ΕΕ) [νέος ΚΚΔ]. Το ποσό των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ που πρόκειται να μεταφερθούν στο ΤΔΜ δεν πρέπει να είναι πάνω από μιάμιση φορά του ποσού της υποστήριξης του ΤΔΜ στην προτεραιότητα αυτή.

Αιτιολογία

Θα πρέπει να δοθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον καθορισμό των ποσών προς μεταφορά από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ + στο ΤΔΜ. Με τον τρόπο αυτό, θα περιοριστούν επίσης οι πιθανές αποδεσμεύσεις σε περίπτωση χαμηλής ικανότητας απορρόφησης στα εδάφη που πλήττονται περισσότερο.

Τροπολογία 10

Προσθήκη υποπαραγράφου στο τέλος του άρθρου 6 παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Η Επιτροπή εγκρίνει μόνο μεταφορές πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ σε προτεραιότητα του ΤΔΜ όταν το συνολικό ποσό της μεταφοράς δεν υπερβαίνει το 20 % του αρχικού κονδυλίου του επιχειρησιακού προγράμματος ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ (υπολογιζόμενου ανά ταμείο).

Αιτιολογία

Ευθυγράμμιση του νομοθετικού κειμένου με την αιτιολογική έκθεση.

Τροπολογία 11

Άρθρο 7 παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
1. Τα κράτη μέλη καταρτίζουν, μαζί με τις αρμόδιες αρχές των οικείων εδαφών, ένα ή περισσότερα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που καλύπτουν ένα ή περισσότερα επηρεαζόμενα εδάφη τα οποία αντιστοιχούν στις εδαφικές μονάδες επιπέδου 3 της κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων («περιφέρειες επιπέδου NUTS 3»), η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 868/2014 της Επιτροπής, ή σε μέρη αυτών, σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο παράρτημα II. Τα εν λόγω εδάφη είναι εκείνα που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που απορρέουν από τη μετάβαση, ιδίως με βάση τις αναμενόμενες απώλειες θέσεων εργασίας στην παραγωγή και χρήση ορυκτών καυσίμων και τις ανάγκες μετασχηματισμού των παραγωγικών διεργασιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.	1. Τα κράτη μέλη καταρτίζουν, μαζί με τις αρμόδιες αρχές των οικείων εδαφών, ένα ή περισσότερα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης που καλύπτουν ένα ή περισσότερα επηρεαζόμενα εδάφη τα οποία αντιστοιχούν στις εδαφικές μονάδες επιπέδου 2 της κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων («περιφέρειες επιπέδου NUTS 2»), η οποία θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 868/2014 της Επιτροπής, ή σε μέρη αυτών, σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρουσιάζεται στο παράρτημα II. Τα εν λόγω εδάφη είναι εκείνα που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που απορρέουν από τη μετάβαση, ιδίως με βάση τις αναμενόμενες απώλειες θέσεων εργασίας στην παραγωγή και χρήση ορυκτών καυσίμων και τις ανάγκες μετασχηματισμού των παραγωγικών διεργασιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Αιτιολογία

Οι αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις της μετάβασης δεν θα περιοριστούν σε εδάφη επιπέδου NUTS 3, αλλά θα επηρεάσουν πιθανότατα και τις γύρω περιοχές. Για τον λόγο αυτό, και για την απλούστευση της διακυβέρνησης, ενδείκνυται να επικεντρωθεί η στήριξη σε επίπεδο NUTS 2.

Τροπολογία 12

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο β) (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(β) (νέο) σαφή δέσμευση για κοινωνικά ισορροπημένη και δίκαιη μετάβαση στην εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού·

Αιτιολογία

Τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης θα πρέπει να εγκρίνονται μόνον εφόσον περιλαμβάνουν σαφή δέσμευση για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού, όπως τονίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18 Οκτωβρίου 2019.

Τροπολογία 13

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο γ) (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	γ) (νέο) σαφή δέσμευση για τον στόχο της επίτευξης μιας κλιματικά ουδέτερης ΕΕ έως το 2050 και την επίτευξη των στόχων της μείωσης των εκπομπών έως το 2030.

Αιτιολογία

Τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης θα πρέπει να εγκρίνονται μόνον εφόσον περιλαμβάνουν σαφή δέσμευση για την επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης ΕΕ έως το 2050 και την επίτευξη των στόχων της μείωσης των εκπομπών έως το 2030, όπως τονίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 12 Δεκεμβρίου 2019.

Τροπολογία 14

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο γ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
γ) αξιολόγηση των προβλημάτων μετάβασης που αντιμετωπίζουν τα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό, καθώς και αξιολόγηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, με προσδιορισμό του δυνητικού αριθμού των θέσεων εργασίας που επηρεάζονται και των θέσεων εργασίας που χάνονται, των αναπτυξιακών αναγκών και των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030 σε σύνδεση με τον μετασχηματισμό ή τη διακοπή των δραστηριοτήτων έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα εν λόγω εδάφη.	γ) αξιολόγηση των προβλημάτων μετάβασης που αντιμετωπίζουν τα εδάφη που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό, καθώς και αξιολόγηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μετάβασης προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, με προσδιορισμό του δυνητικού αριθμού των θέσεων εργασίας που επηρεάζονται και των θέσεων εργασίας που χάνονται, των αναπτυξιακών αναγκών και των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν έως το 2030 σε σύνδεση με τον μετασχηματισμό ή τη διακοπή των δραστηριοτήτων έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα εν λόγω εδάφη, καθώς και αξιολόγηση των αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων της μετάβασης σε γειτονικές περιοχές .

Αιτιολογία

Όλες οι πιθανές αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις θα πρέπει να αξιολογούνται δεόντως στο πλαίσιο των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης.

Τροπολογία 15

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο στ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
στ) περιγραφή των μηχανισμών διακυβέρνησης που συνίστανται στις συμφωνίες σύμπραξης, στα σχεδιαζόμενα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης και στους αρμόδιους φορείς.	στ) περιγραφή των μηχανισμών διακυβέρνησης που συνίστανται στις συμφωνίες σύμπραξης, στα σχεδιαζόμενα μέτρα παρακολούθησης και αξιολόγησης και στους αρμόδιους φορείς, εάν διαφέρουν από τα στοιχεία που έχουν ήδη περιγραφεί στο πρόγραμμα, όπως ορίζεται στο παράρτημα V του κανονισμού (ΕΕ) [νέος κανονισμός περί καθορισμού κοινών διατάξεων (ΚΚΔ)]· οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πτυχές αυτού του είδους.

Αιτιολογία

Ως μέτρο απλούστευσης, θα πρέπει να παρέχονται μόνο πληροφορίες που διαφέρουν από τα στοιχεία που έχουν ήδη περιγραφεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το «Υπόδειγμα για τα προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ (Στόχος “Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη”);, το ΕΚΤ+, το ΤΔΜ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 16 παράγραφος 3» (πάρτημα V του ΚΚΔ). **Επιπλέον, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας αυτής.**

Τροπολογία 16

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο η)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
η) όταν παρέχεται στήριξη για παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ, εξαντλητικό κατάλογο των εν λόγω πράξεων και επιχειρήσεων και αιτιολόγηση της αναγκαιότητας αυτής της στήριξης με μελέτη αποκλίσεων στην οποία θα πρέπει να καταδεικνύεται ότι, αν δεν γίνει η επένδυση, ο αριθμός των θέσεων εργασίας που αναμένεται να απολεσθούν θα υπερβεί τον αριθμό των θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν·	η) όταν παρέχεται στήριξη για παραγωγικές και βιώσιμες επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ, αιτιολόγηση της αναγκαιότητας αυτής της στήριξης με μελέτη αποκλίσεων στην οποία θα πρέπει να καταδεικνύεται ότι, αν δεν γίνει η επένδυση, ο αριθμός των θέσεων εργασίας που αναμένεται να απολεσθούν θα υπερβεί τον αριθμό των θέσεων εργασίας που αναμένεται να δημιουργηθούν·

Αιτιολογία

Η πρόβλεψη εξαντλητικού καταλόγου πράξεων και επιχειρήσεων (μεγάλων εταιρειών) στη φάση προγραμματισμού του ΤΔΜ δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα εφικτή και μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις από την αρχή της περιόδου προγραμματισμού. Επιπλέον, μια τέτοια προσέγγιση έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις προσπάθειες απλούστευσης, το αποτέλεσμα της οποίας ήταν, μεταξύ άλλων, να εγκαταλειφθεί η εφαρμογή χωριστών διαδικασιών για τα μεγάλα έργα σύμφωνα με τα άρθρα 100-103 του ισχύοντος ΚΚΔ.

Τροπολογία 17

Άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο θ)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
θ) όταν παρέχεται στήριξη σε επενδύσεις για την επίτευξη μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, εξαντλητικό κατάλογο των πράξεων που πρόκειται να υποστηριχθούν και αιτιολόγηση ότι συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και οδηγούν σε σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σαφώς κάτω των σχετικών δεικτών αναφοράς που χρησιμοποιούνται για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής βάσει της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, και με την προϋπόθεση ότι είναι απαραίτητες για την προστασία σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας·	θ) όταν παρέχεται στήριξη σε επενδύσεις για την επίτευξη μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, αιτιολόγηση ότι οι προς στήριξη δραστηριότητες συμβάλλουν στη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και οδηγούν σε σημαντική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, σαφώς κάτω των σχετικών δεικτών αναφοράς που χρησιμοποιούνται για τη δωρεάν κατανομή δικαιωμάτων εκπομπής βάσει της οδηγίας 2003/87/ΕΚ, και με την προϋπόθεση ότι είναι απαραίτητες για την προστασία σημαντικού αριθμού θέσεων εργασίας·

Αιτιολογία

Η πρόβλεψη εξαντλητικού καταλόγου πράξεων στη φάση προγραμματισμού του ΤΔΜ δεν φαίνεται να είναι ιδιαίτερα εφικτή και μπορεί να οδηγήσει σε καθυστερήσεις από την αρχή της περιόδου προγραμματισμού.

Τροπολογία 18

Άρθρο 8α [νέο]

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Άρθρο 8α 1. σύσταση πλατφόρμας δίκαιης μετάβασης (εφεξής «πλατφόρμα»), υπό την εποπτεία και την άμεση διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να καταστεί δυνατή η διμερής και πολυμερής ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τα αντληθέντα διδάγματα και τις βέλτιστες πρακτικές σε όλους τους επηρεαζόμενους τομείς. 2. Η πλατφόρμα περιλαμβάνει δύο σκέλη: α) τεχνικές ομάδες εργασίας οι οποίες θα αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες προκλήσεις στις σχετικές περιοχές και θα διευκολύνουν την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την προετοιμασία των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης και μεμονωμένων δράσεων. Οι τεχνικές ομάδες εργασίας, στις οποίες θα συμμετέχουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, συγκροτούνται σύμφωνα με τις επιχειρησιακές ανάγκες του ΤΔΜ, λαμβάνοντας υπόψη την τομεακή κάλυψη των υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων. Οι τεχνικές ομάδες εργασίας συνεργάζονται στενά με τον συμβουλευτικό κόμβο InvestEU που έχει συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΕ) [νέο πρόγραμμα InvestEU] και τις σχετικές υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαθέτουν τις απαραίτητες τεχνικές και πρακτικές γνώσεις για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση που είναι διαθέσιμη μέσω του προγράμματος InvestEU, καθώς και μέσω της ΕΤΕπ. β) Ετήσιο Φόρουμ των Περιφερειών Δίκαιης Μετάβασης (εφεξής το «Φόρουμ»), που συνδιοργανώνεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών. Το Φόρουμ επιτρέπει τον συντονισμό των πολιτικών προσανατολισμών και τη μεταφορά τους σε επιχειρησιακές δραστηριότητες των τεχνικών ομάδων εργασίας. 3. Η Επιτροπή θεσπίζει τις λεπτομερείς ρυθμίσεις σχετικά με τους μηχανισμούς διακυβέρνησης, τη συμμετοχή, τη λειτουργία και τον προϋπολογισμό της Πλατφόρμας. Πρέπει να διασφαλιστεί ισόρροπη συμμετοχή όλων των επιπέδων διακυβέρνησης. 4. Το λειτουργικό κόστος της Πλατφόρμας καλύπτεται από τους πόρους τεχνικής βοήθειας σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο.

Αιτιολογία

Θα πρέπει να προστεθούν συγκεκριμένες διατάξεις για τη δημιουργία της Πλατφόρμας δίκαιης μετάβασης, ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη σαφήνεια ως προς τους στόχους και τη λειτουργία της.

Τροπολογία 19**Άρθρο 10 παράγραφος 4**

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.	4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη και με ενδιαφερόμενους φορείς σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

Τροποποιημένη πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων

COM(2020) 23 final

Τροπολογία 20**Άρθρο 21α παράγραφος 1**

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Το ποσό των πόρων που διατίθενται για το ΤΔΜ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» σύμφωνα με το άρθρο [3] του κανονισμού (ΕΕ) [κανονισμός ΤΔΜ] συμπληρώνεται με πόρους από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, ή συνδυασμό αυτών, για την κατηγορία περιφερειών στις οποίες βρίσκεται το οικείο έδαφος. Το σύνολο των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ που μεταφέρονται στο ΤΔΜ είναι τουλάχιστον μιάμιση φορά το ποσό της στήριξης του ΤΔΜ, αλλά δεν υπερβαίνει το τριπλάσιο ποσό της εν λόγω στήριξης. Σε καμία περίπτωση οι πόροι που μεταφέρονται είτε από το ΕΤΠΑ είτε από το ΕΚΤ+ δεν υπερβαίνουν το 20 % των αντίστοιχων κονδυλίων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ για το οικείο κράτος μέλος. [...]	Το ποσό των πόρων που διατίθενται για το ΤΔΜ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» σύμφωνα με το άρθρο [3] του κανονισμού (ΕΕ) [κανονισμός ΤΔΜ] συμπληρώνεται με πόρους από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+, ή συνδυασμό αυτών, για την κατηγορία περιφερειών στις οποίες βρίσκεται το οικείο έδαφος μέσω προαιρετικών μεταφορών. Το σύνολο των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ που μεταφέρονται στο ΤΔΜ είναι τουλάχιστον το ήμισυ του ποσού της στήριξης του ΤΔΜ, αλλά δεν υπερβαίνει μιάμιση φορά το ποσό της εν λόγω στήριξης. Σε καμία περίπτωση οι πόροι που μεταφέρονται είτε από το ΕΤΠΑ είτε από το ΕΚΤ+ δεν υπερβαίνουν το 20 % των αντίστοιχων κονδυλίων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ για το οικείο κράτος μέλος. [...]

Αιτιολογία

Θα πρέπει να δοθεί στα κράτη μέλη μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον καθορισμό των ποσών προς μεταφορά από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ + στο ΤΔΜ. Με τον τρόπο αυτό, θα περιοριστούν επίσης οι πιθανές αποδεδειγμένες πιστώσεων σε περίπτωση χαμηλής ικανότητας απορρόφησης στις περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση.

Τροπολογία 21

Άρθρο 59 3α (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	3α. Οι πράξεις που λαμβάνουν στήριξη από το ΤΔΜ σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [κανονισμός για το ΤΔΜ] επιστρέφουν τη στήριξη από το ΤΔΜ εάν, εντός δέκα ετών από την τελική πληρωμή στο κράτος μέλος που έλαβε τη στήριξη, λειτουργήσει νέο ορυχείο εξόρυξης άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίο εξόρυξης τύρφης ή ακόμη επαναλειτουργήσει ένα προσωρινά παροπλισμένο ορυχείο άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίο εξόρυξης τύρφης στην επικράτεια στην οποία χρησιμοποιήθηκε η στήριξη από το ΤΔΜ.

Αιτιολογία

Ο στόχος της στήριξης είναι να βοηθήσει τις περιφέρειες στη μετάβασή τους προς μια ουδέτερη, από πλευράς ανθρακούχων εκπομπών, οικονομία, η οποία να αποκλείει τόσο τη λειτουργία νέων ορυχείων και/ή εξόρυξης τύρφης όσο και την επαναλειτουργία των προσωρινά παροπλισμένων.

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη δημιουργία του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, το οποίο θα αποτελέσει βασικό εργαλείο για τη στήριξη των περιφερειών που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα·
2. επικροτεί το γεγονός ότι στην πρόταση για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης λαμβάνονται υπόψη οι βασικές συστάσεις που η ΕτΠ διατύπωσε στη γνωμοδότησή της σχετικά με τον «Κοινωνικοοικονομικό διαρθρωτικό μετασχηματισμό των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα στην Ευρώπη»⁽¹⁾·
3. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το ταμείο θα παρέχει στήριξη σε όλα τα κράτη μέλη, αλλά θα εξακολουθήσει να επικεντρώνεται μόνο στις πλέον πληγείσες περιοχές. Επιπλέον, για λόγους ορθής συγκέντρωσης και αποτελεσματικότητας του ταμείου, καθώς και για τον καθορισμό της ελάχιστης έντασης της ενίσχυσης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο ο πληθυσμός των πληττόμενων περιοχών·
4. εκφράζει την ικανοποίησή της για τα προτεινόμενα κονδύλια ύψους 11 270 459 000 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης από το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο για την περίοδο 2021-2027 και το πρόσθετο ποσό των 32 803 000 000 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) από το Ευρωπαϊκό Μέσο για την Ανάκαμψη ως μαζική ώθηση για την επίτευξη του στόχου του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης· σημειώνει με ανησυχία ότι τα αριθμητικά στοιχεία που εκφράζονται σε τρέχουσες τιμές ενδέχεται να οδηγήσουν σε μείωση της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας των χορηγήσεων μεταξύ των τομέων του ΠΔΠ· καλεί το Συμβούλιο να συμπεριλάβει το ποσό στις πραγματικές, πρόσθετες πιστώσεις στις διαπραγματεύσεις για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027·
5. σημειώνει με ανησυχία ότι οι πρόσθετοι πόροι που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης, που οδηγούν σε πρόσθετες αναλήψεις υποχρεώσεων κατά τα έτη 2021-2024, θα ασκήσουν υπερβολική πίεση στις διαχειριστικές αρχές και στους τελικούς δικαιούχους να προετοιμάσουν, να εφαρμόσουν και να δαπανήσουν σχεδόν το 75 % των συνολικών κονδυλίων εντός των τεσσάρων πρώτων ετών της νέας περιόδου προγραμματισμού·
6. χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενσωματώσει τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη, κλιματικά ευαίσθητη και οικολογικά βιώσιμη οικονομία έως το 2050 με στοχοθετημένα μέτρα και να στηρίξει τους τομείς που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα με ειδικό τρόπο και με πρόσθετους πόρους· υπογραμμίζει ότι αυτά τα πρόσθετα κονδύλια δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να προέρχονται από τον προϋπολογισμό της πολιτικής για τη συνοχή· επισημαίνει ότι ένας ισχυρός προϋπολογισμός για την πολιτική συνοχής πρέπει να παραμείνει η κύρια προτεραιότητα όσον αφορά την υποστήριξη της δράσης για το κλίμα σε εδαφικό επίπεδο·

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση με θέμα «Κοινωνικοοικονομικός διαρθρωτικός μετασχηματισμός των περιφερειών εξόρυξης άνθρακα στην Ευρώπη» (ΕΕ C 39 της 5.2.2020, σ. 58).

7. ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να θέσει το νέο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στον Τομέα 2 (Συνοχή και Αξίες) του ΠΔΠ 2021-2027 αντί του Τομέα 3 (Φυσικοί πόροι και Περιβάλλον), και επαναλαμβάνει ότι απορρίπτει τις προβλεπόμενες περικοπές στην πολιτική για τη συνοχή· υπενθυμίζει ότι η ΕΤΠ έχει ζητήσει όλη η εθνική συγχρηματοδότηση του ΕΔΕΤ να εξαιρείται από τους υπολογισμούς του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης· θεωρεί ότι το ίδιο πρέπει να ισχύει για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης·
8. επισημαίνει τις ιδιαίτερες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες με υψηλή εξάρτηση από ορυκτά καύσιμα με απομονωμένα ενεργειακά συστήματα, όπως οι εξόχως απόκεντρες περιοχές· υπογραμμίζει ότι η ανάπτυξη του ενεργειακού μείγματος σε σχέση με την περιοχή, το νερό, τα απόβλητα και την ενέργεια, είναι καθοριστικής σημασίας για την ενεργειακή της στρατηγική προς μια οικονομία με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα·
9. λαμβάνει υπόψη την προσαρμοσμένη εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ότι οι τρεις πυλώνες του μηχανισμού δίκαιης μετάβασης θα οδηγήσουν σε επενδύσεις 150 δισεκατομμυρίων ευρώ έως το 2030. Ωστόσο, η ΕΤΠ εκφράζει ανησυχίες σχετικά με το αναμενόμενο ποσοστό μόχλευσης και τη σκοπιμότητα των ιδιωτικών επενδύσεων για ορισμένα από τα πιθανά έργα·
10. ζητεί να μην παρέχεται στήριξη από το ΤΔΜ ή τον ΜΔΜ για επενδύσεις σε περιφέρειες NUTS-3 στις οποίες έχει χορηγηθεί δημόσια άδεια για το άνοιγμα νέου ορυχείου άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίου εξόρυξης τύρφης ή για την επαναλειτούργια προσωρινά ενός παροπλισμένου ορυχείου άνθρακα, λιγνίτη ή πετρελαιούχου σχιστόλιθου ή πεδίου εξόρυξης τύρφης·
11. επικροτεί το γεγονός ότι η πληρωμή δανείων του δημόσιου τομέα θα πρέπει να περιορίζεται σε έργα που επιτυγχάνουν μετρήσιμη επίδραση στην αντιμετώπιση κοινωνικών, οικονομικών ή περιβαλλοντικών προκλήσεων μετά τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία·
12. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει επίσης να χρηματοδοτήσουν έργα στο πλαίσιο της διαδικασίας προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, τα οποία δεν παράγουν επαρκή ίδια έσοδα και για τα οποία δεν λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων της Ένωσης· επικροτεί εν προκειμένω την πρόταση κανονισμού σχετικά με τη δανειακή διευκόλυνση του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, η οποία στηρίζει τις οντότητες του δημόσιου τομέα στις επενδυτικές τους ανάγκες που προκύπτουν από τις προκλήσεις που περιγράφονται στα σχέδια δίκαιης μετάβασης·
13. επισημαίνει ότι στις τοπικές και περιφερειακές αρχές της ΕΕ υπάρχουν διαφορετικά επίπεδα εμπειρίας και χρήση των χρηματοδοτικών μηχανισμών της ΕΤΕΠ· ως εκ τούτου, για να εξασφαλιστεί η επιτυχία του πυλώνα 3 του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διασφαλίσει ότι τα αντίστοιχα κράτη μέλη παρέχουν επαρκή πρακτική και τεχνική βοήθεια σε εκείνες τις τοπικές και περιφερειακές αρχές που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τους αντίστοιχους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς της ΕΤΕΠ·
14. λαμβάνει υπόψη την ευθυγράμμιση του πεδίου της στήριξης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+, καθώς οι περισσότερες δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης μπορούν επίσης να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο των στόχων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+·
15. ανησυχεί για την καθυστέρηση που μπορεί να προκαλέσει το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στην εφαρμογή των κύριων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής· εκφράζει επίσης την ανησυχία της για την πολυπλοκότητα και τη γραφειοκρατία που μπορεί να προκύψει από τη διαχείριση αυτού του νέου ταμείου όσον αφορά τη διαχείριση των κύριων προγραμμάτων της πολιτικής για τη συνοχή·
16. θεωρεί λυπηρό το γεγονός ότι η πρόταση της Επιτροπής αποσκοπεί στη θέσπιση προγραμμάτων σε επίπεδο NUTS 3 αντί του επιπέδου NUTS 2, το οποίο είναι το επίπεδο στο οποίο εφαρμόζονται τα βασικά προγράμματα της πολιτικής για τη συνοχή. Η εν λόγω πρόταση αντικείται στην έννοια των λειτουργικών περιοχών οι οποίες δεν είναι κατ' ανάγκη πανομοιότυπες με τις διοικητικές περιοχές NUTS 3. Η ΕΤΠ υπογραμμίζει ότι θα πρέπει να απαιτείται μόνο ένα αντίστοιχο εδαφικό σχέδιο σε επίπεδο NUTS 2·
17. ζητεί να διευρυνθεί το πεδίο της στήριξης του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης ούτως ώστε, σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να μπορούν να περιλαμβάνουν πρόσθετα επιλέξιμα έργα στο πλαίσιο των εδαφικών σχεδίων της δίκαιης μετάβασης. Ζητεί, επιπλέον, η ανεργία και ιδίως η ανεργία των νέων, να συνεκτιμηθεί ως ουσιαστικός δείκτης για την κατανομή των πόρων που διατίθενται στο ταμείο·
18. καλεί τους τοπικούς και τους περιφερειακούς φορείς να συμμετάσχουν ενεργά στην προετοιμασία των εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης, δεδομένου ότι η διαχείριση του ΤΔΜ θα γίνεται από κοινού και οι πόροι του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ συνδέονται στενά με τη στήριξη του ΤΔΜ·
19. ζητεί από την Επιτροπή να παράσχει περισσότερες κατευθύνσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο προτίθεται να συνδράμει τις διαχειριστικές αρχές και τις περιφέρειες στην κατάρτιση των εδαφικών τους σχεδίων της δίκαιης μετάβασης, δεδομένου ότι η πρόταση για τον κανονισμό ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων του, ενδέχεται να υποστεί ουσιαστικές τροποποιήσεις. Η ΕΤΠ προειδοποιεί για τυχόν πρόσθετες καθυστερήσεις στην προετοιμασία των εν λόγω προγραμμάτων, όπου η στήριξη του ΤΔΜ εξαρτάται από την παροχή στήριξης από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ λόγω της υποχρέωσης έγκρισης εδαφικών σχεδίων δίκαιης μετάβασης

20. τονίζει ότι τα πληττόμενα εδάφη δεν πρέπει να υποχρεούνται να υποβάλλουν στα περιφερειακά τους σχέδια δίκαιης μετάβασης πλήρεις καταλόγους των δυνητικών εταιρειών και/ή πράξεων στις οποίες χορηγούν ενισχύσεις, καθώς αυτό θα προκαλεί καθυστερήσεις στην έγκρισή τους και περιττό διοικητικό φόρτο για τις διαχειριστικές αρχές. Η ΕτΠ επισημαίνει εν προκειμένω ότι μια χωριστή διαδικασία για την έγκριση μεγάλων έργων έχει παραλειφθεί από την πρόταση της Επιτροπής για τον νέο Κανονισμό περί καθορισμού κοινών διατάξεων (ΚΚΔ), και ότι ένας τέτοιος κατάλογος δικαιούχων και/ή πράξεων θα αντιστρέψει εκ νέου τη διαδικασία·
21. ζητεί οι μεταφορές προς το ΤΔΜ να υπόκεινται σε ανώτατο όριο στο 20 % των αρχικών πιστώσεων του επιχειρησιακού προγράμματος ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+. Η ΕτΠ προτείνει να δοθεί μεγαλύτερη ευελιξία στις διαχειριστικές αρχές, με την πραγματοποίηση μεταφορών σε εθελοντική βάση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του σχεδίου κανονισμού με μέγιστο ποσό έως και μιάμιση φορά του ποσού της στήριξης από το ΤΔΜ και μόνο με τη συγκατάθεση των εμπλεκόμενων τοπικών και περιφερειακών αρχών·
22. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να αποφευχθεί η περιττή γραφειοκρατία με τη σαφή πρόβλεψη εκ των προτέρων εκτίμησης αντικτύπου του συστήματος προγραμματισμού και παρακολούθησης για το ΤΔΜ·
23. σημειώνει ότι οι επενδυτικές προτεραιότητες για το ΤΔΜ θα περιγράφονται στις αντίστοιχες ανά χώρα εκθέσεις, οι οποίες θα αποτελούν μέρος της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου· επισημαίνει ότι οι περιφέρειες εξακολουθούν να μην συνδέονται επίσημα με τη διαδικασία και πιστεύει ότι πρέπει να ανατεθεί ισχυρότερος ρόλος στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του ΤΔΜ·
24. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι ο κανονισμός ορίζει συγκεκριμένα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται στα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης. Η ΕτΠ καλεί τη νομοθετική αρχή να προσθέσει στα στοιχεία αυτά μια σαφή δέσμευση για την επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού, του στόχου της ΕΕ για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και των στόχων μείωσης των εκπομπών για το 2030·
25. επισημαίνει ότι η Πλατφόρμα για τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα σε μετάβαση δημιουργήθηκε αρχικά για να επικεντρωθεί σε περιοχές εξόρυξης άνθρακα όπου οι σχετικές δραστηριότητες συνεχίζονται, και ότι το σχέδιο προέβλεπε επέκταση του πεδίου εφαρμογής της πρωτοβουλίας σε όλες τις περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα κατά το δεύτερο στάδιο. Η ΕτΠ τονίζει ότι οι περιφέρειες που βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο θα αντιμετωπίσουν παρόμοια εμπόδια και, ως εκ τούτου, η νέα πλατφόρμα θα πρέπει να παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες, να συνδράμει τις διαχειριστικές αρχές και τους δικαιούχους όσον αφορά τις ιδέες τους για έργα και την πρακτική εφαρμογή τους στην πράξη, και να χρησιμεύει επίσης ως βήμα ανταλλαγής ορθών πρακτικών·
26. επικροτεί, εν προκειμένω, τη δημιουργία της Πλατφόρμας Δίκαιης Μετάβασης, η οποία θα πρέπει να βασίζεται στις θετικές εμπειρίες από τις περιφέρειες υψηλής έντασης άνθρακα και άλλες περιφέρειες που έχουν καταφέρει να μεταβούν με επιτυχία από τα ορυκτά καύσιμα σε καθαρές πηγές ενέργειας. Η ΕτΠ υπογραμμίζει ότι η εν λόγω Πλατφόρμα θα διασφαλίζει ότι όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής και η ΕΤΕπ συνεργάζονται στενά για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών αλλαγών στις πληγείσες περιοχές. Η ΕτΠ δεσμεύεται να συμμετέχει στενά στη λειτουργία της Πλατφόρμας δίκαιης μετάβασης, ιδίως μέσω της συνδιοργάνωσης ετήσιου φόρουμ των περιφερειών δίκαιης μετάβασης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή·
27. τονίζει ότι οι διατάξεις της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις πρέπει να παρέχουν ευελιξία όταν οι επιλέξιμες περιφέρειες σε μεταβατικό στάδιο επιθυμούν να προσελκύσουν ιδιωτικές επενδύσεις. Η ΕτΠ επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς την Επιτροπή, κατά την κατάρτιση των νέων κατευθυντήριων γραμμών, να συνεκτιμήσει τα προβλήματα που συνδέονται με τις διαρθρωτικές αλλαγές στις πληγείσες περιοχές και να διασφαλίσει ότι οι περιφέρειες αυτές διαθέτουν επαρκή ευελιξία ώστε να είναι σε θέση να υλοποιήσουν τα έργα τους κατά τρόπο κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμο·
28. τονίζει ότι η στήριξη μέσω του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης για παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ δεν θα πρέπει να περιορίζεται στις περιοχές που είναι επιλέξιμες για κρατική ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) και γ) της ΣΛΕΕ σύμφωνα με τους υφιστάμενους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Αντιθέτως, η νομοθεσία για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να επιτρέπει σε όλους τους κλάδους που επωφελούνται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης να αντισταθμίζουν αποτελεσματικά την απειλή της απώλειας θέσεων εργασίας σε πρώιμο στάδιο. Αυτό θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί με την ανάλογη προσαρμογή του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία·
29. τονίζει ότι οι περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν ενεργά τη σχετική διαρθρωτική αλλαγή το συντομότερο δυνατό Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών υποστηρίζει ότι οι μελλοντικές προσαρμογές της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων, π.χ. μέσω της νέας κατευθυντήριας γραμμής από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) ή γ) της ΣΛΕΕ, θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ενισχύσεις επιτρέπονται ανεξάρτητα από το καθεστώς της ενισχυόμενης περιοχής βάσει των ισχυόντων κανόνων·

30. αναγνωρίζει τον ρόλο των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης ως ενός από τα βασικά εργαλεία για την υλοποίηση του νέου ΤΔΜ·
31. υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών πραγματοποίησε έρευνα για την ανάλυση των αλλαγών που απαιτούνται όσον αφορά τους κανονισμούς περί κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με τη διαρθρωτική αλλαγή στις ευρωπαϊκές περιφέρειες άνθρακα ⁽²⁾· επισημαίνει ότι στα συμπεράσματα τονίζεται ότι η διαδικασία μετάβασης θα πρέπει να υποστηρίζεται από κρατικές ενισχύσεις προκειμένου να προσελκύνονται εταιρείες που θα μπορούσαν να αντισταθμίσουν απώλειες θέσεων εργασίας και απώλειες στη δημιουργία αξίας και ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να επιτρέπουν μεγαλύτερη ευελιξία, ιδίως όσον αφορά τις επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές, την ενεργειακή απόδοση, τις επενδύσεις που σχετίζονται με την ενέργεια και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας·
32. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η νομοθετική πρόταση βασίζεται στο άρθρο 175 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο που επικεντρώνεται στη συνοχή, και θεωρεί ότι η πρόταση περιγράφει σαφώς την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία της και είναι σύμφωνη με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ

⁽²⁾ <https://cor.europa.eu/en/news/Pages/report-coal.aspx>

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
L-2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL